

DANES:

Kaj pravijo ljudje
iz stroke str. 2, 3, 4

☆

Rojstni dan našega
fanta str. 6

☆

Vsa imena - vsi
obrazi str. 8

☆

Kaj bi vi dali v
časopis? str. 14

☆

7 usodnih trenutkov
str. 17

☆

Razmišljanje o
kulturi str. 18

☆

NESTA 3 - pojoči
robot str. 19

☆

Dolenjska Val
Gardena str. 21

☆

Petkrat na robu
groba str. 22

☆

122 let dolenjskega
novinarstva str. 23

☆

Oče pisma - neznan!
str. 53

☆

Kako bi danes pisale
Dolenjske novice
str. 54

☆

Velika nagradna
križanka 60

Nekdaj tako značilni simboli dežele med Savo in Kolpo, brez katerih si ni bilo mogoče predstavljati niti glave na naslovni strani prvega DOLENJSKEGA LISTA, izgubljajo veljavo in pomen. Morda je tako prav, morda tudi ne? Spomni so to na preteklost in na prihodnost. Če se bosta svet in življenje spremenila tako, kot napovedujejo, jih čez dvajset let že ne bo več kje slikati...

Obvešččenost: potreba in pravica

Sodobni človek se vse bolj poslužuje sredstev za obveščanje kot svojih razširjenih čutil za zaznavanje sveta. Njegovo delo, njegov poslovni uspeh, njegovo znanje, njegova varnost, pa celo njegovo najbolj osebno življenje je vse bolj odvisna od informacij, ki jih dobiva iz časopisa, knjige, radia in televizije, pa seveda tudi od tistih, ki si jih posredujejo ljudje v neposrednem stiku in sodelovanju. Ker smo se že tako navadili na radijske vesti, zdaj že tudi na televizijo, na časopis, se šele takrat zavemo naše odvisnosti od teh sredstev, kadar se dalj časa znajdemo brez njih in občutimo kar neko nelagodnost.

svet, ker mora vedeti tudi kaj se dogaja na drugi strani zemeljske oble, saj tudi od tam razni dogodki lahko odločilno posežejo v njegovo usodo.

Zato je človeštvo tudi neverjetno izpopolnilo svojo aparaturo za opazovanje in obveščanje. Kar se zgodi nekje pomembnega, je že v naslednjem trenutku novica, ki jo sprejemajo širom po svetu. Doživeli smo naravnost fantastične dosežke na polju informacij in napovedani so še mnogi novi. Pričakuje se, da bo v naslednjih petih letih začelo delovati več svetovnih sistemov za direktni prenos televizijskih in radijskih programov preko satelitov, ki jih bomo lahko sprejemali, tako kot danes sprejemamo naš domači program, le z nekoliko izpopolnjenimi antenami. Svet bo tako še bolj povezan v celoto in vsakomur se bo nudila še večja možnost izbire in preverjanja informacij.

In vendar, ali je današnji človek, ki vsak dan spremlja vesti z vseh kontinentov, resnično obvešččen o vsem kar zadeva njegov lastni položaj v družbi?

To vprašanje so si postavili nekateri znanstveniki v svetu, sociologi, politologi in raziskovalci javnega mnenja. Prišli so v glavnem do negativnih odgovorov. Ugotovili so, da kljub tako mogočnemu industrijskemu razvoju tiska in drugih občil človek dostikrat težko pride do resnice in da so nekatera najbolj občutljivejša področja življenja sploh izven njegovega vpogleda.

Pri nas si je samoupravljanje zastavilo nalogo, da vse take zapreke podre, da bi delovni človek lahko vedel vse kar je pomembno za njegov položaj v združenem delu in v skupnosti v kateri živi, da bi na osnovi tega lahko sodeloval v odločanju.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Pozdrav in zahvala

vsem, ki so v preteklih dveh desetletjih kakorkoli pomagali pri nastajanju, rednem izhajanju, razdeljevanju, širjenju in podpiranju DOLENJSKEGA LISTA! Iskrena hvala vsem naročnikom in bralcem za dolgoletno zvestobo in pomoč v obliki naročnine! Hvalo izrekamo vsem sodelavcem, dopisnikom doma in na tujem in vsem tistim naročnikom, ki so sodelovali tudi pri vsebinskem oblikovanju domačega pokrajinskega časnika. Hvala gre nadalje občinskim skupščinam, vodstvom delovnih organizacij, ustanov, zavodov in vseh drugih kolektivov, ki so z naročanjem oglasov, reklam in različnih objav pomagali listu zbirati potreben denar za redno izhajanje. Pristrčna hvala vsem poštam in še posebej vsem pismonošam, ki raznašajo naš tečnik in ki so v preteklih letih pridobili toliko novih prijateljev domačemu listu. — Vsem prijateljem, znancem doma in po svetu, sodelavcem, dopisnikom in vsem naročnikom: iskren pozdrav ob dvajsetletnici izhajanja DOLENJSKEGA LISTA!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

OD 26. FEBRUARJA
DO 8. MARCA

Ves čas nestalno s pogostnimi padavinami, po večini sneg. Vmesna izboljšanja ne bodo daljša od 2 dni. Močna ohladitev se pričakuje konec februarja ali v začetku marca.

Dr. V. M.

Fenomen, imenovan „Dolenjski list“

»Čestitam za uspešno prehojeno pot! Menim, da gre za edinstveni dosežek na Slovenskem, pa tudi širše...« nam je ob svojem prispevku za današnje številko zapisal v spremembi pismu tovariš BOSTJAN BARBORIC, sekretar za informacije izvršnega sveta SRS

Uresničevanje načela javnosti in tisk

Čeprav je bilo v zadnjem času izjemno veliko pisanega in govornega o poslanstvu našega tiska in o temeljni vlogi obveščanja v naši družbi, se vendarle ob jubileju Dolenjskega lista nehoti vsiljuje ponovno razmišljanje o prehojeni poti in zlasti o praktični uveljavitvi načela javnosti.

Obveščanje je pogoj za normalno funkcioniranje vsake razvite družbe, vendar gre pri nas za poseben problem, ki si le počasi utira pot. Naša družba se ne more zadovoljiti z zgolj večjo javnostjo, odločitve, ki jih spremljajo morda tudi boljše in celovitejša utemeljitve, kajti tak sistem se vedno predpostavlja delegiranje oblasti, najsi bo demokratično ali prisilno. Mi smo zavestno stopili na pot samoupravljanja, ki naj bi neposredno vključevalo slehernega občana v javno delovanje, to pa terjajo popolno obveščenost o javnih zadevah.

Naša družba se nahaja šele na začetku praktičnega uveljavljanja načela javnosti. Najprej se je bilo potrebno dokopati do teoretičnega spoznanja in ga spremeniti v politično voljo, akcijski cilj. Povsem je razumljivo, da imamo tudi tukaj opravka z odpori, ki so docela podobni odporom pri uveljavljanju načela samoupravnega družbe. Kajti ekskluzivna obveščena je eno najmočnejših političnih orožij in v naših pogojih temelj mnogim monopolom, mnogim samozvanim avtoritetam. Privilegij obveščena je kaj lahko zlorabljen kot sredstvo za diskvalifikacijo nasprotujočih mnenj, ne glede na njihovo strokovnost in progresivnost.

Zagotavljanje javnosti vseh družbenih dogajanj postaja čedalje bolj osrednji pogoj za nadaljnji razvoj samoupravne demokracije. Pri tem je še zlasti pomembno odpraviti anonimnost, opredeljevanja, odločanja ter odgovornosti. Kako naj bo sicer zagotovljeno vrednotenje osebnosti, pa čeprav samo na občasni

javnih funkcijah? Če naj objavlja razglašeno načelo, da je družbeni položaj vsakega posameznika odvisen izključno od njegovega dela, je treba zagotoviti javno vrednotenje tega dela. In ne nazadnje, kako naj se volilec odloča pri izbiri ponujenih kandidatov, če ne pozna njihove specifične družbene teže?

V že omenjenih lanskoletnih razpravah je prišlo do izraza pripravljenost vseh merodajnih činiteljev, da zagotovimo odločen napredek v tej smeri. Zlasti celovito je opredeljeno načelo javnosti in njegova družbena funkcija v resoluciji SZDL o vlogi informiranja v naši družbi. Novost je v tem, da je prvič vsestransko opredeljena tudi obveznost vseh virov informacij in ne le javnih občil. Vendar ostaja še precej široko področje zelo skopod definiranih informacij, ki jih imenujemo državna ali poslovna skrivnost. Takšna vrsta rezerviranih informacij bo, žal, še dolgo časa nujnost tudi v naši družbi, vendar je dolžnost zakonodajalca in političnih činiteljev, da natančneje opredelijo morebitne zlorabe.

Od javnih občil družba upravičeno pričakuje, da se čimprej osposobijo za tako zahtevno nalogo celovitega in objektivnega obveščanja javnosti, samoupravljavcev. Pri tem ima pokrajinski in tako imenovani lokalni tisk še posebej težavno nalogo, ker mora čestokrat zelo zapletene in strokovno poglobljene zadeve posredovati na poljuden način najširšim množicam. Ni potrebno posebej poudarjati, da lahko tisk dobro opravi nalogo takšnega zagotavljanja obveščena le, če je tudi sam dobro obveščen.

Pred nami je še dolga razvojna pot, vendar bistveno je, da vemo kaj hočemo in si tudi v tej smeri prizadevamo. Dosedanja razvojna pot Dolenjskega lista povsem opravičuje optimistična predvidevanja.

BOSTJAN BARBORIC

Dragi kolegi, dolgo sem premišljal, kako naj napišem tisto, kar vam želim povedati ob vašem delovnem jubileju, v kakšni obliki naj izrazim svoje misli ob dvajsetletnici izhajanja »Dolenjskega lista«. Končno sem se odločil za obliko odprtega pisma, ki najbolje ustreza razpoloženju, v katerem pišem te vrstice.

Za to razpoloženje je najbolj značilen ponos na tisto, kar ste dosegli v dveh desetletjih trdega, nenehnega dela: prvo mesto med pokrajinskimi listi v Jugoslaviji, ki ste si ga priborili že pred leti in ki ga od takrat niste več izpustili iz rok. Kot predsednik društva novinarjev Slovenije, v katerem ste vedno bili med najaktivnejšimi člani, sem zares ponosen zaradi tega dejstva, ki je hkrati povzročilo, da v naših poklicnih krogih Dolenjski list velja za svojevrsten »fenomen«.

S tem izrazom v mnogih jugoslovanskih novinarskih hišah označujejo vse tisto, kar ste dosegli, predvsem pa naklado, ki je pač najprepričljivejši dokaz o tem, kaj Dolenjci mislijo o svojem listu, ki vsak teden prihaja v njihove domove, katerih vrata so zanj vedno široko odprta. Tega gotovo ne bi bilo, če vaš novinarski kolektiv ne bi že od nekaj dni prisluhnil potrebam in željam svojih bralcev, če ne bi bil njihov iskren tovariš in soborec za cilje, katere želijo ostvariti kot občani naše socialistične skupnosti.

Menim, da je »fenomen« Dolenjskega lista v bistvu enostavno pojasniti, da je to rezultat izrednega soročja med življenjem in snovanjem prebivalcev tega lepega dela naše domovine ter novinarskim aktivom, ki je bolj kot drugi doumel, kaj je njegova naloga in ki je potem to nalogo neutrudno izpolnjeval kot aktiv angažiranih družbenopolitičnih delavcev.

Tisti vaši bralci, ki morda menijo, da je delo v lokalnih listih manj zahtevno kot delo v republiških ali pa v zveznih listih, se hudo motijo: to delo je v marsičem res drugačno, nika-

kor pa manj zahtevno. Dejal bi, da je največkrat celo nasprotno, ker se ne more omejevati na splošno načelnost in zavzetost za takšne in drugačne visoke cilje, temveč mora obravnavati konkretna dejstva, konkretne organizacije, kolektive in posameznike. Tu pa ni možno kaj prida slepomišljenja, stvari se morajo imenovati s pravim imenom — vemo pa, da maček ne cvili takrat, kadar mu pridigamo, temveč takrat, kadar mu stopimo na rep. Ne samo zato, pač pa v precejšnji meri tudi zato je delo v lokalnih listih zelo zahtevno in terja zvrhano mero strokovnega in družbenopolitičnega znanja, pa tudi dolgo vrsto lepih moralnih kvalitet, med katerimi preudarnost, občutek za mero, poštenost, iskrena zavzetost za cilje naše družbe, pa tudi pogum niso na zadnjem mestu.

Prav kvalitete te vrste je društvo novinarjev Slovenije imelo predvsem pred očmi, ko je na predlog organizacij SZDL devetih dolenjskih občin podelilo leta 1967 Tomšičevo nagrado novinarskemu kolektivu Dolenjskega lista. Takrat smo vam čestitali za mnoge lepe strani vašega dela, meni osebno pa je najbolj ostalo v spominu priznanje, da ste vedno imeli pred očmi potrebe, želje in seveda tudi možnosti dolenjskih delovnih ljudi in da ste v vsaki akciji političnih in oblastnih forumov vsestransko sodelovali kot novinarski kolektiv, ki je v polni meri politično angažiran za uveljavitev najnaprednejših rešitev. V treh letih, ki so minula od priznanja, ki smo vam ga dali v svoji novinarski rasti niste stagnirali, temveč še naprej zoreli: dokazov za to ne manjka in gotovo enako misli tudi okoli tri tisoč novih bralcev, ki ste si jih pridobili od sredine leta 1967.

Poznam mnoge podatke, s katerimi Dolenjski list lahko številčno ilustrira svojo rast od več kot skromnih začetkov pred dvajsetimi leti pa do danes. Ti podatki povedo mnogo, ne povedo pa vsega. Številke govore samo o dejstvih in rezultatih, nič pa ne povedo

o tem, kaj vse je bilo potrebno, da so se razna dejstva spremenila, da so zapreke padle ali pa vsaj izgubile svoj prvotni pomen, da se vključ vsemu lakorekoč v vseh teh dvajsetih letih nikoli ni zaustavila vaša pot navzgor. Osebnost pa iz svojih lastnih dolgoletnih novinarskih izkušenj vem, kaj vse stoji za temi številkami: nenehna požrtvovalnost, trda delovna disciplina, predvsem pa neomajna vera v poslanstvo novinarskega dela, ki je edina lahko premagala občasna malodušja, s katerimi vam prav gotovo ni bilo prizanešeno.

Za velike uspehe, katere ste že dosegli, vam iskreno čestitam, hkrati pa sem prepričan, da vaše že izpricane kvalitete zagotavljajo nadaljnjo rast fenomena, ki se imenuje Dolenjski list.

MILAN POGAČNIK
predsednik društva novinarjev Slovenije

Pogovor s Francem Šetincem, članom sekretariata CK ZKS in zveznim poslancem

Na enajsti seji Centralnega komiteja ZKS ste imeli uvodno besedo o akcijskem programu slovenskih komunistov za uresničevanje resolucije prve seje konference ZKS. Nam lahko poveste, kakšne so poglobljene značilnosti akcijskega programa?

Prav rad. Po mojem so poglobljene značilnosti te: naloge so konkretno opredeljene, natančno so določeni njihovi izvajalci in predvideni so tudi rokovi. To je novost v metodi dela centralnega komiteja. Sedaj je najpomembnejše, da te metode ne pretrgamo, temveč jo, čimbolj se bo bližala organizacijam ZK v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, le še bolj konkretiziramo. Komunisti morajo takoj v akcijo. Za oklevanje ni časa.

Se ne bojite, da bodo tudi v akcijskih načrtih »na nižji ravni« spet ponavljali: izboljšati je treba likvidnost, uresničevati moramo cilje reforme, spopadati se moramo s pojavi klerikalizma in podobno?

Reš je: takšna nevarnost je tu, samo jo moramo preprečiti. Komunisti v ka-

Komunisti v akciji

ki tovarni bodo morali biti ob problemu nelikvidnosti konkretniji; videti bodo morali, ali niso morda vzroki za nelikvidnost tudi v njihovem podjetju, na primer v velikih zalogah, v investiranju brez kritja, v nemoralnem odnosu do upnikov itd. Tudi proti raznim monopolom se ni mogoče boriti samo pavšalno ali donkihotsko, temveč je treba videti, kje so monopoli, kdo zožuje samoupravne pravice delovnih ljudi, katere skupine vodilnih si prisvajajo oblast v delovni organizaciji itd.

Na kratko: noben akcijski program komunistov na ravni občine ali delovne skupnosti ne bo mogel biti uspešen, če bo splošen. Zaupanje resoluciji prve seje konference ZKS ni dano na lepe oči. Nasprotno, zaupanje temelji na prepričanju, da se bodo komunisti, z njimi vred pa vse napredne družbene sile z vsjo odgovornostjo, doslednostjo in brez oklevanja lotili uresničevanja resolucije.

V akcijskem programu je precejšen poudarek tudi na nalogah komunistov, ki delajo v uredništvih. Kakšne so po vašem mnenju naloge uredništva Dolenjskega lista?

To je razumljivo, zakaj komunisti se lahko bore za napredno samo za javnostjo dela, z uporabo sodobnih oblik idejno političnega vplivanja, v demokratičnem boju mnenj, ki teži k idejno politični enotnosti in ki spoštuje načelo

demokratičnega centralizma. Akcijski program zahteva aktivne komunistov, ki delajo v tisku, radiu in televiziji, kajpak tudi aktivni Dolenjskega lista, da v duhu resolucije izdelajo programe svojega ustvarjalno kritičnega prispevka za mobilizacijo vseh družbenih sil pri urejanju aktualnih problemov družbeno ekonomskega in političnega razvoja v Sloveniji in Jugoslaviji.

Dolenjski list naj kar nadaljuje tako, kakor je začel. Redki so pokrajinski časniki, ki so tako vtikani v tkivo življenja pokrajine, ljudi. Včasih si mislim, da brez Dolenjskega lista pokrajina ne bi bila to, kar je.

Ali s tem že dajete komplimente našemu uredništvu ob 20-letnici izhajanja Dolenjskega lista?

To niso komplimenti. Iskreno mislim, da je Dolenjski list eden izmed najpomembnejših družbenopolitičnih in kulturnih delavnikov na Dolenjskem, Počavskem in v Spodnjem Posavju. Morda se ljudje, ki jim je pri srcu napredek teh pokrajin, tega celo premalo zavedajo. Prav komunisti bi se morali vašega tednika še bolj posluževati za svoj vpliv na gospodarske, kulturne in politične tokove, skratka za napredek pokrajine. Prek vašega lista bi svoje poslanstvo mnogo bolje opravili, kakor če bi ostajali preveč samo pri klasičnih oblikah političnega delovanja.

Ste kot bralec zadovoljni z Dolenjskim listom?

Kot bralec in zvezni poslanec. Zdi se mi, da bi bil brez Dolenjskega lista kot brez ušes in oči. Vaš (in seveda moj časnik) je najbolj zanesljiva opora mojemu poslanskemu delovanju, ki je ne bi moglo nadomestiti sto in sto sestankov. Zato ne morem razumeti kritika na občinski konferenci ZK v Krškem, češ da premalo prihajam med volivce. Najprej, to niti ni res, kajti če se ne udeležim konference ZK, to še ne pomeni, da nimam stikov z volivci. Drugič, upoštevati je treba, da moram opravljati še druge odgovorne dolžnosti; opravljanje teh ni zavoljo mojega osebnega blagra, temveč zaradi potreb širše skupnosti. Nič ne tarnam, ker sem se moral odpovedati osebnemu življenju, boli me le, če mi kdo dela krivico.

Hočem reči, da ne kaže dela poslanca vrednotiti po tem, kolikokrat se pokaže na raznih manifestacijah, temveč po tem, kakšno je njegovo delo, kakšna so njegova stališča.

Ker ste že sami omenili naš jubilej, vas prosimo še za besedo ali dve o tem.

Predvsem, čestitam vam k izrednim uspehom. Lahko si štejete v ponos, da imate brez spogledovanja s plehkim in neresnim tako veliko naklado. To vam je najbrž najljubša nagrada. Prepričan sem, da boste na tej poti vztrajali še naprej.

DELO

Ustvarjalnemu občanu: popolno obveščanje

Iskreno se pridružujem vsem, ki Vam v teh dneh čestitajo za praznik. Ob tej priliki bi rad izrazil zadovoljstvo, da ste v svojem razvoju od otroštva do zrelega dvajsetletnika dosegli tako lepe uspehe. O njih najzgovorneje govori Vaša osebnostna izkaznica. Iz nje je videti, da je bil otroka že ob rojstvu zdrav, kajti 3.000 prijateljev ob rojstvu je bilo lepo zagotovilo za njegovo rast. Današnjih 31.500 prijateljev v ožji domovini in izven nje to najlepše potrjuje. Dobro vem, da je bilo za ta uspeh potrebno veliko trdega dela, ki ga ni mogoče izraziti v nekaj besedah. Prijetna zavest, da imate danes tako lepo število hvaležnih bralcev in prijateljev, je gotovo najlepše plačilo za ves trud, ki ste ga vlagali v vsebino, obseg in organizacijo Vašega lista. Številke niso razlog za zadovoljstvo, so le kazalec poslanstva, ki ste ga in ga opazujete v naši družbi. Eden od osnovnih pogojev samoupravne družbe, kateri velja vse

naše delo, je ustvarjalen občan. Da bi to lahko resnično bil, da bi kar najbolj odločal o razmerah, v katerih živi in dela, je neizmerno pomembno, da je kar najpopolneje obveščen o vsem, kar usmerja njegovo misel in ravnanje. Tu vidim najbolj zlahten sad Vašega dela in Vaš prispevek delovnim ljudem Dolenjske in vse naše skupnosti. Dvajsetletnika označuje zrela mladost, vitalnost, strastno iskanje resnice o sebi in svetu v katerem živi, dejavnost in borbenost in še marsikaj, kar je lastno mladosti. Prepričan sem, da bo naš skupni slavljeneč v tesni povezanosti z bralci izpričal kar največ dobrih lastnosti mladeniča. Lep pozdrav in najboljše želje!
DRAGO SELIGER
glavni urednik DELA Ljubljana

„Veliko“ - vendar povedano po svoje

Teško je prijatelju ob rojstnem dnevu odreči željo. Kar zadeva rojstni dan mislim na oba: na Dolenjski list in seveda tudi na urednika Toneta Gošnika. Zato najprej obema iskrene novinarske čestitke. Kar zadeva željo, naj bi napisal nekaj misli o pomenu slovenskega regionalnega tiska, njegovem deležu pri obveščanju prebivalcev, kakor tudi o pogledu na značilnosti, velja vsaj poskusiti. Kot član srednje generacije slovenskih novinarjev (ta pa vztrajno leze že med starejšo generacijo) sem se dolga leta ubadal s čarobno formulo, kako oživeti prej navedeno ustavno načelo o obveščanju. Bistvo je v sila enostavni resnici, da je neogoče obveščevanje uresničiti šele takrat, ko tisti, ki naj bi bil obveščen, to tudi hoče biti. To prav gotovo ni velika modrost, toda da bi tak cilj dosegli, je potrebno marsikaj. Prepričan sem, da je Dolenjski list to dosegel, o čemer pričča nad 31.000 izvodov naklade. Tu vidim največji uspeh vašega dela in toliko bolj, ker vem, da imate prav gotovo je tu treba iskati tudi pomen regionalnega tiska. V naših dnevnikih se je vse predolgo pozabljalo na pomembno dejstvo, da je časnik, ki prinaša pomembne velike in načelne novice sicer zanimiv, toda »moja časnik je tisti, ki ga razumem, ki piše o mojem življenju, prizadeva moje interese, predstavlja ljudi in delo, ki jih poznam. S tem sicer ne mislim, da je treba dati časniku pečat lokalizma za vsako ceno, trdim pa, da ima večje prijatelje med bralci časnik, ki je neposredno ustavno načelo, da je obveščanje del temeljnih svobod in v naši samoupravni družbi, velja vsaj poskusiti. Naj takoj dodam, da me delitev na federativni, republiški, regionalni in lokalni tisk hudo moti; spominja me na čase, ko smo imeli pri nas še zvezna, republiška in lokalna podjetja. Moti me večji uspeh vašega dela in toliko bolj, ker vem, da imate prav gotovo je tu treba iskati tudi pomen regionalnega tiska. V naših dnevnikih se je vse predolgo pozabljalo

svoje izhajanje obilno finančno pomoč. Sam te delitve ne priznam in cenim časnik po njegovem odmevu med bralci. Da ne bom predolg, samo še dve stvari. V regionalnem tisku iz trdnega prepričanja ne cenim vsega, kar hoče otročje ponavljati velikega in globoko cenim vse tisto, kar zna in hoče velikega povedati po svoje. To, kar je zame veliko, pa ni nič drugega kot naš človek z vsemi svojimi težavami in željami in s svojo trdno vero, da si bo jutri odrezal še krepkejši in boljši kos kruha. Velik koš čestitk!

MILAN MERCUN
generalni direktor
Radiotelevizije Ljubljana

DNEVNIK

lajo pri Dolenjskem listu. Sam sem večji del dosedanjega poklicnega novinarskega udejstvovanja posvetil pokrajinskemu tisku. Zato morda nekoliko bolj zaznavam in upravičeneje poudarjam njegov družbeni pomen. Iz lastnih izkušenj vem, da družbena podpora, ki je je ta tisk deležen, ni vedno v skladu z vlogo, ki jo pokrajinski tisk ima pri nas, zlasti na Slovenskem, kjer ima veliko tradicijo, saj že od nekdaj pomembni slovenski časniki niso izhajali zgolj v Ljubljani. Se manj pa je družbeno priznanje v skladu z naporom, ki jih morajo največkrat maloštevilni novinarji vložiti v vsebinsko oblikovanje časnika. Zato besede spodbude od posebnih priložnostih niso samo formalnost, ki smo jo ob vsakem prazniku pač dolžni izraziti, marveč

resnično priznanje vsem tistim, ki kljub sorazmerno težkim delovnim pogojem vztrajajo pri delu na oblikovanju nove podobe slovenskega pokrajinskega tiska. Moram reči, da mi je bil še včasih, ko sem urejal Glas, Dolenjski list tako po vsebinski izvedbi kakor tudi po oblikovni pestrosti, zlasti pa po načinu, kako si je utiral pota k svojim bralcem, vzor in spodbuda za lastno delo. V zadnjih letih je na vseh teh področjih še napredoval. Zato mi ob jubileju res ne ostane drugega kot zaželeli vsem, ki pri listu delajo, še veliko podobnih uspehov pri delu tudi za naprej.

SLAVKO BEZNIK,
glavni urednik
DNEVNIKA
Ljubljana

Sveder - ne le zrcalo!

Dragi Dolenjski list! Predvsem želim Dolenjskemu listu ob njegovi 20-letnici, rosnih in cvetoči obletnici napornega dela, še novih in novih uspehov. Iz vsega srca! Ob čestitki imam v mislih predvsem sedanji »trenutek« naše slovenske skupnosti, ki mora izpolniti svoje zgodovinsko poslanstvo. Preraščanje v sodobno demokratično družbo, tempo tega procesa je v marsičem odvisen od zavesti in samoupravljaljskih dosežkov naše družbe. V tem procesu je tisku odmerjena naloga, da beleži, razlaga, komentira, posreduje izkušnje in tudi šiba napake. Rast našega tiska se bo lahko izkazala samo v tem primeru, če ne bo samo zrcalo našega življenja, temveč tudi sveder, ki bo prodiral globlje v procese razvoja, odkrival vzroke za takšne ali drugačne procese. To so velike naloge, večje kot jih zmorejo uredniški kolektivi sami. Zato je naša moč v podružabljanju tiska, v odprtosti vsem naprednim dejavnikom. Lep del poti je Dolenjski list že prehodil. Odmerjene so mu naloge, ki so svojstvene pokrajinskemu glasilu, toda zato nič manj pomembne. Pristel je k srcu dolenjskim ljudem zato, ker živi z njihovimi problemi in ker je postal odraz njihovih teženj. Na tej poti, dragi tovariši, vam želim vnovič vso srečo, tudi v imenu naših tovarišev!

MILAN FILIPČIČ,
glavni urednik »Večera«
Maribor

VEČER

USTANOVljen 9. MAJA 1945

TEORIJA in PRAKSA

Dolenjski list je moj zelo dober in star znanec (čeprav je »najmlajši slovenski pokrajinski politično-informativni tisk«, kakor ste zapisali v svojem pismu). Moja žena Zofija Rus iz Svržakov pri Metliki je med prvimi naročniki lista. Tako ga bere in mu sledi »vsa naša družina. Tudi svakinja Olga Rus, por. Mauser, ki sedaj živi v Clevelandu — ZDA, je njegov zvesti bralec, dopisnik in kritik. Tako lahko zares rečem, da Vaš list spremljam od njegovih prvih začetkov do njegovega sedanjega »obrazca«. Kaj naj rečem o njem? Zelo mi je všeč (to povem brez vsakega dobrikanja njegovemu uredniku). Kaj in zakaj mi je všeč? Ker na straneh lista (zlasti zadnja leta) prihaja do izraza dokaj resnična podoba krajev in ljudi, ki jim je namenjen. Seveda vsakokrat preberem najprej tiste strani, ki prinašajo metliške in črnomaljske novice, ker sem pač »belokranjski zeta« in me razvoj Bele krajine najbolj zanima.

In kaj mi je najbolj všeč? Zlasti gre priznanje človečanskim in solidarnim akcijam uredništva za »strojčke«, za družine s številnimi otroki, za revnejše in ubožnejše ljudi, za prostovoljno dajanje krvi. V pehanju za vsakodnevni zasluzki, v skrbi za materialne dobrine, za

Ob jubileju

boljše gospodarjenje, za nove stroje in podobno pri nas vse preveč pozabljamo, da to vendar ni edini cilj in smisel našega življenja. Ljudje potrebujemo tudi tople besede v zadregi in nesreči, nesebično pomoč v hudih težavah, spodbude takrat ko omahujemo (četudi le za trenutek), pred na videz nepremostljivimi ovirami, reševanje takrat, ko se utapljamo itd., da ne naštevam naprej. Vaš list je med tistimi na Slovenskem, ki niso okle-

vali, ko je bilo potrebno zapisovati tudi take besede in pozive in ko je bilo potrebno predstavljati drugim tiste tibe, skromne in dobre ljudi, ki so žrtvovali del svojega, da bi rešili druge. Se mnogo drugega bi lahko pohvalili, pa vem, da Vam ne gre le za hvalo.

Gotovo vas ni strah tudi kritičnih besedi in novih spodbud, zato še nekaj o tem.

V korist vseh in tudi lista bi bilo, če bi se pogumneje lotili nekaterih žgočih vprašanj naše družbene prakse, tistih vprašanj, ki niso le posebnost občin, marveč cele regije, vse Slovenije. Konkretno: položaj in življenjske perspektive zasebnih kmetovalcev. Res je, da je že marsikaj bolje. Toda ni skrivnost, da je socialno varovanje kmetov v zagati, da ostajajo bolni in stari kmetje brez sredstev za življenje, da kmetijske zadruge že davno niso več »kmetijske«, marveč predvsem »trgovske« organizacije, da ostajajo hude ovire za strojno opremljenost zasebnih

kmetov, da ni urejeno kreditiranje kmetov, da ni urejen odkup kmetijskih pridelkov itd. itd. Vse lepo in prav, da Dolenjska dobiva nove industrijske objekte. Toda kmetovanje bo še vedno ostalo, če si še tako optimistično predstavljamo leto 2000. Spregovorite še bolj odkrito in dokumentirano o tem, tudi na straneh Vašega lista. Kmetijstvo sem omenil le kot primer. Še so druga žgoča vprašanja, ki jih poznate prav tako dobro kot jaz. Torej ne le informacije o posameznostih, marveč tudi poglobljenih, a razumljivo napisanih analiz, si želimo več v »Dolenjskem listu«.

In kaj bi Vam še predlagal?

1. Prinesite od časa do časa vesti o življenju mnogih skupin naših rojakov, ki žive in delajo v prekomorskih deželah, zlasti v ZDA in Kanadi. Saj so del našega narodnega telesa ter z vsem svojim bitjem in žitjem navezani za svojo ožjo domovino. Ali ne bi mogli dobiti občasnih dopisnikov tudi med njimi?

2. Mnogi mladi ljudje iz pokrajine so začasno na delu v Nemčiji in drugih državah zahodne Evrope. Ste kaj mislili na razširitev lista tudi med njimi? Prav vse bi zanimalo vesti o njihovem delu in življenju. Običajno biva in delajo v manjših in večjih skupinah. Ali jih kak Vaš novinar ne bi mogel obiskati? Pa tudi Vi bi lahko njim pomagali s pravnimi in z drugimi nasveti!

3. V vaseh od Sevnice do Ribnice, Vinice, Metlike in tudi drugod so med ljudmi ohranjene še mnoge stare šege in običaji, prava izvirna ljudska kultura. Vaš list bi lahko mnogo več storil, da bi ostale te šege in običaji zapisani ter tako dostopni tudi drugim.

Upam, da te ali one moje kritične besede ne boste vzeli za hudou. Premislite in morda boste kako tudi sprejeli. Sicer pa Vam, tovariši urednik in vsej delovni ekipi ob jubileju iskreno ključem: še na mnoga leta!

ZDENKO ROTER
urednik revije
»Teorija in praksa«
v Ljubljani

VESTNIK

7. aprila 1969 odlikovan:
Z REDOM ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

Pokrajinski listi, kolikor se jih je razvilo na Slovenskem v povojnih letih, so si izoblikovali svojo podobo in vsebino v nenehnem boju za biti ali ne biti. Dve desetletji sta bili potrebni za nenehno dokazovanje, kakšen je resnični pomen tega tiska. Lahko trdim, da so kolektivi

v pokrajinskih časnikih ta pomen dokazovali ne s peticijami, temveč z delom, ki ustvarja vezi med prebivalstvom pokrajine, v kateri izhajajo. Danes je v naših političnih in drugih dokumentih z vedno večjo skrbjo obdelano tudi poglavje, ki govori o tako imenovanem pokrajinskem tisku. Vse to kaže na določen premik naprej v splošnem spoznanju o vlogi pokrajinskega tiska.

Naj bo tretje desetletje, ki ga od Vašega jubileja preživljamo vsi slovenski pokrajinski listi, v znamenju skupnih naporov za dosledno enakopravnost vseh slovenskih časnikov, ki so si zastavili za nalogo kaj več, kot nuditi bralcem samo razvedrilo.

V svojem imenu in v imenu kolektiva Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota — kolektiva Dolenjskega lista 'skrene čestitke za jubilej!

JUS MAKOVEC
glavni urednik
Vestnika Murska Sobota

Družbena vloga Socialistične zveze nalaga njenim organizacijam in forumom, da javno razpravljajo o stališčih, ki so zastopana v člankih, oddajah, o uredniški politiki in splošni usmerjenosti posameznih glasil. Pobudo za to dajejo združeni delovni ljudje in občani, organizacije Socialistične zveze, politične in družbene organizacije, družbeno-politične skupnosti in njihova telesa, novinarski kolektivi in druge zainteresirane asociacije in institucije. — Javna politična stališča Socialistične zveze nalagajo vsem tistim, na katere se ranašajo, da se nasproti njim javno opredelijo.

NOVI tednik

Jubilej lista in njegove pokrajine

Praznovanje obletnice je vedno poseben trenutek, ki v svoji kratkotrajnosti nosi s seboj vse doživetje minulega obdobja. Najsi bo praznik osebni ali kolektivni, vedno je tako, da se ozremo nazaj ter priključimo v spomin vse, kar je pretečeno obdobje dalo dobrega, da pregledamo uspehe in seštejemo rezultate.

Dvajsetletnica DOLENJSKEGA LISTA je v določenem smislu dvojni jubilej. Na eni strani je to praznik kolektiva, ki je pred dvema desetletjema v skromnih pogojih začel s svojim delom, na drugi strani pa je to jubilej pokrajine, njenih ljudi in bralcev DOLENJSKEGA LISTA.

Tako kolektiv, kakor bralci so ob tem prazniku lahko ponosni. Do sedaj dveh minulih desetletij so tolikšni, da so težko primerljivi s čemerkoli drugim. Prizadevni kolektiv ni znal samo ustvariti dobrega lokalnega časnika, znal ga je v celoti približati našemu delovnemu človeku, njegovim potrebam, željam in htenjem. Ni čudno tedaj, da so občani tega dela lepe Slovenije segli po svojem časniku, saj so v resnici začutili, da je njihov in to je izredno pomembno.

DOLENJSKI LIST je kot glasilo občinskih konferenc SZDL svoje ga območja opravljal in opravlja tudi danes pomembno družbeno politično poslanstvo. S kritičnim spremljanjem dogajanj svoje sredine je nečisto ogromno pripomogel k hitrejšemu razreševanju družbenih protislovij in najrazličnejših problemov.

Prepričan sem, da je postal nepogrešljiv dejavnik v celotnem kompleksu samoupravnih odnosov. Še več, postal je družinski član sleherne družine, kamor že dvajset let teden za tednom prinaša pregled dogodkov z domačih in tujih logov. Nič čudnega torej, da se seli skupaj s svojimi ljudmi, saj je znan daleč preko geografskih meja, ki jih sicer pokriva.

Iz skupnih prizadevanj, ki nas vežejo, se je v minulih letih rodilo tudi konkretno sodelovanje. Kljub temu, da izhajamo na različnih koncih Slovenije, smo skupaj z DOLENJSKIM LISTOM in VESTNIKOM iz Prekmurja našli skupen jezik ter se angažirali za skupno delo. Skupne strani, ki jih imamo že tretje leto, so dovolj trden dokaz, da se da tudi na časnikarskem področju najti prostor za sodelovanje. Poleg obsežnega svojega dela so kolegi iz Novega mesta nesebično prevzeli še to nalogo, ki v nobenem primeru ni majhna in terja od kolektiva še dodatnih naporov.

Ob vašem pomembnem jubileju želimo vam, dragi kolegi iz DOLENJSKEGA LISTA še mnogo uspehov, še obsežnejše in trdnjše sodelovanje. Želimo vam, da bi pri vaših nesebičnih prizadevanjih našli na najširšo družbeno podporo, razumevanje in zasluženo priznanje.

Iskrene čestitke vam, dragi kolegi in vašim zvestim bralcem — saj je to tudi njihov jubilej!

BERNE STRMCNIK
glavni urednik
Novega tednika
v Celju

BREZ DOBRE OBVEŠČENOSTI NI PRAVE DEMOKRACIJE

...O najpomembnejših družbenih vprašanih dokončno odločajo odborniki in poslanci, zato je za razvoj samoupravne demokracije temeljno vprašanje, kako odbornike in poslance povezati z drugimi ljudmi, ki so lastne pravice do odločanja začasno zapuili svojim delegatom v skupščinah. Socialistična zveza je ob skupščinskih volitvah politični organizator dogovorov delovnih ljudi o odbornikih in poslancih. Njene dolžnosti pa s tem ne prenehajo, saj bi sicer obtičali pri formalni demokraciji. Spostaviti mora zato med delegirajočimi in delegati trajne delovne stike; praktično naj se to kaže tudi takole:

vsakomur mora biti zagotovljeno, da bo njegov interes navzoč, ko bodo odborniki in poslanci odločali. Socialistična zveza pa bo morala tudi neposredno nastopati v skupščinah, če se bodo v demokratičnih razpravah izoblikovale rešitve, za katere je pristojna skupščina.

Tako zasnovana Socialistična zveza se mora potegovati tudi za dobro obveščeno ljudi o družbenih vprašanih, obenem pa za njihov vpliv na tisk, radio, televizijo. Brez tega ni prave demokracije.

BOŽO KOVAC
(Odlomek iz članka "Socialistična zveza danes",
TEORIJA IN PRAKSA,
1/1970)

LETO XXIII. — številka 4

Ustanovitelj: obd. konferenca SZDL
Jezikos, Kranj, Radovljica, Št. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Zupar
— Odgovorni urednik Albin Uštar

GLAS

KRANJ, sobota 26. 1. 1970

Cena 30 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik
Od 1. januarja 1959 kot poltednik.
Od 1. januarja 1968 kot listnik.
Od 1. januarja 1969 kot poltednik.
In sicer ob 11 urah in 15 minutah.

Obveščenaost v lokalnih razmerah

Po razširjenosti časopisja nas v Evropi in v svetu prekašajo mnogi narodi. Ta nerazveseljiv pojav ima nedvomno mnogo vzrokov. Priložnost ni primerna, da bi o tem razglabljali. Z Dolenjskim listom praznuje v tem trenutku jubilej vse slovensko pokrajinsko časopisje. Pa ne le zato, ker list že dvajset let prinaša Dolenjcem mnogo prijetnih novic, ampak predvsem zato, ker snovanje ljudi, ki ustvarjajo ta list, dokazuje, kaj je moč z vztrajnim delom doseči. Zato je dvajset let izhajanja, nenehno naraščajoča naklada, nenehne izboljšave in seveda poldrug tisoč izdanih časopisnih strani v 1969 takšen mejnik, da kolegoma pri Dolenjskem listu lahko samo pošteno stisnemo roko in jim rečemo: »Dobro ste delali, tovariši!»

Ze dolgo se ne prepričujemo več, da je slovenski pokrajinski tisk zelo pomemben dejavnik. Ljudje, ki ga bero, so mnogokrat slabo obveščeni in jim je zato lokalno časopisje edini stik s svetom. Pogosto pa to časopisje opravlja pomembno nalogo kot dopolnilo našega osrednjega časopisja, radia ali televizije. Kakorkoli že, čas je takšen, da si ne moremo kaj, da ne bi bile vse naše sile usmerjene k večji in boljši obveščenaosti delovnih ljudi. To nalogo pa lahko v lokalnih razmerah najbolje opravi le pokrajinski list. Zato je seveda vendarle nekam čudno, da ta pomemben dejavnik v naši družbi živi nekam vsakebdi, da so pogosto njegove možnosti omejene, da so uredništva lokalnih časnikov nekam skopo zasledena z novinarji in zelo pogosto tudi po-

manjkljivo opremljena. Razmere so takšne, vsaj po našem mnenju, da bi naši izdajatelji in naši ustanovitelji navsezadnje morali česče raziskati razmere in se združno truditi, da bi tudi na tem področju potrebni uspehi ne zaostali.

Najbrž je tega govorjenja že preveč. Nam na GLASU je Dolenjski list všeč in radi ga prebiramo. Z listom tudi dobro sodelujemo in trdna je naša namera, da bomo v bodoče sodelovali še bolj in

še več. Nobena novost ne bo, če tudi povemo, da se iz lista marsikdaj kaj primernega naučimo. Novinarstvo je pač posel, ki se ga človek uči vse življenje. Zaradi vsega tega, predvsem pa zato, ker spoštujemo vašo prizadevnost, prodornost in vaše uspehe, vam segamo v roke in vam čestitamo.

Bralcem vašega lista pa želimo, da jim boste še dolgo oblikovali tako prijeten list!

Sodelavec
GLASA Kranj

Barba Vane Dolenjskemu

Dragi kolega!

Obalni Barba Vane, globoko zasidran v morju in v srcu bralcev Primorskih novic, ti ob tvojem stvinčenem »ljubileju« tovariško in prijateljsko segam v roko ter ključem: še veliko obletnic!

Ko sem zbiral svoje misli, da bi ti karkoli povedal o pomenu Primorskih novic kot slovenskem regionalnem listu, so mi misli zdrknile v spanec. Moj pogled na znano ustavno stališče, da je obveščenaost del temeljnih svoboščin v naši družbi, je postal skislast.

Rad pa bi, dragi kolegi, alni tovariši, da bi se drug drugemu spovedala na samem, za navadno oštirsko mizo, kot prijatelj prijatelju. Saj imava prav gotovo mnogo mnogo skupnega. Pri vas na Dolenjskem imate na primer formo vivo, pri nas na Primorskem tudi; v nočnih lokalih več kot v portoro-

škem parku. Vi imate tovarno avtomobilov, mi tudi. Imeli ste steklarino, mi jo imamo še, imate cviček, mi refošk. Imate obale ob Krki in Kolpi, pri nas ob morju. Mi ladje na morju, vi ladje v cerkvi. Imate direktorje in mi tudi. Imate in imamo delavske svete. Imate osebnih dohodke in tudi mi jih imamo, čeprav so v depresiji.

Da, dragi Dolenjski, vi ste regija in mi tudi, razdeljeni na coninge in karere. Skupne so nam zvezde, sonce in mesec, bogove pa ima vsak svoje. Naše in vaše domače jedi so postale srbski pasulj, čevapčiči in ražnjiči, polente in žgancev nihče več ne

kuha, če se kaj upošteva. Povezujejo nas tu in tam tudi prisilne uprave, pasivni kraji in tako naprej. Pač pa vi nimate oljk in fig, če izvzamemo konjske, ki so nam spet skupne in pa fige v žepih, ko nekdo s silo zahteva, naj mu ploskamo.

Moram ti pa potožiti: integracije s horizontalnimi združevanji nam ne gredo od rok. Bolj pa vertikalne, ki se jih hudo bojimo, ker dišijo po centralizaciji, da ne omenjam kaj hujšega, kar še ni zrelo za široke ljudske plasti. Tega so krivi koritologi. Povem ti, da je borba za poltrone — toda ne iz preprostega skaja — hudičovo trda. Navadni ljudski občani pa

Primorske NOVICE

se krčevito borijo za samopravo.

Tovariški kolega! Raznovrstnih kadrovskih profilov imamo za izvoz, ljudi pa premalo, razumeš, delovnih ljudi, sposobnih, ki bi znali dobro šofirati to naše samoupravno vozilo. Zal je tako, da vse, kar more, sili v kadre, višje in visoke. Saj menda dobro veš, zakaj. Gornji in visoki kadrovski profili niso plačani po efektu, marveč po afektu. Zato pa zmanjka denarja za ljudi.

Ali se tudi pri vas srečujete in konfrontirate s takimi problemi? Rad bi se s teboj o vsem tem pogovoril, pa še o drugih žgočih perečih rečeh. Če imaš kaj cvenka, pridi k meni, bova imela dvodnevni bazenski simpozij v Portorožu. Če se strinjaš, bi določil eno samo točko dnevnega reda: kako se izkoptati iz finančno eko-

nomskih težav, in sicer v luči in spektru aktualnih situacijskih problemov. Saj me razumeš: pri nas se namreč nikakor ne moremo dokopati do skrivnostne formule, kako priti do navadnega nekonvertibilnega denarja in dinarja.

Anomalij in deformacij v našem obrtniškem poklicu nočemo in tudi ne znamo uganjati. Zato smo se znašli v slepi ulici in hudih škripcih. Kar se tiče regijske dote, naša regija obljublja, potem pa kar lepo zaškili na eno samoupravno oko. Morda pa bi nam znal ti svetovati, ki živiš v nekoliko drugačnem okolju, v lirsko in mehko navdahnjeni dolenjski regiji. Ne zameri, kolega, za sitnost.

Tovariško se zahvaljujem za gostoljubje!
Za Primorske novice
BARBA VANE
iz Kopra

Barba Vane je zapisal...

Obveščnost: potreba in pravica

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ali smo v tem uspeli? Brez dvoma smo dosegli že veliko. Človeku v delovni organizaciji se je npr. odprlo to, kar je v kapitalističnem podjetju največja skrivnost, ki jo smejo vedeti le uvažalci lastniške pravice, namreč podatki o uspehu poslovanja in o usodi rezultatov dela. Delovanje vseh družbenih organov postaja javno. Po ustavi je obveščnost državljanov spoznana ne le kot njihova potreba, ampak tudi kot njihova pravica — in to kot ena osnovnih pravic, brez katere si ni mogoče zamisliti uspešnega samoupravljanja.

Vendar, kaj je obveščnost? Ali se lahko meri samo po številu prodanih časopisov in razširjenosti radia in televizije? Gotovo ne.

Obveščnost pomeni polno in tekoče seznanjenje delovnega človeka z vsem dogajanjem, od katerega sta odvisna splošni razvoj in položaj posameznika v naši družbi. Da ne bi bilo zanj zaprtih vrat in nedostopnih skrivnosti, niti v njem samem dvomov in nejasnosti, niti potrebe, da se zadovolji z nepreverjenimi govoricami in izkrivljenimi predstavami, ki se včasih širijo zaradi neznanja ali neodgovornosti, včasih pa tudi izvirajo iz krogov, ki niso dobro namerni.

Pred nekaj leti so raziskave pokazale, da naši ljudje vedo več o problemih, ki se rešujejo pretežno na nivoju federacije — npr. o zunanji politiki in o delu republiških organov — kot o stanju v svoji delovni organizaciji, da pa so še slabše obveščeni o stanju in politiki svoje občine.

Prepričan sem, da se je

Bogdan Osolnik, direktor inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, je bil eden izmed prvih pobudnikov za izhajanje Dolenjskega lista. V letih 1949 in 1950 je bil sekretar okrožnega komiteja KPS v Novem mestu

stanje od takrat v marsičem spremenilo. Vendar je raziskava opozorila na važen problem, ki sem ga hotel posebej podčrtati ob tej priliki: naš sistem informacij v samoupravni družbe se ne more zadovoljiti samo s takozvanimi velikimi občili, ki jim ne želimo zmanjševati pomena. Toda v njih ne more dobiti dovolj prostora informacija iz vsake samoupravne sredine, iz vsakega kraja, iz vsakega delovnega kolektiva. Zaradi širine prostora, ki ga pokriva velika glasila, najde taka informacija prostora samo, kadar se zgori kaj posebnega, če pride do nekega izrednega uspeha ali konflikta. Sicer pa si mora vsaka ožja samoupravna skupnost zgraditi svoj sistem informacij za redno obveščanje državljanov o vsem dogajanju v njenem lastnem okviru. Te so lahko ustne,

v obliki sestankov, lahko pa tudi bolj sodobne, ki se poslužujejo tiskane besede, razglasnega radia in podobno.

Samoupravljanje je torej odprlo prostor za nove oblike občil. Na enem izmed najbolj deficitarnih področij — to je na polju lokalne samouprave — so to praznino izpolnili lokalni listi. Njihov obstoj je tesno povezan z razvojem našega samoupravnega sistema. To so neke vrste razširjene skupščine, ki naj bi objektivno, vsestransko, hrabro in zavzeto obravnavale vse probleme svojega predela in javnemu mnenju omogočale neprestano zavzeto sodelovanje v njihovem reševanju. Njihov obstoj in delovanje ni samo stvar uredništev, ampak stvar vse samoupravne skupnosti.

Tudi Dolenjski list se je v 20 letih svojega obstoja uveljavil kot tribuna lokalne samouprave na Dolenjskem. Zato mu lahko samo želimo, da bi se v tej

smeri razvijal še naprej in da bi čimbolj zavzeto, objektivno in kjer treba, tudi kritično obravnaval družbeno dogajanje v dolenjskih občinah in delovnih kolektivih kot to zahteva polna obveščnost državljanov, ki — kot rečeno — ni le njihova potreba, ampak tudi pravica.

BOGDAN OSOLNIK

OBVESTILO

Tik pred sklepom današnje številke s povečanim obsegom smo dobili več pozdravnih pisem in spominov na prehojeno pot našega tednika. Ker smo morali večino dodatnih strani skleniti nekaj dni prej kot to navadno delamo, bomo posebne prispevke objavili v prihodnjih tednih. Bralcem in sodelavcem se za spodbudne besede, pozdrave ter dobre želje lepo zahvaljujemo in vse tovariško pozdravljamo!

UREDNIŠTVO

Ladi Pengov: KOLPORTER (lesorez, 1962)

17. FEBRUARJA 1950 JE IZŠLA PRVA ŠTEVILKA DOLENJSKEGA LISTA

Razmišljanja ob dvajsetem mejniku

Uresničene dosedanje naloge: iskreno pisanje o perečih odprtih vprašanjih svojega območja, preraščanje v tribuno javnega življenja širše Dolenjske, gojitev zdravega lokalizma, ki je ves pretkan s samoupravnostjo — Jasno začrtana pot postati široka, odprta tribuna samoupravne socialistične družbe, namenjena delovnemu človeku, njegovim humanim ciljem in človeški svobodi

Sredi uresničevanja ene izmed najbolj zanimivih nalog, ki si jih je uredništvo domačega tednika naložilo že lani, smo se srečali z dvajsetletnico izhajanja pokrajinskega glasila Socialistične zveze. Jubilej — če že moramo 17. februar na zunaj označiti z malce bolj slovesno besedo — ima zato znotraj kolektiva izrazito delovni značaj:

Leto dni smo pripravljali pogoje za prehod na zahtevnejši vsebinski, oblikovni in prostorsko obsežnejši časnik širše Dolenjske. Zdaj ga dva meseca že imamo, izpopolnjeni zasnutek pokrajinskega tednika, ki pa seveda niti še ni dokončno tak, kot si ga želimo, niti še zlepa ne bo mogel biti tak, da bi resnično ustrezal vsem potrebam naročnikov in bralcev. Boljša kadrovska zasedba v uredništvu (in žal še preslaba v upravi lista), povečanje lastnih obratnih sredstev (iz presežka dohodka zadnjih dveh, treh let), razumevanje v tiskarni za razširitev od 28 na 36 strani lista) in s tem združena podražitev lista — vse to sodi med priprave, da je domači tednik za dvajsetletnico lahko dobil svojo sedanjo bogatejšo notranjo in zunanjo podobo.

To pa je hkrati tudi naše darilo vsem naročnikom in bralcem ob prehodu v tretje desetletje izhajanja politično informativnega tednika pokrajine, v kateri segajo tradicije te vrste v prelomno leto 1848. Uresničevanje te naloge je morda le na zunaj lahko, malo zahtevno delo. Pa ni tako. Potrebno je trdo, naravnost garaško delo, da smo vsak teden znova kos čedalje obsežnejšim pripravam, pisanju, tisku in razdelitvi domačega časnika. Obveščanje na lokalni ravni dobiva prav zdaj ves svoj pomen in po dolgih letih tudi potrebno družbeno priznanje.

Premalo bo prostora, da

bi tu le našli vse, kaj je bilo že narejenega in kaj nas še čaka, da bo tudi Dolenjski list prerasel v tribuno samoupravljavcev svojega območja. Nekaj smo o tem že napisali v prejšnjih tednih, delovni značaj srečanja z 20-letnico izhajanja časnika pa nas zadoljuje, da bomo pisanje o tem nadaljevali. Zlasti bo to važno še spričo že povedanih stališč: vse se mora vrteti okrog središčne naloge — uresničiti gospodarsko in družbeno reformo. Bitka za to zgodovinsko pomembno nalogo se začne na lokalni ravni: v sleherni delovni organizaciji, krajevni skupnosti, občini. In še: bitka za uresničevanje te naloge teče znotraj Zveze komunistov, z ustvarjanjem milijonov članov Socialistične zveze delovnih ljudi. Mar se je potemtakem še treba vpraševati, kje in kaj so naloge domačega časnika? Slej ko prej ostaja naše vodilo:

pisati o ustvarjalnih naporih in samoupravljavskih izkušnjah naših delovnih ljudi in njihovega družbenega dela! Ne molčati ob perečih vprašanjih in razlikah, ki jih prinašata burni tok neusahljive revolucije in vsakodnevna nova spoznanja, da ni nič tako

enkratno in dobro, da doseženega stanja naš nadarjeni človek s svojimi ustvarjalnimi sposobnostmi ne bi mogel narediti jutri še boljše! Biti glasnik novega, boljšega in lepšega, skratka vsega, kar nas sili naprej! Pogumno odpirati in podpirati pota tega napredka, stati skupaj z najboljšimi naprednimi silami socialistične družbe v prvih vrstah prizadevanj vseh delovnih ljudi, da postanemo gospodarji svoje usode in samoupravljavske družbe! Nikoli nad družbo, vedno pa v službi najplemenitejših misli napredka in vsakodnevnih potreb naših delovnih ljudi v mestu kot na vasi.

Ob vsem tem pa nastajajo — tudi na lokalni ravni — pogoji za družbeni dokument o obveščanju. Gradivo predsedstva SZKJ in zvezne konference SZDL Jugoslavije o informiranju (od lanskega novembra in letošnjega januarja) bo hkrati z novim zveznim zakonom o obveščanju pomagalo postaviti na svoje mesto tudi odprta vprašanja, ko gre za obveznosti družbe do sredstev obveščanja. Še bolj kot doslej bo tudi jasno, da je dejavnost obveščanja in sredstev za to predvsem sodob-

no politično delo, ki ga družba potrebuje, priznava in mu omogoča vse potrebne pogoje. Podčrtati je treba, da je obveščanje hkrati tudi družbenoekonomski odnos, kar velja še posebej za poklicne delovne organizacije, katerim je družba zaupala to odgovorno dolžnost. Hitra in učinkovita pomoč, da bi družba predvsem političnemu informativnemu tisku utrdila zdaj omajane pogoje za to pomembno dejavnost, se kaže ta hip kot neodložljiva dolžnost socialistične skupnosti, da poseže v doslej neobvladani zakon tržišča informacij. Slovenski pokrajinski politični listi imajo pri tem prav take težave in resne ovire, kot ves dnevni politični tisk.

STONE GOSNIK

Pozdrav iz novinarske šole

V imenu sklada za pospeševanje novinarske in publicistične dejavnosti pri Visoki šoli za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani je poslal pozdravno pismo ob jubileju našega tednika tudi nestor slovenskih časnikarjev, predavatelj na novinarski šoli dr. Fran Vatovec, ki piše:

Ob 20-letnici vzorno urejanega časnika DOLENJSKI LIST, ki preseneča s svojo bogato vsebino in množično razširjenostjo, vam od srca čestitamo. Želimo vam nadaljnjih dosežkov v slovenskem časništvu tudi v prihodnjih desetletjih. Hkrati izražamo svoje prepričanje, da je mogoče doseči tako lepe, prepričljive uspehe ne le s trudom, z marljivostjo in vztrajno voljo, temveč tudi s sposobnostjo in ljubeznijo do slovenske časniške besede.

S tovariškimi pozdravi,
Dr. Fran Vatovec

„Resnično visoko cenim vaš list“

Ob 20-letnici DOLENJSKEGA LISTA sprejmite moje iskrene čestitke za opravljeno delo in dosežene velike uspehe, kakor tudi najboljše želje za njegovo nadaljnjo vsestransko rast.

Kot dolgoletni stalni čitalec DOLENJSKEGA LISTA resnično visoko cenim vaš list, ki obvešča svoje čitalec in slovensko javnost o vsestranskem razvoju Dolenjske, o velikih naporih njenih delovnih ljudi za neprekinjeni nadaljnji napredok ter postaja vse širša demokratična tribuna graditeljev naše samoupravljavske socialistične družbe.

Z lepimi pozdravi,
JOZE BRILEJ
podpredsednik skupščine SR Slovenije

OB DVAJSET-LETNICI LISTA

so delali v uredništvu naslednji novinarji: Tone Gošnik, Miloš Jakopic, Ivan Zoran, Rja Bačer, Jožica Teppey, Jože Primc, Marjan Moškon, Marjan Legan, Marija Padovan in Slavko Dokl. Novinarja — pripravnik sta bila Ana Vitkovič in Jože Splihal. — Honorarni lektor uredništva je bil prof. Karel Bačer.

Miško Kranjec ob našem jubileju

Spoštovani in dragi tovariši uredniki!

Praznujete — človek bi lahko rekel — svoj prvi veliki praznik, nekakšno svojo spolnoletnost. In lahko ga praznujemo vsi z vami vred s prijetno zavestjo, da ste se povzpeli po nakladi med prve naše pokrajinske časnike, če ne celo na prvo mesto. Prav gotovo pa imate prvenstvo v obsegu. Vendar to niti ni poglavito, pač pa da z vseh strani Vašega lista odseva zaokrožena podoba pokrajine od Sevnice in Brežic do Kočevja, podoba človeka v tej pokrajini in podoba okoliščin, pri čemer ste znali ohraniti širokogrudnost do vsega in do vseh. Ravno tako pa je razveseljiva Vaša skrb za kulturna vraščanja. Ko vam ob tej priložnosti prisrčno čestitamo, želimo, da nadaljujete to pot in vam želimo še mnogo mnogo uspehov v vsakem pogledu, da vas hkrati prijateljsko pozdravljamo.

MISKO KRANJEC
podpredsednik
Prešernove družbe

Nov izdajateljski svet DOLENJSKEGA LISTA

Občinske konference SZDL so pred dnevi imenovala člane novega izdajateljskega sveta, ker je prejšnjemu potekel mandat. Novi člani našega izdajateljskega sveta so:

Jože Jekc iz Sevnice, inž. Janez Gačnik iz Metlike, Ivan Kastner iz Brežic, Janez Gartner iz Trebnjega, Slavko Smerdelj iz Krškega, Ciril Gril iz Ribnice, Viktor Dragoš iz Kočevja, Franc Štajdohar iz Črnomlja ter Lojzka Potrč in Franc Beg iz Novega mesta. Član izdajateljskega sveta je po položaju tudi glavni urednik Dolenjskega lista.

Pravijo, da kdor piše spomine, postaja star. Jaz pa ne bi hotel, da bi me imeli za starega, zato sem le s težavo napisal nekaj spominov na prvo leto našega odraslega fanta, ki prihaja vsak teden v toliko hiš doma in v tujini. Deset let je preteklo, ko je ta naš fant zagledal luč sveta. Kdo bi si mislil, da je teh deset let tako hitro minilo, ko mi nekateri dogodki iz prvih dni še tako jasno trepetljajo pred očmi.

V bivši Režkovi vili, ki so ji v svoji hudomušnosti dejali tudi Olimp, je imel svoje seje Agit-prop okrajnega komiteja in tam se je porodila misel o Dolenjskem listu. Takrat je bilo nešteto vprašanj, nešteto akcij in aktivisti so morali prebresti celo Dolenjsko povprek in počez, da so ljudem tolmačili razne akcije, probleme in kaj si vem, kaj še vse. Res ne vem, kdo je prvi iz ust prinesel o dolenjskem časopisu, bili pa so v tem Agit-propu Gustelj Burger, učiteljica Dragica Zupančičeva, Tone Gošnik, moja malenkost (pri mojih razsežnostih je to res skromnost) in še nekaj drugih. In ko smo se zataknili pri izvedbi neke akcije, je padla misel: »Izdajajmo naš dolenjski časopis, ni zlomek, da ga ne bi mogli, saj smo tudi med vojno, ko je bilo veliko huje, izdajali Dolenjski glas.« In ta misel ni več zaspala, temveč vedno resnejši so bili razgovori in vedno silnejša je bila zahteva po časopisu.

O naslovu glasila je bilo nešteto razgovorov. Ker je med vojno izhajal Dolenjski glas, smo se vsi najprej ogrevali za ta naslov, ker bi naj glasilo Osvobodilne fronte za okraje Novo mesto, Črnomelj in Trebnje nadaljevalo začetno delo med vojno. Toda Glasov je bilo že preveč, kajti imeli so ga kmetje, Gorenjci, Zasavci in tako je »Glas« propadel. Nekdo je celo dejal, da bi Dolenjski glas zvel preveč lokalpatriotsko.

Prav vsem se je zgodilo enako; kjerkoli smo hodili, kjerkoli smo bili, vedno nam je sililo ime našega glasila v ospredje, glave so postajale vroče in marsikateri debeli obkladek je bil porabljen. Ne smete misliti pri tem na vodnega, ampak na dolenjskega, pravega dolenjskega, ki ni zunanje zdravilo, ampak notranje...

In imeli smo ga, dobili smo ga, namreč ime za časopis. Nekdo je dejal: »Ta naš časopis mora biti naše gore list.« Vsi smo popadli ta list. Da, list naj bo in to Dolenjski list, naj gre ta naš list v vsako hišo, kakor raznaša liste iz dolenjskih gozdov. Kakor selete v naših bukovih gozdovih listi, ko jih zamaje veter, tako naj prijetno kramlja naš Dolenjski list domačim ljudem in raznaša naše delo in življenje ljudem, ki so morali daleč po svetu s trebuhom za kruhom, ko jim lastna država ni mogla dajati vsakdanjega zaslužka.

Ej, tovariši, toda s samim imenom še ni bilo vse rešeno. Naš Dolenjski list mora imeti tudi glavo, to se pravi, naslovno stran. Tudi prvi tem so postajale glave vroče. Ej, tovariši, ni vseeno, kako se predstaviš in kakšen vtis odneseš, ko se prvič prikažeš med svetom, kajti tak vtis ti največkrat o-

Ob rojstnem dnevu

V Dolenjskem listu, ki je izšel ob desetletnici izhajanja 17. februarja 1960, je zdaj že pokojni tovariš JOZE ZAMLJEN-DREJCE, prvi urednik našega lista, objavil svoje spomine na priprave, rojstvo in začetek izhajanja našega današnjega glasila Socialistične zveze. Spomine prvega listovega urednika danes ponatiskujemo z željo, da bi vsi bralci zvedeli za okoliščine in pogoje, v kakršnih je na Slovenskem pred 20 leti začel izhajati najmlajši politično informativni tednik v naši republiki.

Izidor Mole: JOZE ZAMLJEN-DREJCE

stane za večno. No, no, ne mislim, da bo naš list večno šaril po svetu, toda takole 50, 60, 80 pa čeprav 100 let bi mu pa že privoščil, ker se je v teh desetih letih tako junaško postavil na svoje noge. In smo preišljevali, preišljevali in preišljevali. Pa se je neka zvita glava le domislila:

»Veste kaj, pa se malo ogledajmo okrog. Vseposod nas obdaja gozd. Ta gozd je naš kapital, ta gozd je naša osnova, gospodarska osnova, iz nje bomo še marsikaj zgradili. Kaj, ko bi na prvi strani dali nekaj podobnega. Gozd mora biti naslihan. Da, gozd in hlodi. Da, prav hlodi, kajti ti nam bodo dali kubike in kubiki denarce.«

Pa nam vsem skupaj še ni bilo všeč. Se je nekaj manjkalo. Naše gospodarstvo pa res ni samo hosta, ampak imamo še kaj drugega in to drugo je — kmetija. No, zdaj pa že vem, da sem se vam zameril. Deset let smo trobili Dolenjcem, da je poglavitna panoga našega gospodarstva industrija, zdaj pa kar naenkrat kmetija. Ej, ljubčki moji, saj sem vam že uvodoma napisal, da kdor se s spomini ukvarja, postaja star. Vsi ti razgovori so bili pred desetimi leti, takrat pa smo imeli Dolenjci od industrije še prav malo ali pa celo nič. Ta industrija je zrastle šele v zadnjih desetih letih. V teh letih je zrastle IMV (Industrija motornih vozil), KRKA — tovarna zdravil, pa Novoles, pa Roto v Krškem, pa Telekomunikacije v Sentjerneju itd. itd. — In zato trdim, da je poleg hoste bilo še nekaj — kmetija.

Zdaj pa novo preišljevanje, kako prikazati to našo kmetijo. Pa se zmislil pametna glavička: »Veste kaj dajmo? Vinograd!« In že smo se oglasili vse vprek: »Ne, tega pa ne, alkoholnih pijač pa ne bomo propagirali in to še s časopisom.« Pa smo stvar takole razložili: »Takole, prav majhen hramček in pri

hramčku količek, okrog njega pa se navija trtica, obložena z grozdkom. Ne zato, da bomo propagirali alkohol, ampak zato, ker je naš cviček po celem svetu znan in če tudi kdo ne bo znal brati napisa, bo vedel, da je to z Dolenjskega.« In če hočete, vam bom povedal še nekaj, toda prosim, ne raznašajte me okoli. Nekdo je dejal: »Če ne bo blizu hramčka, Zamljena ne bo zraven.« Toda to vam povem samo tako na uho. Da, tako smo se pogovarjali in Gošnikova Anica je dobila nalogo, naj napravi osnutek za glavo.

Nekoga dne (odkrito vam povem, za mene to ni bil lep dan) me pokličejo in povedo, da bom jaz urednik in to prvi (lahko bi zdajle napisal 'prvi' z veliko začetnico in potem še vse tri črke) urednik Dolenjskega lista. »Veš, dragi Drejče, takole je. Ti si se med vojno veliko ukvarjal s takim poslom, v Gorjancih si začel z Radijskimi novicami, začel si z Dolenjskim glasom v Poljanah, pa boš še zdaj začel, seveda, mi vsi ti bomo pomagali in pisali in sporočali in, in, in... in.« Le kakšen šment me je takrat pregovoril, da sem rekel: »Bene.«

No, saj nič ne rečem, toda začel se je pravi direndaj, vam pravim, pravi direndaj, Poiskati je bilo treba sodelavce, dopisnike, akviziterje, naročnike, razpečevalce in, šmenta, na to bi skoraj pozabil — bralce. No, sodelavci so bili tu: Tone Gošnik, Peter Romanič in, no, nobeden več, triperesna deteljica. Dopisniki, to je bila še hujša zadeva; no, tudi to se je nekako uredilo: Severin Šali, Lojze Zupanc, Bogo Komelj, Ivan Andoljšek, Regina Firova, Slavko Hotko, Polde Cigler in še nekaj drugih. Akviziterji, naročniki, razpečevalci — Srbine tužni bi rekel: »Jao meni!«

Začeli smo pripravljati prvo številko. Najvažnejše je bilo, seveda ne za bralce, pač pa za

nas od časopisa, kakor se pravi. Kako se to lepo sliši; mi od časopisa! Jaz bi to reklo dal na gramofonsko ploščo in neprestano ponavljal: »Mi od časopisa, mi od časopisa.« Lepo vas prosim, nikar se ne maščujte nad menoj in me ne počakajte za kakšnim oglom, ko v pozni nočni uri sam grem domov. Pa sem spet zašel, oprostite mi prosim, ko je pa tako lepo, če zunaj veter brije, ti pa doma (to moram pravzaprav reči, ker med uradnimi urami se ne sme honorarno delati) lepo kramljaš in kramljaš in kramljaš.

Torej začeli smo pripravljati prvo številko Dolenjskega lista. Kakor sem že povedal, najvažnejše je bilo: Obvestila uredništva, Obvestila uprave naročnikom in bralcem Dolenjskega lista, Urednikov kotichek itd. To stvar je prevzel Tone Gošnik. Gospodarske zadeve je prevzel Peter Romanič. Meni so ostale bolj prve strani. In prav s prvo stranjo prve številke sem imel največ težav, skrbi in direndaja. Takole sem si zamislil:

»Obljubili so mi, da mi bodo pomagali; stopim k njim, k predsednikom okrajnih odborov OF, lepo jih pozdravim, kakor se spodobi olikanim ljudem, pa začnem. Pripravljamo prvo številko, daj, napiši dragec, nekaj besedi za sprejem dojenčka in lep pozdrav za srečno pot.« In vsi so mi obljubili, prav vsi, do zadnjega vsi. Pa sem si dejal:

»No, to pa ni tako težko. Greš, poveš in naredijo ti vse!« Čakal sem teden dni, nič. Čakam dva tedna, nič. Pa zacingljam na telefon: »Dragi tovariš, obljudil si, pogledj, obljudil si pa še ni nič. Da, točno pred štirinajstimi dnevi.« »Oprostite, Drejče, toliko sem imel dela, da nisem utegnil, jutri dobiš prav gotovo!« in pink, trlink, bum — telefonček je utihnil. In teh trlink, pink, bum je bilo še veliko.

Medtem sem čakal na druge

dopisnike. Da, dragi moji, tudi na prvi rendez-vous nisem čakal s tako nestrpnostjo kot na poročila, pisemca in članke prvih dopisnikov. In kot je šel prvi rendez-vous po vodi, tako so šla tudi vsa pisemca prvih dopisnikov. Ej, da, novinarski kruh je težak, posebno še za mene, ko nismo imeli pri Dolenjskem listu tarifnega pravilnika in čekovnega računa pri banki...

Pa se ti spomni nekdo: »Kdaj pa bo Dolenjski list izhajal, kateri dan v tednu?« Da, saj res, kateri dan? Ljudje ga naj berejo v nedeljo, ko nimajo dela, ko imajo čas, da bodo vse točno preštudirali. No, in ker naša pošta hodi po oddaljenjših vaseh le dvakrat, ponekod pa le enkrat na teden (oprosti, dragi, upravnik pošte, to je bilo pred desetimi leti!) naj izide vsak četrtek. Prav gotovo si zdaj vsi mislite, da je bilo s tem vse urejeno. Nekdo je vzel dopise, članke in obvestila lepo pod pazduho, jo mahnil v Ljubljano in oddal v tiskarno. Ej, dragi moji, temu pa ni tako. Hodil po Ljubljani sem naš in pil nje... to pa ni bila prelest! Obletal sem vse tiskarne od Triglava do Ljudske pravice, od Blasnika do Kranja, vseposod zatrpami z delom in tiskanjem. Nihče nas ni hotel »gor vzeti«, kot pravijo tiskarji, ki nas zakladajo s tiskano besedo. Končno sem vendarle našel. Tiskarna Slovenskega poročevalca nas je sprejela. Tu je bil tiskan naš prvi Dolenjski list in potem vse leto in še nekaj čez.

Tudi oblika lista je bilo treba določiti. Mnenja so bila različna, eni so zagovarjali običajno obliko dnevnikov, nekateri pa manjšo, tedniško. Končno je obveljala tedniška oblika, ker ima deloven človek rajši manjšo obliko, da si lahko na hitro ogleda celo stran.

Bilo je nekako zadnje nedeljo pred odhodom v Ljubljano. Sestali smo se z vsemi našimi prispevki v naši sobi na Olimpu. Sila klavrn je bil naš prvi uspeh. To zadnje popoldne smo naredili še nekaj dopisov z najrazličnejšimi podpisi, kraticami in šiframi. Pa boste spet dejali: »In to so novinarji!« Ne, ne, ljudje so čakali svoj list, povsod je bilo javljeno: 17. februarja 1950. leta pričakujte svoj list, lista pa ne bi bilo! Naša reklama ni bila sicer taka kot ona: Odprite vrata, Oskar prihaja, vse bo dobro, še celo zakonski prepirčki se bodo zgladili. Zato odprite vrata na stežaj. Bila pa je in mi od časopisa smo se morali držati roka...

V ponedeljek zjutraj se usedem na vlak in v Ljubljano. V vlaku, sem si mislil, bom vse

Posiljate plačana v gotovini

Cena 3 din

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETO I. — STEV. 1

NOVO MESTO, 17. februarja 1950

Izhaja tedensko

Spomini na ustvarjalce DOLENJSKEGA LISTA

Bilo je v začetku julija 1950, nekega vročega dneva, ko sem z dekretom v žepu prispel v Novo mesto, da bi nastopil novo službeno mesto radijskega novinarja za Dolenjsko. Bil sem samozavesten; v žepu sem imel potrdilo, da sem v novinarski šoli opravil izpit za novinarja. Seveda pa sem takrat kaj malo vedel, kaj pomeni biti novinar. Prva pot po prihodu v Novo mesto me je vodila v uredništvo Dolenjskega lista, ki je imelo takrat prostor v Globovnikovi hiši (danes so tam pisarne Rdečega križa). Ker je imel list na razpolago

Peter, sta bila sijajna govornika na raznih zborovanjih in sestankih.

Spominjam se, da je bila v prvih letih življenja Dolenjskega lista oprema v njegovi mali pisarnici zelo borna: nekaj starega pohištva, dva pisalna stroja (eden je bil Romaničeva last) ter menda en foto-grafski aparat. Naslovne listke za naročnike so pisali v upravi Dolenjskega lista in jih tudi kar tam lepili na list. Včasih so morali časopis, ki je prišel po pošti iz tiskarne Slovenskega poročevalca iz Ljubljane, šle v Novem mestu ročno zgrabiti. Pri tem so pomagale tudi nekatere tovarišice iz okrajnega odbora AFZ. Rad je priskočil na pomoč tudi Gustelj Burgar iz Smihela, prof. Janez Kasesnik iz gimnazije, Marija Perhinek ter razni aktivisti, sodelavci takratnega okrajnega odbora OF. Pri lepjenju naslovnih listkov sem včasih tudi sam sodeloval.

Tri leta sem užival gostoljubje Dolenjskega lista in ljudi, ki so za list pisali, ga urejali in izdajali. Se danes sem jim hvaležen, hkrati pa sem ponosen, da sem med tistimi sodelavci, ki so prispevali vsaj del svojih umskih stvaritev za rast in uapredek domačega pokrajinskega glasila širše Dolenjske. Ob tem se spominjam prijateljev, živih in mrtvih, s katerimi sem na Dolenjskem živel in delal. Takrat sem bil v službi pri radiu Ljubljana. Novinarji smo si izmenjevali vesti, ki smo jih potem pošiljali v eter in v Dolenjski list. Bili so to lepi časi, bili smo mladi in zdravi, predvsem pa smo bili veliki idealisti.

Naj obudim še en spomin na prvega urednika DL, tovariša Zamljenca. Bilo je kmalu po kosilu, dan pred veliko proslavo partijskih brigad v Dolenjskih Toplicah v septembru 1952. Z Drejčtom sva se srečala na kandijskem mostu. Prijel me je za roko in mi pokazal na nebo:

»Veš, ravnokar sem poslušal po radiu, da imamo na Dolenjskem lepo in sončno vreme. No, pa poglej hudiča in tele temne oblake, ki grozijo, da se bo zdaj zdaj usu-

lo. Kje neki so tvoji na radiu dobili take podatke o vremenu na Dolenjskem?

Nasmejal sem se in mu dejal, da se spoznam na vreme in da sem prepričan, da bo še tistega dne nad Novim mestom zasijalo sonce.

»Da bi le bilo po tvojem...« je Jože zamrmral in odšel.

Po malem me je začelo skrbeti, kaj pa če se bo vreme res skisalo. Poročilo o lepem vremenu sem bil namreč poslal na svojo pest. Prepričan sem, da so na radiu verjeli, da je bilo tisti čas v Novem mestu res lepo vreme (kar pa žal ni bilo točno). Iz oddaljenih slovenskih pokrajin so se ljudje pripravljali na pot proti Dolenjskim Toplicam že popoldan, pred dnemov proslave. Kdo ve, kaj bi bilo, če bi v radiu poročali, da je tistega dne dopoldne pred proslavo v Novem mestu deževalo, da je bilo popoldne oblačno in da se je vreme naredilo šele proti večeru.

Čas je, da zaključim tele kratke spomine. Dolenjski list je od tistih časov zrasel od dojenčka v krepkega moža. V dvajsetletnem delovanju je opravil ogromno delo s svojim političnim in kulturnim poslanstvom. Ob tem jubileju: iskrene čestitke in najboljše želje za bodoče!

KAREL ORAZEM

samo en prostor, sem se nastanil v pisarni, kjer je bil prostor za okrajni odbor OF in okrajni odbor AFZ. Pisarna OF ter uredništvo Dolenjskega lista sta mi gostoljubno dovolila, da uradujem v njihovih prostorih. Dali so mi mizo in pravico do uporabe telefona.

Ob mojem prvem srečanju z Dolenjskim listom je bila v upravi stalno nastavljena samo ena uradnica, že pokojni tovariš Jože Zamljen-Drejčec pa je bil urednik lista. Posle v upravi je honorarno pomagal voditi tudi pokojni upokojeni sodnik Lavrič, doma iz ribniške občine. Kadar ga je moril kašelj, je bil včasih tudi siten. To pa je bilo kar pogostokrat. Imel je čudno navado, da je v enem dnevu pokadil vrsto cigaret različnih imen, od Drave do tistih najboljših. Sicer pa smo se z njim kar dobro razumeli.

Osrednja oseba v naši pisarni je bil urednik tovariš Drejčec. Bil je močne postave, da si kar čutil spoštovanje pred njim. Imel je rezek glas in kdor ga ni poznal, bi lahko sodil o njem, da je robot. To pa je bila samo zunanja podoba. Pokojni Drejčec je imel zlato srce. Vedno mi bo ostal v najlepšem spominu.

Seje uredniškega odbora, ki jih je za nekaj zunanjih sodelavcev vodil Drejčec, so bile ponavadi zelo burne. Takrat so bili taki časi, ko si moral pisati predvsem članke, da so bili »na liniji«. Drejčec, odkrit kot je bil, je rad kakšno zadevo »obelodanil« tudi z bolj kritičnim očesom. Kljub vsem začetnim težavam je Dolenjski list že v prvem obdobju svojega življenja skušal biti čimbolj objektivno do dogajanj svojega časa.

Tovariša Zamljenca je za kratek čas nasledil tudi že pokojni Jože Bon, doma iz Gotne vasi pri Novem mestu. Za Bonom je prevzel krmilo Dolenjskega lista Tone Gošnik. Kmalu za njim je prišel k listu tudi Peter Romanič. Imela sta pravo težaško delo, saj so bile potrebe iz meseca v mesec večje. Spominjam se, da je tovariš Tone predsedel v pisarni vse dneve in premnoge nedelje ter noči. Za delo sta bila s Petrom sama, list pa je terjat od obeh in od prvih sodelavcev vedno več. Urednika Gošnika se spominjam kot prijetnega človeka in iskrenega prijatelja. Od njega sem se marsikaj naučil, kar mi je koristilo v novinarskem delu. Tovariša Romaniča se spominjam kot dobričine. S koleti sva prekrizarila veliko dolenjskih krajev. Kadar je sedel Peter za pisalnem strojem in pisal članke, se je rad čehljajal po glavi. Bil je vedno na kratko ostrizen. Oba, Tone in

bi videl, kako one delajo. Z nekaterimi sem bil zadovoljen, druge pa se mi je zgodilo tudi kaj neprijetnega. V neki zadrugi sem zagledal visok kup Dolenjskega lista. Vprašal sem jih, zakaj ga ne razpečajo, pa so mi dejali, da ljudje zdaj veliko raje kupujejo pri njih, ker jim zavijajo nakupke v Dolenjski list, ki ga ljudje tako zelo radi berejo. Lep kompliment, toda naš časopis ni reklama in ni ovojni papir. Ne, kaj takega pa si nikoli nisem mislil, da bomo z Dolenjskim listom delali reklamo trgovinam.

Ne vem, kako je to, da imam vedno težave s financami, menda je to že od rojstva. Nisem še popolnoma prepričan, pa čeprav me zdravniki odločno prepričujejo, da se finančne težave ne podedujejo ali nalezajo, kajti tudi Dolenjski list je bil v večnih finančnih težavah. Saj sem vam že prej pripovedoval, da ni imel ne čekovnega računa in ne tarifnega pravilnika, ki bi določeval delovna mesta in plače v Dolenjskem listu.

Obilo teh težav bi vam lahko pripovedoval, toda prostor je ozko odmerjen. Mogoče mi bo kdaj dana prilika, da napišem tudi te spomine v prijetni obliki, posebno še zato, ker je postal naš Dolenjski list najbolj razširjen lokalni listi in zelo priljubljen. Zelo se je spremenil naš list od svoje dojenčkove dobe. Članki vse bolj kažejo naš napredek in ne samo v gospodarstvu, temveč tudi v samoupravljanju podjetij in komun. Vse kaže, da je list v desetih letih izpolnil nalogo, ki mu je bila dana ob rojstvu. Dolenjski list naj kaže našo dobo in naš čas, kakor da bi videli svoj obraz v zrcalu.

Naj bo prisojeno našemu listu še dolgo dolgo let, pa čeprav je zagledal svet na petek.

JOŽE ZAMLJEN

lepo še enkrat pregledal, časa bom imel na pretek, in prostora. Ali se mogoče še spomnite tistih nabitih vlakov, drenja in prerivanja? Prav gotovo! Lepe misli, dobri naklepi, vse je šlo po vodi. Toda, ker smo vse tako lepo pripravili, se mi je zdelo, da bo vse prav. Z važnostjo odgovornega urednika pridem v tiskarno. Za boljše sporazumevanje sem imel s seboj nekaj dolenjske tolažbe in vonjav.

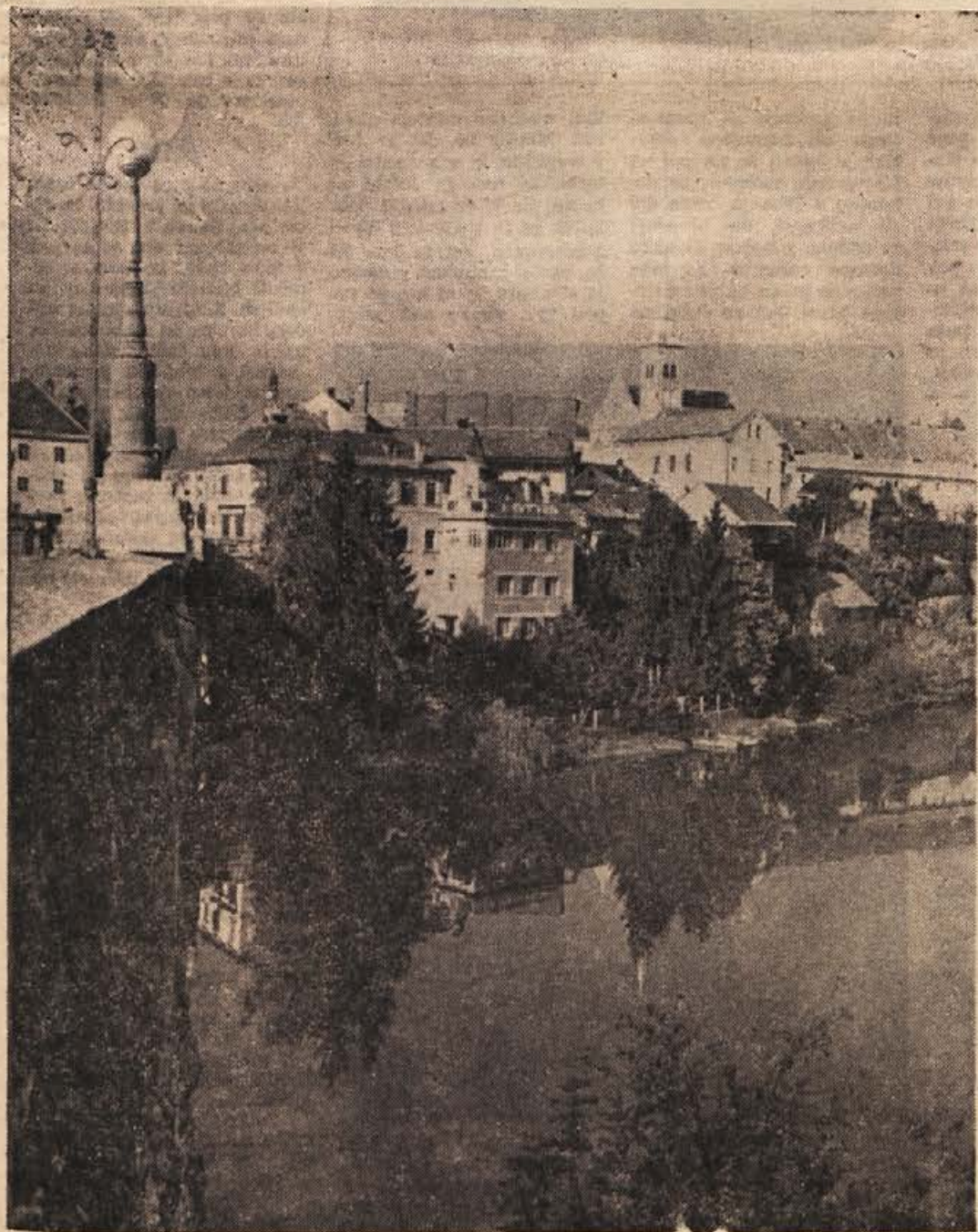
V veliki stavnici so me predstavili »Ta je od Dolenjca.«

Nobenega odgovora. Ker sem stal pri vratih kakor lipov bog, obtežen z aktovko, pletenko in dolenjskimi vonjavami, sem vse to odložil na prvo mizo. Zdaj pa se je oglasilo: »Daj no, brž čoln, da ne bo tovariš čakal.« In tako sva se s stavcem Janezom spoznala in postala prav dobra prijatelja.

Zdaj se je začelo najhujše. »Te solate (pomislite, kaj se to pravi, solata, mi pa smo vse to s takim navdušenjem spravili skupaj!) bo premalo, saj ne bo niti za tri strani, kje je pa četrti?« »No, prav, bom pa še prinesel.« — »Ej, dragi moj, to ni tako enostavno, bomo videli, kaj bo rekel strojni stavec, jaz ne bom vsega tega hudiča (že spet me je zapelo tam nekje blizu srca) na roko stavil. Pojdva k strojnemu. Kje pa so klišaji?«

In spet se je začel pohod. Zdaj k strojnemu, pa v klišarino tam nekje za Ljubljano in tako naprej. Dogovorili smo se, da bom prišel še enkrat in to v sredo. Doma smo še nekaj napisali in v sredo smo iomili. Veste, to je strokovni naziv za urejevanje lista, za postavitev stavka, za lomljenje stavka iz enega stolpca v drugega in kaj bo na prvi, drugi strani, kaj bo na tretji, kaj na zadnji. Naš Dolenjski list je bil pripravljen za tisk.

Petek 17. februarja 1950. »Ej, petek, slab začetek, ta časopis

VLASTJA SIMONČIČ: NOVO MESTO

Na ponedeljkovi seji uredniškega odbora, kjer ocenimo vsebine in izpolnjene naloge zadnje številke, hkrati pa se rode zamisli o številki, ki bo izšla »četrtak teden« (tekoča številka je bila namreč zastavljena že prejšnji ponedeljek). Na sliki sede z leve proti desni: Marjan Legan, Jože Splihal, Miloš Jakopec, Marija Padovan, Jožica Teppey, Ria Bačar, Slavko Dokl, Ana Vitkovič, Jože Primc, Tone Gošnik in Ivan Zoran (Foto: Mirko Vesel)

Ponedeljek je v redakciji Dolenjskega lista dan X — pisan z veliko začetnico. Od silovitih dvoprstnih slepih sistemov drdajo pisalni stroji, iz različnih kotov se slišijo drobcene kletvice, čas preži na vratu slehernega, kajti ob 12. uri je zadnji rok za oddajo rokopisov. Predstavljajte si torej človeka, ki mora oddati tipkano stran teksta: ura je deset minut pred zdajci, on pa si ni izmislil niti naslova. Prav, to si lahko predstavljate. Potem si predstavljate približno deset takih ljudi upoštevaje, da imate samo dve možnosti, da bi svoj tekst lahko narokovali strojepisni. Če si to lahko predstavljate, potem veste, kaj je v uredništvu Dolenjskega lista. Samo, zares se bojim, da si tega ne morete predstavljati. Lahko pa si predstavljate človeka, ki teh deset minut pred dvanajsto nima več kaj početi — čeprav je to skorajda nemogoče. Usadem se torej prav objestno na stol, pogledam uboge obraze okrog sebe — in se od srca nasmejem.

Miloš

Čeprav so obrazi nametani brez vsakršnih hierarhičnih lestvic — niti po odgovornosti v hiši, niti po velikosti, še manj po starosti, ne po lepoti in po tem, koliko časa je kdo pri hiši, se mi zdi samo po sebi umevno, da zapišem Miloša prvega. Sam bi sicer rekel, da tako mora biti, ker je borec in invalid in tako naprej. Ampak, Miloš je za moje pojme simbol tega časopisa, simbol tega kolektiva. Če je bila za desetletnico Dolenjskega lista simbol Miloševa skodelca črne kave in njegov kavarjniški dodatek v višini 700 takratnih še nevalviranih dinarjev, potem je danes njegov simbol (in naš hkrati) njegova znamenita pipa s čudovito smrdiščo mešanico različnih tobakov, ki jo prenesejo vsi direktorji in predsedniki — razen novomeškega občinskega predsednika. Neizmerna je Miloševa žalost na tiskovnih konferencah ob sredah, ker je kajenje pipe prepovedano. Pomilujem ga tako, da mu odstopim turško kavo in ga vsaj z nečim potolažim.

Ria

Ta nesojeni športni rekorder v dirki čez Gorjance je vsekakor pravi obraz športnice: med angleškimi dirkalnimi avtomobili, ki jih imamo v hiši, je edino Ria zbrala toliko poguma, da se je lani prijavila za dirko čez Gorjance. S svojim »springem« bi — ker bi bila edina tekmovalka — zanesljivo zmagala, a si je zadnji hip premislila. Tako stoji pokal, ki ga je prav Dolenjski list

namenil najboljši in najhitrejši ženski čez Gorjance, še vedno v naših vitrinah in jo opominja, da bi bilo letos vredno poskusiti. Ria je namreč rekorder v vožnjah čez Gorjance, saj prepelje cesto vsak teden vsaj dvakrat v obe smeri, da lahko poroča iz mile Bele krajine. Posebno me veseli, da si je na enem izmed odsekov te proge tudi že izbrala lokacijo, podobno kot nekateri drugi iz te hiše. Da ne bo pomote: lokacija pomeni kraj, kjer je skočila s ceste ali pa poskušala spremeniti znano fizikalno pravilo, da v istem času ne moreta biti na istem mestu dva avtomobila.

Moj strah je zdaj obrnjen drugam: da bo še on, kot naši kulturni možje, zavihnel peresnik in nam napolnil nekaj strani Dolenjskega lista, mi pa bomo ostali prikrajšani, ker smo plačani po učinku. Vsekakor pa skromno predlagam, naj bi v tem primeru najprej zavojeval sodno stran, ki je tudi pod njegovo oblastjo.

Marija

Še danes nisem razvozlal, kako to, da je Marija najbolj skrivnostna oseba našega uredništva. Nekaj ključvam po stroju in ko se obrnem — je že ni več. Na oglasni tabli je z belim na

se podpiše sam. Ker si je treba vse predstavljati: Karla Maya ste gotovo brali in za Sama Hawkinsa ste gotovo slišali. Ne, to ni Tone — če si predstavljate živo nasprotje tega junaka, potem si predstavljate — Toneta. Zadnji blagoslovi so vedno njegovi — ker bo šel tudi sedet namesto nas, če bo treba. Ima pač tako delo, da je zraven glavnega tudi odgovorni urednik. Zato se včasih s čim ne strinja, na našo veliko žalost seveda.

Jožica

Ko je ponedeljkovih uredniških sej že skoraj konec, se Cerber oglasi s penali:

kazni tudi za tiste prehitre minute, ki ostajajo med dvanajsto uro in trenutkom oddaje rokopisov. In ker Jožica nima dosti možnosti za popravke, so običajni pogovori med njo in stoglavim, kdo je kriv za zamudo: in ker ima Jožica samo eno glavo, Marjana težko prepriča.

Jože

»Pohvaljen boš in grajan boš«, piše v njegovem horoskopu. Kočevski sodelavec prinaša v uredniško sobo vedno obilo tamkajšnje šegavosti in dobre volje, včasih pa tudi kako zabeljeno bodico, zaradi katere se na seji krešejo iskre. Ker ni še ni-

dom. Res pa je, da napake, zaradi katere bi strmoglavil v smrt, ne sme napraviti. Stari maček, kakršen je Jože, tega gotovo tudi ne more zagrešiti.

Marjan

To je pravzaprav Marjan Drugi, trebanjski kmetijski strokovnjak, zadnje čase pa nasploh izredno sočutno usmerjen. »Vse je odvisno od dobre organizacije dela«, trdi — in prav ima. Najboljši vic, ki sem jih slišal zadnje čase, je tudi iz njegovih logov? Dva sorodnika, ki sicer ne živita prav daleč vskasebi, se nista videla že več kot leto dni. Srečala pa sta se ob nepravem času — z avtomobili na poledeneli cesti, tako da nista imela ne časa ne možnosti, da bi se ustavila. Ker ni šlo drugače, sta na ozki poti kar trčila, naredila za nekaj sto starih tisočakov škode in se ustavila. Sicer sta se pogovorila — ampak njun pogovor je bil med najdražjimi, kar jih poznam. Pa še res je bilo... Eden izmed obeh sorodnikov je bil Marjan.

Ana

Cudna so pota usode: osem let, če ne več, sva bila soščolca; zdaj delava v isti hiši. In že na začetku sem jo spravil v lepo kašo, ko sem si izmislil bedasto idejo o nekih akcijah. Zdaj je poskusni zajček, boji pa se zares močno, da bi kdo tudi fizično obračunal z njo. Ker je dekle, prosim torej vse tiste, ki bi tako hudo mislili, naj se obrnejo raje name — ampak samo z dobrimi nameni in morebitnim pozivom na dvoboj — toda le besedni. Ana pri tem ni ničesar zakrivila. Novinarska je težka, bi rekel Jurčič v sobotni »Naši ulicija« v Delu in tega se bo počasi tudi Ana navadila.

Pripis: da bi ne bilo pomot, naj zapišem k imenom še primke. Miloš je Jakopec, Ria je Bačar, Marjan je Moškon, Ivan je Zoran, Marija je Padovan, Slavko je Dokl, Tone je kajpak Gošnik, Jožica je Teppey, Jože je Primc, Marjan (drugi) je Legan in Ana je Vitkovič.

Pa še en pripis: iskreno se zahvaljujem vsem kolegom, ki so se tako soglasno in dobrohotno branili napisati vsak po pol straničke o sebi in mi hvaležno prepu. stili pisanje vsega teksta in z njim kajpak tudi vse vrstice — ki jih ni malo, kot vidite. Z upanjem, da bodo enako dobrohotno tudi ocenili kvaliteto, se iskreno priporoča vsem skupaj, bralcem in novinarjem.

JOZE SPLIHAL

* Ob četverici, ki zdaj (zares ali pa za šalo) kadi pipo: Milošu, Tonetu in obema Marjanoma, pričakujem, da jo bodo kadili v kratkem tudi Jože, Ria, Ana in Ivan, ki zdaj kadijo cigarete. In še to: prav zdaj, ko je šel tekst v tiskarno, si je Miloš kupil že 19. pipo — torej jih ne bo kmalu zmanjkalo.

NOV SIMBOL

Marjan

Neskončno dolgo si v šoli nisem znal predstavljati Cerberja, znamenitega troglavega psa iz grške mitologije, ki je spuščal ljudi v podzemlje, ven pa jih ni več pustil. Šele zdaj sem ugotovil, da je to pravo Marjanovo utelešenje: sekretar redakcije, tehničar in drugo, znan po rdečem MG, je v svoji sobi ne le trogravi, ampak še veliko večglavi pes. Prineseš tekst ob določenem času, pa prva glava zareži: »Kje imaš plavo napoved?« Druga glava plane čez prvo: »Za kdaj si napovedal tekst?« Pa tretja: »Kje imaš označeno, na katero stran gre?« Četrta: »Vrstice niso preštete, podnaslov ima preveč črk!« Kaj bi našteval naprej... napisati članek, poročilo ali reportažo se mi zdi v primerjavi z vsemi opremami prava malenkost. Cerber pa v svoji vzvišenosti snuje še nove, hujše naklepe, kako bi uvedel še kako novo neumnost.

Ivan

Kulturniki so vsi bolj čudni ljudje — zato se je tudi Ivan umaknil iz omizja in si poiskal prostor v kotu. Prav skrbelo me je že za njegovo zdravje, ko na svoji kulturni strani ni nič pisal o novem Prešernu in že sem se zbal, da bo tako nazadnjaški, da ga niti omenil ne bo, kaj šele, da bi s svojimi močmi prispeval k novim in novim podobam pesnika, kot je to storil Pavliha. Zdaj so moje skrbi odveč: Ivan je že začel pripovedovati, da je nov, neznan Prešeren v tuk. Studijski knjižnici; govori, da so odkrili novo sliko na Dunaju in podobne štorije.

Slavko

Svet je zares iz tira: vse več je stvari, ki jim ne bomo nikoli prišel do dna. Kaj bi vi pričakovali od nekdanjega političnega foruma, predsednika najbolj množične politične organizacije pri nas? Prepričan sem bil, da bi pisal kilometrske razprave o socializmu, učene članke o napredku našega gospodarstva, kot čreva zavite teze o razvoju mrtvoudnega kmetijstva — Slavko pa meni nič tebi nič zavilhi športni prapor in breca žogo z desnega krila, postavlja trdnjave in preskakuje ovire, telovadi in skače, planinari in pleza po vrvi, zraven pa še lovi ribe in strelja medvede ter fotografira mlade kače, ki so prilezle na dan konec januarja. Zares ne razumem ničesar več.

Tone

Ime mi nikakor ni šlo izpod prstov; če naj bi bilo z imenom, sem mislil, bi moralo biti Anton. To pa zato, ker mu tako pravi njegov starejši sin, ki tudi igra košarko (kot jaz) in sem se naziva nalezel od njega. Ker pa ne sme biti izjem, naj bo ime in če naj bo ime, naj bo Tone — kot

to so pozdravi za neopravljeno ali zamujeno delo. Ker je Jožica že na pol na Stajerskem, vsekakor pa dokončno v Posavju, nima dosti možnosti, da bi svoje že oddane rokopise še kako dodatno opremila. Za take prekrške pa so kajpak določene kazni, kot so določene

koli nikomur odletela glava, niti Milošu ne, ki jo nosi v sodnijski in v gospodarski torbi, se tudi za Jožeta ne bojim, da bi jo izgubil. Vsekakor pa je življenje s takim horoskopom, kot ga ima Jože, zares zanimivo: podobno je akrobatu, ki se lovi na napieti vrvi visoko nad prepa-

PRIJATELJSKO PREPRIČEVANJE: »Dva gre v štiri dvakrat, v tri pa tudi dvakrat, samo bolj na tesno...« Tako nekako dokazuje »športni« Slavko »tehničnemu« Marjanu, češ da bo šlo na eno športno stran za dve strani člankov in slik! Obojestranskega prepričevanja ni ne konca ne kraja, kdo ima prav, pa lahko vsak četrtek vidite na športni strani... Sportne prispevke (višek!) pa lahko zato najdete tudi na drugih straneh! (Foto: M Legan)

V 20 letih: milijon kilogramov papirja

Ves časopisni papir, ki ga je Dolenjski list v 20 letih potiskal, bi lahko naložili na 5 vlakov, izmed katerih bi imel vsak 20 vagonov po 10 ton

Kdor ne verjame, lahko pride pogledat v spiske naše uprave: od 1950 do konca 1969, se pravi v dvajsetih letih, smo za tiskanje Dolenjskega lista porabili 1.090.828 kg časopisnega papirja. To pa ni malo: če bi spravili ves ta papir v vagone po 10.000 kg, bi bilo to kar sto vagonov. Uprava lista je pri teh podatkih najprej pomislila na pismonoše:

»Ubogi pismonoše — vse to so morali znositi v svojih torbah med naše naročnike...«

Pa še res je! V 20 letih smo porabili za goro papirja, ki je teden za tednom odhajal iz tiskarne v roke našim poštam in po pismonoših na domove naših naročnikov.

Nekaj zanimivosti o porabi papirja: od 17. februarja 1950 do konca 1950, torej v prvem letu izhajanja, je naš časnik porabil 2227 kg papirja. Zdaj, ko tiskamo vsak teden že nekaj čez 31.000 izvodov li-

sta, pa porabimo na teden od 3800 do 4000 kg papirja. Po domače: vsak teden natisnemo in razdelimo med bralce toliko papirja, kot ga je Dolenjski list porabil vse leto 1951.

Še nekaj podatkov o skokih pri porabi papirja: v 1953 smo porabili 10.869 kilogramov papirja, v 1958 pa že 24.338 kg. Tri leta nato je skočila letna poraba papirja na 44.790, medtem ko smo 1965 potiskali že 97.861 kg papirja. Prvič smo letno potrošnjo nad 100 ton papirja dosegli v 1966, ko smo razdelili 1.267.310 izvodov lista in zanj porabili 110.357 kg papirja. Zadnja leta je poraba papirja naraščala še bolj skokovito: 1967 — 138.712 kg; 1968 — 160.639 kilogramov in 1969 — 160.992 kilogramov časopisnega papirja.

Indeks porabe, če štujemo 1950 za izhodiščno leto in ga označimo z oznako 100, je v 1969 dosegel številko 7229.

Kako je rasla naklada DL

Marsikdo vpraša, če imamo res tako visoko naklado, saj kar ne more verjeti, da bi pokrajinski tednik lahko dosegel tako močno stalno naklado. Če se ob jubileju

skega politično-informativnega tednika z naklado 4.000 izvodov. V prvem letu izhajanja je naklada zdrknila na 3.000 izvodov, nato pa je bila konec vsakega leta v obdobju 1951 — 1969 takale:

konec leta 1950 — 3.000 izvodov; 1951 — 4.900; 1952 — 6.450; 1953 — 7.800; 1954 — 7.850; 1955 — 11.050; 1956 — 11.400; 1957 — 11.110; 1958 — 12.250; 1959 — 14.500; 1960 — 16.920; 1961 — 17.900; 1962 — 19.540; 1963 — 21.260; 1964 — 24.350; 1965 — 23.030; 1966 — 26.540; 1967 — 29.110; 1968 — 30.900 in konec leta 1969 — 31.030 izvodov.

Od skupne gornje naklade dobijo naročniki na domače naslove vsak teden 96,5 odst., medtem ko prodamo v trafikah in drugod 3,5 odst. od skupne naklade.

Lani 1.610.940 izvodov Dolenjskega lista

Naklada našega lista je znašala lani 1.610.940 izvodov, kar je 7 odst. več kot v 1968, ko smo tiskali 1.502.600 izvodov.

Skupni obseg tiskanih strani je znašal lani 1.424 strani (pri čemer so vštete vse priloge, kot so Dolenjski razgledi, Skupščinski DL in obe pokrajinski izdaji), kar je 3 odst. več kot v 1968, ko smo tiskali 1.388 strani.

lista ozremo nazaj, je treba zapisati, da smo v 20 letih dosegli pri nakladi indeks 776. To pomeni, preprosteje povedano:

17. 2. 1950 je bila tiskana prva številka novega sloven-

Pozdravlja vas uprava...

V jubilejnem letu domačega pokrajinskega časnika so delali v upravi lista naslednji delavci:

upravnik lista Mirko Vesel, komercialist Milan Kozolec, vodja kartoteke Cirila Mazovec, blagajničarka Tilka Divjak, administratorica Nataša Murn in knjigovodska pripravnica Mara Knežević. Knjigovodski honorarni inštruktor je bil Metod Beltram.

V tajništvu uredništva in v upravi pa so delale: tajnica Danica Frlan ter strojepisni Marica Humek in Silva Mišjak.

Za čiščenje v pisarnah je skrbel upokojevec Franc Lenart.

Predsednik vlade NDR Willy Stoph je pozval drugega Willyja (Brandta), naj ga obišče v vzhodnem Berlinu bodisi 19. ali 26. februarja ob določeni uri. Brandt je sicer voljan priti, toda ne ob tej in tej uri na ta in ta dan. Prišel bo, toda šele marca, ker zdaj ne utegne... Vatikan si je izbral nenavadnen trenutek za protest pri italijanski vladi proti zakonu o ločitvi zakonske zveze, češ da je ta zakon v nasprotju s konkordatom. Ker je trenutno italijanska vlada v hudi stiski — zaradi mučnih in dolgih pogajanj o sestavi nove vlade levega centra — se številni politični opazovalci sprašujejo, ali je Vatikan bolj proti razvezi zakona ali bolj proti vladi levega centra. ... V Italiji je izbruhnil velik škandal, ko je izginil eden izmed najnevarnejših voditeljev sicilske mafije. Več mesecev je imela policija zaporno povelje v roki in je dobro vedela, kje je. Zdal je izginil. Posebna državna komisija preiskuje, zakaj ga policija ni aretirala in kam je izginil. Preden bo končala delo, bo voditelj mafije Luciano Liggio morda umri naravne smrti ali pa se bo pojavil kot voditelj mafije v New Yorku. ... Kardinal Mindszenty že trinajst let živi v prostovoljni osamljenosti v ameriškem veleposlaništvu v Budimpešti. Ze davno mu je Janos Kadar dovolil, da se preseli v Rim, že dolgo ga papež vabi, naj pride v Rim in že dolgo bi se ga radi Američani odkrižali. Toda Mindszenty noče oditi. ... Laburistični veljak George Brown je govoril članom kluba laburističnih prijateljev Izraela. »Začel bi lahko s tem,« je dejal Brown, »da vam povem kako mi je všeč predsednik Naser.« Povedal pa je tudi tole: »Zame so Zidje in Arabci enaki. Oboji so semiti in oboji imajo prav tako dolge nosove, kot je moj.« ... V nekem angleškem časopisu se je pojavil mali oglas, v katerem podjeten trgovec ponuja po zmrzni ceni železne obročke hrane (smedotaknjene) iz burske vojne. Burska vojna je bila ob prelomu stoletja...

Kje dobiti posojilo?

Bančni strokovnjaki trdijo, da si ga je moči zagotoviti le z varčevanjem — Republiška sredstva za znižanje obresti pri posojilih za potrebe naših kmetov — Najvažnejše: VARČUJ!

V novomeški občini načrtujejo, da bi v nekaj letih sodobno uredili vsaj 100 kmetij. Za to pa potrebujejo okrog tri milijone din posojil. Kje dobiti toliko denarja? Nekateri menijo, da je vse odvisno od banke in občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva, ki naj bi zagotovil sredstva za del obresti.

Taki računi niso najboljši. Če bi kmetje dobili vsa predvidena posojila v banki in če bi plačevali le tri odstotne obresti, bi bilo treba prispevati iz občinskega sklada za razliko pri obrestih samo v enem letu 150.000 din. Posojila bi sicer dobivali postopoma več let, zato letos še ne bi bilo treba toliko občinskih sredstev. A tudi vračali bi jih več let, zato bi sklad za kmetijstvo moral zbrati veliko denarja.

Ohljudlja se boljša pomoč. Republiški organi pripravljajo predpis, da bi iz republiških sredstev krili 5 odstotkov obresti za posojila, ki jih bodo najeli kmetje za ure-

janje svojih kmetij. Denar za taka posojila pa mora zbrati hranilnokreditna služba pri kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacijah.

Kakšne so možnosti v novomeški občini? Kmetje nimajo veliko denarja — nekaj ga pa verjetno imajo, vsaj nekateri in včasih, ko ga ne porabijo sproti. Kje ga hranijo? Doma — ali so ga odnesli v banko? Najbolje bi bilo za njih in druge kmete, če bi ga naložili pri hranilnokreditni službi svoje kmetijske organizacije, ki bi ga lahko posojala po ugodnejših pogojih kot banka.

Kmetje so to premalo upoštevali. Sicer tudi hranilnokreditna služba pri kmetijskih organizacijah ni bila urejena tako v korist kmetov, ker mora biti od začetka tega leta. V murskosoboški občini imajo le okrog 700.000 din hranilnih vlog, predvidevajo pa, da imajo kmetje naloženo v bankah in pri poštni hranilnici štiri do pet milijonov din. Še bolj prepričljiv podatek — sicer v odstotkih — je, da so se hranilne vloge pri kreditni banki Celje lani zvečale za 24 odstotkov, pri hranilnokreditni službi na njenem območju pa le za 5,5 odstotka.

Bančni strokovnjaki ne verjamejo, da bi hranilne vloge delavcev rastle hitreje kot hranilne vloge kmetov. Pravijo, da so kmetje vlagali denar v banke. Težko se je namreč odločiti za veliko naložbo na kmetiji, če gospodar najprej ne privarčuje nekaj denarja. Nekateri kmetje bi sicer tvegali tudi to, zato morajo biti previdnejši tisti, ki jim odobravajo posojila. Veliko posojilo je težko vračati, čeprav z znižanimi obrestmi. Če pa se zgodi še kaj nepričakovanega — bolezen, nesreča, vremenska nezgoda — pa bi lahko preveliko posojilo kmeta tudi uničilo. Zato bančni strokovnjaki svetujejo, da je treba najprej varčevati in potem iskati posojilo. Denar pa je treba vlagati tam, kjer varčevalcu za-

ČEDALJE POGOSTEJSE »ČAJANKE« — Rahlo nasmehljani kitajski odpravnik poslov prihaja 20. februarja v veleposlaništvo ZDA v Varšavi na 136. sestanek med predstavniki ZDA in LR Kitajske. Te sestanke so novinarji krstili z izrazom »čajanke«. Toda v zadnjem času kaže, da na teh sestankih ne pijejo več samo čaja — če ga sploh pijejo...
Telefoto: UPI

gotovijo posojilo po najugodnejših pogojih. Za kmete je to hranilnokreditna služba.

JOZE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Ameriški predsednik Richard Nixon je poslal kongresu ZDA doslej najdaljše poročilo o zunanji politiki najbrž v vsej ameriški zgodovini. Poročilo ima naslov »Strategija za mir«. Obsega 40.000 besed oziroma 120 gosto tipkanih strani. Ze ta podatek je zanimiv. Se bolj zanimiva je vsebina.

Nixon govori v poročilu o vseh vidikih ameriške zunanje politike najbolj obširno pa obravnava odnose med Vzhodom in Zahodom, pogajanja z ZSSR, oboroževalno tekmo, Evropo, Kitajsko, Azijo in drugo.

Poročilo je napisano v precej reklamnem slogu in na vsaki strani je mogoče srečati besedo »novos«; češ, Nixonova vlada ima nov prijem za celo vrsto perečih mednarodnih problemov. Osnovna misel v poročilu je, da so pogajanja med Washingtonom in Moskvo ne samo najboljša, ampak tudi edina možna svetovna politika za celo desetletje naprej ali še za dlje.

Kar zadeva Evropo, ki ji Nixon posveča zelo pomembno mesto, je opaziti Nixonovo željo, da bi ZDA tudi v Evropi »zmanjšale svoje ambicije«. To pa pomeni, da bi se povečal delež zahodnoevropskih držav pri obrambi, toda v okviru NATO v katerem vidi Nixon edini protitež za sovjetski vpliv. Odgovornost zahodnih zaveznikov naj bi se potemtakem povečala, toda njihov prostor za manevriranje bi moral ostati strogo omejen z blokovski mi okviri.

Kljub določenemu napredku — je dejal Nixon — odnosi med ZDA in ZSSR še zdaleč niso zadovoljivi. SZ kar naprej postavlja in izdeluje najtežje medcelinske rakete. »Kaj hoče Sovjetska zveza?« je vzkliknil Nixon. Jasno je, da morajo ZDA zato nadaljevati z graditvijo »stenskega« protiraketnega sistema »Safeguard«.

Blokovsko stališče do vseh poglavitnih vprašanj med ZDA in ZSSR je bistvo Nixonove »strategije za mir«.

TEL AVIV — Med izraelskim pristaniščem na Rdečem morju Eilat in Hajfo ob Sredozemskem morju je začel delovati 260 kilometrov dolg naftovod. Po njem se bo preteklo 60 milijonov ton nafte na leto.

LONDON — Kakor poroča agencija Reuter je sovjetska vlada odklopila z Leninovim redom Britanca Georgea Blakea, ki je pred tremi leti obegnil iz britanskega zapora v Moskvo, za »sposobno delavnost v korist sovjetske obveščevalne službe«.

PARIZ — Na 55. plenarni seji četverne konferenec o Vietnamu v Parizu je ministrica začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama Nguyen Thi Binh obtožila ZDA, da v vietnamski vojni uporabljajo strupene pline.

Kar zadeva Kitajsko, se ZDA v sovjetsko-kitajskem sporu ne bodo postavljale na nobeno stran in se tudi ne bodo vmešavale v ta spor. Toda Moskva ni povsem prepričana, da ne bodo ZDA poskušale le iztisniti nekaj koristi iz njihovih težav s Kitajci.

V Varšavi je bil 136. sestanek med kitajskim odpravnikom poslov in ameriškim veleposlanikom v ameriškem veleposlaništvu. Januarja, ko

40.000 besed

je bil sestanek v kitajskem veleposlaništvu, in to pot, so Kitajci dovolili fotoreporterjem, da so posneli nekaj slik. Celotake maenosti — kakor na primer šopek cvetja pri zadnjem srečanju — imajo svoj pomen.

V Veliki Britaniji so začeli močno dvigati glave in se tudi oglašati nasprotniki britanskega članstva v Skupnem trgu (EGS). Posebno velik hrup je nastal potem, ko je premier Wilson obelodanil belo knjigo o vstopu Velike Britanije v EGS. Ta listina vsebuje med drugim tudi podatke o tem, koliko bo Britanijo veljal ta vstop. Seveda je vse skupaj približno, tako približno, da bela knjiga navaja podatke, da bo prva leta članstvo v EGS milijono funtov, predvsem zaradi dosti višjih cen kmetijskih pridelkov v EGS.

Nasprotniki EGS se niso zapičili samo v to »približno« vsoto, ampak predvsem v razpon med najnižjo in najvišjo oceno »vstopnine«. Ustanovljajo društva in cela gibanja, da bi dokazali, da se Britaniji ne splača članstvo v EGS.

Vlada ne prikriva javnosti težav, vendar pri njej ni opaziti omahovanja — vsaj za zdaj ne. Še vedno je trdno odločena nadaljevati politiko, ki bo pripeljala Britanijo »v naročje« Evrope.

Evropa, to je predvsem Francija, je zdaj dalj dokončno privolitev za začetek pogajanj z Britanci. Toda nemalo je ljudi, ki se sprašujejo, ali se ne bodo Britanci v zadnjem hipu premislili.

TELEGRAMI

RIM — Sekretar COMES, italijanski književnik Giancarlo Vigorelli, je izjavil, da bo morala ta pisateljska organizacija, ki je bila zasnovana za »svobodno duhovno izmenjavo« med Vzhodom in Zahodom, zaradi staljših sovjetskih književnikov prekiniti delo.

ZENEVA — Generalni sekretar OZN U Thant se je v Zenevi dvakrat sestel s švedskim diplomatom Jarringom, ki se je dolge mesece trudil, da bi posredoval na Srednjem vzhodu. Potem je bil imenovan za švedskega veleposlanika v Moskvi. Kaže, da bo spet posredoval.

DÜSSELDORF — Iz Moskve se je vrnil zahodnonemški državni sekretar Egon Bahr, da bi poročal vladi o svojih razgovorih z Gromikom. Izjavil je novinarjem, da »se danes vsekakor bolje razumemo, celo o vprašanjih, o katerih najbrž ne bomo dosegli soglasja«.

MOSKVA — Politični komentator »Izvestija« Vladimir Kudrjavec je ostro obsodil prizadevanja, da bi se države »stretjega sveta« enako postavljale po robu ZDA kakor ZSSR, ne da bi delale razloček med super silami.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ O GRADIVU ZA SREDNJE-ROČNI PLAN — V zvezni skupščini, v zvezni in republiški gospodarski zbornici ter v drugih organih so že začeli obravnavati zasnovane prihodnjega srednjeročnega plana, ki naj bi začrtal ekonomsko-družbeni razvoj v naši državi do leta 1975. Do takrat naj bi povečali narodni dohodek na prebivalca v državi od sedanjih povprečnih 650 dolarjev na 1000 dolarjev. Družbeni proizvod naj bi se povečeval letno za 7,5 do 8,5 odstotka, industrijska proizvodnja za 9 do 10 odstotkov, izvoz pa za 11 do 13 odstotkov. V dosedanjih razpravah so predvsem bistvene pripombe, da še ni predlogov za nekatere sistemske rešitve, ki naj bi zagotovile uresničitev predvidenih planskih ciljev. Različna so tudi mnenja o tem, po kakšni stopnji naj bi rastle proizvodnja. Nekateri ekonomisti so mnenja, da je sedaj predvidena hitra rast bolj socialna kot gospodarska, ker sicer omogoča večjo zaposlenost, vendar pa pelje v inflacijo. Spričo ne dovolj razčiščenih problemov je sporno, ali naj zvezna skupščina že marca sprejme smernice za izdelavo petletnega plana, ko je do takrat na razpolago premalo časa za temeljitejšo razpravo.

■ KAKO JE Z OBVEZNOSTMI FEDERACIJE? Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek je pisмено zaprosil zvezni izvršni svet za informacijo, na kakšen način in kdaj bo federacija izpolnila svoje stare obveznosti do gospodarstva.

Te nepokrite obveznosti federacije do gospodarstva so namreč v ugotovitvi slovenskih sindikatov bistveno prispevale k sedanjim težavam, ki jih povzročata nelikvidnost oziroma prezadolženost v gospodarstvu.

■ »NERETVA« — KANDIDAT ZA OSKARJA — Predsednik ameriške filmske akademije Gregory Peck je sporočil, da so jugoslovanski film »Bitka na Neretvi« (režiser Veljko Bulajić) uvrstili med pet najboljših filmov na svetu, ki pridejo v poštev za letošnje podelitev

Naš razvoj do 1975

največje filmske nagrade Oskar. To svojo odločitev je žirija ameriške filmske akademije obrazložila z utemeljitvijo, da predstavlja omenjeni jugoslovanski film po svojih posebnih umetniških in tehničnih kvalitetah najvišjo raven evropske kinematografije

■ POLOŽAJ ŽENSK — Izvršni biro predsedstva ZKJ je razpravljalo o nekaterih idejnih vprašanjih v zvezi z družbenim položajem in aktivnostjo žensk. Pri tem je bilo poudarjeno, da je zdaj v naši državi zaposlenih v družbenem sektorju približno milijon žensk. Po svoji izobrazbi in strokovnih kvalifikacijah pa so ženske precej na slabšem kot moški. Prav tako so ne-

sorazmerno manj udeležene v samoupravnih in predstavniških organih, kar kaže na njihov še vedno zastavljen položaj v družbenopolitičnem življenju.

■ VEČ TRBOVELJSKEGA CEMENTA — V trboveljski cementarni so začeli graditi nov del tovarne, v katerega bodo postavili novo rotacijsko peč. Računajo, da bodo že v začetku leta 1972 lahko povečali letno proizvodnjo cementa od sedanjih 200.000 na 580.000 ton.

■ SLOVENSKI TURIZEM ZAOSTAJA — Od leta 1965 do 1969 se je v Jugoslaviji povečalo število prenočitev tujih turistov za 240 odstotkov, v Sloveniji pa le za 55 odstotkov. To govori o zaostajanju slovenskega turizma. Poglavitni vzrok je pomanjkanje turističnih zmožljivosti, ki jih drugod v državi hitreje povečujejo. Izhod bo treba iskati v močnejšem povezovanju oziroma združevanju gospodarskih organizacij, ker se bo le tako možno uspešneje lotevati velikih investicij. Zdal je slovenski turizem namreč še vse preveč razdrobljen.

■ VEČ VOZIL IZ KOPRA IN KRAGUJEVCA V koprskem Tomosu bodo letošnje proizvodnje povečali od lanskih 4750 avtomobilov na 6500. Leta 1972 naj bi poslali na trg 12.000 avtomobilov, kasneje pa celo 35.000 letno. Obetajo tudi novo vozilo srednjega razreda, ki bo veliko več kot sedanji ami-8, vendar nekaj manjše kot sedanja »žaba«. Baje bo ta tip vozila v prodaji že prihodnje leto.

Zdravstvena zaščita v srednjeročnem načrtu

Zdravstvo v nacionalnem dohodku: v 1975 s 6,2 odstotka, sredstva za zdravstveno zaščito pa naj bi povečali letno za 12 %, medtem ko bi investicije na tem območju naraščale leto za 11 odst.

Razvoj zdravstva in socialne zaščite zavzema važno mesto v gospodarskem in družbenem načrtu razvoja Jugoslavije do leta 1975. Predvidevajo, da bo delež zdravstva do 1975 v nacionalnem dohodku znašal 6,2 odstotka, kar bo v skladu s tem, kar pričakujejo letos in da se bodo sredstva za zdravstveno zaščito povečevala povprečno za 12 odstotkov, sredstva za investicije na tem področju pa za 11 odstotkov s tem, da bodo še naprej del stroškov za zdravstveno zaščito prispevali udeleženci sami. Prevladuje mnenje, da bi morali v tem obdobju doseči ustale odnosov v socialno zdravstveni zaščiti za ustvarjanje boljših življenjskih in delovnih pogojev občanov, tako da bi o vrstah in obsegu zdravstvene zaščite ter o potrebnih denarnih sredstvih odločale samoupravne skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Predvidevajo tudi, da se bo zvečalo število zdravstvenih delavcev. Število prebivalcev na enega zdravnika bi se zmanjšalo od 935 letos na 820 leta 1975.

Povečanje zdravstvene ravni predvideva tudi podatek, da se bo število zdravniških postelj v zdravstvenih ustanovah povečalo na vsake 1000 prebivalcev od 6,8 letos na 7,2 postelj v letu 1975.

V skladu s splošnim določilom o hitrejšem razvoju manj razvitih republik in krajev predvidevajo posebno spodbujanje zdravstvene in socialne zaščite v teh krajih. K temu bo pripomoglo tudi spremljanje zakonskih odločb o obveznih oblikah zaščite, na podlagi katerih bo federacija prispevala dodatna sredstva za pomoč slabo razvitih tega področja.

Povečanje otroškega dodatka?

Razprava o osnovah za srednjeročne načrte bo med drugim tudi pokazala, ali bo povečan otroški dodatek. Nekateri mislijo, da je treba spremeniti določilo, kdo sme dobiti otroški dodatek, ker se je število teh povečalo. Drugi pa spet menijo, da ni treba spreminjati ničesar, temveč večja sredstva uporabiti za večjo neposredno zaščito otrok.

Več zdravnikov in bolniških postelj

Vse to bi moralo dvigniti splošno raven zdravstvene zaščite, pospešiti uvajanje obveznih oblik zaščite celotnega prebivalstva, ki jih predpisuje zvezni zakon, izpolniti zdravstveno zaščito otrok do sedmega leta starosti, zmanjšati smrtnost dojenčkov.

PRVI OSNUTEK PETLETNEGA NAČRTA

Po „Modri knjigi“: tisoč dolarjev

Do konca 1975 moramo povečati narodni dohodek na prebivalca v državi na 1000 dolarjev, družbeni proizvod pa za 8 odstotkov, če hočemo ostati pri sedanjem mestu, ki ga imamo glede razvoja – Industrijsko proizvodnjo smo po vojni povečali za osem in polkrat, število zaposlenih ljudi pa od 5,6 na 18 odstotkov

Jugoslavija bo ohranila svoje mesto v svetovni dinamiki razvoja, če bo v prihodnjih petih letih dvignila družbeni proizvod za 8 odstotkov in če bo do konca tega razdobja povečala narodni dohodek na prebivalca na 1000 dolarjev.

To so temeljne postavke v dokumentu zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, v katerem so objavljene prvi celotni osnutki družbenega načrta razvoja Jugoslavije od 1971 do 1975.

ZIVLJENJSKA RAVEN

Skladno z gibanjem proizvodnje in produktivnosti bi se razvijala tudi naša življenjska raven. Poprčen osebni dohodek naj bi ob koncu 1975 dosegel 1450 do 1500 dinarjev (letos bo ta dohodek povprečno 1120 din mesečno).

Razvoj družbene ravni že tudi obeta možnost pospešene stanovanjske graditve, kakor tudi to, da bi se stanovanjska površina na prebivalca povečala od sedanjih 11,8 na 13,2 kvadratnega metra.

Obvezne oblike zdravstvenega varstva naj bi razširili na celotno prebivalstvo, število zdravnikov pa toliko povečali, da bi na vsakega odpadlo 820 prebivalcev, namesto sedanjih 935.

Vsa pozornost bo posvečena tudi prosvetni in kulturni ravni prebivalstva. V prihodnji petletni dobi naj bi osnovna izobrazba zajela skoraj vse otroke, ko dorastejo za šolo.

REALNE MOŽNOSTI

Avtorji »Modre knjige«, kot se imenuje ta dokument zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, trdijo, da so za uresničitev teh ciljev zagotovljene realne možnosti, spričo globokih sprememb v gospodarski in socialni strukturi naše države in prednosti družbenega sistema, ki se razvija pri nas.

Industrijska proizvodnja pri nas se je v primeri s predvojno povečala za osem in polkrat. Od leta 1939 je delež kmetijskega prebivalstva v socialni strukturi zmanjšal od 75 na 48 odstotkov, število ljudi v delovnem razmerju pa je poraslo od 5,6 na 18 odstotkov.

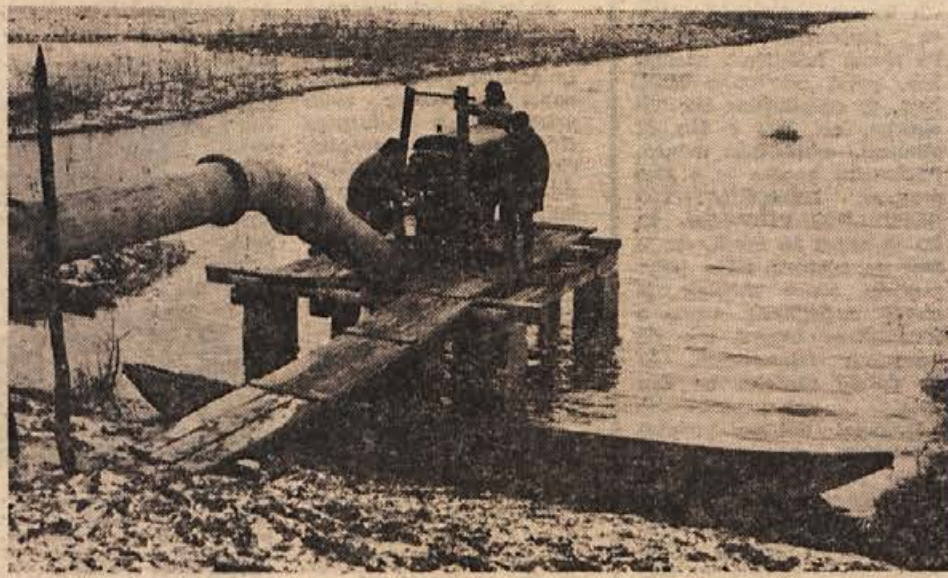
Ker je predvideno, da bo industrijska proizvodnja narasla na leto za 9 in pol odstotka, bi tako bili dani pogoji za zaposlovanje vseh tistih, ki bodo dorasli za delo, zlasti pa vseh strokovnih kadrov, ki so v zadnjih letih končali šolanje, kakor tudi strokovnjakov, ki bodo diplomirali v prihodnjem petletnem obdobju.

NEPOSREDNO ODLOČANJE

Glede razvoja življenjske ravni se računa s tem, da bodo delovni ljudje

neposredno odločali, koliko bodo dajali za skupne potrebe standarda, kot je njihova pravica, da odločajo o delu dohodka za osebno potrošnjo. Povečanje deleža življenjske ravni v delitvi narodnega dohodka bi bilo torej uresničeno pod pogojem, da se sredstva razumno trošijo in delovni ljudje odločneje vplivajo na obseg dajatev za te namene.

Izdatki družbe za pokojnine se bodo nekoliko povečali v primerni s njihovim sedanjim deležem v delitvi narodnega dohodka. Povečanje počasneje kot povečanje sredstev za osebne dohodke. Uspoštevanje naraščanje števila upokoencev, bi se mogli njihovi prejemki povečati za 3,5 odstotka na leto. Otroški dodatek bi ostal, le drugače bo vrednoten, da ne bi ta kategorija prejemkov do cela izgubila svoj ekonomski in socialni pomen.

PODZEMNE VODE PRETIJO RAVNINSKIM PREDELOM — Po obilnem dežju in topljenju snega je v Vojvodini nad 160.000 hektarov plodne in zasejane zemlje pod vodo. Krajevne postaje za vodno gospodarstvo skrbne na razne načine, da bi rešile polja odvečne mokrote. Kjer je to mogoče, odvajajo vodo v kanal Donava-Tisa-Donava. Drugje, npr. blizu vasi Banatski dvor pri Zrenjaninu, pa črpalke z močjo 500 litrov na minuto brez oddiha črpajo vodo s polj, ki so zasejana s pšenico. — Foto: Tanjug

— Poslušal sem vašo razpravo na televiziji. Čestitam! Odlična igra, zares, odlična igra! (Karikatura iz JEZA)

ALI V BODOČE KAR »KOMUNALNI PRISPEVEK«?

Ali je sedanji prispevek prenizek?

Kaj je dobrega in kaj slabega ter kaj bo novega v prispevku za uporabo mestnega zemljišča – Zmanjšati obseg sedanjih oprostitev

V republiški skupščini razpravljajo o osnutku sklepov in priporočil o ukrepih in nalogah za nadaljnji razvoj komunalnega gospodarstva v SR Sloveniji.

V njih je govora tudi o prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

Ta prispevek so uvedle skoraj vse občine v Sloveniji. Dobra stran tega prispevka je med drugim tudi v tem, da so z njim začeli zajemati del diferencialne rente, se pravi del denarja, ki izvira iz višje cene zemljišč, če so le-ta v mestu, ob prometnih zvezah, skratka iz tistega, za kar lastnik zemljišča nima nobene zasluge. To velja zlasti za poslovne prostore, ki so pridobitno posebno ugodni.

V ugotovitvah teh priporočil in sklepov pa je tudi rečeno, da je višina prispevka za uporabo mestnega zemljišča taka, da ne vpliva bistveno na kritje stroškov za urejanje stavbnih zemljišč. Ta prispevek pa naj bi bil eden izmed pomembnih elementov financiranja kolektivne komunalne potrošnje. Že tako majhna sredstva, ki se naberejo iz tega prispevka, pa v nekaterih občinah uporabljajo celo nenamensko, razdrobljeno in neracionalno. Rečeno je tudi, da določajo občinski odloki preveč izjem, za katere ni treba plačati prispevka, in to celo v nasprotju z zakonom.

Na podlagi vseh teh ugotovitev naj bi s sklepom in priporočilom republiške skupščine naročili republiški sekretariatu za urbanizem, naj pripravi predlog za spremembe in dopolnitev zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. V zakonu je treba reči, kaj se šteje za že zgrajene komunalne ob-

jekte in kaj za komunalne objekte, ki bodo šele zgrajeni na zemljišču zunaj obsega gradbenega okolišja. Ti namreč omogočajo etapno uresničevanje urbanističnega ali zazidalnega načrta, oziroma programa za komunalno urejanje zemljišč. V občinah pa pravijo, da sicer so za etapno urejanje, kar pa ni odvisno od njihove volje. V Ljubljani bi morali npr. dati vsa sredstva, ki so sicer predvidena za kulturno, socialno varstvo itd., če bi se hoteli lotiti etapnega urejanja zemljišč. Tako pač programe uresničujejo, kolikor je denarja.

Priporočeno je dalje, naj bi odpravili oprostitev za zemljišča, ki jih delovne organizacije ne uporabljajo in ne oddajajo v najem. Nataneje bi bilo treba opredeliti uporabne tlorisne površine stanovanjskih in poslovnih prostorov.

Občinskim skupčinam pa bi posebej priporočili, naj višino prispevka določajo in usklajujejo po že izdelanem programu etapne gradnje. Prouče naj tudi možnost, da bi zmanjšali obseg oprostitev plačila prispevka, v kolikor je to v njihovi pristojnosti.

V. J.

Poglejmo turizem tudi s te plati!

Dostikrat slišimo med ljudmi opombe, čemu se le tako ženemo za »ta nesrečni turizem«, ko pa tuji tako pustijo pri nas premalo svojega denarja. Če je slednje res, smo tega skoraj vedno krivi sami. Važna pa je tudi gospodarska plat turizma, o čemer le nekaj primerjav:

na turističnem trgu (ko prodajamo domače blago tujcem) doseže slivovka ceno 30 din, mineralna voda pa 4 din za liter; če to dvoje izvažamo kot blago v tujino, pa dobimo za slivovko največ 11 din in za liter mineralne vode 60 par. Svinjsko meso doseže v gostinstvu prodajno ceno 43 din za kg, v izvozu pa le 10,4 din za kg. Še večja je ta razlika pri telečjem mesu: 40 din dobimo za kg tega mesa v gostinstvu in le 13 din za kg pri izvozu.

Turist plačuje torej svoje potrebe pri nas precej dražje, kot če moramo prav isto blago sami ponujati v tuje države! Korist od tega je seveda vsesplošna.

Slovenske železnice: lani uspešno

Združeno železniško transportno podjetje Ljubljana je lansko poslovno leto zaključilo kljub neštetim težavam in oviram ugodno: čisti dohodek znaša 7 milijonov din, skupna realizacija pa 670 milijonov din. Lani je železnica v Sloveniji prepeljala za 16 odstotkov več tovornega blaga, potniški promet pa se je povečal za 10 odstotkov. Osebnih dohodkov železničarjev pa so žal še vedno pod republiškim povprečjem, čeprav so se decembra 1969 zvišali povprečno na 1100 dinarjev.

Nov kovinski velikan s 14.700 delavci

Pred kratkim se je v Beogradu združilo 5 velikih kovinskih podjetij v združeno kovinsko industrijo UMI. Združile so se tovarna vozil, kmetijske mehanizacije in motorjev »Ikarus«, »Zmaj«, »21. maj«, IMT in Industrija motorjev.

Kmetijski nasveti

Namen: mrvičasta zemlja

Trditve, da je obdelovanje zemlje umetnost, se bo marsikomu zdela najbrž prečirana, toda kdor pozna zapletena dogajanja v tleh, bo pritegnil tej trditvi. Na zunaj mrtva zemlja skriva v svojih nedrjih obilico drobnega življenja, sila pomembnega za rodovitnost. Pojdedec zasuti te skrivnosti z dolgoletnim opazovanjem, raziskovalec pa si zna to tudi razložiti!

Ce damo kepico zemlje pod drobnogled, zaživi pod našimi očmi na tisoče drobnokrvk, ki se redijo in množijo na organski snovi (gnoju, kompostu) in jo hkrati razkrajajo na tiste enostavne delce, ki jih rastlina lahko uporabi s pomočjo svojih korenin. Če ni organske snovi, ni živih bitij, zemlja je pušta, hladna, zbita, mrtva, noče bogato roditi, pa četudi ji še tako strežemo z umetnimi gnojili.

■ Ves poljedelčev trud ima namen, narediti zemljo godno, kot temu pravimo. Že pred tisočletji je spoznal pomen rahljanja tal pred setvijo, podoravanja gnoja in drugih organskih snovi, ki največ prispevajo h godnosti tal. Godnost tal strokovno označujemo tudi z besedo struktura, ki pomeni hkrati odnoš in razpored trdnih delcev zemlje in zračnih por. Izredno pomembna lastnost strukture tal je obstojnost.

Namen obdelovanja zemlje je in bo ostal: ustvariti obstojno mrvičasto strukturo, to je tako, pri kateri so drobne grudice zemlje zlepljene med seboj, omogočajo dostop zraka ter se upirajo spremembam, ki jih želita izzvati dež ali suša. Obstojna struktura je tista, pri kateri dež ne more podreti razporeda delcev zemlje, zemlje ne more zapratiti in zbiti.

■ Prav želja imeti obstojno grudčasto zemljo narekuje vrsto agrotehničnih ukrepov: globoko oranje (ki zajema ornico, ne pa dosti globlje), gnojenje s preperelim gnojem ali kompostom, oranje v pravilni vlažnosti, ne prečirano uporabo obdelovalnih strojev, pravičen kolobar, ki vključuje rastline ugodivke. Zlato pravilo je, da je treba zemljo obdelovati v skladu z njenimi lastnostmi, ne pa ji delati sile.

Inž. M. L.

Jirži Marek:

GOVORI MATI

Videla sem mojega otroka, kako je šel smrti naproti. Šel je z začudenim otroškim pogledom, šel je predano zaradi vsega, kar je videl okrog sebe, stiskal je roko drugega otroka. In vsi so šli v takem sprevedu smrti nasproti, bili pa so tako majhni, očarljivi, čisto brez moči.

Moj sinek... Ne, ne bojte se, ne bom jokala, le glas mi rahlo podrhteva: jokati sem že zdavnaj nehala, ostala mi je le groza, groza pa ne joka.

Samo spreved gre, sami otroci, ki so videli že preveč strahotnih dogodkov. Gre do brez vpitja, saj še ne razumejo, kaj se dogaja. Gre do kakor iz šole in se držijo za roke.

Njihovi stražarji pa ropotajo s težkimi vojaškimi čevlji. To napišite in povejte: »Otroci so šli smrti nasproti!«

Videla sem jih, ko so me, skupaj z drugimi ženskami, transportirali v vagonu z železnimi križi na oknih na brezkončno dolgi poti proti smrti. To je bilo okrutno potovanje, bile smo lačne, bile smo žejne, mnoge so umrle, toda največja bolečina je bila to, da so vzeli otroke. Še groznejša je bila negotovost: kaj se bo zgodilo z njimi? Ali jih bodo posvojili ali zaprli v sirotišnice in jih tam mučili ali kratko malo pobili?

Nato je šel ob progi spreved otrok, šli so brez hrupa mimo tovornega vlaka, ki je tukaj predolgo stal. O kako smo se prizele k rešetkastim okencem vagona. Jaz sem opazila otroke, še več, zagledala sem mojega lastnega sinka. »Sinko moj!« sem zavpila in v poslednjem trenutku zavesti videla, kako je obrnil glavo proti vagonu, kakor da me je slišal. Toda v istem trenutku so me druge ženske odtrgale od okenca, tudi one so hotele videti svoje otroke, in vse smo bile docela blazne. Stokanje in obupne joke je pretrgalo povelje, da vlak takoj odpelje.

V tem sprevedu je torej šel moj sinko, rdeličen deček, moj nasmejani malček, ki je tako rad vprašal, kdaj gredo zvezde spat. Če pa ni bil on, potem je bil to drug deček. Toda smrt je bila ista za vse njih, smrt otrok, ki jih ženejo v sprevedu, smrt otrok, ki si brišejo z rokavom smrka-vi nosek in ki imajo nežne lase, mehke kot vrabičje gnezdo.

Najbolj grozno pa je bilo, ker sem še naprej živela, ker nisem umrla. Smrt se je nemara sramovala, da bi mi pogledala v obraz, zato sem ostala živa in se vrnila iz vseh tistih strahot. Vrnila... Toda moj sinko se ni vrnil.

»Taka je usoda v vojni. V vojni se borijo tudi otroci,« je rekel nekdo na sestanku. Ampak to ni res, otroci se ne borijo, otroci samo trpijo. Kajti borcev je v vojni zmeraj malo, strahot pa preveč, in tudi trpljenje je neskončno.

Zakaj se govori o novi vojni?

Vojna? Vojna nima pravice razsajati. Koraki otrok bobnajo alarm: vojna mora umreti!

Moje ime je Marija, moje ime je Katja, moje ime je Rahela, moje ime je Penelopa, tisoč imen imam in jaz sem večna mati vsega sveta.

Govorijo o vojni, toda jaz ne slišim njihovih govorov. Slišim čebljanje otrok in slišim krike pomorjenih.

Stegujem roke, pogledajte me, stegujem roke, da bi ustavila to grozoto. In ustavila jo bom. In če bo treba, bom položila svojo roko na grlo tistih, ki govorijo o vojni.

Prevedel:
SEVERIN ŠALI

Neuničljivi v 120 letih bojev

Zgodovina nas uči, da se vietnamski narod bojuje za svobodo in neodvisnost brez pravega predaha že 120 let. Boj za svobodo se je začel sredi prejšnjega stoletja, ko so se na obale Vietnama izkrcali tujci, zaslužjili vietnamske dežele, zavzeli Laos in Kambodžo in ustvarili kolonialno posest — Francosko Indokitsajsko. Toda odpor vietnamskega ljudstva ni nikoli prenehal.

V drugi svetovni vojni je francosko zastavo na drogovi kasarn zamenjala zastava japonskih militaristov. Po zlomu fašističnih nasilnikov, prvič po toliko letih boja, so osvobodilne sile Vietnama, na čelu s Ho Ši Minhom, osvobodile državo. Nacionalni komite je v 1945 proglašil DEMOKRATIZIRANO REPUBLIKO VIETNAM. In ko je narod že mislil, da je tudi na njegova rižna polja posijalo sonce svobode, je moral nadaljevati vojno s francoskimi četami, vse do Zenevskih sporazumov, ki so deželo razdelili na dva dela.

Dvanajst dni po podpisu ženevskega sporazuma je prišlo na sajgonskih ulicah do prelivanja krvi. Manifestacije za mir in Zenevski sporazum je takratni diktatorski režim Dijema spreminil v krvavi obračun in pokol 400.000 meščanov Sajgona. Odtlej je narod južnega Vietnama znova vzel orožje v roke, kljub neposrednemu vmešavanju ameriškega ekspedicijskega korpusa.

Ves Vietnam se je spre-menil v bojišče. Od rta Kamao, na skrajnem južnem delu delte reke Mekong, do Dišeče reke na severu, od laoške meje do obal Južnokitajskega morja, so navzoče oborožene sile osvobodil-

ne vojne Vietnama, hkrati pa jih ni nikjer.

Najbolj umazana in najokrutnejša vojna, kar so jih kdajkoli vodile, traja naprej. Toda ljudstva, ki hoče svobodo in ki se zanjo srčno bori, ni mogoče pokoriti. To

spoznavajo tudi Američani; eden izmed njihovih generalov trdi: »V Južnem Vietnamu lahko zmagamo samo, če ubijemo tudi poslednjega Vietnamsca.«

Boju vietnamskega ljudstva za svobodo posvečamo to stran našega časnika.

Mar se napredek gradi z vojnami?

Ali je kaj bolj groznega za ženo in mater, kot so strahote in nasilja vojne? Dolgoletna vojna v Vietnamu nasprotuje vsem prizadevanjem kulturnega človeštva. Če je napredek človeškega rodu treba graditi z vojnami, potem je bolje, da ostanemo, kjer smo. Ne morem si zamisliti, da so isti ljudje kot mi na tem našem planetu vsak dan v strahu, ali bodo dočakali jutrišnji dan, ali bodo mogli nahraniti svoje otroke. Ne morem razumeti, zakaj se v našem času vprašanja neodvisnosti nekega naroda morajo reševati s toliko človeškimi žrtvami.

Mislím, da je sleherna vojna, sleherno nasilno odvzemanje življenja, degradacija človečnosti in človečanstva. To pa se iz dneva v dan dogaja v Vietnamu.

Zdi se mi, da res ni nobenih vprašanj, ki jih ne

bi mogli rešiti na miren način. Če so ljudje pa-

Marija Kohn je znana igralka zagrebskega dramskega gledališča. Njene najvažnejše vloge: Antigona v »Antigoni«, Ana Frank v »Dnevniku Ane Frank«, Roža v »Svojega telesa gospodar«, Ofelija v »Hamletu« itd. Posnela je 13 filmov, v petih izmed njih je igrala glavne vloge. Dobila je »Zlato areno« za vlogo Rože v filmu »Svojega telesa gospodar«. Na Dubrovniških letnih igrah sodeluje od vsega začetka.

metni, se lahko o vsem pogovorijo.

Posameznik je v borbi proti takim strahotam brez moči. Zaradi tega je Vietnam zame stalna mōra in strah, da se kaj podobnega lahko zgodi tudi v Evropi in da bi se tudi mi in naši nedolžni otroci znašli v vrtincu ubijanja in uničevanja. Prav tako, kakor nedolžni vietnamski otroci.

Lisistrata je našla svoj način borbe proti vojnám (Lisistrata je oseba iz Aristofanove komedije; borbila se je za mir med sprtimi Grki tako, da je pridobila žene obeh vojskovočih se strank, da se niso hotele dajati svojim možem, s čimer so jih prisilile na sklenitev miru. Opom. prev.). Kakšen način naj žene najdemo danes?

Marija KOHN,
dramska in filmska igralka
iz Zagreba

OBVESTILO UPOKOJENCEM IN UPORABNIKOM OTROŠKEGA DODATKA

Uskladitev in obračun povečanih pokojnin je zavodu uspelo napraviti za 70 odstotkov upokojencev, zato bodo ti dobili povečane pokojnine in razliko od 1. januarja 1970 z rednim izplačilom pokojnin za marec 1970.

Ostalim upokojencem (družinskim in tistim, ki prejema varstveni dodatek) pa bodo povečane in izplačane pokojnine z rednimi pokojninami za april 1970.

Z željo, da bomo to izredno delo pravočasno opravili, prosimo vse upokojence, da v marcu o tej stvari ne prihajajo po informacije na zavod oziroma da te ne zahtevajo pisмено ali telefonsko.

Vsi upokojenci, ki prejema otroški dodatek, pa do roka 28. februarja 1970 niso predložili obrazca 8.40 — IZJAVA V ZVEZI Z UGOTAVLJANJEM UPRAVIČENOSTI DO OTROŠKEGA DODATKA ZA LETO 1970 — morajo IZJAVO predložiti zavodu čimprej, ker se jim bo sicer s 1. aprilom 1970, ustavilo izplačevanje otroškega dodatka.

Za zaposlene delavce zbirajo po prejetih navodilih IZJAVE delovne in druge organizacije in jih bodo te dostavile KZSZ Novo mesto oziroma njegovi pristojni podružnici v Krško ali Črnomelj.

KOMUNALNI ZAVOD
ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
NOVO MESTO

POSEBNO OBVESTILO kmetovalcem in delovnim organizacijam, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo!

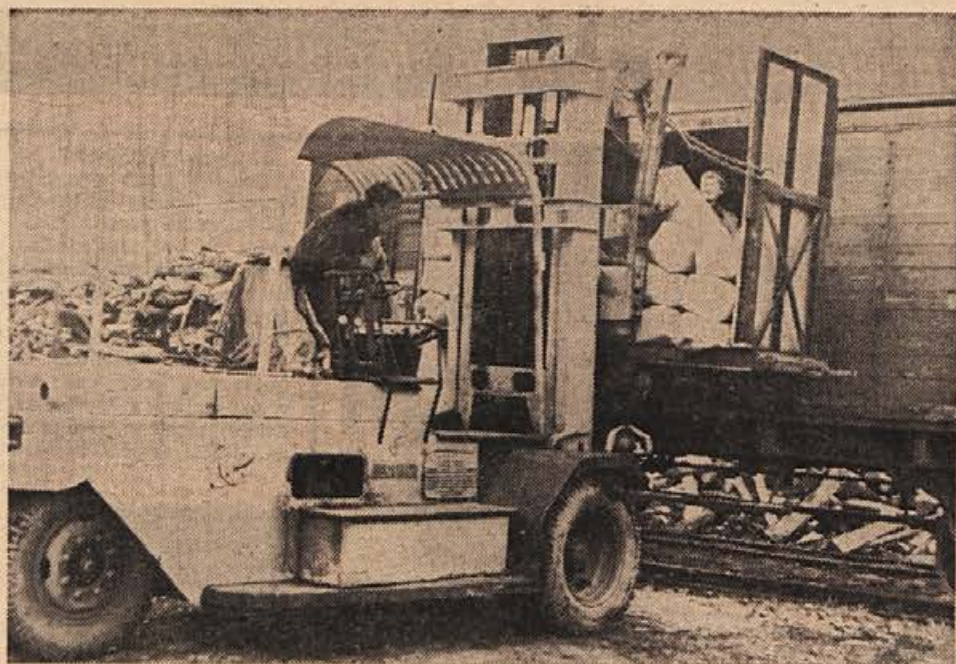
TRGOVSKO PODJETJE LJUDSKA POTROŠNJA BREŽICE

je v okviru svoje poslovalnice »Agrotehnika« v Brežicah

odprla nov specializiran oddelek z rezervnimi deli za kmetijske stroje in naprave

Oddelek ima v zalogi rezervne dele za vse tipe kosilnice BCS in Alpina, rezervne dele za pluge Ferguson, Zetor, rezervne dele za krožne in klinaste brane, rezervne dele za traktorske enoosne prikolice, kose za kosilnice Steyer in Ferguson, dele za tekoče vzdrževanje traktorjev Zetor in Steyer, vse rezervne dele za traktorje Ferguson ter traktorske gume in akumulatorje.

Novi oddelek poslovalnice »Agrotehnika« z rezervnimi deli za kmetijske stroje se priporoča!

NAKLADANJE TANINA V SEVNISKEM JUGOTANINU, edini »taninki« v Jugoslaviji. (Foto: M. L.)

V NAČRTU REKORDNO LETO LESNEGA KOMBINATA IZ STRAŽE

NOVOLES: 105 milijonov proizvodnje

Za 3,35 milijona dolarjev izvoza — NOVOLES lani drugi med industrijskimi podjetji novomeške občine v izvozu na zahodno tržišče

Letošnji proizvodni načrti v lesnem kombinatu NOVOLES v Straži znatno presejajo lanske rezultate. Medtem ko je lanska proizvodnja dosegla vrednost 68 milijonov dinarjev, od česar so polovico izvozili — v številke je všteta tudi proizvodnja novomeškega OPREMALES, ki se je zadnje dni decembra na referendumu odločil za sodelovanje v novem podjetju — pa letošnji načrti kažejo, da bo kombinat naredil za 105 milijonov dinarjev izdelkov. Od tako obsežne proizvodnje bo 43 odstotkov izdelkov šlo v izvoz; na ta način bodo dobili 3.350.000 dolarjev.

Poudariti moramo, da postaja lesni kombinat čedalje bolj samostojen tudi v izvozu, saj zdaj neposredno izvozijo eno tretjino skupnega izvoza, preostanek pa prodajo izvozniku. V NOVOLESU računajo, da se bo letos odstotek samostojnega izvoza še povečal. Podjetje ima 1.180 zaposlenih. Ker so lani precej zaposlovali, letos ne bodo sprejeli večjega števila

novih delavcev, skušali pa bodo povečati storilnost. Podjetje je lani vse svoje izdelke, ki so šli v izvoz, izvozilo na zahodno tržišče. Med industrijskimi podjetji se je v izvozu na konvertibilno področje lani uvrstilo na drugo mesto v občini, takoj za IMV.

Ob tako občutno povečani proizvodnji in izvozu pa je pred delovnim kolektivom letos še druga pomembna naloga: dokončati bodo morali svojo investicijsko gradnjo, ki so jo začeli lani. Računajo, da bodo vlaganja dosegla 30 milijonov dinarjev, letos pa bodo morali še posebej odpraviti ozka grla v OPREMALESU. Sicer pa je med nalogami dokončanje nove žage, preureditve tovarne vezanih plošč in drugih obratov. Dokončno morajo tudi urediti energetska centrala.

Letošnji fizični obseg proizvodnje naj bi povečali za dobro tretjino. S praktično enakim številom zaposlenih jim bo to kajpak uspelo samo v primeru, če bodo z

boljšo organizacijo dela in z novimi, bolj avtomatiziranimi stroji dali vse od sebe. Načrt narekuje, da bo treba povečati proizvodnjo gugainikov in stolov za tretjino, razne vrste vezanih in panel plošč ter furnirjev za 38 odstotkov, stilsnega pohištva celo za 58 odstotkov, ploskovnega pohištva, ki ga dala OPREMALES za 48 odstotkov, žagarijo pa za slabo desetino. Ze številke kažejo, da bo to mogoče doseči samo, če bodo investicijska dela končali v določenih rokih.

Podjetje, ki povečuje svojo proizvodnjo za skoraj 40 milijonov dinarjev, pa bo letos moralo rešiti še vprašanja nadaljnega razvoja: ob vse ostrejši konkurenci namreč razmišljajo, da bi se usmerili tudi v kemično predelavo lesa. Prav 1970. leto naj bi prineslo prve rezultate raziskav in odgovorilo na vprašanje, kakšne možnosti lahko pričakuje NOVOLES pri takšni usme-

ritvi. J. SPLIHAL

Danes VI. redni zbor DBH

Danes, v petek, 27. februarja, bo ob 9. uri v dvorani Zavoda za izobraževanje kadrov v Novem mestu VI. redni zbor Dolenjske banke in hranilnice. O poteku zbora in njegovih sklepih bomo obširneje še poročali.

Zvezni poslanec Franc Šetinc v CELULOZI

12. februarja je obiskal tovarno celuloze in papirja zvezni ljudski poslanec in član izvršnega komiteja CK ZKS Franc Šetinc. Z vodilnimi ljudmi v podjetju ter s člani sekretariata osnovne organizacije in predstavnikih drugih organizacij v tovarni se je pogovarjal o perečih vprašanjih, ki ta čas tarejo največje slovenske proizvajalce celuloze in papirja. Tehnični pogovor v tovarni je zaobsegel tudi informacije o stališčih zvezne skupščine glede nekaterih najvažnejših gospodarskih vprašanj, s katerimi je tov. Šetinc postregel navzočim. Tg.

Kmetje prvič brez izgube!

Zgodilo se je, kar je bilo najmanj pričakovati: sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov v Novem mestu je lansko poslovno leto končal brez izgube in celo z majhnim prebitkom! Čeprav se je zdel članom skupščine kmečkega zavarovanja ta podatek precej neverjeten, pa so se na seji 24. februarja prepričali, da je bilanca, ki izkazuje dobiček namesto primanjkljaja, povsem pravilna. Prijetno presenečeni člani so jo zato potrdili brez pripomb. Zele kratka je bila tudi razprava o letošnjem denarnem načrtu sklada.

Sejmišča

Brežiški sejem

V soboto, 21. februarja, je bilo na sejmišču v Brežicah kupcem na voljo 448 pujskov, prodali pa so jih 369. Mlajši pujski so bili po 14 din kilogram, večji pa so 8 din kilogram žive teže.

Spet sejmi na Studencu

Na Studencu bodo spet uvedli sejme za živino, kakor so včasih že bili in so jih ljudje radi obiskovali. Občinska skupščina Sevnice je za uvedbo poizkusnih sejmov že dala pristanek. Sejmi bodo 31. marca, 16. maja, 8. septembra in 30. oktobra. JZ

Cene za male pujske višje

V ponedeljek je bilo na novomeškem sejmu naprodaj 449 prašičev, starih od 6 do 12 tednov ter 51 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Cene za mlajše prašiče so se gibale od 170 do 260 din, za starejše pa med 270 in 600 din. Kupci so bili iz oddaljenih krajev. Cene za male pujske so se nekoliko dvignile.

Prodali največ telet in pujskov

Na sejmu na Vinici 16. februarja je bilo še manj živine kot na prvem sejmu v februarju. Največ je bilo telet in pujskov. Teh so prodali največ. Cene so bile nekoliko višje kot zadnjič. Teleta so bila po 11,50 do 12,00 din kilogram, voli po 7,00 din kilogram, pujski pa po 200 do 300 din.

...vandrovec moj, kam bova vandrala midva nocoj?

Neurejena propaganda

Predstavniki turističnih, gostinskih in hotelskih podjetij Dolenjske so se že lani zmenili, da bodo začeli sodelovati v propagandi, skupnem nastopu na tujem tržišču in pri načrtovanju kadrovske politike.

Prvi korak v propagandi je bil pravzaprav zadnje dni že narejen, saj bo letošnji cenik dolenjske turistične zveze prvič zajel vso Dolenjsko — tudi kočevsko, ribniško in grosupeljsko občino in prvič bodo v njem zares vsi podatki o prenočiščih v hotelih in zasebnih sobah ter kampingih.

Kljub vsemu pa bi lahko trdili, da sprejete sklepe prepočasno uresničujejo. Skupni nastop na tujem tržišču je letos že zamujen, saj bi s propagando zanj morali začeti že v lanski sezoni. Tako ostaja stara ugotovitev, ki jo je najlepše ilustriral eden od direktorjev večjih hotelov na Dolnjem: »Kako naj gremo v propagando v inozemske turistične agencije, ko

pa lahko ponudimo nekaj sto ležišč? Če bi bili združeni vsaj na tem področju, bi lahko prodali in propagirali več kot 1000 ležišč in zraven tega bi lahko prodajali pakete uslug.«

Prav gotovo je precejšnja ovira za hitrejši razvoj poslovnih odnosov današnje stanje na turističnem trgu: brez prave konkurence v dolini Krke namreč ni potrebno sodelovanje, ker je gostov za današnje zmogljivosti še tako preveč. Zato pa se lahko zgodi, da bodo gostje zaradi nekvadratnih uslug odšli drugam, potem pa bo Dolenjska z večjim številom ležišč — prav letos nameravajo vsi graditi — ostala neizkoriščena.

Takojšnje sodelovanje in skupen nastop na tujem tržišču, dobra in učinkovita propaganda, ki zdaj pri nas ni urejena, vse to pa so lahko aduti, s katerimi bomo dolenjski turizem okrepili in si zagotovili zanimanje tujih turistov tudi v naslednjih letih.

NOVO V ZAD- NIJH DNEH

Smučarji so zares prišli na svoj račun: potem ko ni bilo snega med zimskimi počitnicami, so bile zadnje dni v Črmošnjicah številne smučarske tekme. Na smučiščih na Gačah so se pomerili pionirji, srednješolci in sindikalisti.

Dolenjski hoteli so po podatkih turistične zveze na pol prazni, zasedeni je samo hotel v Čateških Toplicah, v tamkajšnjih bungalovih pa je dovolj prostora. Se vedno so zaprti nekateri planinski domovi.

Te dni bo šel v tisk tudi cenik vseh dolenjskih hotelov, motelov in gostišč s prenočišči, ki ga je pripravila zveza: to bo prvo medobčinsko sodelovanje, saj bodo zastopane tudi kočevska, ribniška in grosupeljska občina.

Preteklo soboto so na Otočcu brucovali dolenjski študentje, drugih prireditev ni bilo. Turistična sezona se torej še ni začela.

OBVESTILO O ZBORIH LASTNIKOV GOZDOV

Po sklepu delavskega sveta

Gozdnega gospodarstva Novo mesto

so razpisani

zbori lastnikov gozdov za območje
GO Novo mesto in GO Črnomelj
in sicer:

GO NOVO MESTO:

Uršna sela: 5. 3. ob 18. uri v zadržnem domu
Birčna vas: 5. 3. ob 18. uri v šoli
Podgrad: 2. 3. ob 18. uri v šoli
Stopiče—Dolž: 3. 3. ob 18. uri v šoli na Dolžu
Gabrje: 5. 3. ob 18. uri v šoli Brusnice
Sentjerne: 2. 3. ob 18. uri v prosvetnem domu
Šmarjeta: 26. 2. ob 18. uri v šoli
Otočec: 3. 3. ob 18. uri v šoli
Mirna peč: 27. 2. ob 18. uri v prosvetnem domu

GO ČRNOMELJ:

Vinica: 1. 3. ob 9. uri v šoli
Adlešiči: 1. 3. ob 9. uri v zadržnem domu
Dragatuš: 1. 3. ob 9. uri v zadržnem domu
Stari trg: 1. 3. ob 11. uri v šoli
Črnomelj: 8. 3. ob 9. uri v sejni dvorani občine
Sinji vrh: 1. 3. ob 10. uri na Sinjem vrhu
Podzemelj: 8. 3. ob 10. uri v šoli
Metlika: 1. 3. ob 9. uri v kino dvorani
Suhor: 1. 3. ob 10. uri v kulturnem domu

Na zborih bodo lastniki gozdov seznanjeni s spremembami in z dopolnitvami statuta podjetja, s poslovanjem GG v letu 1969, izvolili bodo svoje predstavnike v svet lastnikov gozdov obrata in predlagali kandidate za svet lastnikov gozdov podjetja.

VALERIJA LUZAR, Škocjan 51, naročnica od prve številke: — Gostilničarka sem že 18 let, zato bom rekla nekaj o tem. Gostilno imam v najemu. Vsi radi pripovedujejo, da je treba gostilno obnoviti, toda davki so visoki. Kje vzeti, ne pove nihče. Tudi delavca za gostilno ne dobiš, ker gre vsak raje v tovarno ali v Nemčijo. Tam dela samo 8 ur na dan. Da pa ne bom samo godrnjala, naj pohvalim asfaltno cesto do Škocjana, ki za nas Škocjance veliko pomeni.

JERNEJ ZUPANČIČ, star 78 let, iz Mirne peči 16, naročnik od 17. marca 1950 — Vsa čast naši državi po vrhovnem, naše gospodarstvo pa je za eno figo! Ljudje odhajajo v Nemčijo na delo, doma jih pa manjka! Star sem, pa moram še vedno delati, ker ni delavcev. Ko bi šli predsedniki v Nemčijo na delo, bi se denar prišparal in doma bi bilo delavcev takoj dovolj! Vidite, to bi dal v časopis!

OLGA MOLE iz Smarjete 5, naročnica od prve številke: — To bi dala v časopis, da bi morali pri pošti v Smarjeti upoštevati upravičene zahteve, zahteve občanov, in ne tako, kot se je zgodilo, da so zaradi mnenja dveh ali treh ljudi vzeli ljudem pošto. Zdaj dobivamo pošto z zamudo in tudi nam v trgovini ni to vseeno, ker smo prej kakšno nujno stvar o pravem času dobili po pošti. Zdaj naročamo raje drugače!

Krajevne skupnosti so v krški občini v letu 1969 dosegle izredno pomembne in velike uspehe. Velika je namreč zainteresiranost občanov in pripravljenost za reševanje problemov v svojem kraju. Sredstva, ki so jih dobile krajevne skupnosti iz občinskega proračuna, so v primerjavi z izvršenim delom resnično minimalna. Veliki uspehi krajev-

nih skupnosti Podbočje, Leskovec, Senovo, Krško in drugih zaslužijo več pozornosti tudi v Dolenjskem listu. Mislim, da bi bilo prav, da bi z najbolj aktivnimi občani, ki so gonilna sila v razvoju krajevne samouprave, naredili kratek intervju. Vsekakor bi lahko Dolenjski list s svojim poročanjem s tega področja prispeval k boljšemu informiranju in seznanjanju občanov z bodočimi nalogami in problemi krajevnih skupnosti.

V letu 1970, ko Dolenjski list praznuje dvajsetletnico obstoja, pa bi želel, da se obveščanje iz naše občine razširi, da postane še bolj kvalitetno in bo na tak način Dolenjski list postal še bolj zanimiv in da bo pridobil nov krog bralcev.

PETER MARKOVIČ, sekretar občinske konference SZDL v Krškem

TONI GASPERŠIČ, učitelj in humorist iz Metlike:

„Odvizno od tega, kam bi pisal“

— V tovarniški list bi napisal samo tale stavek: »Nekoč je tako zakrila na direktorja, da ga je lastna sapa odnesla čez tovarniški prag. V Kmečkem glasu bi lahko brali moj članek o uslužbencu, ki je nosil mleko od drugega uslužbenca, ta pa ni imel krave. V Upokoženca bi zapisal misel, da človek v službi ne verjame onamu v pokoju.

V Anteno ne bi napisal članka, ampak bi vprašal, če je moja punca zanosila, ker je med menstruacijo jedla mlečno čokolado. Za zadnjo stran TT bi poslal kar svojo fotografijo, na kateri bi bil popolnoma gol. Pod njo bi bil umesten le star pregovor: na napakah se učimo.

V Komunistu najbrž ne bi pisal, ker bi mi bilo nerodno pri nedeljski maši. V Nedeljskem dnevniku bi napovedal novo odkritje Prešernove slike, v Sadobnosti pa bi poslal antipesem. V ta namen bi moral prej obiskati pastirje in furmane, da bi me seznanili z besedami, ki se začnejo na p, j in k. V Pavlihu bi poslal podatek, da na Slovenskem približno 60 odstotkov ljudi ne konča osemletke. V turističen list bi dal izjavo, da je Jugoslavija izrazito lovška dežela, saj vsi vprek streljamo kozle.

V Delu bi objavil, da imamo politiki in humoristi veliko skupnega, za naš Dolenjski list pa bi bila najbolj primerna vest, da je na sosodovi njivi zrasel najdebelejši krompir med krompirji sploh.

Stane Sitar iz Dolenjskih Toplic je naročnik Dolenjskega lista od 1950; pravi, da ga je na list naročila sestra Ančka, ki je bila natakarica v novomeškem Metropolu. Tja je namreč zahajal tedajni urednik Drežče Zamljen, ki je tudi nabiral naročnike. Kaj bi dali v časopis? Tovariš Sitar pravi: »Preteklost Dolenjskih Toplic je zanimiva. Razen tega: sdružiliče ni tako urejeno, da bi se lahko postavilo pred številnimi obiskovalci.«

LEOPOLD ZORE s Trebelnega pravi naslednje:

Je res človek naša največja skrb?

Tovariš Tito je rekel v Sarajevu: »Naša prva skrb mora biti človek, zakaj on je naša največja vrednota.« Sam bi k temu še dodal, da to velja posebno za otroke. Toda pogledajte, kaj nas najbolj boli. Na Trebelanskem hodijo otroci tudi po 8 in več km daleč v šolo, potem pa morajo čakati še na šolski avtobus, ki pozimi pripelje k nam ali pa ne. Če bi imeli otroci tistih staršev, ki odločajo o teh stvareh, tako težavno pot v šolo in tako slabo šolsko poslopje, bi bilo to že zdavnaj bolje urejeno. Prosimo že leta in leta, sestankov in zapisnikov je že lepo število, toda ničesar se ne spremeni. Vedno znova nam odgovarjajo, da ni možnosti za popolno osemletko. Res, da ni toliko otrok kot kje v dolini, toda v takih primerih bi morali narediti izjemo. Pri tem se vprašujem, ali smo mi manj vredni in nimamo pravice zahtevati enakih možnosti vsaj za naše otroke?

ALOJZ SENICA, pismonoša iz Straže: »Pričakoval sem, da se bo zaradi podražitve odjavilo veliko ljudi. Vendar sem prijetno presenečen, ko je odpovedi malo. Ljudje zaradi vsebine ne godrnjajo, morda nekoliko jaz, zaradi teže. V četrtek vlečem 283 izvodov, to je pa že kar precejšnja teža. Pišite manj, pa ti- sto bolj koristno!«

KAJ BI DALI V ČASOPIS?

Marija Lavrič, Anica Tanko, Ivan Andrejč, Barbka Turnšek, Ana Marovič in Dušan Corl z Mirom Kuruzarjem. (Foto: Primc)

„Ljudje samo grabijo...“

ANGELCA KVAS, upokojena uslužbenka iz Crnomlja: — Sram me je, da je v naši socialistični družbi toliko grabežljivcev. Prevelike razlike nastajajo med ljudmi. Nekateri razmetavajo denar in zapravljajo, drugi živijo v veliki revščini.

Samo ozrem se okoli sebe in že vidim v nebo vpijoče primere. Na Fabjanovi pristavi v Crnomlju živi v bivšem hlevu starejši upokojenec z ženo in šoloobveznim otrokom. Nimajo vode, ne elektrike, živijo s sramotno nizko pokojnino. Mož ima baje priznana dvojna leta od 1942. Ni to sramota?

Če bi vsak, ki je v službi, na mesec dal za socialno ogrožene samo en dinar, bi lahko mnogim omogočili lepše življenje. Najbolje me peče, da so ljudje postali tako brezbrizni do sočloveka.

Med Kočevjem in Ribnico

Lahko tudi meso

Marija Nosan iz Kočevja: — Kar hočeš. Lahko tudi meso zaviješ.

Zguba z Bitlesi

Ana Marovič, frizerka iz Kočevja: — Da bi bitlesom lahko frizerji več zaračunali. Zdaj imamo z njimi le zgabo.

Sebe in ceste

Dušan Corl, knjigotiskar Kočevje: — Najprej bi dal sebe, potem pa še kaj čez naše ceste.

— Čez katere?

— Vprašajte raje, čez katere ne bi napisal nič, bo manj naštevanja. Zdaj z novim avtom skoraj v Ljubljano ne moreš in tudi proti Kolpi je slaba cesta.

Stavec Miro Kuruzar pa je menil:

— Najbolje je, da si v teh časih tiho.

Nagrade za maskare

Zenska, ki je povedala, da je iz Loškega potoka in da jo kličejo za Marijo Lavrič (med izbiranjem mask v NAMI):

— Naše maskare! Pri nas bo za pusta veselo. Vsi bomo malo »štramastie«. Maskare bodo začele noret v Retjah, končale pa v Travniku. Jaz

ne bom šla v maskare, pričakujem pa, da bo kakšna maska, ki sem jo jaz izbrala, dobila nagrado.

Oštevilčena cerkev

Barbka Turnšek, prodajalka, doma iz Ribnice:

— To, da je Ribnica dobila ulice in hišne številke, ste že pisali. Jaz pa bi napisala, da je dobila številko tudi ribniška cerkev in to — 13.

Bodo patri nosili mini?

Izkoristil sem posebno, izredno priložnost in pobaral, kaj bi dal v časopis, tudi znanega slovenskega humorista Ivana Andrejca — Brežnikovega Vanča, ki sem ga sodkrila v oddelku gramofonskih plošč v kočevski NAMI, kjer je sklepal neko k'pčijo. Odgovoril je, da bi iz časopisov rad zvedel:

— Če je vse leto pust, ker hodijo maksji maskare gor in dol po Ljubljani?

Razen tega pa še:

— Bodo frančiškani res nosili mini krila, ker so jim mladi ukradli maksji kroj?

Dajte kar sami!

Anica Tanko, prodajalka iz Gorice vasi:

— Ne vem. Kar sami dajte, kar se spomnite.

INZ. MARTIN JANZEKO-VIC, predsednik občinske skupščine Crnomelj: — V bistvu mi je vse v Dolenjskem listu všeč. Včasih pa bi moral biti bolj previdni pri objavljanju vesti, ker lahko komu neprimerjena informacija zelo škoduje. V listu preberem vse, kar zadeva gospodarstvo in to ne le belokranjsko, temveč s področja vse Dolenjske. Ostale članke in vesti bolj preletim, ker nimam časa.

JOZE JURISIC, Brežice: Za naročnike so najbolj zanimive novice iz domače občine. Te najprej preberemo. Premalo pa pišete o brežiški občini. Zelo so slabe ceste, sicer jih pa poznate. Najslabši je odsek Dobova—Kapele, ki dela šoferjem SAP največ preglavic.

ANICA ZUGELJ iz Gradca. — V naši hiši je Dolenjski list na mizi že dolgo let. Časopis mi veliko pomeni, Dolenjska sploh ne bi mogla preživeti. Zvem za vse domače novice, čeprav ne hodim v družbo. Moja pripomba je le ta, da ste včasih prenegli s poročanjem izpred sodišča. Pri kaznivih dejanjih bi morali počakati na sodbo.

Dokaz, da so vaši bralci zadovoljni

Ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah prof. Stanku Skalerju smo pred jubilejem našega tednika poslali tole vprašanje:

— Kakšen napotek bi vi dali Dolenjskemu listu ob njegovi dvajsetletnici? Na kaj pozabljamo, česa je v listu preveč, kaj bi lahko izboljšali?

Prejeli smo tale odgovor:

Ko prelistavam letošnje številke Dolenjskega lista, skoraj ne vem, kaj bi lahko svetoval uredništvu, da naj izboljša, spremeni, odpravi. Število naklade, ki še vedno raste, je gotovo najboljši dokaz, da so bralci z njegovo ureditvijo in vsebino zadovoljni.

Zanima me, ali imate pregled naročnikov po socialni, intelektualni in krajevni pripadnosti, kar vam je lahko v pomoč pri urejanju lista? Zdi pa se mi, da kvaliteta lista nekoliko zanika v poletnem času, kar najbrž ni samo posledica skrčenega obsega.

V posameznih obdobjih, ki si včasih kar ciklično sledijo (predvolilne priprave, volitve, občni zbori raznih družbenih organizacij) v list sili monotono zaradi zelo podobnega poročanja iz vseh občin, ki so ga dopisniki včasih, hočeš nočeš, prisiljeni »sfrizirati«.

Še več skrbi naj bi list posvečal izboru anketirancev in vprašanj o raznih problemih, o katerih želimo izvedeti izvirne odgovore.

Čeravno ste »To stran ste napisali sami« prepustili dopisnikom, je včasih tudi tu treba »urednika«. Naj se na tej strani ne vlečejo dolgočasna prerokanja in obtoževanja iz naših krajev, saj nam je že po prvem ali drugem zapisu jasno, kaj je kje narobe.

Komu je namenjena in

komu ugaja v dialektu (katerem?) napisana rubrika Podgurca, dopisnika »brez šul« ipdb., ne vem. Meni ni posebno po godu, mnogim je pa tudi jezikovno in vsebinsko težko razumljiva, saj nas list združuje od Sotle do Kolpe.

Uredniški odbor naj se trudi, da bodo poročila o posameznih problemih, dogodkih in načrtih iz krajev naše regije »uravnotežena« glede na njihovo resnično pomembnost, da torej o obsegu in načinu poročanja ne odločajo še razni drugi vidiki.

Vsekakor je treba pohvaliti številne slikovne in grafične ilustracije v listu, ki najbrž včasih delajo težave pri metiranju strani.

Kočevski poštar Jože Trhovnik je o Dolenjskem listu dejal naslednje: »Za nas, poštarje, ki ga raznašamo, je predebel, za bralce pa še vedno presuh. Naročniki zelo negodujejo, če ga redno ne dobijo. Ne vem, če ga taki pogrešajo zato, ker ga hočejo dobiti, če so ga že plačali ali pa morda zato, ker je dober časopis. (Foto: Primc)«

„Včasih ste precej špičasti...“

MILKA BRODNIK iz Zužemberka se prišteva med naše najstarejše naročnike. »Naročil me je **KAREL PLOT** iz Zužemberka, ki je zbral tudi prve tri naročnike v našem kraju. Preberem ga vsega, od A do Z, najprej pa oberem vesti, ki me navadno najbolj zanimajo. Berem ga 20 let, pa se mi še ni zameril! Včasih je res precej špičast, vendar menim, da je potrebno tako ostro ožigosati nepravilnosti. O novi naročnini je tudi veliko besed; zdi se mi, da bo treba za ta denar dobro pisati, drugače ga bodo ljudje kljub priljubljenosti odpovedali.«

»No, kaj bi pa vi dali v časopis?« »Najbolj me bolijo neurejene pokojnice, veliko ljudi smo za

marsikaj prikrajšali, precej pa jih je tudi, ki so si to dobro uredili, čeprav...«

Na izpitu za konfektionarko

»Tovarišica, prosim povejte nam, kakšne oblike obveščanja članov našega kolektiva poznate?«

»Posredno in neposredno.«

»Da, in kaj spada k »posrednim?«

»Oglasna deska, informacije, ki jih dobimo od voljenih predstavnikov v samoupravne organe...«

»Ali imamo mogoče v podjetju tudi svoj časopis?«

»Ja, imamo.«

»In kako se imenuje?«

»Dolenjski list.«

»Kdo pa vam je to povedal?«

»Nihče, videla sem ga v vratarnici.«

(Iz decembrske številke glasila tovarne LISCA v Sevnici)

IVANKA VRANICAR iz Slamne vasi: — Ob krčenju družinskih izdatkov smo za nekaj časa že odpovedali Dolenjski list. Menili smo, da bomo izhajali s Kmečkih glasov, a nismo vzdržali. Spet smo naročniki Dolenjskega in bomo še, ker postaja list čedalje boljši. Jaz preberem le domače novice, medtem ko je mož bolj natančen. On prečita vse. Z listom smo zadovoljni in ne morem prav nič svetovati, kaj bi še lahko spremenili v prid privlačnosti.

„Vedno ste našli prostor“

...pristržno se zahvalim za naklonjenost, ki ste jo izkazali meni, arheologiji in Dolenjskemu muzeju. Hvaležen sem vam, ker ste vedno našli prostor za vesti iz arheološkega področja, s tem pa ste stroki napravili precejšnjo uslugo. Mnogi moji strokovni kolegi navajajo Dolenjski list kot primer, kako se da našo znanstveno disciplino popularizirati v tistem dobrem smislu...

Z željo, da bi nam še vnaprej bili tako naklonjeni, vas iskreno pozdravljam:

TONE KNEZ,
kustos Dolenjskega muzeja
v Novem mestu

HERMAN PREGELJ, upravnika pošte Krško: Na Dolenjski list smo se navadili predvsem zaradi domačih vesti, ki jih v drugih časnikih pogrešamo. Če bi jih bilo še več, bi nam še bolj ustregli. Vaš tednik je zanimiv za celo družino. Domače prilžne predvsem branje »Vražje dekle« in Cantervillski duh. Meni je všeč tudi način podajanja političnih dogodkov. Vaš pregled vedno preberem, čeprav imam tudi dnevno časopisje.

Volivci, zdaj pišite poslancem!

Na dve vprašanji naše sodelavke odgovarja tokrat predsednik občinske konference SZDL v Brežicah Janez Pirnat.

— Tovariš predsednik, kako si zamišljate vlogo Socialistične zveze pri povezavi poslancev z volivci?

— O tem je konec januarja tekla razprava na posvetu kluba poslancev v Novem mestu. Ker so bili ti stiki do sedaj pomanjkljivi, je bilo sprejeto stališče, naj bi Dolenjski list odprl posebno rubriko za vprašanja volivcev in odgovore poslancev. Tako bo imel sleherni občan možnost obratiti se posredno na svoje poslance. Ti naj bi odgovarjali predvsem na vprašanja, katerih rešitev ni v pristojnosti občin.

Volivci naj bi ta vprašanja naslavljali na občinsko konferenco SZDL. Za to, določena komisija jih bo pregledala in poslala uredništvu, če sodijo v delovno področje poslancev. S tem pa ni rečeno, da bodo poslanci lahko rešili vse pereče zadeve, ki jih bodo izražala pisma volivcev.

— Kakšne načrte ima občinska konferenca SZDL za boljše medobčinsko so-

delovanje v Posavju in na Dolenjskem?

— Za pripadnost k tej ali oni regiji se bomo dokončno izrekli potem, ko bomo iz študij in razčlemb spoznali, kje so za razvoj občine najboljše možnosti. K temu nas silijo izkušnje iz preteklosti. Ob vsem tem ne bomo podcenjevali sosednje republike Hrvaške, ki kaže precejšen interes za sodelovanje z našo občino. J. T.

Sončno vreme je Velikolaško mladino zvalilo na smučišča pod vas Strmec v bližini Vel. Lašč. Laščani imajo že dolgo smučarsko tradicijo, pred nekaj leti so imeli smučarska tekmovanja. Sedaj mladina sama smuča, brez strokovnega vodstva. (Foto: Modic France)

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM KS TURJAK

Letos vodovod za Mali Ločnik

Za gradnjo tega vodovoda je obljubljenih 13.000 din - S skupnimi močmi še cesta za Javorje - Vodovod za Ščurke pa je še v zraku

Pred kratkim smo obiskali Lovra Logarja, predsednika krajevne skupnosti Turjak, in se z njim pogovorili o letošnjih načrtih krajevne skupnosti in drugem.

O čem ste največ razpravljali na nedavnem zboru volivcev, če ne upoštevamo razprav o občinskem in mestnem statutu?

O naših komunalnih zadevah in sicer predvsem o cestah, potih in vodovodih.

Kje boste gradili nove vodovode?

Samo na Malem Ločniku,

za kar nam je obljubljen 13.000 din dotacije. Za gradnjo ostalih vodovodov ne bo dotacije. Vendar tega denarja ne bomo smeli drobiti, se pravi, začeti z gradnjo več vodovodov, ker bi se potem lahko zgodilo, da noben ne bi bil dokončan. Če bomo kje kaj pripravili ali dobili več denarja, bomo zgradili še vodovod za Ščurke, ki ne bi veljal veliko.

Resno pripravljamo gradnjo okoli 3 km česte od Kraševčevega mlina do vasi Javorje. Predračun za gradnjo te ceste bo izdelala gozdna uprava Škofljica. Cesta bo zgrajena s prispevki krajevne skupnosti Turjak, gozdne uprave Škofljica in vasičanov.

In koliko denarja vam bo dala letos občinska skupščina za vsa komunalna dela?

Za razna vzdrževalna dela nam je obljubljen 30.000 din oziroma toliko, kolikor smo zaprosili. Za razna nova dela pa smo zaprosili, predvsem za vodovode, 40 tisoč din. Vse kaže, da bomo dobili le 13.000 din, se pravi za gradnjo vodovoda za vas Mali Ločnik.

Na zboru volivcev so ljudje zahtevali, naj zaprosimo še za 5000 din za vzdrževanje potov. Jeseni nam je namreč vihar zelo poškodoval pota. V kratkem bo sestanek vseh predsednikov krajevnih skupnosti z območja občine, na katerem se bomo predvidoma pogovorili še o razdelitvi nekega denarja. Menim, da bomo dobili tudi teh 5000 din.

J. P.

Še ena krajevna skupnost?

Bodo Karlovcani ustanovili svojo skupnost?

Karlovcani imajo priložnost ustanoviti svojo krajevno skupnost. Obsegala bi vasi: Karlovica, Lužarji, Podstrmec, Žaga, Podžaga, Borovec, Poznikovo, Plosovo, Gornje in Spodnje Kalsče, Podkogelj, Krkovo, Polzelo, Kapanovo, Adamovo, Logarje in Podsmreko.

Ti kraji spadajo sedaj pod krajevno skupnost Velike Lašče, ki pa je zelo obsežna, zato tudi sedanja razmejitev ni neprimerna.

Družbeno samoupravo bi z ustanovitvijo nove krajevne skupnosti bolj približali ob-

čanom. Zato so nekateri mnenja, da je ustanovitev krajevne skupnosti nujna. Razen krajevne skupnosti bi ustanovili tudi svojo krajevno organizacijo SZDL.

O vsem tem morajo izreči odločilno besedo še občani sami.

V. S.

Zbor aktivistov OF

V okviru proslav 25-letnice osvoboditve bo v Dolenjskih Toplicah zbor aktivistov Osvobodilne fronte. Ker krajevne organizacije Socialistične zveze nimajo pregleda nad vsemi aktivisti OF, naprošajo vse nekdanje aktiviste OF, naj se prijavijo pri svojih vodstvih krajevnih organizacij SZDL. Navedejo naj tudi podatke o svojem delu v osvobodilnem gibanju oziroma o Osvobodilni fronti, predvsem za obdobje od 1941. do 1945.

Vsa ostala obvestila dobite pri vodstvih krajevnih organizacij Socialistične zveze.

V. S.

Kmet Stane Ivanc iz Malih Lašč v Suhi krajini, ki smo ga srečali na cesti pri Zagradcu, je kar na konju jezdit domov. Ko sem ga povprašal, kako to, da potuje tako, je povedal: »Konja sem malo prej kupil za 5.000 din, namenjen pa je za delo na kmetiji.« (Foto: S. Dokl)

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

■ ■ ■ SIN ŠEL NAD OČETA — Franc Polzeznik iz Velike Slevnice, star 42 let, je v pijanosti napadel svojega 73-letnega in onemoglega očeta in mu grozil, da ga bo ubil s sekuro. Oče je sina obvladal tako, da ga je trikrat udaril po glavi z nekaj trdim predmetom in ga lažje poškodoval. Polzeznikova mati, ki že nad 47 let trpi v neurejenih družinskih razmerah, prosi vse, ki poznajo njenega sina Francija, naj mu ne dajejo alkoholnih pijač, da ne bi prišlo do družinske tragedije. Sin je namreč duševno neuravnovan in mu alkohol škoduje. V pijanosti pa bi bil pripravljen storiti kakšno škodo domačim ali tujim ljudem.

■ ■ ■ POVOŽENA SRNA — 3. februarja sta dva psa gonila srno iz seneri Ponikve proti Raščici. Ko je preganjana štelj predčila glavno cesto na Raščici, je iz Kočevske smeri pripejal oseb-

ni avto LJ 718-18, ki ga je vozil Viktor Kečič iz Ljubljane. Avto je srno zadel in jo zbil pod cesto, kjer je poginila. Na vozilu je bilo za 500 din škode.

■ ■ ■ PIJAN PADEL Z VOZA — Na cesti Raščica-Ponikve v vasi Raščica je padel z voza voznik vprege J. Z. iz Malih Lašč in pijan obležal na cesti. Iz Ponikve je pripeljal voznik V. E. iz Ljubljane z osebnim avtomobilom LJ 929-46 in se zaletel v neosvetljen vprežni voz, ki je bil na cesti nezavarovan.

■ ■ ■ NOV VODOVOD — Na Karlovcih gradijo nov vodovod, ki bo s prikjučki dolg 3780 m. Vodovod napeljujejo za vasi Karlovica, Borovec, Podkogelj, Plosovo in Poznikovo. Lansko leto so zgradili rezervoar, ki jih je stal (brez prostovoljnega dela) okrog 13.000 din. Računajo, da jih bo vse delo z materialom stalo okoli 120.000 din.

Muljava — Jurčičev spomenik

Domiselni in zelo lepi načrti za ureditev Muljave in njene okolice v trajen spomin slovenskemu pisatelju Josipu Jurčiču

Muljava s svojo okolico je polna naravnih lepote, tako značilnih za Dolenjsko, in tudi mnogih zgodovinskih znamenitosti. V neposredni bližini Muljave je prijazna dolina, obdana z griči, polna naravne lepote in mlina, s še nepokvarjenim kmečkim pridantom. To je Kravjek, kot ga imenuje ljudstvo. Tu je v preteklosti stal ponosen grad, last Španhajmov, ki ga je Jurčič opisal v svojih delih kot grad Rojinje. Razvaline tega nekdanjega močnega gradu so vidne še danes.

V bližini so razvaline gradu Kravjek — Jurčičeve Slemenice, kjer je bil Jurčič domači učitelj grajske hčere Helene Ottove, v katero se je zaljubil in ji kot Maniči postavil spomenik v prvem slovenskem romanu Deseti brat. Tu pa je stal še tretji grad, od katerega ni danes več niti razvalin. To je bil grad Fedranspergov, kjer si je Jurčič sposodil dr. Piškava in Marjana v Desetem bratu in Sovo v Domnu.

1968. je turistično društvo Ivančna gorica imenovalo komisijo za postavitev Jurčičevega spomenika na Muljavi. Komisija se je pozneje razširila v odbor z novimi člani, strokovnjaki iz Ljubljane. Med drugimi delujejo v odboru dr. Boris Kuhar, prof. arh. Marjan Mušič, prof. Zdenko Kalin in dr. Franc Hočvar. To je odbor za ureditev Jurčičevega rojst-

nega kraja z okolico in za postavitev spomenika Josipu Jurčiču. Vodi ga dr. Boris Kuhar. Odbor ima dolgoročne načrte.

Sodobna Muljava naj bi se razvijala okoli združnega doma in gostilne Obrščak in v spodnjem delu Muljave. Tja bodo prestavili cesto in tam

Novo ob Taborski jami

Letos nameravajo v Taborski jami obnoviti električno napeljavo in notranjost jame še bolj razsvetliti, da bi njene lepote prišle bolj do izraza. Tujci, ki si jamo ogledujejo, vedno bolj povprašujejo po prenočiščih. Ležišča, ki so na voljo v obeh lesenih hišicah, ne zadoščajo več, zato nameravajo letos nadzidati stavbo gostišča in tam urediti vsaj nekaj prenočišč.

postavili »Jurčičev dom«, ki bo kulturno-prosvetno središče Muljave. Gornji del Muljave, zlasti okolica Jurčičeve rojstne hiše, bo strogo zaščitena in naj ohrani čim bolj značilnosti nekdanjih Jurčičevih časov.

Tudi v dolini Kravjeka bodo zadržali staro dolenjsko kmečko okolje in tam dovolili le gradnjo počitniških hišic v slogu Krjavljive kočice. Spomenik pisatelju Josipu Jurčiču naj bi imel na podnožju pa možnosti reliefne upodobitve prizorov iz njegovih del, lahko pa bi postavili tudi kipe Desetega brata in morda Krjavljive nekje na Kravjeku. V letošnji zimi bo opravljen odbor vse priprave, spomladi pa bo na terenu izdelal dokončen načrt celotne ureditve.

CIRIL JURČIČ

PRIMANJKUJE MLADE ŽIVINE ZA PITANJE

Prostora za 800 telet

Mešetarji pokupijo veliko živine na črno — Stojlišča so prazna, ker ni dobiti telet

Enota AGROKOMBINATA Barje v Grosupljem se ukvarja predvsem z odkupom mleka, ki je njena glavna dejavnost, razen tega pa odkupuje manjše količine krompirja in tudi suhobarbarske izdelke. Tako so lani odkupili okoli 60.000 gajbic in 5 milijonov butaric zobotrebcev.

Območje enote pa je sicer predvsem živinorejsko. Svoje lastne živinorejske proizvodnje enota nima, zato pa ima zelo razvito pogodbeno rejo živine. Lani je bilo odkupljene na njenem območju približno 700 ton živine. Zaradi bližine ljubljanskega trga je zelo razvito mešetarstvo. Precej živine je odkupljene mimo enote.

Tudi zaradi mešetarstva in sorazmerno visokih cen za živino med rejci ni zanimanja za pogodbeno rejo v okviru ugodnosti, ki jih nudijo materialne rezerve. Rejcem, ki lahko dobijo zdej za kilogram žive teže goved od 6,80 do 7 din, niso vseč nižje cene, ki jih zagotavljajo materialne rezerve. O tem, kako dolgo bodo te cene veljale ne razmišljajo, najbrž pa bo mnogim žal, ko bo živine več in bodo cene padle.

Enota AGROKOMBINATA ima najboljše kooperante v Račni. Tam je zdej 5 kmetov, ki redijo po 20 do 30 telet za GRUDO. Pitaajo do teže 200 kilogramov. Prirastek dobijo plačani po 6,20 din kilogram, krmila pa jim kreditira enota do konca pitanja. Na območju enote je pri rejcih prostora za 800 telet za takšno pitanje, telet pa žal ni mogoče dobiti, zato so stojlišča prazna.

C. J.

JAMARJI, POHITITE NA NERAZISKANI KONEC!

Cerkvica stoji na jezeru?

Območje okoli Muljave stoji na kraškem svetu in čaka, kdo bo tam odkril podzemlje

Staro izročilo pravi, da stoji cerkev Matere božje na Muljavi na jezeru. Kot je morda ta trditve na prvi pogled smešna, je ne kaže kar tako zavreči. Jezero obstaja, je pod cerkvijo, podzemeljsko, v dolenjskem kraškem svetu.

Ob večjem deževju vedno bruhna voda iz zemlje v tako imenovanem Kravjem dolu na Muljavi, v Brezju pri Muljavi, na Gabrovcu pri Krki, na Viru pri Stični, v Čšnjicah pri Sentvidu itd. Skupaj z vodo prihajajo na dan človeške ribice. Iz tega bi se dalo sklepati, da je na prej omenjenem območju podzem-

ski kraški svet z mnogimi dvoranami in najbrž tudi jezera, ki so med seboj povezana z podzemnimi vodnimi tokovi.

To podzemlje je do danes žal še vedno neraziskano in deviško nedotaknjeno, čeprav živimo v času, ko ljudje letijo že na Luno. Gotovo bi bilo vredno temeljitih raziskav za biologe, geologe, geografje in morda tudi za zgodovinarje. Morda bi lahko začeli in utrli pot drugim jamarji, ki so odkrili že mnogo podzemnih lepote slovenske zemlje.

Poroka je dandanes na kmetih že bolj redek pojav, še zlasti v suhokranjskem koncu, odkoder je že večina mladih pobegnila na boljše, v mesta. Za vas je zato sklenitev zakonske zveze velik dogodek. V Zagradcu so prvemu letošnjemu paru pripravili dobrodošlico s takšnim slavlolokom, kot ga vidite na sliki.

(Foto: S. Dokl)

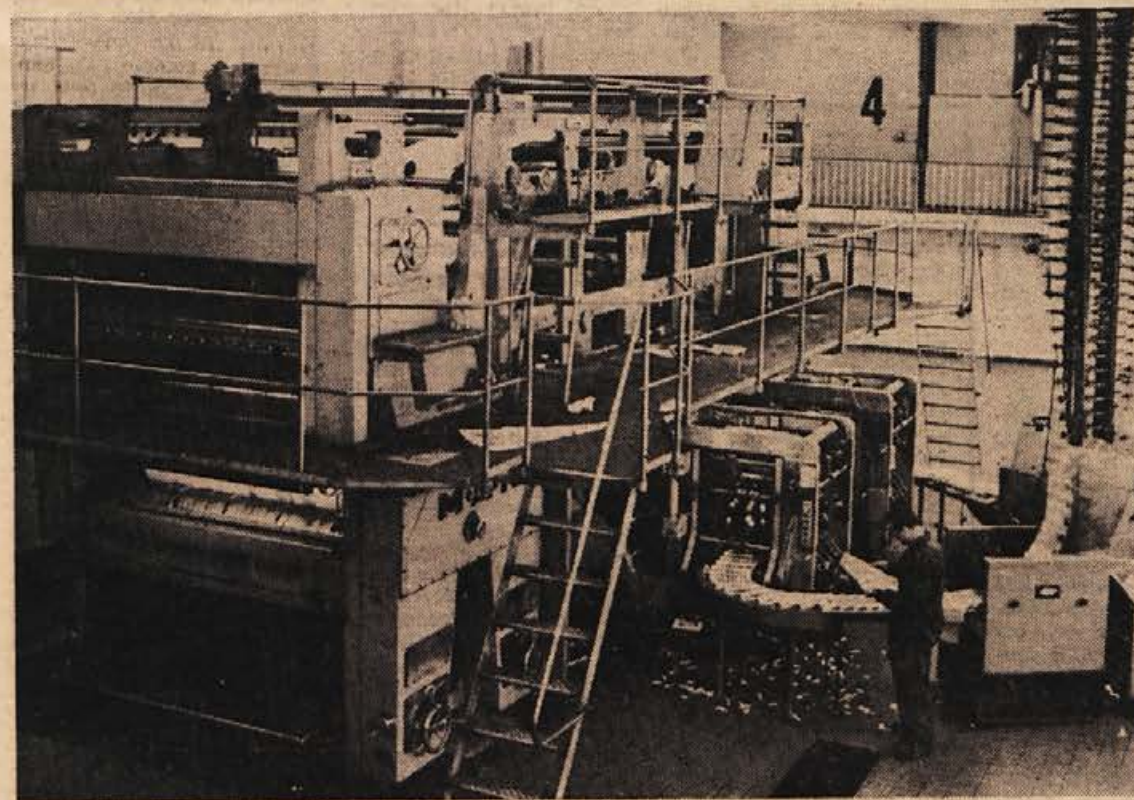
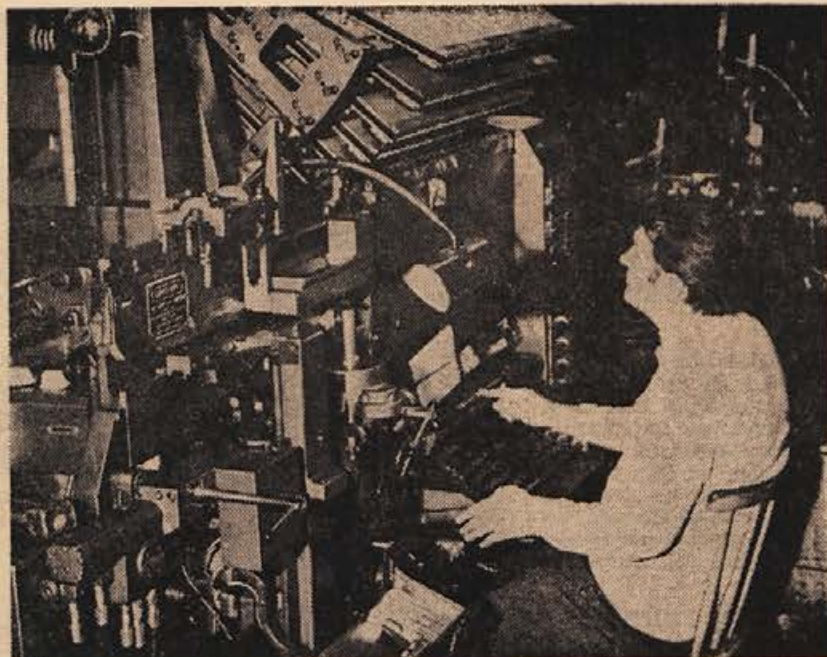

7 USODNIH TRENUTKOV

No, pravzaprav jih je vsaj sedeminsedemdeset takih trenutkov — v časopisni proizvodnji namreč. Od prve zamisli ali dogodka, ki ju lahko časnikar bolj ali manj posrečeno »vrže na papir«, do velikih in komaj slutenih posledic, ki jih ima lahko ena sama beseda, tiskana v tisočih in tisočih izvodih nekega lista. Samo z neposredno proizvodnjo vsake številke DOLENJSKEGA LISTA se ukvarja v uredništvu, upravi in tiskarni več kot 80 ljudi, posredno več kot 200, če štejemo zraven še pismonoše in prodajalce, pa kar precej čez 500! Petsto ljudi za vsako številko DOLENJSKEGA LISTA, ki ga dobite v četrtek zjutraj na mizo, a najbrž niti ne pomislite, koliko dela je skritega v dinarju, kolikor ste plačak zanj!

Če smo si od tiste splošne usodnosti sedme sile danes ogledali samo nekaj zanimivih opravil pri nastajanju časnika, še ni rečeno, da so druga manj važna; hoteli smo vam predstaviti nekatera, ki jih morda manj poznate. Po vrsti: 1. Pretipkan in »prečiščena« rokopis odlije strojni stavec v svinčene vrstice. V tiskarni DELA v Ljubljani imajo 20 stavčnih strojev; na naši sliki je eden najmodernejših, saj mu k urnosti in natančnosti pomaga elektronska naprava. Več ali manj napak — tiskarskih škrtov — se rodi prav tukaj... 2. Prelom (metiranje) je naslednja usodna »prelomnica« pri našem porodu: zračni časovne stiske (bralci komaj čakajo na zadnje novice!) preže tukaj še bolj zlobni škrtje, ki najraje zamenjajo podpise k slikam in na-

slove k člankom... 3. Ostri pogledi sicer prijaznih korektorice in korektorjev so zadnja policija za preganjanje teh nesrečnih pravilničnih bitij. Mimogrede pa se tukaj kuha tudi odlična kavca! 4. KAR JE, JE! Stekla je oglušujoča pošast — gospa Rotacija (30.000 izvodov na uro!), ki ima seveda spet svoje usodne trenutke: strga se lahko bala papirja, zmanjka elektrike, počí nekakšen kolešček ali vrag si ga vedi kaj... Bralci pa komaj čakajo na zadnje novice! 5. Elektronski stroj šteje tiskane izvode, jih ureja v enake kupčke in pridne roke (6) z bliskovitimi kretnjami lepijo vaše naslove na prvo stran lista. Sedmi usodni trenutek je takrat, ko dobi bralec časnik v roke — bo z njim zadovoljen, bo razočaran? To pa je že druga zgodba!

FOTOREPORTAŽA
M. VESEL - M. MOŠKON

kultura in izobraževanje

Kulturi 138.000 din

V predlogu proračuna občinske skupščine Ribnica je letos namenjeno za kulturno-prosvetno dejavnost skupno 138.000 din, od tega za delo ribniškega muzeja 10.000, za stipendije 30.000 din itd. Proračun bo predvidoma sprejet na prihodnji seji skupščine.

Pugljev relief do poletja?

Odbor novomeške podružnice Slavističnega društva je na zadnji seji podprl pobudo hortikulturnega društva, naj bi letos napočel le postavili Pugljev relief s spominsko ploščo v parku nasproti hotela KANDIJA, kjer je pred ureditvijo cestnega križišča stala pisateljeva hiša. Slavisti se zavzemajo za to, da bi relief novomeškemu pisatelju Milanu Puglju odkrili slavnostno na dan podelitve spričeval v Solah — 20. junija. Spominsko obeležje hrani zdaj Dolenjski muzej, vendar bi bil čas, da bi ga postavili tja, kamor dejansko sodi.

STATENBERSKO SREČANJE TUDI LETOS — Na občnem zboru mariborskega pododpora Društva slovenski pisateljev so sklenili, da bodo tudi letos priredili tradicionalno srečanje pisateljev na Štatenbergu. Tokrat bodo govorili o slovenski dramatik in odnosu gledališča do nje.

GRAHOVA »DEVETA NEBESA« — Drago Grah, predstavnik prekmurske pisateljske generacije, ki je stopila v slovensko književnost pred dobrim desetletjem, je izdal pri Pomurski založbi v rodni Murski Soboti okoli 350 strani obsegajoči roman o usodi sezonskega zidarja Jurija Vukajca. Mladi mož, ki se je v prvih letih socialistične graditve osvestil, se želi izsolati, pri tem pa naleti na ovire. Ko zamahne po njih, propade tudi sam. Pisatelj s tem svojim delom nadaljuje socialnorevolucionarno književnost.

POLMINUTNA DRAMA — Nobelovec Samuel Beckett je napisal verjetno najkrajši dramski tekst na svetu. Drama »Dih«, ki jo bodo 8. marca postavili na oder v Oxfordu, traja namreč samo 30 sekund. Zanimivo je tudi to, da v tem delu ni niti igralcev niti dialogov. Občinstvo je seveda radovedno, kako bodo »Dih« upriporili...

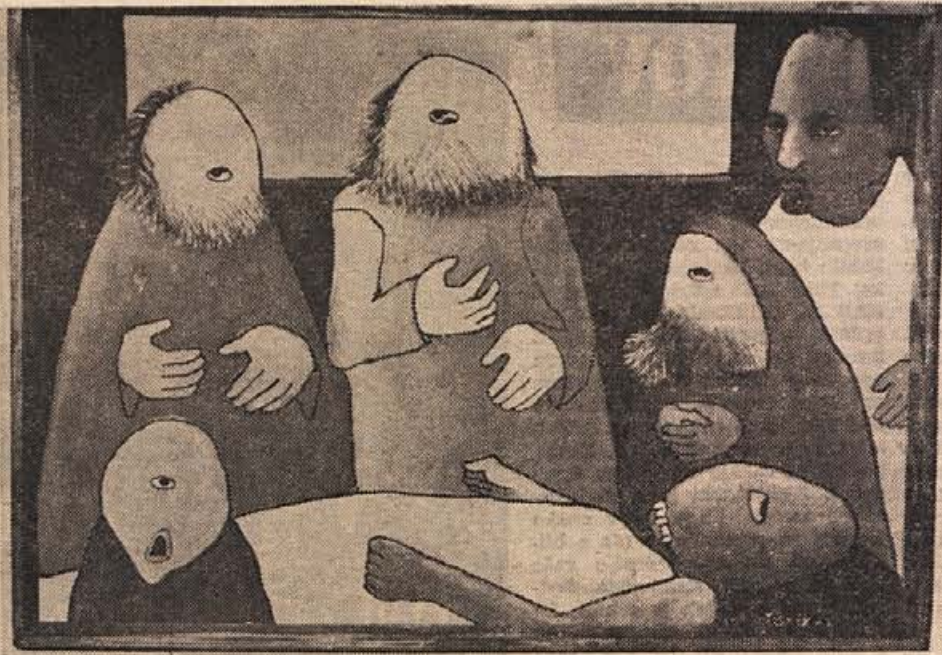
Jože Župancič - sedemdesetletnik

Pretekli teden — 18. februarja — je v Litiži dopolnil sedemdeset let življenja prizadeveni ljudsko-prosvetni delavec in publicist Jože Župancič. Jubilar je eden prosvetnih delavcev, ki je svoj poklic uspešno dopolnjeval sicer dostikrat nevalovno, pa vendar koristno in potrebno častnikarsko dejavnostjo. Razgledan človek, bistrva opažanja, ki ve, da je vredno včasih še tako neznaten dogodek zapisati in ohraniti potomcem. Pri tem pa nehoti postane tvorec gradiva, iz katerega bo nekoč zrasla zgodovina ljudi, kraja, pokrajine...

Njegova preprosta življenjska pot: rodil se je v Novem mestu, v šolo hodil v Črnomlju in Novem mestu, dovršil učiteljske v Ljubljani, nato pa poučeval v Skofji Loki in Poljanah, od koder ga je še mladega zanesla pot v Litižo, kjer se je zakoreninil in kjer živi in dela za ta kraj že skoraj pet desetletij.

Le koliko in kaj vsega je v teh dolgih desetletjih poteklo izpod njegovega neustrudnega peresa!

Ze 1924. leta je postal v tisk svoje prve prispevke, sodeloval je pri tednjem Slovenskem narodu in Jutru pa po številnem pedagoškem, mladinskem in dušnem časopisu. Nič manj ni bil delaven v svojih zrelih letih, pa tudi zdaj, v jeseni življenja, mesec za mesecem srečujemo njegovo ime v našem dnevnem in revijalnem časopisu. Slovenska bibliografija samo v štirinajstih povojnih letih (od 1961 do 1964; za zadnjih pet let še ni izšla) našteva 185 pomembnejših Župancičevih člankov, ki jih je objavil v 33 časnikih in revijah širom po Sloveniji. V njih je posegel na najrazličnejša področja, pokazal je na zanimivosti doma in v svetu, v davni preteklosti pa v bližnjih časih, segel je v fevdalno in partizansko zgodovino, pisal je o družinskih, izseljenih in znamenitih rojakih v svetu, o gospodarstvu, lovu in ribolovu, nas vodil v potopisnih po

Slovenjegraški slikar Jože Tisnikar, ki smo ga videli pred leti na samostojnih razstavah v Kostanjevici na Krki in v novomeški Dolenjski galeriji, je pred kratkim požel za razstavo svojih platen v Grazu laskave pohvale avstrijskega tiska. Dobil je tudi, kot smo že poročali, letošnjo nagrado iz Prešernovega sklada, za kar umetniku iskreno čestitamo! Na sliki: JOŽE TISNIKAR — V SECIRNICI

Malo razmišljanje o dolenjski kulturi

Poleg tega pa še: nekaj bežnih ugotovitev, na katere so ta razmišljanja operta — Nedvomno smemo z optimizmom pričakati jutrišnji dan

- Kdor dandanes trdi, da mu je stara večer- niška knjiga vsa kultura, je slep ali živi zaprt v sodu kot stari grški modrijan Diogen.
- Ta očitek mu lahko vržemo v obraz, ne da bi se morali bati, da smo kaj napak storili.
- Nam v obrambo stoje dejstva, njemu pa nič.

S tem si moramo biti na jasnem, kadarkoli govorimo o kulturi, kadarkoli o njej pišemo. Kraj sploh ni važen, saj vemo, da kulture ne moremo ograditi ne z občinsko ne z republiško mejo. Kljub temu se nam zdi, da je bilo za kulturo na Dolenjskem vselej le nekoliko drugačno ozračje, kot denimo, za ljubljansko ali mariborsko. Gre predvsem za to, da ugotovimo, da je bila denarna močnjša za dolenjsko kulturo — naj je bilo to v tej ali oni občini — manjša, včasih prazna do samega dna.

Imeli smo pač druge, pomembnejše naloge, za katere je bilo nemalokrat treba odšteti ves denar, kar ga je bi-

lo na voljo. Upoštevati pa moramo tudi že neštokrat poudarjeno resnico, da kulturna dediščina na Dolenjskem ni bila »dota premožne neveste« in da smo po vojni začeli novi čas skoraj z golimi rokami.

Ob tej trditvi se bo lahko kdo spotalnil, češ: »Včasih smo imeli v enem kraju po tri kulturne dvorane, toliko in toliko kulturnih društev, kaj pa zdaj...?« Nič ne de; če se iz starih časov lahko kaj naučimo, je primerjava s preteklostjo potrebna in celo koristna, drugače pa je brez haska.

Te misli se kar same od sebe ponujajo, kadar si hočemo napraviti pregled nad tem, kar imamo, kar smo dobili od vojne sem.

Pa smo tako že pri malem jubileju te naše povojne kulture!

Kaj smo torej dobili v teh 25 letih?

Ne malo. To si dovoljuje- mo trditi, čeprav nimamo pri roki števil, ki bi to trditve podkrepile.

Spomnimo se, kako je bilo v prvih letih po vojni tako rekoč vse v rokah kulturno-prosvetnih društev. Res je, da so bile tedaj prireditve domala v vsaki vasi, res pa je tudi, da marsikje drugega kot igre, petja in glasbe ter tu in tam še folklo- re sploh niso poznali. Tudi v mestih ne.

Ze kino je pomenil pravo »revolucijo«. Z leti pa je zraslo še nekaj drugega. Več občin je dobilo zavode za kulturo, ki so jim dali nalogo, da organizirajo vse take prireditve, ki najbolj ustrezajo željam in ravni tamkajšnje- ga občinstva. Zahtevno mesto občinstvo se s predstavo na tradicionalnem ljudskem odru ni hotelo več zadovoljiti; zahtevalo je kvaliteto. V naša podeželska središča so začela prihajati poklicna gledališča — slovenska in iz drugih republik. Glasbeno občinstvo se je vnositilo domačih koncertov; hotelo je slišati umetnike, ki so se v domovino vračali ovenčani z uspehi na tujem.

Ljubiteljem likovne umetnosti so se na domačih tleh odprle številne galerije; mimogrede naj povemo, da danes na Dolenjskem skoraj ni več občine, ki bi ne imela svojega prostora za razstave. Dobil pa smo tudi številne muzeje.

Dolenjska, včasih znana kot idilična deželica, kjer je le oviček doma, je postala mali pojem v slovenskem kulturnem prostoru. Priznanja njej niso bila redka. Kostanjeviška Forma viva je morda najprepričljivejši dokaz za to. Revije amaterskih dramskih skupin Slovenije so bile nekajkrat na naših tleh. In še bi lahko naštevati...

Razstava „Kette - Murn“

V ljubljanski NUK so pred kratkim odprli razstavo rokopisov, osebnih dokumentov in knjižnih izdaj del Dragotina Ketteja in Josipa Murna-Aleksandrova, dveh nadarjenih pesnikov naše moderne, ki sta zgodaj, mnogo prezgodaj umrli. Razstava poskuša biti kar najpopolnejša, to pa tudi

po zaslugi novomeške študijske knjižnice, ki je prispevala precej gradiva, zlasti iz časa Kettejeve novomeške »Zadruge«.

Kajuhov spominski dan v Krškem

Pionirski odred na krški osnovni šoli nosi ime po partizanskem pesniku Karlu Destovniku Kajuhu. Spomin nanj so pionirji počastili v ponedeljek, 23. februarja. Akademik Božidar Jakca je ob priložnosti razdelil Kajuhove bralne značke stotim šolarjem. Učenci so za to podelitev pripravili lep kulturni program, s katerim so navdušili šolarje in goste.

Kajuhove bralne značke so letos podeljevali v Krškem že tretjič. Osmutek za značko je izdelal akademski kipar Vladimir Stoviček iz Leskovca.

Dragocena pomoč mladim bralcem

Odboru za županičvevo bralni značko, ki obsega območje občin Črnomelj, Metlika in Novo mesto, so na prošnjo za pomoč pri tekmovanju šolarjev za bralno značko našega velikega pesnika doslej sporočili svoje prispevke:

Tovarna zdravil KRKA — 300 din, lekarna Metlika 500 din in uprava Dolenjskega lista — 150 din. Odbor je razposlal 30 večjim in pomembnejšim delovnim organizacijam v treh občinah prošnje, naj podprejo njegova prizadevanja.

Obvestilo o Kajuhovih nagradah

Žirija za Kajuhovo nagrado, ki so jo sestavljali Milan Apih (predsednik), Vladimir Kavčič, Zravko Klanjšek, Ivan Križnar, Ciril Zlobec in Zdravko Vavovec, sporoča:

Zaradi razmeroma majhnega števila predloženih del (do roka so prispela samo 4 dela, do zadnje seje žirije pa še dve deli), od katerih po mnenju žirije samo dve deli lahko kandidirata za nagrado, je žirija sklenila, da ne podeli Kajuhovih nagrad za 1969. Zato pa bo žirija pri odločanju o nagradah za 1970 poleg na novo predloženih tekstov upoštevala tudi vse tiste, ki so prispeli na natečaj leta 1969, in sicer neglede na to, ali bodo ti teksti do takrat že tiskani ali ne.

■ TISOČ KNJIG »OBZORJE« — Mariborska založba »Obzorje« bo letos proslavila dvojni jubilej: 20 let obstoja in izdajo tisoče knjige (naslova). Založba ima tak program, da izda na dve domači izvirni knjigi po en prevod iz tuje književnosti.

Njeno doživljanje sveta

Ivanka Hergold iz Krškega oddala Mladinski založbi svoj knjižni prvenec »Pasja radost«

Ivanka Hergold, predmetna učiteljica na osnovni šoli v Krškem, je poslala v tisk Mladinski knjižni založbi svoj pisateljski prvenec — »Pasja radost ali kar koli«. Pod ta naslov je povezala šestnajst črtic ali — kot sama pravi — kratkih proz, ki so ji jih objavile najrazličnejše slovenske revije. Upa, da bo knjiga izšla.

»Zakaj ste se odločili za izdajo svojih zgodb v knjižni?«

»Začutila sem, da se je končalo neko obdobje mojega snovanja, to je vse.«

»Kaj popisujete?«

»Nerada govorim o svojem delu, saj me pred vami ni še nihče spraševal

po njem. Vseeno bom poskusila odgovoriti, kaj me pri pisanju prizadeva oziroma zakaj sploh pišem. Moje področje, moja snov — to je doživljanje sveta. Poskušam pisati o tem, kaj počno ljudje s svojim največjim bogastvom — življenjem. Zanimajo me trenutki, ko ljudje ugotovljajo, kaj so, kaj so v tem našem življenju dosegli.«

»So vaši junaki podobni tem, med katerimi živite vsak dan?«

»Snov jemljem iz okolja, v katerem živim, z ljudmi, kakršni so. Za osebe, ki jih opisujem, nimam modelov. V osehah združujem lastnosti in spoznanja vseh ljudi. Mislim, da je tako prav.«

»Česa se boste zdaj lotili?«

»Rada bi napisala daljši tekst. Prav zdaj delam nekaj takega. To bo novela o tem, kako je z mladim človekom, ki ga življenje potegne v svoj vrtinec.«

»Kaj mislite o tako imenovani ženski književnosti?«

»Da je tak naziv za žensko, ki piše, poniževalen. Mislim, da je važno delo, pa naj ga napiše ženska ali moški, to pa je lahko dobro ali slabo.«

I. Z.

slovenski zemlji, pisal življenjske, se spominjal jubilejev in svojih srečanj z osebnostmi našega kulturnega življenja: z Miranom Jarcem, Cveto Gorjancem, Cvelbarjem, Finžgarjem, Meškom, Prežibom, Kmetovo, Veselom, Birollo, Marčičem, Rostoharjem itd. Bogato življenje, ki ne more ostati brez sadu.

Zadnje čase smo slišali, da ga je pritisnila bolezen. Naj ga nikar ne stoni! Dosti nam je še dolžan. Med drugim spomine na mlada leta, ki jih je nastovil s mladost pod Gorjancem in ki bi jih rad namenil bralcem Dolenjskega lista.

Naj mu bo dano, da jih napiše! In še marsikaj!

Zato pa: vso srečo in še vrsto zdravih let, tovariš Župancič!

—ar

ZALOST (les) Janko Dolenc

Na tradicionalnem tekmovanju za »Pesem Evrovizije«, ki bo 1. marca letos v Amsterdamu, bo jugoslovansko zabavno glasbo predstavljala skladba Mojmir Sepeta »Pridi, dala ti bom cvet«. Pela bo Eva Sršen. To pesem je izbrala žirija JRT med 15 skladbami.

Mišo Kovač bo pel na Dolenjskem

Poslali ste nam 225 kuponov. Odločili ste:

1. »Mendozino« – Ivica Šerfezi, 78 glasov,
2. »Čemu da živim« – Mišo Kovač, 26 glasov,
3. »Moj dom je zaprt« – Slaki, 17 glasov,
4. »Ljubi, ljubi« – Eva Sršen, 10 glasov,
5. »Pridi, dala ti bom cvet« – Eva Sršen, 5 gl.

Iz Maribora se nam je oglasil Božo Podkrajšek in nam je sporočil, da bo gostoval v nekaterih dolenjskih krajih popularni pevec zabavnih melodij Mišo Kovač. Turnejo bodo začeli v Kočevju, kjer bodo nastopili 1. marca v Šeškovem domu. Naslednjega dne, 2. marca, bodo gostovali na Gorenjskem, na Dolenjsko pa se bodo spet vrnili pred dnevom žena. V soboto, 7. marca, bodo nastopili v Metliki, kamor jih je povabila tamkajšnja tovarna konfekcije »KOMETA«. 8. marca bodo najbrž nastopili dopoldne v Ribnici – o nastopu se še pogajajo – zvečer pa bodo potovali v Radlje na Koroškem.

Spored bo napovedoval Božo Podkrajšek, pevec Miša Kovača in mariborsko študentko Zoro Fingušt pa bo spremljal odlični zagrebški ansambel »ALLEGRO«. Člani ansambla so odlični solisti na svojih instrumentih, vsi pa so tudi dobri pevci. Spored bodo popestrili tudi z žrebanjem lepih nagrad. Dva srečnika, ki se bosta udeležila njihovih nastopov od 1. do 20. marca, bosta gosta »Putnika« in bosta med prvomajskimi prazniki brezplačno potovala do Rima, Neaplja in Caprija.

Takole je pred leti upodobil Božo Podkrajška karikaturnist Remigio.

1. Mojca Pohar, Cesta heroja Maroka S/III., Sevnica, dobi ploščo »Ljubi me« Mira Ungarja;
2. Danica Rozman, Zdinjava 22, Otočec ob Krki, dobi ploščo »Draga Marija« Duška Lokina;
3. Helena Gorše, Blate 3, Dolenja vas, Ribnica, dobi ploščo »Vjerovali ili ne« Ivica Šerfezija.

„Pišite tudi o kritičnih rečeh!“

Franc Gazvoda pravi: »20-letnica je pomemben jubilej »Dolenjskega lista«, ki prerašča v javno tribuno občanov – Prav gotovo je list pester in zanimiv, le da v njem pogrešam več kritičnih sestavkov – Tehnično je zelo lepo urejen«

Naša mladinska stran »Ogledalo mladih« je še vedno v pleničkah. Šele pred kratkim smo jo uvedli in seveda še ni taka, kot si jo želimo. Nekaj naših mladih bralcev nam je že pisalo: hvalili so nas, grajali so nas. Hoteli smo še tretje mnenje. Poiskali smo Franca Gazvoda, 25-letnega absolventa ekonomije, ki je doma iz Orehka pri Stopičah, in ga poprosili za njegovo mnenje. Je član republiške konference ZMS, in ker je Dolenjec, je že dobro leto zadolžen, da pozorno spremlja naše pisanje o mladini na Dolenjskem.

— Najprej nas zanima tvoja ocena naše mladinske strani?

»Prijetno sem bil presenečen, ker je začela v »Dolenjskem listu« izhajati samostojna mladinska stran. Prej so bile posamezne vesti o mladini na vseh straneh in je bilo težko skupno oceniti delo mladine na Dolenjskem. Osnutek strani mi je všeč, mislim, da je dober, seveda pa ga boste morali najbrž tudi spreminjati. Menim, da so zdaj še poskusi, kako zajeti življenje mladine s tega področja. Bom odkrit in bom povedal tudi drugo plat: »Dolenjski list« ne odmenja vedno dovolj prostora nekaterim vprašanjem. Tudi na mladinski strani je včasih preveč zgolj informativnih vesti o delu mladine. Vse to je odraz dela mladinske organizacije na Dolenjskem, ki ni najboljša, mladina pa bi morala sama spregovoriti o marsikaterih perečih problemih.«

— Kaj bi ti na mladinski strani obdržal in kaj spremenil?

»Vesti iz vseh devetih občin so prav gotovo dobrodošle. Tudi veliko novih dopisniških imen popestri stran. Sestavki, ki kritično govorijo o delu mladine — tak je bil intervju z Janezom Slapnikom, predsednikom novomeške mladine — bi morali biti večkrat objavljeni. Prav gotovo pa bi na mladinski strani izpustil glasbeni kotiček. Na tak način silimo mlade, da se zabavajo in učijo, da pa ne razmišljajo o tistih stvareh, ki bi jim dale več veljave v sredini odraslih, ko se samostojno vključijo v življenje.«

— Kateremu vprašanju bi namenili v našem časopisu več prostora?

Ko sem bil predsednik kluba dolenjskih študentov sem dodobra spoznal, da struktura dolenjskih študentov glede na socialno poreklo ni najboljša. Mladina s podeželja se šola na srednjih strokovnih šolah, nihče pa ne spremlja mladih nadarjenih kmečkih in delavskih otrok in jim pomaga

»Stežice« take, kot so si želeli

Novomeški gimnazijci so dobili z velikim pričakovanjem v roke 3. številko svojega glasila »Stežice«. Uredniški odbor se je zavedal prejšnjih kritik, zato so prispevki tokrat skrbno zbrani in dobri. Med boljšimi je pesem »Absurd« in intervjuva s prof. Milanom Smrdujem in prof. Igorjem Penkom. List je tudi lepo ilustriran, zato ni čudno, da so ga dajaki lepo sprejeli.

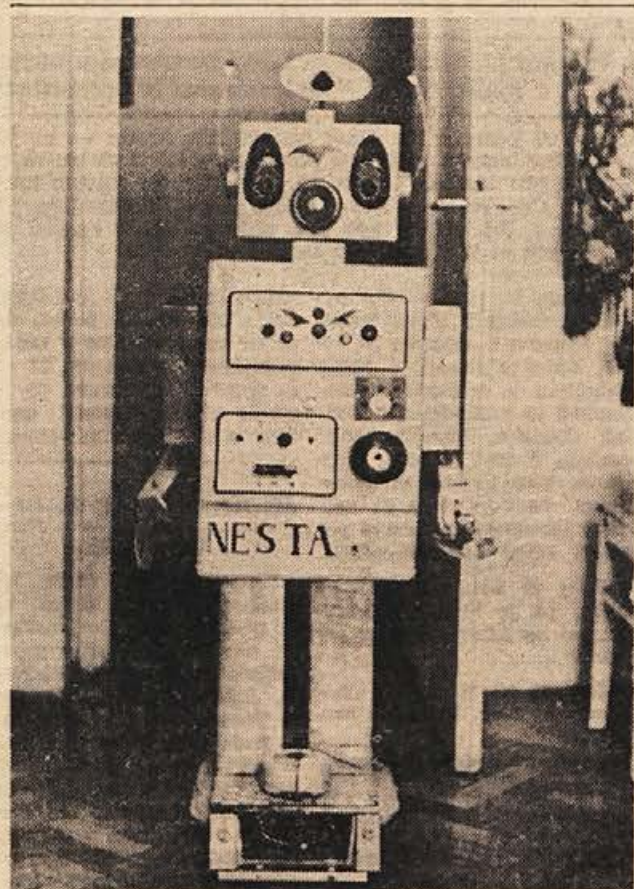

do poklica, ki si ga želijo. Zato so med študenti le Novomeščani, Brežičani, Krčani in Kočevjarji, manj pa jih je iz drugih krajev.«

MARIJA PADOVAN

— Kaj praviš na očitek, da dolenjski študentje slabo študirajo?

»Dolenjske srednje šole nimajo več slovečega imena, kot so ga imele. Ko se dijak znajde kot študent v Ljubljani, ima cel kup težav, preden se navadi na nov način življenja in študija. Eden tako, drugi drugače. Nekateri tudi honorarno delajo, ker nimajo denarja. Podpora, ki jo daje študentski klub socialno šibkim, je kaplja v morje, vse pa bi se dalo urediti z načrtnim štipendiranjem že v srednjih šolah. Mnogi študirajo tisto, za kar so dobili štipendijo, čeprav jih to ne veseli. Še je nekaj takih. Tudi jaz sem se odločil za ekonomijo zaradi štipendije. Ne rečem, da sem nezadovoljen. Toda tako ne bi smelo biti.«

NESTA — POJOČI ROBOT

Nesta 3 — pojoči robot

Mladi novomeški konstruktor veliko obeta — izdelal je že veliko robotov, zdaj pa pripravlja z bratom presenečenje

Nadarjerega konstruktorja SRECKA KUMERJA iz Novoga mesta pozna vse več ljudi, predvsem zaradi njegovih zanimivih izdelkov, ki imajo tudi praktično vrednost.

Z izdelovanjem robotov se ukvarja že nekaj let. Prvi roboti, o katerih smo že pisali, so bili leseni, nerodni, medtem ko je NESTA 3 zelo gibljiv. Visok je 130 cm in tehta 25 kg. Srečko je vanj vgradil nad 200 m žice, 20 signalnih in kontrolnih žarnic, 15 stikal, 8 relejev, 11 elektromotorčkov, sprejemnik, oddajnik, ojačevalce, zvočnike in mnogo drugega materiala, ki je za mladega konstruktorja predrag.

Robot ima foto celico, radar, električno pištolo na 15000 voltov ter radio.

Roka robota ima šest gibov, poleg tega pa ima še dva aluminijasta prsta, ki radovedneže krepko stisneta.

Nesta prehodi že nad štiri metre, nato pa mežikajoč z velikimi očmi spremeni smer. Če so vključeni vsi gumbi, je Nesta zelo živahen. Istočasno hodi, maha z rokami, odkimava z glavo, strelja, mežika z nešteti raznobarnimi lučkami, poje in z radarjem lovi valove.

Za robota je Srečko porabil veliko časa in materiala, pravi pa, da še ni dokončan. Za vse Novomeščane pripravljata s starejšim bratom Tonetom veliko presenečenje, o katerem pa nečeta nič povedati. Če bosta nabavila dovolj materiala, bo to presenečenje res »veliko«.

Hoby mladega Novomeščana obeta, da bo iz številnih poskusov kmalu nastal tudi praktično uporaben izdelek, zato bi mlademu, nadarjenemu konstruktorju pri njegovih dragih poskusih materialno ali pa denarno lahko pomagalo kakšno podjetje.

J. PREZELJ

OGLE*
DALO
MLA
*DIH

Koncert za Banjaluko

Pod pokroviteljstvom revije ANTENA bo v soboto, 28. februarja, ob 20. uri v novomeškem Domu kulture koncert solidarnosti, na katerem bo nastopil zabavni ansambel »Faraonci« iz Izole. Vstopnina bo 10 din. Cisti izkupiček bodo poslali žrtvam potresa v Banjaluko.

Ansambel »Diamanti« obeta

Novomeški srednješolci slabo poznajo ansambel »Diamanti«, okoliška mladina pa dobro ve zanj, saj so »Diamantovci« doslej že velikokrat nastopali na različnih prireditvah. Pred dvema letoma sta Darko Duh in Slavko Mihelič še zbirala instrumente in pridno vadila, prihajali in odhajali so novi člani ansambla, sedanji glasbeniki pa so ostali skupaj dobro leto. Zdaj se borijo še z začetnimi težavami: imajo staro opremo, ki jo bodo, tako računajo, zamenjali s pomočjo »Novoteksa« za novo, igrajo domače melodije in popevke, imajo pa tudi nekaj lastnih skladb.

Zmagal je Boštanski sekstet

Dvorana TVD Partizan v Boštanju pri Sevnici je bila zadnje nedelje vsaj trikrat premajhna. Pred povsem nabito dvorano se je zvrstilo nad 20 skupin in posameznikov, ki so nastopili v odaji »Pokaži, kaj znaš«. Prvo nagrado si je priboril boštanski sekstet ob spremljavi tria aktiva ZM, drugo mesto je osvojil recitator, 11-letni Andrej Dobovšek iz Smarčne, tretji pa so bili »Fantje izpod Brneka« iz trebanjske občine. Prireditev je dokazala, da se kulturna dejavnost med mladino širi razveselljivo hitro.

A. Z.

Vojaki imajo literarno skupino

Vojaki novomeške garnizije »Milana Majnca« so na Prešernov dan ustanovili skupino mladih literatov, ki nosi ime po največjem pesniku. Skupino sestavljajo vojaki, ki imajo radi poezijo, prozo in ilustriranje. Nekateri med njimi so se s pesnikovanjem in likovnim ustvarjanjem že prej ukvarjali.

Vojaki so se povezali z uredništvom gimnazijskih »Stežic«, ker si zelo želijo tesne sodelovati z novomeško mladino.

J. P.

Podaljšan rok za »Kitariado«

Minuli četrtek je bil v Sevnici sestanek predstavnikov nekaterih beat ansamblov, ki so se že prijavili za »Kitariado«. Sklenili so podaljšati rok za prijave do 5. marca, prireditev pa bo v začetku aprila. Dogovorili so se tudi o enotni opremi ter o kriterijih za nastop. Vsak ansambel bo moral izvajati po eno lastno skladbo. Prijavljenim skupinam iz Dolenjske in Posavja so se pridružil še Safirji iz laškega mladinskega kluba, verjetno pa se bodo prijavili tudi Samorastniki iz Radeč.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 2. marec 1970

Kupon št

7

POTA IN STRAN POTI

DEŽURNI POROČAJI

■ PREGNALI KROŠNJARJA — Trebnjski miličniki so pred kratkim zalotili pri nedovoljenem krošnjarnju Ivana Bistrovica iz Viličincev na Hrvaškem. Krošnjarnju so prepovedali nadaljnje delo in ga napotili domov.

■ KOKOSJI TATOVI — 17. februarja ponoči je nekdo ukradel 4 kokoši Niku Popoviču iz Bršlina. Dan prej pa so 4 kokoši zmanjkale Matiji Bukovcu z Velikega Kala. Kaže, da so se nekateri specializirali za sodelo v kokošnjakih, saj smo o podobnih tatvinah že nekajkrat pisali.

■ NADLEZNA GOSTA — V ekspresno restavracijo na Novem trgu v Novem mestu sta 17. februarja zvečer prišla Janez Bobnar z Jablana in Adolf Stangelj iz Gotne vasi precej okajena. Ker jima niso hoteli postreči, sta ropotala s pepelniki in se nedostojno vedla do natakarice. Ko je v restavracijo stopil miličnik, da bi ju pomiril, sta se lotila tudi njega. Nadležna gosta pa so naposled obvladali in ju vtaknili pod ključ, kjer sta počakala do iztreznitve.

■ OKRADENA BEOGRAJČAN. KA — Radmila Cuijković iz Beograda je 21. februarja parkirala svoj osebni avto pri hotelu Otočec. Popoldne pa ji je nekdo iz avta ukradel rjavo potovalko, v kateri je imela obleke. Prijavila je škodo okoli 2.000 din.

■ NOČNA SIRENA — 21. februarja ponoči sta Ljubljancina Janez Maruna in Jože Tišina skupaj z nekim domačinom na Glavnem trgu v Novem mestu parkirala zastavo 750. Nato so dolgo pritiskali na sireno in kalili nočni počitek meščanov. Zaradi tega početja se bodo morali zagovarjati pri sodniku za prekrške.

■ RACA ODSLA Z NEZNAN. CEM — Jože Može iz Plemberka je 22. februarja zjutraj ugotovil, da mu je nekdo ponoči iz kokošnjaka ukradel raco.

■ VROČA KRI OPOLNOCI — 23. februarja nekaj minut po polnoči sta se v spodnjih prostorih kavarne na novomeškem Glavnem trgu zlasala Novomeščan Branko Malešič in Martin Lenard iz Smolenje vasi. Pred sodnikom za prekrške bosta povedala, zakaj sta dvignila roko drug na drugega.

■ KOČEVJE: Razhaj steklenino — 18. februarja ob 19. uri so pridržali do iztreznitve na postaji milice Josa Badroviča, delavca godne uprave Stara cerkev, ki je v gostilni »Roga« v Kočevju razbil za okoli 170 din steklenine.

■ KOČEVJE: Borbena upokojenec — V klubu upokojencev sta se 18. februarja ob 19.15 stopila Valentin Žurga in Nande Požun, oba iz Kočevja. Žurga je bil močno pijan, zato so ga miličniki pridržali do iztreznitve.

■ KOČEVJE: Kršil je moralo — 19. februarja okoli 10. ure je Dominik Miklič oviral promet v Kočevju in kršil načela javne morale. Bil je močno vinjen. Miličniki so ga pridržali do iztreznitve.

HUMOR IZ SPISOV

Ni res

Sodnik: *Obdolženi ste, da ste v svoji hiši pijani tako razgrajali in kričali, da ste motili sosed.*

Obdolženec: *Ni res. V svoji hiši lahko počnem, kar hočem, in to nikogar nič ne briga. Sosed pa ima biti tiho, če ne...*

Pomota

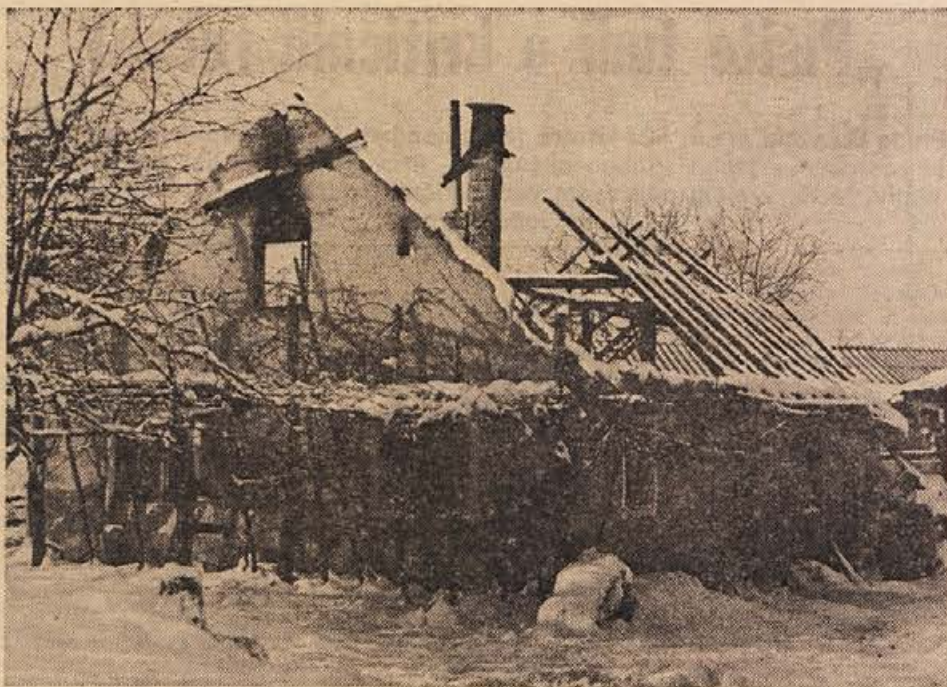
Sodnik: *Kaj lahko poveste kot opravičilo za to, da ste na cesti udarili tovarišico Gumpčeno?*

Obdolženec: *Bila je pomota. Videl sem jo le od zadaj, pa sem mislil, da je moja žena.*

Posledica kajenja

Sodnik: *Se vedno vztrajate, da niste vozili pod vplivom alkohola, ko vidite, da je alkohoskop v celoti pozelel?*

Obdolženec: *Saj ni pozelel, le posivel je. To pa zato, ker kadim.*

Do nesreče z ognjem je navadno zelo majhen korak. Napaka v dimniku ali malomarno odvržen cigaretni ogorek — in posledice so tu (kot na sliki). Na žalost se ljudje še vse pre malo zavedajo nevarnosti »rdečega petelinca«, sicer ne bi tolikokrat gorelo. (Foto: N. N.)

LANI NA DOLENJSKEM VEČ KOT VSAK TEDEN

V boju z „rdečim petelinom“

Več kot polovica vseh požarov na območju novomeške UJV je bilo v novomeški občini — Malomarnost in brezbriznost najčešče »botra«

60 požarov in okoli 320.000 din škode — to je lanska bilanca »rdečega petelinca« v štirih dolenjskih občinah: Metliki, Crnomlju, Trebnjem in Novem mestu. Čeprav smo Novo mesto napisali nazadnje je bilo v tej občini več kot polovico vseh nesreč z ognjem in tudi največja škoda.

Gorela so gospodarska poslopja (skednji, hlevi, kozolci delavnice), zidanice in hiše. Sedemnajstkrat je ogenj izbruhnil v delovnih organizacijah in poškodoval priročna skladišča, ostrejša proizvodnih dvoran, orodje, stroje in tudi ljudem ni prizanesel. Tudi na ceste so večkrat klicali gasilce, da bi pogasili ogenj na avtomobilih.

Zdaj se bo vsak vprašal: zakaj pa je tolikokrat gorelo, ko pa imamo vendar gasilce?

Razlogi so vpisani v evidenco požarov. Iz nje je raz-

vidno, da so imeli lani opraviti z namernimi požigi, da so se med požigalce v nekaj primerih vpisali otroci, ki so se igrali z vžgalicami, da je gorelo malone povsod tam, kjer niso čistili dimnikov ali

Jamnik brez zagovornika

Razprava zoper Cirila Jamnika in Janeza Murna, ki se pred senatom novomeškega okrožnega sodišča zagovarjata zaradi uboja 36-letnega Janeza Žiberne, kemika iz Novega mesta, bi se morala nadaljevati v petek, 27. februarja, ker pa je Jamnikov zagovornik odstopil, so jo preložili še za teden dni. Kaže, da bo Jamnika v zaključnem procesu branil zagovornik, ki ga bo določilo sodišče po službeni dolžnosti. Kateri dan bo razprava, bodo sporočili kasneje, ko bo znano, kdo bo zagovarjal obtoženega Cirila Jamnika.

Šlo je samo za sekunde

Avtobus s tatovoma in miličniška »marica« hkrati pripeljala na avtobusno postajo Ljubljana

Postaji milice je 19. februarja ob 11.15 telefonično sporočil Boris Legvart iz Šalke vasi, da je bilo Mariji Rak iz Šalke vasi ukradeno iz spalnice 3300 din.

Marija Rak je povedala, da je ob 10.30 slišala v spalnici ropot. Hčerka Nuška je šla gledat, kaj se dogaja, a ni videla nič posebnega. Kasneje je odšla v spalnico sama mati, da bi vzela denar, ker je nameravala kupiti kruh. Takrat je opazila, da je iz njene torbice izginila denarnica s 3300 din.

Milčniki so kmalu po prijavi ugotovili, da sta šla dva neznanca proti Zeljnam. V gostilni pri Držku so opazili da sta imela pri sebi precej denarja. Gostilničar ju je za 20 din odpeljal na avtobusno postajo Kočevje. Neznanca sta spotoma v Restavraciji kupila za 40 din še steklenico viskija, nato pa se ob 12.15 odpeljala z avtobusom proti Ljubljani.

Kočevski milčniki so ta-

kjer so preveč lahkoverno ravnali z vnetljivimi snovmi. Tudi marsikateri malomarno dovršeni cigaretni ogorek je priklical gasilce. Precejkrat je začelo goreti zaradi velike človeške brezbriznosti; ljudje so vedeli, da se lahko kaj vname, pa so zamahnili z roko, češ: »Saj še ne bo!« Več gozdnih požarov so v suhem vremenu zanetile iskre iz parne lokomotive.

Lani je »rdečega petelinca« nekajkrat vrgla na poslopja strela.

Naj ponovimo prastaro resnico, da je ogenj človeku prijatelj, če pa ne zna z njim ravnati, mu lahko postane največji sovražnik. Malone vsi lanski požari to potrjujejo. Če bi bili plat zvona pred ognjem in ne šele po njem, če bi torej izvajali preventivno tako, kot je že dolgo predpisana, bi bilo dosti manj nesreč. Ob tem pa se moramo še vprašati, ali so tudi pristojni pravočasno opozorili nepoučene, kaj se lahko zgodi. Naj je bilo tako ali drugače, če vsakoletni požari ne bodo preprečili ljudi, da bi bolje pazili na razigranega »rdečega petelinca«, jih tudi lepe besede ne bodo.

I. Z.

Vsak dan drug „spored“

Odgovarja Tilka Sašek, tajnica na UJV Novo mesto

■ Na vaši delovni mizi se zbirajo vsak dan najrazličnejše informacije: o prometnih nesrečah, pa o kriminalu, prekrških zoper javni red in mir in drugem. Kakšno mnenje imate o kršiteljih, ki ste jih spoznali iz informacij?

»Lahko jih razdelim v dve skupini: v prvo sodijo ljudje, ki jim je po prekršku žal, v drugo pa tisti, ki so po prekršku celo dobre volje. Navadno jim uide: Ha, pa sem ga le! Ta skupina se tudi pogosteje vrsti pred sodnikom za prekrške.

Gre za disciplino. Nekateri se z njo rodijo, drugi si jo privzgojijo, nekaj ljudi pa je z njo vse življenje sprtih. Z njimi imajo opravke delavci javne varnosti, da zavarujejo druge občane.«

■ Kateri dan v tednu je najbolj bogat informacij?

»Kadar je največ prekrškov. Navadno je to od sobote do ponedeljka, med prazniki, na dan, ko dobijo zaposleni osebni dohodek, in na semanje dni. V Dolenjskem listu ste že pisali, da je največ prekrškov narejenih pod vplivom alkohola. Ob praznikih, sobotah, nedeljah in drugih dni, ko je denarnica še polna, nekateri radi posejajo pri kozarcu. Včasih je dovolj samo kozareček več, pa popustijo zavore... Posledice so znane: pretepi, prepiri, drzno vedenje, objestna vožnja z avtomobilom, motorjem...

Vlomi, tatvine in druga kazniva dejanja so na spo-

redu ves teden. Zepnih tatvin je največ ob semanjih dneh, vlomov v podeželske hiše pa tedaj, ko so ljudje na polju.«

■ Ali ste zasledili tudi kaj takega, kar bi bralce zanimalo, pa nismo objavili?

»V objavo ne dajemo informacij takrat, kadar bi bili osumljenci ali njihovi družinski člani preveč prizadeti. Upoštevamo načelo, da je človeka zelo lahko osumiti, težko pa je sum z njega zbrisati. Ljudje še preradi rečejo, da ni dima brez ognja. Prav zato moramo z velikim poslušom za človekove težave obravnavati samomere, posilstva in druga nečista dejanja, kot tudi dejanja, ki jih storijo duševno prizadeti ljudje. Na splošno pa velja, da nobena novica ne sme boleti, povedati pa mora, česa ne smemo počenjati.«

IVAN ZORAN

KRONIKA NESREČ

■ **RIBNICA: Z MERCEDESOM PO NASIPU** — 21. februarja ponoči se je v Nemčiji zaposleni Zagrebčan Ivo Kotarac peljal z mercedesom domov po avtomobilski cesti. Pri Ribnici je zapeljal na bankino, od tam pa na nasip, kjer se je nekajkrat prevrnil. Sopotnica Božena Klobučar se je laže poškodovala, nekaj odrgnin pa je dobil tudi voznik. Škodo so ocenili na 20.000 din.

■ **KARTELEVO: KAMEN IZPOD KOLES** — Ljubljancin Alojz Prijatelj se je 21. februarja peljal z osebnim avtom proti Zagrebu. Pri Karteljevem ga je prehitel italijanski avto, izpod koles katerega pa je priletel kamen in razbil vetrobransko šipo na Prijateljevem avtu. Škodo so ocenili na 1.000 din.

■ **PREČNA: TRČENJE NA ZASNEŽENI CESTI** — 22. februarja popoldne sta se v Prečni na zasneženi cesti zalezela osebna avtomobila, ki sta ju vozila Ljubljancin Slavko Jančar in Novomeščanka Zdenka Vitkovič. Jančarjeva sopotnica Marija Vodnik si je poškodovala čelo in nogo. Gmotno škodo so ocenili na 2.000 din.

■ **CEROVEC: NESREČA NA OVINKU** — Na ovinku pri Velikem Cerovcu sta se 22. februarja zalezela Novomeščan Dušan Potočar in Ljubljancin Peter Grbec. Škode je bilo za okoli 5.000 din.

■ **BREZOVICA: NESREČA MED OBRACANJEM** — 22. februarja popoldne je Jože Frančič iz Smalčje vasi v Gornji Brezovici obrčal na cesti svojega fička. Po cesti se je z avtom italijanske registracije pripeljal Drago Kobe iz Semiča. Vozil sta trčili, gmotno škodo pa so ocenili na 4.000 din.

■ **MOKRONOG: POLEDENELI OVINEK** — 20. februarja popoldne sta se na poledenem ovinku v Mokronogu zalezela osebni avto, ki ga je vozil Ivan Bobnar iz Zbur, in tovornjak z voznikom Ivanom Malikom iz Ajdovčine. Škode je bilo za okoli 950 din.

■ **NOVO MESTO: TRČENJE V JEREBOVI** — V Jerebovi ulici sta se 20. februarja na ovinku zalezela z osebnim avtomobilom Novomeščana Jože Pelko in Anton Soba. Škode je bilo za okoli 500 din.

■ **JESENICE: VOZILA STA DRUG ZA DRUGIM** — 20. februar.

ja zjutraj sta iz Jesenic proti Hrastovici drug za drugim vozila osebna avtomobila Milan Vidmar iz Krmelja in Stanko Ilenič iz Gabrijel. Ko se je Vidmar ustavil, je Ileniča po poledeneli cesti zaneslo v njegovega fička. Škode je bilo za okoli 1.000 din.

■ **TREBNJE: KOMBI ZANESLO S CESTE** — Franc Urbančič iz Breze pri Trebnjem se je 18. februarja peljal s kombijem od Trebnjega proti Mirni. Na zasneženem ovinku ga je zaneslo na bankino, ga zasukalo in vrglo s ceste, da se je prevrnil. Škodo so ocenili na 5.000 din.

■ **GORJANCI: Z DOSTAVNIM AVTOM V JAREK** — Na Gorjancih je 17. februarja zaneslo z zasneženimi cestami v jarek dostavni avto, ki ga je vozil Ciril Legan iz Žužemberka. Legan je potoval iz Metlike proti Novemu mestu. Škodo so ocenili na 400 din.

■ **MOKRONOG: MOPEDISTKA V TOVORNJAK** — Biluz železniskega prehoda pri Mokronogu je 16. februarja popoldne zaneslo mopedistko Kristino Jurglič iz Preselja v tovornjak, ki ga je vozil Janez Ulaga iz Vizmarij. Mopedistka je padla in se poškodovala po obrazu. Škode je bilo za okoli 1.000 din.

Nezaželen »obisk« v Mokronogu

Neznani pobegli gojenec iz mladinskega poboljševalnega doma v Radečah je prejšnjo nedeljo vlomil v kuhinjo gostilne »Pri zlati kapljici« v Mokronogu. Plen ni bil posebno velik. Mladinci omenjenega doma pa niso prvič obiskali Mokronoga. Malo prej so skušali vdreti v Kraljevo garažo, ker pa se jim to ni posrečilo, so si na trgu »izposodili« osebni avto Janeza Borštnarja, ki ga je dobil nazaj šele čez nekaj dni, ko so avto zapustili, ker jim je zmanjkalo goriva.

Kočevje: ogrevajo se za ligo

V Kočevju bodo organizirali delavske športne igre po ligaškem sistemu - Prijave do 5. marca

Na zadnji seji občinske zveze za telesno kulturo v Kočevju so razpravljali o razdelitvi finančnih sredstev za društva in klube; pregledali so tudi delo v društvenih in spregovorili o organizaciji letošnjih delavskih športnih iger. Predlagali so, naj bi spomladanski del

prilcel že čez kakšen teden v Domo telesne kulture. Tekmovanje bo obsegalo naslednje panoge: odbojko, kegljanje, streljanje z zračno puško, namizni tenis in šah.

Razpis za te igre bo v kratkem poslan na vse sindikalne podružnice, tako da bodo do 5. marca že imeli prijave zbrane. Po končanih prijavih bo ObZTK sklical sejo, na kateri bodo sodelovali zastopniki vseh prijavljenih sindikalnih podružnic.

Odbor ObZTK je razpravljal tudi o možnostih organiziranja delavskih športnih iger po sistemu lig. S tem bi dosegli večjo pripravljenost ekip in rednejši potek tekmovanja. Izognili se bodo dosedajšnji praksi, ki ni bila ravno najboljša. Ker želijo napraviti red, bodo morale pripravljene ekipe plačati določeni dinarski znesek (varščino), s katero bodo preprečili neupravičeno izostanaje od tekmo vanj.

A. ARKO

Najdlje skočil Bojan Mulc

V nedeljo, 22. februarja, je bilo v Dolgi vasi pri Kočevju tekmo vanje v smučarskih skokih na 35-metrski skakalnici. Najboljši je bil Bojan Mulc iz Dolge vasi.

Rezultati: 1. Bojan Mulc (Dolga vas) - 33, 32 in 37 m; 2. Rajko Žagar (Dolga vas) - 27, 28, 30; 3. Milan Janež (Ljovld) 26, 27 in 29 itd. Nastopilo je 12 mladih skakalcev iz Ribnice, Rakitnice, Salke vasi, Livolda in Dolge vasi. Najboljši trije so prejeli praktične nagrade. Gledalcev je bilo okoli 500. J. PRIMC

Somrak še vedno najboljši!

Preteklo nedeljo je novomeški namiznoteniški klub organiziral turnir deseterice namiznoteniških igralcev iz novomeške občine. Vsa srečanja so bila zanimiva in napeta. Brez večjih težav je ponovno zmagal Marjan Somrak, ki je porazil vse svoje nasprotnike z 2:0. Res je, da prihaja mlada in nadarjena generacija namiznoteniških igralcev, vendar odličnemu Somraku še vedno niso kos.

Končni vrstni red: 1. Somrak (18:0), 2. Uhl (16:14), 3. Zabkar (15:5), 4. Berger (14:7), 5. Pezelj (11:9), 6. Kovačič (9:10), 7. Jevšek (5:15), 8. Doboši (5:15), 9. Bartolj (4:18) in 10. Sveti (2:17). Ob tej priložnosti so imeli namiznoteniški igralci tudi občni zbor. Za predsednika so ponovno izvolili Bogdana Hličina. P. UHL

Prvo mesto za Luknjo

Končan je prvi del zimske novomeške občinske kegljaške lige, v kateri je brez poraza osvojila prvo mesto ekipa Luknje. V odločilnem srečanju je ekipa Luknje porazila Zelezničarja in tako zaslužno osvojila prvo mesto. Rezultati: 6 in 7 kola - Gozdar - Pionir 292:373, Luknja - Zelezničar 434:422, Pionir - Luknja 441:469, Zelezničar - Krka 513:461, Iskra - Zelezničar 366:376 in Krka - Iskra 430:401.

Moški	Ženske
1. Luknja 6 6 0 0 2713:2454 12	1. Kužnik (Krško) 57,5
2. Zelezničar 6 5 0 1 2496:2201 10	2. Rebernik (N.M.) 84,9; ekipno: 1. Občinski sindikalni svet Novo mesto (Henčič, Pintar) 88,3; 2. ObSS Crnomelj (inž. Rozman, Svetič) 91,9; 3. ObSS Krško (Kreutz, prof. Zibret) 95,9. S. T.
3. Krka 6 4 0 2 2707:2557 8	
4. Partizan 6 3 0 3 2506:2664 6	
5. Iskra 6 2 0 4 2546:2547 4	
6. Pionir 6 1 0 5 2615:2621 2	
7. Gozdar 6 0 0 6 1709:2258 0	

Orientacijski pohod: Krško in Senovo

V Potočah pri Krškem je občinski odbor DPM Krško v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger priredil občinsko pionirsko prvenstvo v orientacijskem pohodu na smučeh. Na progi, dolgi 2 km, je tekmovalo 87 pionirjev in pionirk oziroma 29 ekip. Vse ekipe so se za tekmo vanje dobro pripravile zato so bili rezultati precej izenačeni.

Rezultati: pionirji - 1. Krško I (J. Mavsar, Preskar, B. Mavsar) 2. Leskovec I (Starč, Turšič, Mežič) 3. Senovo I (Kink, Ojsteršek, Brinovc), 4. do 5. Krško II Stajnar, L. Mavsar, Levčar) in Senovo II (Kerin, Ribter, Letonja) itd. Pionirke: 1. Senovo (Čížmek, Simončič, Radej), 2. Krško I (Pogačar, Planinc, Zupančič), 3. Krško II (Novak, Preskar, Babič) in 4. Krško III (Jesenko, Vodopivec, Gradešak). L. HARTMAN

SENOVO - Šolsko športno društvo je v počastitev krajevnega praznika organiziralo hitropotezno turnir v šahu in turnir v namiznem tenisu. V šahu je nastopilo 31 pionirjev, v namiznem tenisu pa 27. V šahu so bili najboljši Franc Kerin, Bojan Kurinčič, Barbara in Ema Jeršnik; v namiznem tenisu pa Pavle Kunšek in Blanka Božičnik. (J. Z.)

PODROČNO SMUČARSKO PRVENSTVO OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL

Dolenjska Val Gardena je zaživela

V Črmošnjicah so zmagali Pucelj, Šonc, Novinec, Virant, Wachter, Turk, Švent, Serinjeva, Novinčeva, Sajetova, Blažičeva, Planinčeva in Dularjeva - Tekmovalo je več kot sto smučarjev iz štirih občin

Sredi prejšnjega tedna je končno v Črmošnjicah, dolenjski Val Gardena, zapadlo toliko snega, da so lahko priredili področno prvenstvo osnovnih in srednjih šol za območja Dolenjske in slalomu in veleslalomu. Na žalost je v sredo med vso prirediteljo snežilo, tako da so se 104 tekmovalci iz občin Crnomelj, Trebnje, Krško in Novo mesto borili s težko progno in vremenom. Vendar so tekmovalci, kot tudi prizadevni smučarski delavci novomeškega Roga vztrajali do konca in tekmo vanje speljali brez spodalrajev.

Najbolj uspešni so bili učenci iz novomeške občine, vendar tudi drugi niso zaostajali. Vse je odlikovala velika borbenost in vzdržljivost.

Po končani prireditvi je prof. Jože Glonar tren prouvrščeni in v vsaki kategoriji izročil lična odličja.

Rezultati: slalom - mlajše pionirke: 1. Serini (OS N.M.) 44,2; 2. Adamčič (OS N.M.) 47,2; mlajši pionirji: 1. Pucelj (OS N.M.) 47,2; 2. Turk (OS

(Dol. Toplice) 48,0; 3. Marolt (OS N.M.) 51,0; starejše pionirke: 1. Novinec (OS Vavta vas) 72,0; starejši pionirji: 1. Šonc (OS N.M.) 32,7; 2. Crnič (OS Dol. Toplice) 33,3; 3. Durič (OS Smarjeta) 41,8; 4. Zupanc (OS N.M.) 42,3; 5. Golob (OS Smarjeta) 44,9; 6. Lang (OS Krško) 45,0; 11. Umberger (OS Veliki gaber) 60,0 itd. Mladinke: 1. Srve 31,4; 2. Lovko 42,0; 3. Kramarič 43,8 (vse gimnazija Novo mesto); mladinci: 1. Novinec (sred. les. šola) 27,1; 2. Kušer (ESS) 28,0; 3. Bukovec (gimn.) 29,1; 9. Fabjan (pokl. šola Crnomelj) 34,5 itd. Člani: 1. Virant (ESS) 26,5; 2. Šiha (gimn.) 30,0.

Veleslalom: cibernanke - 1. Blažič (OS Mirna) 29,8; 2. Šebenič (OS Semč) 29,9; 3. Silvester (OS Mirna) 30,0; ciberniki: 1. Wachter (OS N.M.) 22,2; 2. Saie (OS N.M.) 23,7; 3. Ogrin (OS Trebnje) 24,4; 4. Pucelj (OS N.M.) 24,9; 5. Kladnik (OS Mokronog) 25,0; 9. Rade (OS Crnomelj) 25,7; itd.; mlajše pionirke - 1. Serini

(OS N.M.) 31,0; 2. Adamčič (OS N.M.) 37,0; 3. Dragman (OS Vavta vas) 51,2; mlajši pionirji: 1. Turk (OS Dol. Toplice) 31,0; 2. Pucelj (OS N.M.) 33,2; 3. Sulc (OS N.M.) 34,4; 4. Perič (OS N.M.) 34,8; 5. Turk (OS Dol. Toplice) 36,8; 8. Ostanek (OS Trebnje) 39,0 itd.; starejše pionirke - 1. Planinc (OS Krško) 52,0; 2. Novinec (OS Vavta vas) 58,7; 3. Brule (OS N.M.) 67,0; 3. Krhin (OS Trebnje) 72,0; starejši pionirji - 1. Šonc (OS N.M.) 27,7; 2. Černig (OS Dol. Toplice) 30,2; 3. Lang (OS Krško) 31,1; 4. Bajc (OS Krško) 33,2; 5. Golob (OS Smarjeta) 33,2; 6. Larkovič (OS Crnomelj); 16. Umberger (OS Veliki gaber) itd.; mlajše mladinke - 1. Dular (OS Vavta vas) 38,7; 2. Hrbar (OS Trebnje); mlajši mladinci - 1. Švent (OS N.M.) 28,1; 2. Rahzelj (SD Rog) 30,2; 3. Lah (OS Trebnje) 30,3; 4. Arnoš (OS Dol. Toplice) 31,3; 5. Penko (OS N.M.) 33,0 itd.

SLAVKO DOKL

PRVAKI IN NAJBOLJŠI - V zgornji vrsti od leve proti desni: MARJAN ŠONC (OS Novo mesto) - prvak v slalomu in veleslalomu pri starejših pionirjih; VESNA SAJE (gimn. N.M.) - prvakinja pri srednjeholkah v slalomu; LUČKA SERINI (OS N.M.) - prvakinja v slalomu in veleslalomu pri mlajših pionirkah; ALES WACHTER (OS N.M.) - prvak v veleslalomu pri ciberniki.

SLIKA V SREDINI - od leve proti desni: najboljši srednjeholci RUDI KUSER, JANEZ NOVINEC in ANDREJ BUKOVEC; Po belih strmih

nah med številnimi vrati, ki jih je postavil Novomečan JOŽE TURK, so mladi tekmovalci morali pokazati precejšnjo spretnost in znanje (slika v sredini na desni).

V SREDNJI VRSTI - MIRA BLAŽIČ (OS Mirna) je prvakinja v veleslalomu med cibernankami; JANI LONGO (OS Krško) - je bil najboljši tekmovalac iz krške občine; ANDREJ ŠVENT - (OS N.M.) - je zmagovalec v "ele. slalomu med mlajšimi mladinci in BORIS LARKOVIČ (OS Crnomelj) - je bil najboljši uvrščeni Crnomaljec.

Lučka dvakrat tretja!

Na Zelenici je bilo v nedeljo republiško prvenstvo za cibernanke in pionirke v slalomu in veleslalomu. Nastopili so tudi najboljši dolenjski smučarji - ciberniki in pionirji, ki so v zahtevni konkurenci odlično uspeli. Posebno se je odrezala Lučka Serini, ki je osvojila dve tretji mesti, Aleš Wachter z osmim mestom ter Marjan Šonc - ml. s dvajsetim mestom v slalomu.

V nekaterih konkurencah je nastopilo tudi do 80 tekmovalcev, zato je uvrstitve Dolenjcev vredna toliko več.

V nedeljo za Cankarjev memorial

Sportno društvo Sentjerneje in Zdravje borcev NOV Sentjerneje bosta priredila v nedeljo, 1. marca, veleslalom za Cankarjev memorial na Javorovici nad Sentjernejem. Tekmo vanje se bo pričelo ob 10. uri. Nastopili bodo pionirji, mladinci in člani. Najboljši posamezniki bodo dobili kolajne, najboljšie ekipe pa prehodne pokale. Iz Sentjerneje bo odpeljal avtobus ob 8. uri.

Pokale so prispevali: občinsko združenje borcev NOV Novo mesto, osnovna šola Martina Kotarjasa in združenje borcev NOV Sentjerneje.

SENTJERNEJ - Prejšnji teden so imeli na osnovni šoli Martina Krpanca tekmo vanje v veleslalomu in slalomu. Rezultati - veleslalom: 1. Vinšek, 2. Bogdan Prudič, 3. Ruden, 4. Bojan Prudič, 5. Santel itd. - slalom: 1. Kavšek, 2. Kos, 3. Kranjc itd.; dvojice: 1. Kosmač - Stefančič, 2. Povhe - Simončič, 3. Grubar - Zupan itd. (J. K.).

KOČEVJE - Na šahovskem turnirju četorkategorikov in breskategorikov je zmagal Franci Bartolome; sledijo mu Zdravko Vovčina, Mirko Skof, Borut Boje, Bogdan Boje, Dušan Mikulič itd. Četrto kategorijo je doseglo kar 9 tekmovalcev, in sicer: Franci Bartolome, Zdravko Vovčina, Borut in Bogdan Boje, Dušan Mikulič, Tone Tramte, Dinko Solaja, Ema Novak in Frida Novak. Na turnirju je sodelovalo 22 igralcev. I. S.

Od tu in tam

KOČEVJE - Šolsko športno društvo na kočevski gimnaziji nadaljuje spomladansko mednarodno tekmo vanje v košarkari za moške oddelke. V šestem kolu so moške oddelke. V šestem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: III. b - III. b 14:68, II. b - IV. a 23:45, IVb - II. a 48:50. Po šestem kolu je vrstni red naslednji: III. a 12 točk, IV a 10, IV b 6, II. b 4, II. a in I b 2 točki. Ko bo tekmo vanje končano, bodo pričele mednarodno tekmo vanje tudi dijakinje. (A. A.)

NOVO MESTO - Na občnem zboru novomeškega košarskega kluba so igralci ugotovili, da bo igrišče potrebno obsežnih popravil: asfalt bodo morali pokriti z zaporno plastjo, namestiti bo treba nove koše in kupiti precej rekvizitov. Klub nima dovolj zog, manjka pa tudi opreme, alasti copat in drusov. Za uspešno delo bodo košarkarji letos potrebovali precej več denarja kot prejšnja leta, še posebej, če bodo hoteli vzgajati tudi pionirsko in mladinsko vrsto. (J. S.)

KRMEJLJ - Na hitropoteznem dvokrognem turnirju je v nedeljo, 15. februarja, med 6 udeleženci zmagal Rudi Prosenik s 7 točkami, sledijo: Markovič 6,5, Dehelač 6, Zitnik 5,5, Kos 5 itd. (B. D.)

BREGANA - V prijateljski nogometni tekmi so Brežičani doživeli s tamkajšnjo ekipo poraz s 7:2. (V. P.)

LESKOVEC PRI KRŠKEM - V nedeljo, 15. februarja, je bilo končano prvenstvo Leskovca v namiznem tenisu za letošnje leto. Igralo je 20 igralcev. Precej truda je prizadeval izkušenejšim tekmovalcem 14-letni Franc Veličič, ki se je tudi dobro uvrstil. Končni vrstni red: 1. Franc Drenac, 2. Jože Arh, 3. Franc Svetec, 4. Zdravko Plet, 5. Jože Veličič, 6. Jože Pucek itd. (A. S.)

SENTJERNEJ - V nedeljo bodo meddruštvene skakalne tekme na 30-metrski skakalnici na Javorici. Tekmo vanje se bo pričelo ob 14. uri. (A. B.)

KRSKO - Republiški odbor AMZS Slovenije je na svoji seji 23. januarja razpravljala o gradnji tehničnih baz AMZS na področju Slovenije. Med 10 predvidenimi bazami je tudi predlog za novo gradnjo na Drnovem. Baza bi služila za potrebe Spodnjega Posavja in severovzhodne Dolenjske. (L. H.)

SEVNICA - Na rednem hitropoteznem šahovskem turnirju za mesec februar je zmagal Jože Maurer z 9 točkami, sledi Cvira 5 itd. (J. M.)

BREZICE - Na Catežu je bilo v sredo, 18. februarja, prvenstvo gimnazije v veleslalomu, hkrati pa tudi izbirno tekmo vanje za udeležbo na republiškem prvenstvu. Izid: 1. B. Degleria 43,6; 2. M. Degleria 43,7; 3. Zbonar 44,0; 4. J. Ogorevc 44,3 itd. (B. G.)

LOKA PRI CRNOMLJU - Pred kratkim je bila povratna tekma v hokeju na travi med ekipama Loka A in B. Zmagala je druga ekipa z rezultatom 10:8. Najboljši sta igrala D. Stepan in A. Mavrin. (J. B.)

BREZICE - Brežiški šahisti so gostovali v Bregani in s tamkajšnjimi igralci igrali 5:5. (V. P.)

NOVO MESTO - Na hitropoteznem šahovskem turnirju za sestavo reprezentance, ki sodelovala v Domžalah na ekipnem prvenstvu slovenskih mest, je med 13 udeleženci zmagal prof. Penko z 9 točkami, sledijo: Ščaj 8, Milčič 7,5, Škerlj in Istenič 7, Udri, M. Picek in Mladinec 6,5 itd. (J. U.)

SENTJERNEJ - Mladi Sentjernejski smučarski skakalci so pred dnevi tekmovali v Hanu na 45-metrski skakalnici. Dosegli so naslednje rezultate: mlajši mladinci - Bojan Prudič (30 in 31 m), starejši mladinci - Stefan Vinšek (30, 30 m), Jože Sinkovec (30,5, 32,5 m), Janez Selak (33,5, 34). Dobro se je odrezal tudi Mirančan Tomaž Plazar, ki je skočil 33 in 34 m. (A. B.)

SEVNICA - Občinski sindikalni svet Sevnice bo priredil v nedeljo, 1. marca, medobčinsko tekmo vanje v slalomu za Albertov memorial. Zbor tekmovalcev bo ob 9. uri zjutraj v Topčkovem domu na Lisci, prijave pa bodo sprejemali do petka, 27. februarja. Letos bo verjetno nastopilo še več tekmovalcev kot lani na Gorjančih. (L. H.)

NOVO MESTO - V petem in šestem kolu šahovskega prvenstva Novega mesta so bili doseženi naslednji rezultati: Istenič - Vene 1:0, Horvatič - Petkovič 0:1, Jenko - Sporar 0:1, Milčič - Škerlj remi, Udri - Mladinec 1:0, Penko - Bječanovič 1:0, Adamčič - Štitar odloženo, Skelj - Udri 1:0, Mladinec - Penko orekinito, Petkovič - Jenko 1:0 in Vene - Horvatič 0:1. Vrstni red po nepopolnem šestem kolu: 1. Škerlj 5, 2. Penko 4,5 (1), 3. Petkovič 4 (1), 4. Udri 3, 5. Sporar 2,5 (2), 6. in 7. Adamčič in Istenič 2 (2) itd. (J. U.)

DRUGJE SE JE ZGODILO

Ob trojčih: skrb namesto veselja

Ko je štiridesetletna Kadira Brčaninović iz Gornjih Živinic pred dnevi rodila v porodnišnici splošne bolnišnice v Tuzli trojčke, je namesto veselja zajokala: »Kako bom živela zdaj še s temi tremi, ko jih imam doma že sedem...« Jok ni bil neutemeljen: devetčlanska družina Brčaninović je že zdaj bolj živovarila. Oče je pomožni delavec in zasluži na mesec 400 dinarjev. — Vse tri deklice (težke so bile 1,9 kg in dve po 2,2 kg) so zdaj v inkubatorju in bodo zanje še kakih 7 tednov skrbeli v porodnišnici. Ljudje pa so ob rojstvu trojčic pokazali pripravljenost za pomoč: uredništvu lista FRONT SLOBODE v Tuzli so začeli pošiljati denar za revno družino, kolektiv Trznice in hladilnice je poslal domov precej živil, uredništvo lokalnega lista pa je dobilo od uredništva »ARENJE« iz Zagreba zagotovilo, da bodo iz sklada solidarnosti pomagali veliki družini.

»FRONT SLOBODE«, Tuzla — 28. 1. 1970

Lovci proti traktoristom

V teh zimskih dneh, ko sneg pokriva njive, traktoristi nimajo dela. Kaže, da tudi lovci iz Crne Bare te dni niso imeli pravega plena, pa so se spomnili, da bi se pomerili s traktoristi v nogometu. Ta, ki bi izgubil tekmo, bi moral plačati gostijo obema ekipama. Po dogovoru so izobesili v kraju več plakatov, ki so vabili na tekmo. Na teren »Hajduka Stanka« je prišlo na dan tekme več ljudi, kakor jih je bilo tam kdaj prej. Srečanje so ob bučnem navijanju domačinov dobili lovci z rezultatom 3:1. (Objavljamo karikaturu, ki je vabila na nevsakdanje zimsko nogometno srečanje lovcev in traktoristov iz Crne Bare.)

»GLAS PODRINJA«, Sabac — 12. 2. 1970

Povprečje v Srbiji: 6000 izvodov

Predsedstvo republiške konference SZDL Srbije je 14. januarja razpravljalo o družbenem položaju in vlogi listov ter radijskih postaj v občinah. Po gradivu, objavljenem v letošnji 10. številki NASE STAMPE, povzemamo, da izhaja na področju SR Srbije nekaj nad 30 občinskih in medobčinskih gkasil SZDL; tretjina listov izhaja v SAP Vojvodini, na

Kosovem pa samo eden. Njihovo število se zadnjih 5 let ni znatno povečalo. Večina jih izhaja tedensko, manjše število 15-dnevno ali mesečno. Naklada listov je različna in se suče od 2 do 13 tisoč izvodov. Povprečna naklada medobčinskih gkasil SZDL v Srbiji znaša približno 6000 izvodov in pri večini listov zadnja leta ni ne večja ne manjša.

Po vojni: petkrat na robu groba

Novomeščan Jože Moretti, aktivni oficir JLA, je v zadnjih 25 letih petkrat stal z eno nogo v grobu: njegove neverjetne, toda resnične zgodbe so se začele leta 1947, nadaljevale pa v 1948, 1950, 1958 in 1969 letu. Ob zadnjem obisku pri starših v Novem mestu smo se z njim srečali, iz klepetanja in obujanja spominov pa so nastali spodnji zapiski, ki bodo prav gotovo zanimali mnoge bralce našega tednika.

Konj, ki ni znal brati

»Konec 1947 je naša vojaška enota vadila pri Puli. Istra je bila tedaj še razdeljena na cono A in B.

S prijateljem Petrovičem sva nekega popoldneva jezдила ob razmejivni črti. Bilo je to minsko polje, ki so ga Italijani in Nemci postavili med zadnjo vojno. 200 metrov širok pas je bil posejan z minami, ki so se vrstile vsake tri do šest metrov. Na nevarnost je opozarjal napis v treh jeziki. Moj konj ni znal brati: kot bi ga nekaj pičilo, se je nenadoma pognal naravnost proti minskemu polju. Z obupnimi poskusi sem ga hotel zaustaviti, konj pa je odpeketal na drugo stran! Nič se ni zgodilo!

Oddahnil sem se in imel sem občutek, da sem se drugič rodil: v daljavi so angleški okupacijski vojniki kričali in mahali z rokami, kot da bi me hoteli opozoriti. Konj se je ustavil, toda treba se je bilo vrniti na naše ozemlje. Edina pot je peljala sredi min: srečno sva prišla tudi na drugo stran.

Zares je bilo veliko naključje, da je imel konj izvrstno nos za nevarnost, kajti nekaj dni kasneje se je eden naših vojakov smrtno ponesrečil, ko je odstranjeval mine.

Svinčena toča iz brzostrelke

Februarska zima 1948 me je zatekla v Ilirski Bistrici. Ob stari jugoslovansko-italijanski meji je bilo iz obeh vojn kup utrdb, karavel, žičnih ovir in min. Vojaška komanda je zato zadožila dve skupini, ki naj bi odstranili vse, kar bi lahko povzročilo nesrečo. Skupaj s tremi vojniki sem se odpravil na Reko od tam pa smo jo peš mahnali proti Ra-

keku. Z drugo skupino, ki je šla z obratne smeri, naj bi se po 10 dneh srečali sredi poti.

Kljub visokemu snegu smo že prvi dan lepo napredovali. Zvečer smo si v stari karaveli napravili ležišča, v sodu, ki smo ga tam našli, pa smo zakurili.

Zdelo se mi je, da nosi veter, ki je zamolko tulil v tr-

Podpolkovnik JLA, Novomeščan Jože Moretti z ženo Olgo (Foto: S. Doki)

dem mraku, skrivnostne glasove. Zlovesčo tišino je prekinilo streljanje iz brzostrelke: pripravil sem se na vse.

So nas morda napadli križarji?

Spet je tišina prekrila noč, hip nato pa sem zvedel, da je moj vojak Mandič streljal na volkove. Tako je trdil tudi Mandičev spremiljevalec. Verjel sem jima, čeprav se mi je streljanje zdelo čudno.

Po večerji smo si razdelili stražo in legli. Vsak naj bi bedel po dve uri. Kuhala me je vročina, zato se mi je zdelo, da ogenj meče po stehah vedno bolj grozljive podobe.

Vojaka sta ležala skupaj, jaz pa pri oknu. Z odo, o sem se pokrili čez glavo, pištolo pa sem imel pri roki.

Približno ob treh zjutraj sem napol v snu zaslišal po zmrazjenem snegu pritajene korake. Ko sem se podzavestno obrnil, je oglušujoč pok napolnil majhno sobo karavle. V levi nogi me je strahotno zapeklo. Roka, ki je segla po pištoli, je segla v prazno.

Le kdo mi je odnesel orožje? Dvignil sem se in zagledal bežečega Mandiča, ki je kričal: »Nikar ne bežite, stojte!« To je bila njegova prevara. Ko sem se priplazil do praga karavle, se je name iz Mandičeve brzostrelke vsula svinčena toča. Izstrelil je vse naboje iz brzostrelke, zadel pa me ni niti enkrat! S pomočjo dveh vojakov sem po večurni naporeni hoji prišel do gozdarske hiše, od tu pa so me uro nato odnesli v dolino k zdravniku. Bil sem že močno izčrpan.

Za vojakom Mandičem je takrat izginila vsaka sled. Vedeli smo samo, da beži v notranjost. Kam? Verjetno h križarjem.

Sedem dni so ga zasledovali, preden ga je našla miličniška patrulja v bližini Delnic na Hrvaškem. Kar dvesto nabojev je izstrelil, preden so ga zasledovalci, ki so ga pozivali k predaji,

težko ranili. Mandič je izdihnil.

Ostalo pa je vprašanje, zakaj vse je to storil. Pozneje smo ugotovili, da je bil 1941 partizan, potem pa je ušel k četnikom. Vojni urad ni dovolj preveril njegovega nekdanjega početja, do spodrsrlaja pa je prišlo tem lažje, ker je v tistem kraju veliko ljudi z enakim priimkom.

Miner naredi napako samo enkrat

Dve leti pozneje sem bil predavatelj predvojaške vzgoje na nekaterih beograjskih

električnem kablu, da bi našel mesto, kjer se je žica zataknila. Nenadoma se je zabliskalo, moje roke so postale zelenordeče.

Zakričati sem hotel na vso moč, vendar iz grla ni bilo glasu. Videl sem vse električne zvezde tega sveta in še enkrat potegnili: kabel se je odtrgal! Vrglo me je med deske. Čeprav so bile roke osmojene, sem bil rešen. Razen živčnega pretresa mi »električne zvezde« niso pustile drugih posledic.

Na sedežu št. 250 - kolo vagona

V beograjski vojaški šoli si dvakrat na mesec vzajemno prosto, da obiščem družino v Karlovcu. Tudi v soboto, 25. oktobra lani, sem si kupil železniško karto za vlak. Računal sem, da se bom odpravil iz Beograda ob 11.55, toda to so bili računi brez krčmarja: zamudil sem in se odpravil z »Jugoslavija-ekspresom«, ki je imel odhod slabi dve uri pozneje.

Čeprav je bil vlak poln, sem našel prostor v švicarskih vagonih, takoj za lokomotivo. Sedel nas je bilo v kupeju: dva moška, poldrugo leto star otrok ter mati z 10-letnim sinom.

Proti večeru so pojniki postali lačni; izvlekli so svoje popotne torbe in začeli jesti. Skozi okno sem videl osvetljeno železniško postajo v Novi Gradski. Takrat sem se odpravil v jedilni vagon, ki je bil nekaj vagonov za nami.

Vlak je drvel v noč s hitrostjo več kot 100 km na uro; počasni sem se prebijal skozi vagono. Po treh ali štiri minutah sem prišel do jedilnega vagona: naročil sem čaj in ga tudi takoj dobil. Ko sem spil prvi požirek, je silovito zagrmelo, zabliskalo se je, nato pa je vse utihnilo. Iz presunljive tišine sta nekaj trenutkov pozneje zastokali dve ranjeni ženski. Ogenj je bruhnil iz prevrnjene peči in zanetil požar. Luč na srečo ni ugasnila, tako da smo lahko pomagali ponesrečenim na noge.

Stopil sem iz prevrnjenega vagona in šel proti lokomotivi: pretresljivi kriki so mi parali srce. V temi sem se spotaknil ob neko gmoto; ko sta mimo prišla dva delavca iz bližnje tovarne z nosili in posvetila z lučjo, sem videl na tleh mrtvo žensko. Pogled na razmesarjeno truplo je bil pretresljiv.

Naš vlak se je zaletel v tovrstni vlak, ki je vozil koruzo. Prvi vagoni so bili prevrnjeni in v medli svetlobi, ki so jo dajale luči delavcev, so se slikale pošastne podobe: iz raztresene koruze sta moleli in opletali dve roki. Previdno sem potegnili — bil je eden izmed obeh moških iz našega kupeja. Nato sem potegnili iz koruze še otroka in čez nekaj časa še drugega moškega.

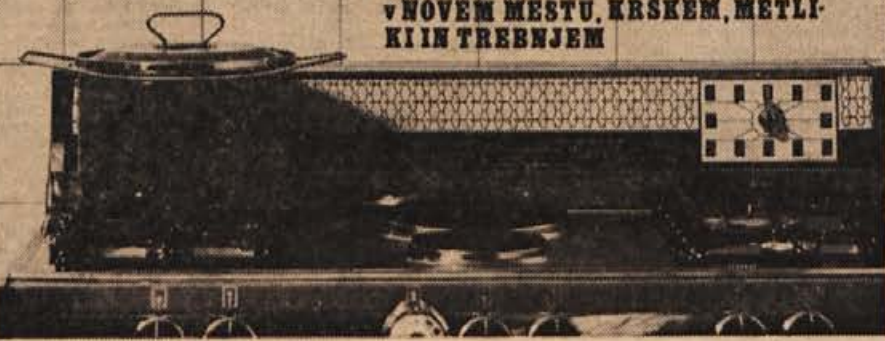
Ko sem se čez nekaj dni vračal v Beograd, sem v Novi Gradski na slepen tiru zagledal razbitine trženih vagonov. Poiskal sem sedež št. 250 v vagonu, s katerim sem se odpravil iz Beograda. Tam, kjer sem sedel, preden sem odšel popit čaj, je zijala velika odprtina: naredilo jo je odtrgano kolo vagona. Odtrgana so bila tudi vsa okna. Če bi takrat obse del v kupeju, bi mi brzokone odtrgalo noge in roke. Po srečnem naključju pa sem v silovitem naključju — 10 ljudi je bilo mrtvih, več kot 40 pa ranjenih — ostal nepoškodovan.

Pogovor zapisal: SLAVKO DOKL

PLOŠČICE ZA VSAK OKUS

- UVOŽENE
- DOMAČE
- MODERNE
- VSEH BARV
- Z VZORCI
- NOVA POŠILJKA

PRI NOVOTEHNI
v NOvem mestu, KRškem, METLIKI in TREBNJEM

Matija iz Sevnice bo skrbela stara mati. Samo: kako dolgo? (Foto: Legan)

TRAGEDIJA IVAČIČEVE DRUŽINE IZ SEVNICE

Kaj Vili in Rajko nič ne jokata?

Vili in Rajko iz Sevnice je najprej ohromel oče, nato pa umrla mati — Ostala jima je le 76-letna babica in sočustvovanje ljudi

Kaj pa Vili in Rajko nič ne jokata, ko poje njuno mamico? so v svoji preprostosti evali otroci učiteljico, ko so se na sevniskem polju prejšnji teden poslavljali od matere in sošolcev 42-letne Cvetke Ivačič, ki je morala svojo uboga sinova v negotovo varstvo basami potrebni pomoči. Otroci pač niso vedeli, da sta fantiča že prejkala in da zato ne prena več solz za vse bolečine, ki so prizadele no.

bi pozabili, če ne bi kot strela z jasne nevarno zbolel, je ohromel, tako da ni samo še od družine. Ze dalj časa leži v postelji.

skrb za družino je mati, vendar ji ni mo, da bi svoja otrova do kruha. Brez njene pomoči je pobrala huda ki je pustila Rajko in Viljema ter 76-letno Katarino same na svetu. bi mene pokopali! Za usoda tako neusmi-

ljeno poigrala z nami? Kaj smo hudega naredili? je ponavljala starka in stiskala k sebi fanta, ne da bi jima mogla nuditi kaj več kot negotovo prihodnost. »Ta kuhinja soba in veža, to je vse, kar imamo, ko bi imeli vsaj svoje, kj bi otrokom pomagali v stiski,« so govorile njene drobne oči.

Družina se je nenadoma znašla z edinim dohodkom, s 310 dinarji mesečne pokojnine, ki

jo na srečo dobiva stara mati. Za očeta Viktorja so ob smrti žene resda poslali denarno pomoč, nihče pa ne ve, kako bo vnaprej, koliko bo družina dobivala od njegove skromne invalidnine.

Sevnico je že ganila usoda uboge družine. Ob smrti je pomagala Mizarska zadruga in socialna služba, za sošolca Rajka in Viljema ki hodita v drugi in sedmi razred, so zbirali v sevniski osnovni šoli. Dolgo so preštevali denarje, ki so jih otroške roke darovale od vsega srca...

Toda Ivačičevima fantoma ne zadostuje enkratna pomoč. Nebogljena sta, ne zavedata se še povsem, kakšna nesreča ju je doletela.

M. L.

Z naših vrstov

Nič z razpravo

Na nedavni konferenci ZSAM Kočevje je med razpravo delovni predsednik nekoga pozval:

— Tovariš Boštjančič, če se ne motim, bi tudi vi radi nekaj pripomnili.

— Ne, je odgovoril vprašani, njegov sosed pa je pojasnil:

— Ne bo. Ga želodec boli!

Usodna pomota

19. februarja na novomeškem rotovžu:

— Kje pa je, prosim, KEMINALNI zavod?

— ?????

— Rekli so, da je tukaj, na številki...

— Ahh, kar v novo stavbo pojdite, nato pa po stopnicah gor do...

In čez nekaj minut je stranka trkala na vrata KOMUNALNEGA zavoda za zaposlovanje.

Odslej: avto-zidarji

Novomeški PIONIR nikakor ne more dobiti dovolj vajencev za zidarsko, tesarsko in podobne stroke. Vsako leto razpišejo po 150 prostih mest, dobijo pa 20 ali 30 prijav. Nasprotno pa imajo v mehanični delavnici po 25 prostih vajenskih mest, prijav pa dobijo dvakrat ali trikrat več. V podjetju so sklenili, da bodo odslej v razpise zapisali, da iščejo »avtozidarje«. Bo novi naslov privabil mladino? Zadašnje navdušenje za avtomehanike to skoraj potrjuje.

Kako je z nakladami največjih dnevnikov v Jugoslaviji?

Pri zbiranju oglasov, raznih reklam, čestitk in drugih obvestil (da je to sila ne-hvaležen posel, dobro vem!) naletijo predstavniki našega lista dostikrat na takele odgovore:

»Kaj bomo dajali reklamam, saj nimate nobene naklade! Od onegale lista pa so bili prejšnji teden pri nas in so rekli, da imajo pol milijona izvodov vsak dan!« Z lažjo ne prideš daleč.

Vedno znova slišimo take pripombe tudi v naših podjetjih, ustanovah in forumih. Zato smo se odločili, da vam v današnji številki predstavimo uradne naklade 23 dnevnih časnikov v Jugoslaviji. Podatke je objavilo Poslovno združenje časopisnih podjetij in ustanov v časopisu »NAŠA ŠTAMPA, glasilo Zveze novinarjev Jugoslavije v št. 169 lani oktobra, zajemamo pa stanje v septembru 1969.

Pred pol leta so imeli nekateri največji naši dnevni časniki naslednje naklade:

Večernje novice	363.819
Politika	261.589
Vijesnik	105.043
Politika ekspres	131.627
Večernji list	97.077
Borba	44.513
Delo	81.386
Sportske novice	99.087
Oslobodjenje	58.957
Sport	72.722
Večer (Maribor)	50.450
Ljublj. dnevnik	37.687
Slobodna Dalmacija	40.996
Magyar szo	32.513
Nova Makedonija	28.033
Večernje novine	30.681
Dnevnik	23.300
Novi list (Rijeka)	27.426
Rilindjija	9.930
Privredni pregled	11.340
Večer (Skoplje)	8.285
Glas Slavonije	8.500
La voce del popolo	3.634

SEDEM ŽENINOV

S težavo sem gazil sneg, ob meni pa je stopicala moja mala psička. Bila je črna, le na trebuščku je bila bela od snega.

Ta zvesta živalca ni vedela, da me spremlja zadnji-krat v svojem življenju, čeprav ni bila še niti leto stara. Ves čas sem mislil nanjo in delil z njo skromno malico. Imel sem jo rad, saj mi je bila zvesta, kot more biti zvest le pes. In kot je narava vsa živa bitja obdarila z nagonom po združevanju, tudi moji psički ni prizanesla. Kmalu so prišli za mojo psičko ženitveni dnevi, zame pa nekakšna notranja napetost, ki se je stopnjevala v onemoglo jezo.

V nekaj dneh je bil sneg okrog hiš in na dvorišču steptan in ponesnažen od psov. Kamor sem se ozrl, sem zagledal pasjo glavo. To me je dražilo. Cemu toliko pasjega drendaja? Sklenil sem, da bom temu naredil konec. Psička mora od hiše.

Ponujal sem jo na vse strani, toda nihče je ni maral, ker je bila psica in ne pes. Nihče ni maral v hišo sprejeti pasje zalege, ki bi jo prinesla s sabo. Tudi jaz je v svoji hiši nisem mogel imeti. Na prigovarjanje svojcev sem se nerad odločil, da se je iznebim. Hotel sem jo odnesti nekam daleč proč, toda vedel sem, da bi se vrnila alj pa bi jo preganjali in bi stradala. Najboljša rešitev se mi je zdel milostni strel v glavo.

Pripeljal sem jo že v bližino gozda. Takrat je prišel mimo lovec. Prosil sem ga:

»Ivan, ustrel mi psico.«

»Bom,« je rekel mirno.

Navezal sem psičko na vrstico in mu jo izročil. Ivan je vrstico prijel in rekel:

»Torej misliš resno?«

»Da,« sem komaj izdaval. Če bi tedaj Ivan le malo okleval, bi hlastno zagrabil vrstico in moja mala psička bi še živela. Toda vse okrog naju je bilo tiho in molčal je tudi lovec Ivan.

Tedaj je počilo. Strel med živahne črne očke, med očke, ki so sledile vsakemu mojemu gibu, je bil pošasten. Nehote sem zatisnil ušesa, da ne bi slišal cviljenja, toda ni bilo potrebno. Strel je bil natančen, kot sem prosil Ivana.

Čutil sem olajšanje. Vzel sem lopato in hitro zakopal psičko.

»Tako,« sem si mislil, ko sem končal. »ne bo pri hiši pasje zalege in okrog hiše in po dvorišču bo sneg čist. Kaj bi s to pasjo svojatjo okrog voglov?« sem si dopovedoval.

Čeprav sem mislil, da sem storil prav, sem mi je dejanje bridko maščevalo. Sedem noči nisem mirno spal, dokler ni zapadel nov sneg.

Komaj sem povečerjal in hotel leči, me je zdramil nekakšen hrup pred hišo. Kaj je to? Kdo prihaja? Hip nato pa se je v zboru oglasilo besno pasje lajanje in tuljenje, ki se je razlegalo od vseh strani. Vsa družina je onemela. Nepremično smo poslušali pasje tuljenje, odgovora na to pa ni vedel nihče.

Stopil sem ven in se trudil, da bi razgnal pasjo zalego, toda ni nič zaleglo. Noč je minila brez spanja. Tuljenje in lajanje, ki je spominjalo na jok, se je razlegalo v noč vse do jutra.

Drugi dan sem opazil, da vodijo pasji sledovi po poti proti grobu moje psičke. Šel sem po tej sledi in prišel do drevesa, kjer je lovec Ivan opravil svojo nalogo. Pod drevesom je sedel lep, mlad pes in se zazrl vame. Šel sem mimo dalje, toda le še nekaj korakov. Zagledal sem pretresljiv prizor. Tam, kjer je bil grob moje male črne psičke, je sedaj šest mladih psov zrlo v črno gmoto na kupu prsti. Spreletel me je srh, ko sem videl, da so jo izkopali. Za trenutek sem okamenel. Nisem mogel verjeti, da je to res in mnogo bi bil dal, da ne bi bilo res. Zaklel sem se, da nikoli več ne bom imel doma psice, kajti iz oči njenih sedmih ženinov nisem bral maščevanja, temveč pomilovanje. Kot da so mi s tuljenjem očitali: »To je tvoja hvaležnost za njeno zvestobo...«

Njihovo tuljenje je trajalo še kakšnih sedem dni in šele sneg, ki je ponovno zapadel, je omilil žalovanje in zakril sledove.

(Honorar 100 din)

JOZE MAGOLIČ

»No, poslušajte vi — ali je to kak nov krajevni izredni samoprispevek?«

Matka nesreča, kakršno je preživel podpolkovnik Moretti pri Novi Gradiški

Izključitev pod »razno«

Za sejo delovne skupnosti sta bili na dnevnem redu samo dve točki: poročilo o inventurnem popisu in razno. Pri točki »razno« se je dvignil direktor in predlagal izključitev delavke zaradi prekrška, ki ga je napravila. Prisotni, so poslušali in več kot polovica jih je glasovalo za direktorjev predlog. Ničče ni zahteval dodatnih pojasnil. Delavka je morda res zaslužila izključitev iz kolektiva, toda morali bi jo vsaj zaslišati iz delovne organizacije so jo odstranili brez postopka. Tako se ne dela, razen tega pa je ukrepanje »po domače« že marsikatero podjetje veljalo lepe denarce. Kot da bi bilo tako težko stopiti k strokovnjaku po nasvet! Celo plačati ga ne bi bilo treba, če bi se obrnili na službo pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu. Ne more si vsak po svoje krojiti zakonov in nevednost še ni opravičilo za napačne postopke.

J. TEPPEY

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Alojzija Pernišek iz Loke — Marjana, Ana Gajski iz Male Doline — deklico, Antonija Naglič iz Loke — Andrejko, Tereziya Račič iz Drnovega — Tereziyo, Marija Budič iz Podgračenega — Alijano, Jožica Kosom iz Sevnice — Romana in Olga Mrakič iz Sentenarta — Roberta — Ceciliano.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestrili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Germšek, dijak iz Zg. Pohance, si je pri smučanju poškodoval obraz; Frane Häring, upokojenec iz Zakota, je padel s hleva in si poškodoval hrbtenico.

RADIO BREŽICE

PETER, 27. FEBRUARJA: 18.00 do 18.10 — Napoved programa in poročila; 18.10—18.35 — Nove plošče RTB obvestila in reklame; 18.35—19.30 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA 1. MARCA: 11.00 — Domače zanimivosti — Komentar s seje občinske skupščine Brežice — Vlado Deržič: Razdrobljeno gostinstvo in poslovno povezovanje na področju turizma v občini Brežice — Za naše kmetovalce: dr. Anton Hudopisk — Kako uspešno vzrejalno piščance in Anton Krusnik: Hortikulturni nasveti za mesec marec — Zabava vas ansambel Veseli tuneljarji — S seje občinske skupščine Krško poročila Marjan Zibret — Pozor, nimaš prednosti! 13.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK 3. MARCA: 18.00—19.00 — Srečujemo vam — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega leta — Iz naših glasbene šole — Tedenski sportni komentar — Obvestila, reklame in pregled filmov. 19.00—19.30 — MLADINSKA ODDAJA

NOVO V BREŽICAH

SLUŽBA ZA SOCIALNO VARSTVO redno nadzoruje rejniške družine. Pri tem ugotavlja, da sta oskrba in vzgoja otrok povsod v redu. Rejnine so se lani povečale za 30 dinarjev. Za enega otroka prejema rejnik od 90 do 300 dinarjev na mesec. Ti otroci vsako leto letujejo v Savudriji. Lani so poslali na morje vse rejence, za katere plačuje oskrbno občinska skupščina. Število rejencev zadnje čase močno narašča, zlasti zaradi odhajanja staršev na delo v tujino. Lani je bilo oddanih v rejniške družine 18 otrok. K sorodnikom so jih starši sami napotili 7 v tuje družine 8, za otroke pa je prevzela rejniške stroške občinska skupščina.

V BREŽIŠKI OBČINI so ga silici popisali svoje premoženje. Ugotovili so, da imajo 26 gasilskih domov, 28 orodjarn, 14 sušilnih stolpov, 6 novejših kombijev, 3 izrabljene avtomobile in 56 različnih brigalov. Od tega je 11 brigalov za ročno obratovanje, 7 starih predvojnih motornih brigalov, 20 novejših motornih brigalov in

Prvi koraki - pot je začeta

Leopold Krese je bil na obisku v Brežicah

Prejšnji teden so brežiško občino obiskali predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese, predsednik UO sklada skupnih rezerv ing. Pariš, direktor ljubljanske VEGE, direktor celjske KB Franjo Vučajnik in predstavnik Slovenijalesa. S predstavniki občinske skupščine Brežice in gospodarskih organizacij so se pogovarjali o možnostih za pospešitev razvoja gospodarstva na področju brežiške občine. Brežičani so jih seznanili z delovnim načrtom, ki bi jih rešil iz sedanjih slabih razmer in ki obsega sanacijo tovarne povištva, da bi se lahko priključila Slovenijalesu, modernizacijo globoškega rudnika, povečanje deviznih sredstev za zdravilišče Čateške

Toplice in izkoriščanje opuščenih objektov nekaterih likvidiranih podjetij na našem območju za nove vrste proizvodnje. Glede na to, da je vsaka od teh akcij vezana na precejšnje investicijske vsote, jasnih zagotovil od republiških gostov ni bilo. Kljub temu lahko sestane nek ocenimo kot uspeh, zlasti če se zavedamo, da se sleherni pot začne s prvim korakom...

Literarni krožek

Na brežiški gimnaziji smo ustanovili literarni krožek, število članov ni majhno, vendar se jih bo še nekaj pridružilo. Delo je normalno poteka in upamo, da se bomo razvili v dobro in delavno literarno skupino. Delo v krožku je razdeljeno v dva dela. V prvem delu vsak član prebere svoje delo, bodisi da je to proza ali poezija. Skupaj z mentorico prof. Marijo Zorkovo vsako delo ocenimo in svetujemo drug drugemu, kaj je treba popraviti. V drugem delu se pobliže srečujemo z literaturo samo in si tako ustvarjamo svoje ideale ter si začenjamo pot. Vsekakor pa ne bomo svojega dela obdržali zase. V načrtu imamo izdajati šolski list in tako približati naše delo drugim dijakom.

Jani Bostič
dijak I. letnika

Nerazvita območja - kačje noge

Ob nedavnem obisku brežiške občine je predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese mimogrede omenil, da smo v okviru republike Slovenije doslej vse preveč skrivali manj razvita območja... kot kača noge. Vse kaže torej, da bo kača sedaj, noge pokazala in upajmo, da si bo prizadevala (kot sleherni stvar ženskega spola), da bi bile videti čim lepše.

Imeli so jih za „gospode“

Dolgo je trajalo, da so se prav ovrednotili

Inženirji pred leti še niso bili v modi, sploh pa ne v majhnih podjetjih. Poznam kolektiv, kjer jih dolgo niso sprejeli za svoje. Delo so imeli tudi brez njih, plače ne ravno visoke, toda živeti se je dalo. Za zraven so si mnogi pri skrbeli popoldanski zaslužek.

Skupina strokovnjakov je tedaj že preučevala tržišče za nove izdelke. Odkrila je potrebe industrije in po njih usmerila bodočo pot podjetja. V kolektivu so na »gospode« še vedno gledali kot na nujno zlo, ki se mu dandanes pač ni moglo izogniti. Na tihem je bilo vsem žal za tene, ki so ga prejemale za »delo na papirju«.

Podjetje je postopoma ukinjalo nedonosne obrate in se usmerjalo v specializacijo, ki so jo nasvetovali strokovnjaki. Pokazalo se je, da so ujeti še ravno pravi vlak in si poiskali delo za daljše obdobje. Zdaj šele so priznali veljavo »gospodov« Zid med fanti v delavnicah in možmi v belih haljah se je dokončno podri tedaj, ko so dobili veliko naročilo, za katero se je zelo mudilo. Delati so morali noč in dan. Strokovna skupina je bila ves čas z njimi pri strojih in je sproti odstranjevala napake. Od takrat naprej so odnosji v kolektivu čisto drugačni. Vsak uživa ugled za tisto, kar napravi. J. TEPPEY

Bregansko selo najboljše

Po zaključeni letnih skupščinah krajevnih organizacij ZKB brežiške občine so ugotovili, da se je doslej še najbolj izkazala KO v Breganskem selu. Dokaj delavne so bile tudi krajevne organizacije v Pišecah, Bizeljskem Globokem Sromljah in Brežicah medtem ko bodo v Artičah, Kapejah, Pečicah, Krški vasi in Čatežu morali v prihodnje krepkeje prijeti za delo.

OSNOVNA ŠOLA VELIKA DOLINA

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA

v 5. razredu za določen čas — od 1. 3. do 30. 6. 1970. Pogoj: učitelj razrednega pouka.

Na levi strani ceste je poslopje osnovne šole v Brežicah, iz katerega se bodo učenci jeseni preselili v novo šolo. Pod njegovo streho bodo uredili otroški vrtec. Starši že komaj čakajo, da bo mesto dobilo sodobno urejeno ustanovo za najmlajše. (Foto: Jožica Teppey)

ZAKON NAJ ČIMPREJ PREPREČI RAZKOSAVANJE POSESTEV

To niso kmetije, še kmetijice ne!

V Brežicah predlagajo več sodelovanja med zadrugama in čimprejšnjoro razmejitve površin za vinogradništvo, sadjarstvo ter za živinorejo

V brežiški občini živi nekaj nad 25 tisoč prebivalcev. Polovico jih prebiva na kmetijah. Kmečkih gospodarstev je 5974, tretjina od teh pa že izgublja pravi kmečki značaj, saj je po en družinski član zaposlen v drugih dejavnostih.

Slika o gospodarski moči zasebnega kmetijstva je porazna. Kar 2518 gospodarstev je takih, da nimajo niti 1 ha zemlje. Posestev do dva in pol hektara je 1900, do tri in pol pa 1056. Nad 10 ha ima le pet kmetov v občini.

Povprečno pride torej na kmetijo 3,5 ha zemljišča. Posestva so razen tega razdrobljena, saj meri povprečna obdelovalna površina koma

Načrti društev so pripravljani

Svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je na ustanovni seji pred dnevi izoblikoval dolgoročni delovni načrt zase in za dejavnost društev. Vse skupaj bo dal na vpogled sekretarji, ki pri občinski konferenci SZDI pripravljajo gradivo za dejavnost v okviru bodoče kulturne skupnosti.

»Vegin« obrat morda v Brežicah?

Za sedaj samo nakazana možnost, da bi ljubljanska tovarna aparatov in instrumentov »VEGA« izkoristila ponujen objekt likvidiranega breziškega podjetja »Posavje«, ki je zaenkrat neizkoriščen. Seveda bo potrebno pogoje temeljiteje raziskati. Prvi korak k temu bo obisk strokovne tehnične ekipe tovarne, ki bo presodila, ali so pogoji dovolj ugodni. Nekoliko težavno bo verjetno najti na področju brežiške občine usposobljen kader, saj zahteva izdelovanje preciznih aparatov precej izkušenosti.

Odbornikom poročilo o kmetijstvu

Za večerajšnjo sejo občinske skupščine v Brežicah so odborniki prejeli obširno poročilo o zasebnem kmetijstvu, ki že vsebuje predloge za najnujnejše izboljšave. Tokrat sta jim pripravila poročilo o svojem delu tudi veterinarska postaja in upravni odbor sklada za pospeševanja kmetijstva. V obravnavo so skupščini predložili predlog za spremembo občinskega statuta in pregled dela upravnih organov skupščine v minulem letu.

snejše poslovno sodelovanje med seboj. Obema skupaj se bodo gotovo odprle nove možnosti za najemanje posojil. Skupščina pa naj okrepi sklad za kmetijstvo in podpre vse akcije za izobraževanje kmečke mladine, ki ostaja na posestvih. To so sicer drobtinice, vendar jih kljub temu ne bi smeli zanemariti. V občini bi pomagale marsikaj izboljšati.

J. TEPPEY

Sredstva javnega obveščanja se morajo hitreje razvijati kot aktivna, socialistična tribuna samoupravljalcev. Kolikor bolj prihajajo v njih do veljave pobude, mnenja in interesi združenih delovnih ljudi, toliko bolj so sredstva razgovorov, izmenjave izkušenj delovnih ljudi in njihovih združenj, boja mnenj, kritike in polemike.

Že veste za akcijo „8. marec“?

Tam, kjer ukinjajo podružnične šole, so za učence vozače nujno potrebne čakalnice

Ker socialno zavarovanje iz svojih skladov nič ne prispeva za letovanje otrok na predlog zdravnik, bodo Zveze prijateljev mladine v Posavju predlagale komunalnim zavodom soudeležbo. Ne nedavnem posvetu v Brežicah so se prijatelji mladine iz krške, brežiške in sevniske občine odločno zavzeli za varstvo vozačev. To velja predvsem za kraje, kjer šolarji še nimajo čakalnic. V brežiški občini to ni tako kritično, neurejeno pa je na Senovem in v Sevnici. Občinske zveze prijateljev mladine v Posavju opozarjajo na to krajevno skupnost. Te naj v sodelovanju s prizadetimi starši začno akcijo za varstvo šolarjev. Zveza prijateljev mladine imenujejo to pobudo akcijo osmege marca.

Na Senovem, kjer imajo vsako leto natančne

zdravniške preglede učencev, vedno znova ugotavljajo, da se število podhranjenih otrok povečuje. Vozači bi nujno potrebovali boljšo prehrano kot drugi otroci. Samo malica ni dovolj, saj tisti najbolj oddaljeni prebijejo ob kosu kruha in čaju trideset dni. Z dolgo odsotnostjo od doma je običajno povezan tudi večji telesni napor, zato bi za ustrežnejšo prehrano teh otrok morali najti denar. Na nekaterih šolah so že skoraj obupali. Trudijo se, da bi jeseni zbrali za svojo kuhinjo kar največ pridelkov, toda malica je za najrevnejše tudi še potem predraga. Kakor hitro bi zvišali ceno in kalorično ter vitaminsko bogatili dopoldanski obrok, potem bi najprej odpadli tisti, ki so malice najbolj potrebni.

J. TEPPEY

JANEZ BARBIČ

Pred dnevi smo pokopali 74-letnega Janeza Barbiča iz Banovca. Daleč naokrog je bil znan kot zgleden vinogradnik, pa tudi kot ugleden, resen mož ter poštenjak. Bil je zelo natančen, vedno dosleden in tudi kot vinogradnik vedno zglede drugim. Rač je postregel z dobrim nasvetom iz svojih bogatih izkušenj. Kot gostoljuben vinogradnik je bil znan tudi prek Gorjancev, v Zumberku; radi so ga imeli zato ne le naši ljudje z Gorjancev in iz Podgorja, temveč tudi sosede Hrvatov. To so pokazali tudi na zadnji poti pokojnega Barbiča, saj so prišli na pogreb celo iz daljnega Budinjaka. Gozdarovič iz Budinjaka nam je rekel: »Kad smo zvedeli, da je umro naš Janez, morali smo iti...«

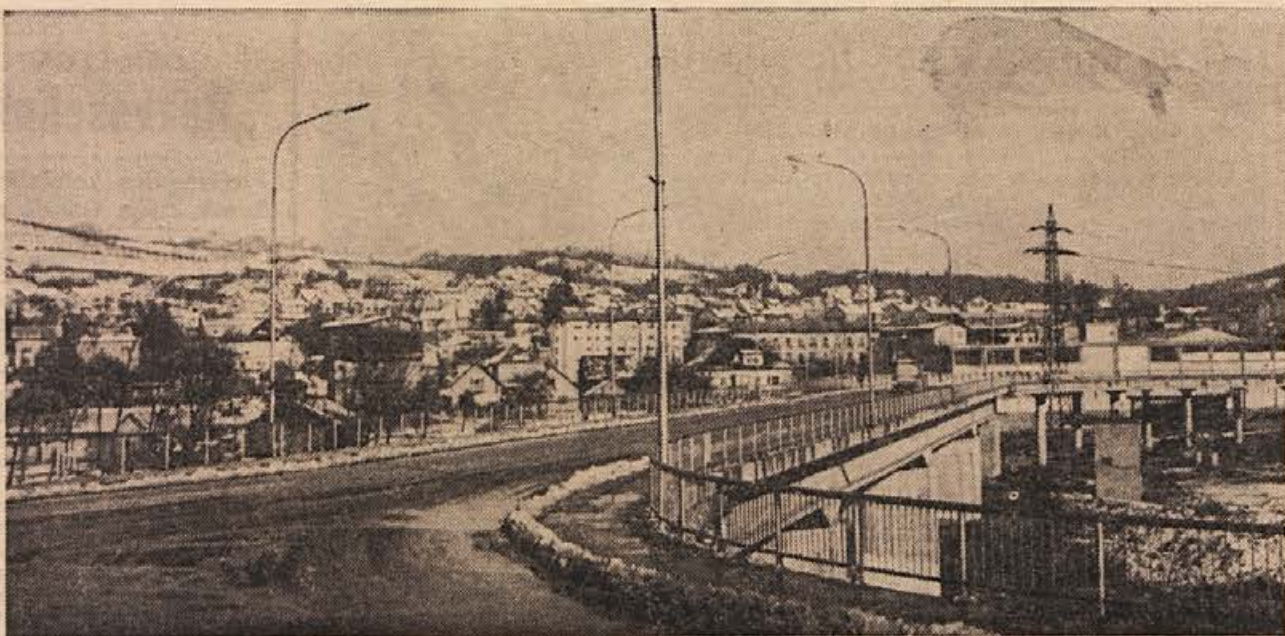
Kot sodelavec v NOV je bil Janez Barbič član ZB; organizacija mu je kupila venco, predsednik združenja Jože Kodrič pa se je s tonilni besedami poslovil od spoštovanega tovariša. — Počivaj v miru, dragi Janez, in domača zemlja naj ti bo lahka!

J. S.

34 ustavitvenih odločb

V Krškem so lani izdali 160 gradbenih dovoljenj za gradnjo stanovanjskih hiš ter 279 dovoljenj za popravilo stanovanjskih poslopij. Zaradi pomanjkljive dokumentacije in drugih vzrokov je bilo izdanih kar 34 odločb za ustavitve gradnje.

Po svoji usmerjenosti, vsebini in učinku morajo biti tisk, radio in televizija v prvih vrstah boja za uresničevanje interesov delovnih ljudi, narodov in narodnosti naše države. Resnično morajo izražati hotenja in potrebe najnaprednejših sil družbe.

Pogled z novega krškega mostu na sremiško stran. Občinska skupščina je že začela zbirati denar za podaljšek mostu čez železniško progo. (Foto: Jožica Teppey)

PO ŠTIRIH LETIH JIM OSTAJA KONČNO NEKAJ ZA STROJE

Izdelki za dom in dežele na tujem

V krški tovarni »KOVINARSKA« bo letos kruha za 50 novih ljudi

V tovarni industrijske opreme in konstrukcij v Krškem so za pet let naprej izračunali, kaj bodo izdelovali in koliko bodo napravili. Strokovnjaki so jim pripravili debelo knjigo načrtov za postopne izboljšave in specializacije.

»Kovinarska« bo že letos vzela na delo najmanj 50 novih ljudi, od delavcev do inženirjev. Šele zdaj bodo zaposleni laže zadihali. Štiri leta, pravijo, so garal kot črna živina samo z rokami, in odplačevali tovarniške zidave.

Pozdrav krških učiteljev

Ob 20-letnem jubileju izhajanja Dolenjskega lista in za uspehe, ki jih je prav to glasilo doseglo na področju združevanja in osveščanja občanov širše dolenjske regije pri izpolnjevanju njihovih nalog, sprejmite iskrene čestitke z najboljšimi željami za nadaljnje delo.

Delovni kolektiv osnovne šole Krško

dove. Končno so prišli tako daleč, da so začeli nalagati denar za stroje. Ti jim bodo postopoma vračali sadove prelitega znoja.

V hiši so že marsikaj obrnili, ker tako zahteva delovni raspored po načrtih. Pred kratkim so montirali 500-tonsko stiskalnico za profiliranje pločevine. To je velikanka, kakršne na Slovenskem še ni bilo. Sredi marca bodo dobili iz Nemčije še škarje za rezanje pločevine in najnovejše varilne aparate. Ko bo aprila steklo delo na teh napravah, bodo povabili v goste častnike in televizijske poročevalce, da ga bodo opisali.

Tovarna bo letos prodala v tuje dežele 1.500 ton izdelkov od skupne količine 6.700 ton. Desetega marca bodo nato-

vorili prvo pošiljko bunkerjev za asfaltne »kuhinje«, ki bo tehtala 400 ton. Pri izdelovanju opreme za asfaltne baze se želi »Kovinarska« osamosvojiti, zato je poslala na prakso k zahodnonemški firmi »Wibau« deset inženirjev.

Letos kar dežujejo nova naročila za podnice pri rezervoarjih. Naredili jih bodo 1.200 ton. Količino teh izdelkov nameravajo še povečati, zato se delo ne ustavi niti ponoči.

Tovarna bo potrebovala za uresničitev petletnih načrtov še precej visoko šolanih ljudi, zato jih nekaj že zdaj štipendira na fakultetah za strojništvo in elektrotehniko, na višjih komercialnih šolah in na delovodskih šolah.

Zapisala
JOZICA TEPPEY

Branka Kužnik, smučarka iz Krškega, je na nedeljskem medobčinskem veleslalomu v Črmošnjicah vozila odlično, saj bi se celo v moški konkurenci uvrstila na 15. mesto. Več o tekmovanju v Črmošnjicah piše na 21. strani.

(Foto: S. Dokl)

Utrditi zrahljane vezi s poslanci!

Po reorganizaciji volilnih enot so dobili Krčani občutek, da so se vezi s poslanci zrahljale. Volilna enota Krško obsega tri občine: Sevnico, Laško in Krško. Poslanci s krškega in sevniskega območja so vključeni v klub poslancev v Novem mestu, medtem ko obiskujejo poslanci iz laške občine seje celjskega kluba poslancev.

Občinska konferenca Socialistične zveze v Krškem je dala pobudo obema sosednjima konferencama, da bi s skupnim nastopom odprle občinske meje v volilni enoti, ki jih ta obsega. Ta organizacija namreč ne sme dopustiti, da bi volilci čutili odmaknjenost poslancev. Znebiti se morajo občutka, da tisti najbolj oddaljeni pridejo mednje samo pred volitvami, potem pa se več ne menijo za njihove želje.

Ste jim že odgovorili?

Združenje borcev NOV v Podbočju mora do 5. julija obnoviti napise na spomeniku padlim na Planini ter na ploščah na Dobravi in v Podbočju. Ker samo nima dovolj denarja, je zaprosilo za pomoč podjetja. Nekatera so se že odzvala, nekatera so se opravičila, od drugih pa še niso prejeli odgovora. Borci bodo hvaležni kolektivom za razumevanje, ki ga bodo pokazali.

D. S.

Kako dolgo še protustaven ukrep?

Na seji občinske skupščine v Krškem je v torek, 24. februarja več razpravljavcev omenilo krivico, ki jo morajo trpeti kmečki zavarovanci, če pravočasno ne poravnajo davkov. Če medtem zbolijo, nimajo pravice do zdravstvene varstva. Zdravljenje morajo v celoti plačati iz svojega žepa. Tako so prizadeti dvakrat: sami morajo nositi vse stroške zdravljenja, razen tega pa so kljub temu dolžni poravnati obveznosti za zdravstveno varstvo.

Otvoritev vodovoda na Velikem Kamnu

Nedelja, 15. februar, je bil za vaščane Velikega Kamna pravi praznik. Slovesno so odprli vaški vodovod, temu trenutku pa je prisostvoval tudi predsednik občinske skupščine Krško Jože Radej ter še nekateri predstavniki družbeno-političnih organizacij. Vodovod so začeli graditi pred dvema letoma. Ljudje so sami prispevali 50.000 ter opravili 16.000 ur prostovoljnega dela. Občinska skupščina jim je pomagala s 75.000 dinarji. Zdaj, ko je voda napeljana po 4.500 m dolgih ceveh v 40 hiš, so graditelji pozabili na velike težave, ki so jih imeli, in se veselijo svojega uspeha.

B. M.

Kostanjeviški jamarji

Letos so si kostanjeviški jamarji zastavili delovne akcije. Do sedaj so bila v jami opravljena strojna in tehnična dela pri razširitvi in poglobljanju vhodnega rova. Za popolno uresničitev in izvedbo teh del se moramo zahvaliti cestnemu podjetju Novo mesto, za minerska dela rudniku rjavega premoga Senovo, posebno pa delavcem, ki so ta dela v zelo težkih pogojih odlično opravili. Jamarje čaka še težka naloga. Za minerji bodo morali odstraniti približno 100 m³ kamenja in zemlje. To pa je naporno delo.

M. B.

Odkupna mesta bliže kmetu!

Krškopoljske vasi Brege, Mrtvice in Vihre štejejo 245 hišnih števil. V njih živi nekaj nad tisoč prebivalcev. Nobena od teh vasi nima trgovine niti ne odkupnega mesta za kmetijske pridelke. Kmetje, ki hočejo kaj prodati, morajo voziti vse v Brežice ali v Leskovec. V bližnji prihodnosti si želijo na Krško polje tudi trgovino.

SLOVENSKI PAPIRNICARJI SO SI PRIDOBILI VELIK UGLED

Dva meseca smo delali v Banjaluki

Pomoč tovarne celuloze in papirja Krško cenijo na 120 tisoč din

Skupini slovenskih papirnicarjev, ki je prebila dva meseca v banjaluški tovarni celuloze in papirja, so izrekli predstavniki tega kolektiva mnogo pohval za pomoč pri obnovi. Vodil jo je Maks Mirt iz krške Celuloze. Kaj več o njenem delu bo povedal sam.

— Tovariš Mirt, koliko vas je sodelovalo pri obnovi iz Celuloze?

— Z menoj vred osem. Najprej smo odšli štirje, zadnji mesec pa so nam prišli pomagat še štirje člani našega kolektiva. V skupini sta bila še dva delavca iz Radeč, dva iz Vevč, dva s Količevega, eden iz Medvod, dva iz Čeršaka in dva s Sladkega vrha. Zastopane so bile vse slovenske tovarne papirja in celuloze.

— Kaj so bili vašji sodelavci po poklicu in kaj ste obnavljali?

— Večinoma so bili ključavnice, Prevzeli smo remont strojev v belinici.

— Kje ste se nastranili?

— Stanovali smo v železniških vagonih na tovarniškem tiru. S seboj smo imeli postelje in peči na olje, da nas ni zeblo. Do delovnega mesta smo imeli poldrugi kilometer hoda. Hranili smo se v tovarniški restavraciji.

— Kolikor ur je trajal vaš delovni dan?

— Delali smo deset ur dnevno. Naša skupina si je s pridnostjo pridobila pri domačih velik ugled.

Maks Mirt, Vid Cizerle in Marjan Mežič

KRŠKE NOVICE

■ OBCNI ZBOR ZDRUZENJA BORCEV — Jutri ob 16. uri bo v sindikalni dvorani tovarne papirja občni zbor krajevnih organizacij ZB NOV Krško — lev breg. Analiziral bodo dosedanje delo organizacije in sprejeli naloge za novo obdobje.

■ ZA DAN ŽENA IZLET — Sindikalna organizacija Celuloze je sklenila, da bo 8. marca za svoje članice priredila enodnevni izlet na Veliko planino. Del sredstev, ki bi jih sicer porabili za zakusko, bodo podarili za gradnjo bolnišnice v Banjaluki.

■ POSKUSNO OBRATOVANJE — V tovarni papirja je pred dnevi začel poskusno obratovati super kalander. S tem strojem bodo lahko izdelovali ofset in satirane (glajene) papirje za tiskanje revij v barvah. Papir te vrste so tiskarne doslej uvažale. Stroj je težak več kot 8 ton, montirali pa so ga od 22. oktobra lani.

■ SOFERJI SO ZBOROVALI — Preteklo nedeljo so se v Domu svobode zbrali soferji in avtome-

haniki. Obravnavali so društveno delo v minulem obdobju in izvolili novo vodstvo.

■ ZMANJSAN IZVOZ — V tovarni papirja predvidevajo, da bodo letos izvozili le 8.000 ton celuloze. Izvoz bodo omejili zaradi velikega pomanjkanja celuloze na domačem tržišču. Izvoz v preteklih letih je dosegal že nad 10.000 ton celuloze.

■ GASILSKE ENOTE v krški občini so lani izpopolnile svojo opremo z dvema sodobnima črpalkama za težje dostopne kraje in s črpalkami za tiste kraje, kjer nimajo na razpolago dovolj vode. Enote si postopoma nabavljajo tudi tlačne cevi. Opremo bodo še dopolnjevale, ker še marsikje ni primerna za učinkovite posege pri požarih in drugih nesrečah.

■ V KRŠKI OBCINI je registriranih 3.133 motornih vozil. Lani so jih lastniki prijavili 1.080. Indanah je bilo 349 novih vozniških dovoljenj, 32 lastnikom motornih vozil pa so izdali odločbe za odvzem voznškega dovoljenja.

Izhajajoč od tega, da je sistem informiranja sestavni del našega političnega sistema, spodbuja Socialistična zveza dejavnost vseh udeležencev v procesu informiranja, ki razvija samoupravljalno politično usmerjenost in družbeno odgovornost uradništev, novinarjev in vseh drugih udeležencev v obveščanju.

Občni zbor borcev

Krajevna organizacija ZB Studenec je zborovala preteklo nedeljo. Največ besed so posvetili zunanje političnemu položaju, spregovorili pa so še o kmetijstvu in poučarili, da bo treba za to panogo bolj skrbeti. Podpredsednik občinske skupščine Jože Knez je bil mnenja, da bo treba skrbeti za ostarele kmete, ki so ostali sami na kmetijah. Za predsednika so spet izvolili Jožeta Stojca, za tajnika Jožeta Žiberta in za blagajnika Mirka Mlakarja.

J. Z.

Primož: želijo trgovino z živili

Prebivalci Velike in Male Hubanjsice, Znojil, Češnjic, Rogačice, Primoža, Dedne gore, Gor. in Spod. Impolj skraj na vseh zborih volivcev prosijo, da bi imeli na Primožu vsaj nekaj dni v tednu odprto manjšo trgovino z živili. Trgovci iz Sevnice so jim trgovino že obljubili, vendar je doslej še ni. Ljudje morajo hoditi nakupovati na Studenec ali v Telče, kar je posebno pozimi predač.

K. Z.

Studenec: počastitev praznika

Pionirski odred Janeza Vipotnika iz osnovne šole na Studencu se pridno pripravlja na počastitev letošnjega dneva žena — 8. marca. Na ta dan se pripravljajo tudi krajevne organizacije. Proslava bo v soboto, 7. marca v šoli.

K. Z.

CVETKA IVAČIČ

Prejšnji teden so v Sevnici ob veliki udeležbi, predvsem žena, pokopali Cvetko Ivaičič, skromno gospodinjico iz Sevnice. Bila je vzorna članica Rdečega križa, ki je vrsto let opravljala tajniške posle. Njena izguba je teška za organizacijo, še bolj pa za neprekrbljeno družino, o kateri več pišemo v današnji številki na srednjih straneh.

SEVNIŠKI PABERKI

LETOS JUBILEJ V STILLE-SU. Nekdanja Mizararska produktivna zadruga, ki si je nedavno nadela novo ime Stilles, bo letos praznovala 25-letnico obstoja. Za to priložnost bo tovarna, ki si je pridobila sloves kvalitativnega izdelovalca stilsnega pohištva in opreme za hotele in različne reprezentativne stavbe, izdala barvni propekt.

2.000 ZNAMKIC ZA BANJA-LUKO. Občinska konferenca SZDL je dobila 2.000 znamkic po en dinar, katerih izkupiček je namenjen za gradnjo porodnišnice v Banjaluki. Prodali naj bi jih v dneh praznovanja dneva žena. Komisija za družbeno aktivnost žensk je v petek razen drugega obravnavala tudi to akcijo.

SE VEDNO NIČ Z RAZSVET-LJAVO. Nekajkrat smo že pisali o nujno potrebni razsvetljavi na prehodu za pešce na železniškem mostu čez Savo. Znova smo dobili dopis enega izmed Boštanjčanov, ki ugotavlja, da ta želja Boštanjčanov še vedno ni uresničena. Predlaga, naj bi razsvetlili vsaj dohod na most.

MANJ KRŠITEV JAVNEGA

SEVNICA: STARI DEL V SENCU NOVEGA. Pod starim, spoštljivim gradom ni več prostora za rast mesta. Novo mestno središče nastaja med staro Sevnico (na sliki) in Šmarjem, s katerim bo zraslo v celoto. Načrti obstajajo, da bo novi del postal tudi upravno in trgovsko središče mesta. (Foto: Legan)

OB VELIKI AKCIJI — ELEKTRIFIKACIJI PODGORJA

Sami sebi niso verjeli, kaj zmorejo

Vsi skupaj bi se lahko marsikaj naučili od podviga ljudi iz Podgorja

Vsi tisti, ki so navajeni, da kdo drug poskrbi za cesto, elektriko in vodo, bi se morali pošteno zamisliti ob tej številki: 34 kmetij iz Podgorja, Orešja, Podgorice in Zabukovja je moralo zbrati 38 milijonov starih dinarjev, da je v njih hišah zasvetila električna luč. Se celo stara ženica, ki ničesar nima, je odrinila zadnje prihranjene tisočake, da je lahko na slavnostni dan, ko je bilo delo dokončano, z velikim strahom obrnila stikalo tudi v svoji koči.

Dolgo so odpravili svojo staro željo. Bili so se velikih stroškov, ki jih zahteva napeljava električnega toka v hiše, razmetane po bregovih in dolinah.

»Prvi sestanek smo imeli lanskega februarja. Čeravno smo imeli dosti volje, da se lotimo akcije, je bilo kaj

maljo upanja, da jo bomo tudi uresničili,« pripoveduje predsednik elektrifikacijskega odbora Avgust Ocvirk iz Orešja. »Jaz sem pa vedel, da bodo zamislili tudi izpeljali. Ko sem bil na razgovoru pri njih, so se kresale misli in predlogi, celo pripravili so se, to pa je dober znak, da so se trdno odločili iti do konca,« ga je dopolnil predsednik občinske skupščine Marjan Gabrič, s katerim sva obiskala Avgusta.

Dolga je zgodba o boju ljudi za elektriko. Povečini revne domačije teh štirih hribovskih vasic so zbrale nič manj kot 133.000 novih dinarjev gotovine. Ljudje so se odpovedali popravilu hiše ali gospodarskega poslovanja. Ko še ni bilo dovolj, so

zbrali znova. Bil je primer, ko je ena sama hiša prispevala 8.000 dinarjev.

»Kar je res, je res. Če nam ne bi občina toliko pomagala in če ne bi Elektro Krško ponudilo svojega deleža, bi v naših domovih vedno brlele petrolejke. Sevnica občinska skupščina nam je namenila 80.000 dinarjev, Elektro Krško 100.000 dinarjev, za približno 60.000 dinarjev pa smo sami prispevali še z delom in lesom,« nadaljuje Avgust Ocvirk, dodati pa je še treba, da je moral priključek in napeljava v hiši plačati vsakdo sam.

»Tolikšna prizadevnost vaščanov in krajevnih skupnosti v vsej občini nas je spodbujala, da bomo v prihodnje še povečali občinsko pomoč, ki jo nudimo v različnih oblikah. Naši ljudje so s prostovoljnimi akcijami zadnja leta zgradili nič manj kot 38 vodovodov in 160 kilometrov cest ter vaških poti. To je izreden prispevek k napredku naše občine,« je ob koncu razgovora dejal predsednik Obs Marjan Gabrič.

M. LEGAN

OBRAČUN DEJAVNOSTI V ZADNJIH DVEH LETIH

Kritično o sindikalnem delu

S sobotnega občnega zbora občinskega sindikalnega sveta v Sevnici

Občinski sindikalni svet Sevnica je imel 21. februarja občni zbor, na katerem je sprejel pravila organizacije, izvolil 23-članski občinski sindikalni svet in nadzorni odbor ter določil smernice za delo v prihodnjem 4-letnem obdobju.

Referat je imel predsednik ObSS Viktor Auer. Govoril je o naporih za izboljšanje materialnega položaja družbenih dejavnosti, ki jih v občini urejajo z družbenimi dogovori. Prispevki povzročajo večjo obremenjenost gospodarstva. S temi težavami se srečujejo vse manj razvite občine. Osebnih dohodki v sevnici občini zastajajo za okoli 200 novih dinarjev za republiškim povprečjem.

V zadnjem obdobju sindikalne organizacije niso dovolj odpravljale spornih zadev o pravicah delavcev, saj je njih število občutno naraslo. V preteklosti je bilo tudi premalo skrbi za stanovanjske težave delavcev, predvsem ugotavljajo, da delavci ne zmorejo velikih da-

jatev za stanovanja. Govoril je tudi o samoupravljanju in novih ustavnih amandmajih, ki se nanašajo na to področje.

Sledila je kritična razprava, v kateri je sodelovalo več delegatov. Inž. Martin Novak iz Kopitarne je ocenil pomankljivo delo sindikata na področju izobraževanja delavcev. Tudi v delovnih organizacijah so temu posvečali premalo pozornosti. Govoril je tudi o preslabotnem informiranju ljudi v kolektivih.

Mišo Keršič je govoril o težavah, ki spremljajo gradnjo novega zdravstvenega doma v Sevnici. Boris Perko iz JUTRANKE je pripomnil, da so bili ustavní amandmaji v referatu pred-

DAN, KI GA POMNIJO VSE LETO „Razveselimo naše žene!“

Predsednica komisije za družbeno aktivnost žensk Zinka Gabrič o pripravah za dan žena

Sest let vodi komisijo za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL, sodeluje tudi pri drugih organizacijah, kjer bi Zinka Gabrič, prosvetno delavko, težko pogrešali. Koga drugega naj bi torej vprašali, kako bo letos s praznovanjem dneva žena v sevnici občini?

»Nekje je bilo rečeno, da ne bi prirejali zabav, češ da bi raje več denarja namenili za nakup znamkic za gradnjo porodnišnice v Banjaluki. Jaz pa pravim takole: eno in drugo lahko naredimo. Tako malo je treba, da razveselimo naše žene, predvsem starejše, ki se vse leto spominjajo prijetnega trenutka ob prigrizku in pozornosti, ki so je deležne.

Priredili bomo proslavo v občinskem merilu, v sodelovanju s šolami pa tudi v drugih večjih krajevnih središčih. Kot lani bomo tudi letos pripravili sprejem pri predsedniku občinske skupščine, obiskali oba domova počitka, kjer bomo varovance razveselili z nastopom šolskih otrok.

Na sestanku komisije za

družbeno aktivnost žensk smo se v petek dogovorili, da bomo tako kot že več let doslej obiskali starejše in bolehnne matere ter matere z velikim številom otrok in jih razveselili z darili. Zaradi vsega tega akcija za gradnjo porodnišnice v Banjaluki ne bo prav nič trpela, mislim celo, da smo dobili premalo

znamkic,« je dejala Zinka, priljubljena, skromna žena vedrega značaja.

M. L.

MOŽNOSTI JE TREBA IZKORISTITI

Priložnost za kmetovalce

Rejci, pozanimajte se za ugodna posojila, ki jih daje kmetijski kombinat »Zasavje« iz Sevnice

Če zbere kmetijska delovna organizacija sama ali s pomočjo hranilnih vlog kmetovalcev 60 odst. lastne udeležbe, lahko dobi od banke tako rekoč neomejeno vsoto posojila.

To je vodilo kmetijski kombinat »Zasavje«, ki je sklenil povečati sodelovanje s kmeti in z ugodnimi posojili spodbuditi rejo živine. Kreditiral bo zlasti močna krmila po 3-odstotni obrestni meri, lahko pa tudi druge naložbe, ki so potrebne za povečanje reje. Kot je znano, obstaja občinski odlok, ki priznava obljave tistim kmetom, ki vlagajo denar v modernizacijo kmetije.

Da ne bi v času, ko gre živina dobro v denar, rejci prodajali telet, jih bo kombinat odkupil, vendar pustil pri rejcih, ki bodo potem živino zredili s pomočjo posojila kombinata. Kreditiranje močnih krmil bo omogočilo, da bodo redili precej več živine, kot je lahko ob razmeroma manjših površinah zemljišč povprečne kmetije v občini.

Kombinat bo tistim rejcem, ki se bodo odločili za tako sodelovanje, jamčil odkup živine po dnevnih cenah, v primeru, da bi bile le-te nižje od zajamčenih, pa po zajamčenih. S tem je odpravljena negotovost, kako bo s prodajo. Če pa bo kateri izmed rejcev prekršil dogovor in dočela pogodbe, bo izgubil ugodnosti: plačati bo moral mnogo višje obresti od posojila ter še nekatere stroške.

M. L.

Malkovec: sušilnico terjajo nazaj

Na zadnji seji odbora krajevne organizacije SZDL na Malkovcu so razpravljali o sušilnici sredi vasi, ki je bila postavljena s prispevki vaščanov, a je z organizacijo zadrug po vojni prešla v upravljanje kmetijske zadruge, kasneje pa kmetijskega kombinata »Zasavje« v Sevnici. Stavbo bi z razmeroma majhnimi stroški lahko preuredili za potrebe krajevnih organizacij, ki nimajo prostorov. Te dni so na Malkovcu ustanovili tudi mladinski aktiv, razen tega pa bo organizirana gasilska skupina, ki nima kje hraniti gasilskega orodja. Zaradi vsega tega ljudje zahtevajo, naj jim dodelijo v last in upravljanje omenjeno stavbo.

L. U.

SEVNIŠKI VESTNIK

Frutella

Lani vrtoglavo navzgor

To velja za prometne prekrške in mladoletne prestopnike — Drugi prekrški povečini upadajo

Lanska »bilanca« zadev, s katerimi je imel opraviti občinski sodnik za prekrške, se precej razlikuje od predlanske. Predvsem je značilno, da se je znova povečalo skupno število predlogov za kaznovanje in je lani doseglo že veliko število — 1.120.

Kršitve cestnoprometnih predpisov so slej ko prej daleč pred vsemi. Lani so jih obravnavali kar 866, kar je dobrih 200 več kot leto dni prej. Sodnik za prekrške je obravnaval 244 primerov, ko so občani vozili motorna vozila brez vozniskega dovoljenja. Ob porastu motorizacije je razveseljivo, da se sorazmerno zmanjšuje število primerov, ko vozniki upravljajo vozila »pod parom«.

Vse kaže, da se bodo sčasoma vendarle precej zmanjšali prekrški zoper javni red in mir, zelo značilni za naše ljudi. Lani se je sodnik za prekrške ukvarjal samo še z 204 predlanskimi pa z 242 primeri.

Zal pa se je skoraj za tretjino povečalo število mladoletnih prestopnikov, ki pod vplivom slabe vzgoje, slabe knjige in filma ter spremenjenega načina življe-

nja postajajo vse huše družbeno breme.

Kot število mladoletnih prestopnikov vzbuja skrb, tako razveseljuje občutno zmanjšanje prekrškov gospodarskih kamor spadajo tudi prekrški gozdnega zakona. To dokazuje, da je bilo dosedanje kaznovanje učinkovito in je s tem doseglo svojo nameno.

DOPOLNILO

K nedavno objavljenim izjavam odbornikov občinske skupščine Trebnje o kmetijstvu na željo Jožeta Glavana iz Rožemlja dopolnjujemo kratko izjavo iz njegove razprave. Govoril je o velikih težavah malih kmetov, ki ne zmorejo veliko prispevati k skupnim akcijam krajevne skupnosti, ki so zato manj uspešne, kot bi bile lahko. Iz našega zapisa namreč izzveni, da ti kmetje že sami po sebi ovirajo delo krajevne skupnosti, ni pa poudarjeno, zakaj je tako.

Mirna: tudi letos obiski na domovih

V soboto se je na Mirni zbral pripravilni odbor ter sklenil, da bo proslava dneva žena v soboto, 7. marca, ob 17. uri v dvorani TVD Partizan. Organizator je krajevna organizacija SZDL, sodelovali pa bodo tudi člani »Svobode« in učenci osnovne šole. Kot že več let doslej bodo tudi letos obiskali stare in onemogle ženske na domovih, med njimi 99-letno Ano Gorjup iz Zabrdja pri Mirni. Prireditelji vabijo na proslavo kar največ žena.

P. Š.

PREDLOG ZA DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Se bo zdaj premaknilo?

Sindikalna komisija o ureditvi prostora za taborjenje in organizaciji delavskih športnih iger

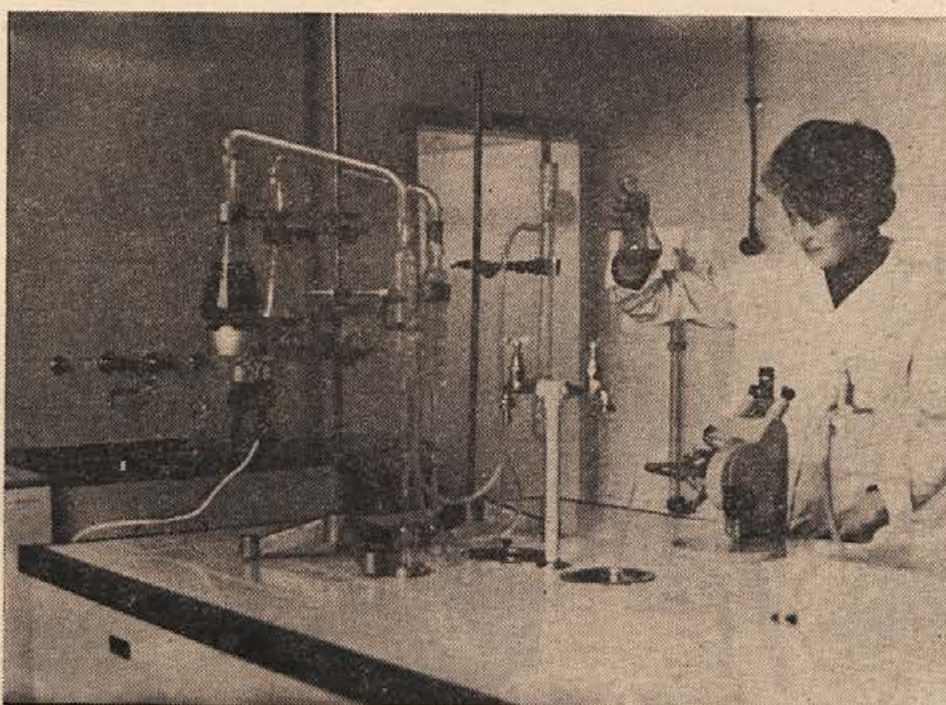
Do konca marca je treba zbrati denar za nakup zemljišča pri Zemlju ob Kolpi ter se odločiti, kako

urediti prostor za taborjenje. Tako so sklenili na seji komisije za oddih in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu, ki se je v četrtek sestala na Mirni.

Znana je pobuda, da bi taborniška organizacija »Četa sivih jelš«, ki šteje zdaj že okoli 150 članov starejših in mlajših, v sodelovanju s sindikalnimi podružnicami in s prispevki delovnih organizacij uredila stalen prostor za taborjenje ob Kolpi. Komisija za oddih in rekreacijo, ki se je trdno odločila uresničiti zamisel, je sklenila predlagati tabornikom, naj uredijo tabor v Strunjanu, kjer bi bilo dobro izkoristiti ponudeno priložnost.

Ze na letošnjem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta so udeleženci poudarjali, kako zanemarjena je športna dejavnost članov sindikata. Komisija je zato sklenila preučiti možnosti za organizacijo delavskih športnih iger, ki so v sosednji novomeški občini zavzele velik obseg. Na četrtkovni seji so imenovali posebno skupino, ki jo sestavljajo Slavko Šmuc, Ivan Polajnar in Jože Hočevar in katere naloga je do konca marca pripraviti konkretne predloge, kako pospešiti športno udejstvovanje članov sindikata.

M. L.

Gospodarski položaj trebanjske občine, ki spada med manj razvite, ne zadovoljuje. Občinska konferenca ZK se zato še posebej zavzema, da bi manj razvita območja dobila ustrezno mesto, v dolgoročnem družbenem razvoju Slovenije. To zavzetost kaže tudi njen delovni načrt, sprejet na torkovi seji. V občini je nujno potrebno z družbeno pomočjo pospešiti razvoj podjetij, ki imajo prihodnost. Med njimi je mirenska »Dana« (na sliki je del njenega novega laboratorija), ki bo letos dopolnila svoje izdelke še s sadnimi sokovi. (Foto: Legan)

AKCIJSKI PROGRAM BO VODILO DELA V PRVEM POLLETJU

Odločno uveljavljati resolucijo ZKS

Na torkovi seji, ki je bila posvečena predvsem delu mladine v občini, so sprejeli akcijski program občinske konference ZK Trebnje

24. februarja je bila v Trebnjem druga seja občinske konference ZK, ki je bila po sklepu s prejšnje seje posvečena predvsem delu mladine in mladinske organizacije v občini. Ob tem je imela na dnevnem redu še vrsto pomembnih stvari: sprejem akcijskega programa, sklep o organiziranosti, poslovnik občinske konference ter sprejem proračuna in zaključnega računa za leto 1969. O razpravi in sklepih bomo več poročali prihodnjic.

Glede na sklep republiškega vodstva ZK, da je treba v občinah do sredine februarja sestaviti akcijske pro-

grame za uresničevanje resolucije prve seje republiške konference Zveze komunistov, je občinski komite ZK v Trebnjem ta program že pripravil in ga delno že izvaja. V petek je bil v Trebnjem že tretji seminar za člane sekretariata krajevnih organizacij, na katerem je tokrat predaval Slavko Vute iz Novega mesta o metodah dela Zveze komunistov ter o vodenju sestankov. Ti seminarji — na vrsti je še eden — spadajo v program uresničevanja resolucije konference ZKS.

Akcijski program pa predvideva še vrsto drugih nalog občinske konference ZK. V marcu bo najprej na vrsti ponoven sklop direktorjev in

predstavnikov samoupravnih organov v delovnih organizacijah, na katerem bodo govorili o gospodarskem razvoju občine. Prav tako bodo v tem mesecu priredili javno razpravo o težah o kmetijstvu, saj bo o tej gospodarski dejavnosti moralo zavzeti jasnejša stališča tudi najvišje partijsko vodstvo.

Predvidena je še vrsta drugih aktivnosti pri čemer je natanko določeno, do kdaj morajo biti opravljene. Tak ovrst delovni načrt spodbuja k delu in prizadevanjem, da bi dobro, demokratično sprejeto resolucijo s prve seje republiške konference uresničili in da ne bi doživela usode nekaterih dosedanjih sicer dobrih sklepov, ki pa so ostali le na papirju.

Koncert tudi v Šentrupertu

Po gostovanju v Sentjanžu in Krmelju je moški pevski zbor »Svobode« z Mirne sklenil gostovati tudi v Šentrupertu. Koncert bo v nedeljo, 1. marca, ob 15. uri. Pod vodstvom Staneta Pečka bodo mirenski pevci zapeli 20 narodnih in partizanskih pesmi.

P. Š.

POLDKA GREGORČIČ

Te dni smo posremili na zadnji poti zavedno partizansko mater in družbeno delavko Poldko Gregorič z Gomile pri Mirni.

Kot kmečki otrok je zgodaj spoznala neizprosno boj za vsakdanji kruh. Ko se je začel boj za narodno osvoboditev, z možem in sinom Markom ni pomišljala po svojih močeh pomagati partizanom. Sovražniki so ji ubili moža, ostal pa ji je sin, ki se je kot zmagovalec vrnil iz partizanov.

V času povojne graditve so oba klicala nove dolžnosti. Poldka je kljub trdemu delu na kmetiji postala prizadevna članica krajevnega ljudskega odbora na Mirni, bila odborica okrajnega odbora, predsednica AFZ in RK, delala pa je tudi v drugih organizacijah.

Smrt je prezgodaj prekinila njeno bogato življenje, prvi trenutek niti verjeti nismo mogli, da se je to res zgodilo.

D. P.

Posebno pomembna je vloga tiska, radija in televizije pri obveščanju o različnih, pa tudi nasprotnih interesih posameznih samoupravljajevskih združenj in družbeno-političnih skupnosti. Demokratično javno razpravljanje je najboljša pot za iskanje naprednih ter najboljših rešitev.

O proračunu občine

Sprejemanje občinskega proračuna za letošnje leto je bilo najvažnejša točka dnevnega reda zasedanja občinske skupščine Trebnje 26. februarja. O predlogu ter o najvažnejših značilnostih občinske blagajne smo bralce seznanili že v prejšnji številki, z nadrobnoštni pa so se imeli priložnost seznaniti na letnih konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze, ki so bile te dni. Na seji skupščine so bili obravnavani tudi več odlokov. Izbrpneje bomo o tem poročali prihodnjic.

O letnem programu SZDL

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze je na četrtkovni seji sprejel predlog delovnega programa za letošnje leto razdeljen po mesecih. Program je usklajen s programom republiške konference SZDL ter občinske konference ZK. Izvršni odbor je naredil tudi razdelilnik za 1.000 znamkic, ki jih bodo prodajali v korist akcij za gradnjo poročnišnice v Banjaluki. Razen tega je odbor sklenil poslati dopise predsednikom krajevnih organizacij glede pravičnega dneva žena.

Mirna: bolj poskrbeti za mladino

Dosedanji predsednik krajevne organizacije ZB NOV na Mirni bo še naprej vodil mirensko organizacijo. Tako so sklenili na letošnji konferenci v začetku februarja. Obravnavali so tudi vrsto drugih organizacijskih vprašanj, razdelitev posojil med nekdanje borce, gradnje stanovanj in težave, na katere naletijo, ter še nekatera druga borčevska vprašanja. Posebej so poudarjali, kako prepotrebna je večja skrb za mladi rod, saj se dogaja, da prepuščena mladina dela stvari, ki jih ne želimo.

D. P.

TREBANJSKE IVERI

■ DRAŽJE TUDI NA POKOPALISCU. Komunalno obrtno podjetje je predlagalo občinski skupščini podražitev pokopalskih pristojbin. Zakupnina za en grob naj bi se več kot potrojila, občutno dražje pa naj bi bile tudi druge usluge. Občinska skupščina je imela odlok o teh cenah na dnevnem redu današnjega zasedanja in si je v odloku zagotovila, da je treba vsaj 30 odst. zbranih pristojbin porabiti za investicijsko vzdrževanje in razširitev pokopališč. S sedanjimi razmerami na pokopališču namreč ni mogoče biti zadovoljen.

■ SKORAJ 3000 OBISKOVALCEV MANJ. Lani se je zmanjšal obisk pri predstavah kina za 2.959 v primerjavi s predhodnim letom ali za dobro petino. To je povzročilo primanjkljaj 155 dinarjev, ki je bil poravnani iz poslovnega sklada. Odbor sekcije je na petkovni seji potrdil poslovanje ter določil nekatera nujna dela pri vzdrževanju prosvetne dvorane: po-

pravilo drvarnice, preplestanje oken in nakup oljnih peči. Po izboru filmov sodeč, letošnji obisk ne bo slabši kot lani.

■ ZDAJ SE ZENSKE. V okviru sindikalne podružnice občinske uprave so sklenili organizirati športno udejstvovanje žensk. Z vadbo nameravajo začeti v marcu, še prej pa se morajo dogovoriti za uporabo šolske telovadnice, ki jo zdaj ob večerih uporabljajo le odbojkarji in košarkarji.

■ ZAMERA MOKRONOZANOV. Mokronožki »farfarji«, ki so se letos tako izkazali s pustno prireditvijo, hudo zamerijo skupini mask iz Trebnja, ki je zbirala denarne prispevke po hišah v Mokronogu. Prireditelji in darovalci so namreč mislili, da zbirajo za plačilo stroškov, ki so nastali ob prireditvi, toda zbiratelji so denar pridržali in ga ob povratku zapravili po gostinah. »To dejanje Trebanjcem nikakor ni v čast, pa čeravno je bil pust,« pravijo v Mokronogu.

TREBANJSKE NOVICE

Trebanjski smučarji se uveljavljajo na medobčinskih tekmovanjih. 18. februarja je Rado Ogriin (na sliki) osvojil v Crmošnjicah tretje mesto med pionirji. (Foto: S. Dokl)

SMUČANJE OB AVTOMOBILSKI CESTI

Vlečnica tik nad motelom

Smučarski klub Trebnje je sklenil zamisel uresničiti do dneva republike — O načrtih govori predsednik kluba inž. Damjan Mlakar

»Ze dalj časa smo ugotavljali, da je v Trebnjem vse več ljubiteljev smučanja, ki pa niso imeli organizacije, da bi skrbeli za načrtni razvoj te športne panoge. Občnega zbora, ki smo ga sklicali minul teden, se je udeležilo 35 ljudi, in če upoštevamo, da je pri mnogih družinah tudi po več smučarjev, moramo reči, da je za začetek odziv res dober.

Na občnem zboru smo si zastavili dve najvažnejši nalogi. Prva je skrb za izpopolnjevanje smučarskih veščin, kar bomo dosegli s smučarskimi tečaji, druga, mnogo zahtevnejša naloga pa je urediti smučišča na pobočju Grmade tik nad trebanjskim motelom ter gradnja smučarske vlečnice, pravi predsednik kluba inženir Damjan Mlakar.

Na zboru je presenetila trdna volja smučarjev, da

uredijo smučišče ob cesti Ljubljana-Zagreb, kar bo velikega pomena za zimski turizem. Severno pobočje Grmade, kjer zdaj raste gozd in bi bilo treba narediti izsek, nudi primeren smučarski teren. Vlečnica bi bila dolga 300 m, kasneje pa bi lahko prigoše podaljšali, celo tako, da bi omogočala veleslanom.

Člani kluba so sklenili prispevati vsak 40 ur prostovoljnega dela, tako da bodo stroški čim manjši. Vlečnica bo veljala 80.000 dinarjev, denar pa bodo zbrali s pomočjo delovnih organizacij. Na občnem zboru so imenovali gradbeni odbor, ki ga vodi direktor Kemoopreme Ivan Gole. V načrtu imajo, da bo smučišče z vlečnico urejeno do letošnjega dneva republike, 29. novembra.

M. L.

Frutella

Odlikovanja za šoferje

V nedeljo, 22. februarja, je bila v Kočevju letna konferenca podružnice združenja šoferjev in avtomehaničarjev. Na njej so se pogovorili o svojem strokovnem delu, izobraževanju, pravnih pomočih, beneficirani delovni dobi, družabnem življenju in drugem. Sprejeli so tudi nov statut, ki določa med drugim da se je podružnica ZSAM preimenovala v združenje šoferjev in avtomehaničarjev. Predsednik republiškega odbora ZSAM Mirko Novak je ob tej priložnosti podelil kočevski organizaciji pismeno priznanje za uspešno delo; odlikovanji in diplomami pa sta prejela tudi predsednik in tajnik kočevske ZSAM Pavel Krapež in Konrad Miše. Več o konferenci prihodnjič.

Sestanki komunistov

V teh dneh so v Kočevju sestanki organizacij Zveze komunistov, na katerih razpravljajo o resoluciji CK ZKS v luči dogajanj v občini. Na sestankih opozarjajo komunisti na okrepljeno delovanje duhovščine, na nekatere pomanjkljivosti informacijskih sredstev (komercializem), na pomanjkljivo družbenopolitično vzgojo mladine in drugo.

Zbor občanov preložen

Zbor občanov Kočevja, ki je bil predviden za danes, je preložen na prihodnji četrtek, 5. marca. Dvorana Doma Jožeta Seška, kjer bi moral biti zbor občanov, je namreč danes zasedena. Na zboru bo posebno zanimiva razprava o predlogu načrta letošnjih komunalnih del na območju krajevne skupnosti Kočevje-mesto.

Obnoviti šole

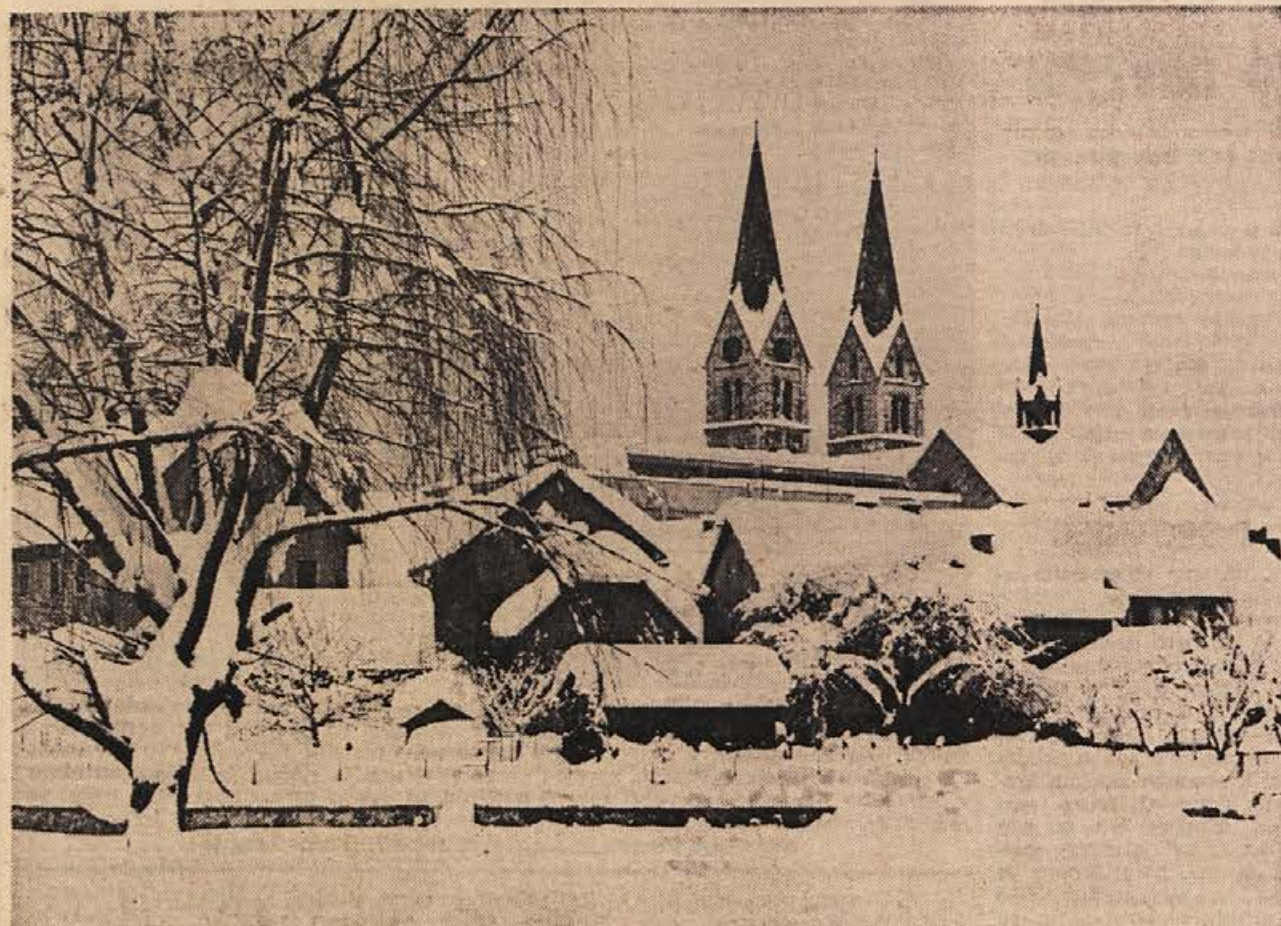
Pred kratkim je posebna komisija pregledala vse šole in popisala najnujnejša dela, ki jih je treba opraviti na šolskih stavbah. Ugotovila je, da bodo ta dela veljala okoli 280.000 din. V tem znesku pa ni všteta obnovitev Posebne šole in stare (»Bračičev«) šole, v katerih bi bilo treba med drugim urediti centralno kupačo in sanitarne prostore.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **NOVI SNEG** v Kočevju ni povzročil večje zmede, ker so ga pričeli takoj pljužiti. Delali so tudi ponoči. Vendar kaže, da to delo ni opravljeno dovolj natančno. S ceste odpravljajo plugi sneg na pločnike, mali plug, ki orje pločnike, pa porine sneg zopet na cesto. To se ponavlja večkrat na dan. Nihče ne očisti prehodov in pešci morajo biti pravi planinci, če hočejo prečkati cesto. Hišni sveti ne skrbijo za čiščenje pločnikov, stranke ne ometajo balkonov svojih stanovanj itd. Človek ima vtis, da krajevna skupnost le preveč varčuje z denarjem in čaka, da nas bo snega rešil spremljubi sonček. Komunalna čisti paš, kolikor more in kolikor dobi za to plačila. Nihče ne more zahtevati od podjetja, da bi dajalo svoj denar za čiščenje snega.

■ **DUNAJSKO DRŠALNO REVILJO** v Celovcu je obiskalo pred kratkim več občanov. Peljali so se z avtobusi preko Trbiča in Beljaka, vračali pa so se preko Ljubelja. Z reviljo so bili zadovoljni, posebno tisti, ki so jo videli prvič. Tisti, ki so jo videli že prejšnja leta, pa so bili bolj zadovoljni z lansko. Ker je padal ta dan sneg, je bila vožnja zelo zoprna. Ze med revijo so večkrat objavljali, da bodo avtobuse brez snežnih verig izločili iz prometa. Tako so imeli naši obiskovalci več skrbi za vožnjo, kakor pa za užitek na reviji.

■ **VSE PREMALO PORNOSTI** se posveča pravilnemu vzdrževanju in čiščenju dimnikov centralnih kurjav, posebno ojnih peči. Res so naprave avtomatične in se upravljajo same, kar pa velja le za peč oziroma stroj. Dim-

KOČEVJE — zima (Foto: Dušan Tošaj)

Obeta se jim lepa bodočnost

Če s starimi stroji dosegajo veliko storilnost, bodo z novimi še večjo — Kolektiv LIK je pohvalil tudi predsednik Kavčič — Hitreje bodo lahko napredovali le v tesnem sodelovanju z močnejšim podjetjem

Podjetje LIK je lani v primerjavi z letom 1968 doseglo za 31 odstotkov večji celotni dohodek, za 25 odstotkov večji dohodek, za okoli 3 krat večje sklade in za 25 odstotkov večji povprečni čistilni osebni dohodek.

Razen tega so zvišali amortizacijsko stopnjo, da so ustvarili za 40 odstotkov večjo amortizacijo, kot bi jo, če bi jo obračunavali po najnižjih dovoljenih stopnjah. Delitveno razmerje med skladi in osebni dohodki je bilo 20,8 : 79,2. Dohodek na zaposlenega je znašal 25.000 din, celotni dohodek na zaposlenega pa 77.300 din.

Pri tem pa moramo upoštevati, da so v obratu šolskega pohištva, ki se mu s

posodobljenjem obeta lepa bodočnost, dosegli nad 100 tisoč din celotnega dohodka na zaposlenega. Ko si je predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič pred kratkim ogledal ta obrat in zvedel za storilnost na zaposlenega, je dejal, da mora čestitati delavcem, ki v takem zastarelem obratu dosegajo tako veliko proizvodnjo in celo ustvarjajo dohodek. Menil je, da bi v takih prostorih in s tako opremo skoraj povsod imeli izgubo, delavci LIK pa dosegajo storilnost podobnih sodobnih tovarn.

Nadalje je poudaril, naj tesneje sodelujejo, s kakšnim podjetjem, ki lahko omogoči posodobljanje in občuten porast proizvodnje

v obratu šolskega pohištva. Marljivost in znanje delavcev tega obrata pa sta porok, da bo posodobljen obrat dobro posloval. Razgovori o takem sodelovanju še potekajo.

Lani je začela obratovati pri LIK tudi nova žaga, ki so jo zgradili namesto stare, ki je bila pogorela. Na občuten porast celotnega dohodka in ostalih postavk je seveda precej vplivala tudi žaga, ki pa je lani zaradi pomanjkanja surovin delala le s približno 70 do 75 odstotki zmogljivosti.

Z novim letom je začela poskusno obratovati nova tovarna ivernih plošč. Izvidi so pokazali, da so plošče zelo dobre, saj so se uvrstile med najkvalitetnejše, kar jih izdelujemo pri nas.

Iverka dela zdaj v dveh izmenah, s 1. marcem bo začela delati v treh, v drugem

RAZGOVOR S PEPCO ZAJC, POSLOVODKINJO HOTELA PUGLED

Stregla predsednika Tita

Rada bi vedela, kdaj bo modernizirana cesta in kdaj bo Kočevje dobilo plavalni bazen?

Katerega dogodka pri vašem delu se najraje spomnite?

Najlepše in najbolj razburljivo je bilo, ko sem leta 1964 stregla maršala Tita.

Ste stregli še kake druge visoke goste?

Veliko. Omenim naj le majorja Jonesa, Petra Stambolića, visokega ameriškega vojaškega predstavnika Mac Cloya in princa Lihtenšteinskega.

So visoki gostje sitni?

Sploh ne. Veliko bolj so preprosti in dostopni, kot sem pričakovala.

Kako vam je delo všeč?

V gostinstvu ni najslabše, sicer ne bi vzdržala toliko let. Privadiš se delu in ljudem. Še pred šestimi leti je bilo precej težko, zdaj pa se nas le

še včasih privoščiti kakšen posameznik.

In kaj bi radi zvedeli?

Ce bo cesta do Broda na Kolpi asfaltirana, preden bom šla v pokoj. Rada bi vedela, kdaj bo dograjena in kdaj bo Kočevje dobilo plavalni bazen?

Odgovarja Miro Hegler, predsednik občinske skupščine Kočevje:

— So zelo velike možnosti, da bo cesta Kočevje — Brod na Kolpi posodobljena najkasneje v prihodnjih petih letih. Ni pa posebnih možnosti, da bi Kočevje kmalu dobilo plavalni bazen, ker pač ni denarja. Krajevna skupnost si prizadeva, da bi še leto uredila zaslino kopališče na Rinži pri Mahovniku.

Razvijajmo tak sistem odnosov na področju javnega obveščanja, ki ustreza naravi samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije! Pozdravljamo podružbljanje informacij, organsko spajanje informativne dejavnosti z interesi združenih proizvajalcev!

Kočevje: nastop narodnih ansamblov

28. marca bo v Seškovem domu v Kočevju srečanje narodnih ansamblov iz občine Kočevje. Za nastop so se doslej prijavili: Trio Mihelič, šolski instrumentalni ansambel in še nekateri. Na nastop so vabljeni tudi posamezniki (harmonikarji), ki igrajo po različnih lokalih. Kdor želi sodelovati, naj se do 21. marca prijavi pri Ivu Staniču, osnovna šola Kočevje.

Prvič brez težav

Na nedavni skupščini temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje in sveta za otroško varstvo so obravnavali uresničitev lanskega programa vzgoje in izobraževanja, zaključna računa sklada TIS in sklada za otroško varstvo ter program vzgoje in izobraževanja za leto. Med drugim so ugotovili, da je TIS lani prvič dobila za svoje delo primerno denarja, kar je vplivalo tudi na učne uspehe šolarjev.

„Lahko verjamemo ali pa ne“

Je res za ceste v kočevski občini porabljeno nad polovico več denarja, kot ga je pripadalo? Zakaj inšpektor ne dobi podatkov?

Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje je 19. februarja razpravljal med drugim tudi o vzdrževanju cest II. in III. reda v občini.

Iz poročila cestnega podjetja Novo mesto je med drugim razvidno, da je bilo za ceste v kočevski občini lani porabljenih skoraj 55 odstotkov več denarja, kot bi ga bilo lahko po pogodbi.

Člani sveta so poudarili, da temu lahko verjamemo ali pa tudi ne in da je bila posebno cesta proti Brodu na Kolpi zelo slaba.

Občinski cestni inšpektor inž. Tone Knavs je povedal, da je zaprosil cestno podjetje Novo mesto, naj mu da podatke o lanskem vzdrževalnih delih na kočevskih cestah in stroških, vendar podatkov ni dobil. Zaprošil je

tudi za načrt o vzdrževanju cest za to zimo, pa ga tudi ni dobil, čeprav je polovica zime že minila.

Na seji je bilo pojasnjeno, da občinski inšpektor za ceste po sedaj veljavnih predpisih nima pravice zahtevati teh podatkov. Seveda pa bi jih z obojestranskim razumevanjem le lahko dobi in tako uspešneje opravljal svoje delo.

Vendar taki predpisi ne morejo biti v skladu s samoupravnimi pravici. Denar za vzdrževanje cest prispevajo namreč delovne organizacije in občani v obliki raznih taks in prispevkov oziroma davkov. Prav zato imajo občani in delovne organizacije tudi pravico, da zvedo, koliko denarja so za vzdrževanje cest prispevali in koliko je njihov denar porabljen.

STANOVANJSKO PODJETJE KOČEVJE

razpisuje

JAVNO USTNO LICITACIJO

za oddajo stavbnih zemljišč v letu 1970

na področju mesta Kočevje in okolice

Licitacija se bo opravljala v razdobjih 1—2 mesecev. Natančnejši podatki in pogoji so objavljeni na razglasnih deskah v veži poslopja občinske skupščine, Stanovanjskega podjetja Kočevje in na hiši Trg svobode št. 44.

Prva licitacija bo 25. marca 1970.

KOČEVJSKE NOVICE

Stanovanja za učitelje

Štiri družinska stanovanja bodo veljala okoli 600.000 din — Manjka še okoli 200.000 din

Ze vsa povojna leta manjka v Loškem potoku stanovanj za prosvetne delavce. Zaradi tega nimajo dovolj učnih moči. Kraj je že tako odroččen, težave pa imajo še tam, kjer jih ne bi smelo biti: se pravi pri stanovanjih.

Krajevna skupnost je z družbeno-političnimi organizacijami zastavila vse sile, da

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

Kočevje:	Ribnica:
(cene v din za kg)	(cene v din za kg)
krumpir 0,90	0,80
svže zelje 2,60	2,80
kislo zelje 2,80	2,80
kisla repa 3,00	3,20
ohrov 3,00	3,20
cvetača 4,40	3,80
fižol v zrnju 5,65	4,50 in 6,00
čebula 4,20	4,20
česen 13,20	13,00
solata 5,80	6,10 in 9,80
špinata 7,10	6,50
korenje 2,20	2,30
peteršilj 6,00	6,50
zelena 3,00	—
radic 11,00	11,70
por 3,00	3,20
jabolka 1,60 do 2,40	2,00
hruške 3,40	3,50
grozdje 5,20	5,00
limone 4,90	5,30
pomaraneče 5,00 in 5,40	5,30
banane 6,20	6,20
ananas 7,00	7,50
jajca (cena za kos) 0,63 in 0,75 0,65 in 0,90	—

bi to pereče vprašanje končno rešila. V načrtu je, da bi začeli spomladi graditi štiri družinska stanovanja, za kar potrebujejo 550.000 do 600.000 din.

Občinska skupščina je v te namene odobrila 200.000, kmetijska zadruga Loški potok bo dala 150.000 din posojila, stanovanjsko podjetje Ribnica pa 50.000 din. Zbrati je treba še 150.000 do 200.000 din, da bi lahko začeli graditi.

Svet krajevne skupnosti Loški potok je zaprosil občinski odbor ZBZB NOV Ribnica, naj posreduje pri komisiji za stanovanjska vprašanja pri občinski skupščini za odobritev posojila iz njihovega sklada. V zameno bi odstopili eno stanovanje udeležencu NOV iz Loškega potoka, ki je potreben stanovanja.

Vsekakor zaslužijo pobudniki za gradnjo stanovanj za prosvetne delavce vso podporo.

Prodajna skladišča INLES Ribnica, ki jih ima to podjetje po Jugoslaviji doslej 5, bodo letos prodala za 49,5 milijonov din blaga ali enkrat več, kot je znašal plan za lani. INLES namerava letos odpreti še eno prodajno skladišče (v Bosni ali Hrvatski), ker so uvideli, da je tak način prodaje koristen za podjetje in kupce. Na sliki: prodajno skladišče INLES v Ribnici si je nedavno ogledal tudi predsednik CK ZKS Franc Popit (Foto: Primc)

Z ZBORA VOLIVCEV V SUŠJAH

Nekaterim znižati ali oprostiti davke

Zemljišča ob Bistrici so izpostavljena poplavam, ponekod pa so močvirna — Volivci predlagali oprostitev davkov za kmete, ki popravljajo gospodarska poslopja in kupujejo stroje — Novi člani konference

V Sušjah je bil 15. februarja zbor volivcev, združen s konferenco krajevne organizacije SZDL. V prvem delu so najprej obravnavali delo in naloge Socialistične zveze.

Menili so, naj bi bila SZDL predvsem pobudnik raznih del in nosilec političnih dogajanj, na tem območju, kjer prebiva okoli 800 prebivalcev. Strinjali so se s prizadevanji gasilcev v Vinici. Zaporiti bodo gradili gasilni dom, katerega prostori bodo na razpolago tudi družbeno-političnim organizacijam. Takega prostora sedaj

v teh krajih nimajo. Na konferenci so izvolili tri člane občinske konference Socialistične zveze Ribnica.

V drugem delu je nadaljeval sestanek zbor volivcev. Predsednik krajevne skupnosti Sušje in občinski odbornik Anton Govže je volivce seznanil z lanskim delom krajevne skupnosti in z letošnjim programom. Čeprav je

bilo malo denarja, je dosegla krajevna skupnost na področju komunalne dejavnosti lepe uspehe. Občani so vložili tudi precej prostovoljnega dela.

V razpravi so bili volivci mnenja, da bi bilo treba opraviti novo katastersko merjenje zemljišč. Marsikje so iz njih nastali travniki, zato je tudi dohodek od zemljišča manjši, kot je bil prej, ko je bila parcela še obdelovalna.

Tudi davki na zemljišča so po mnenju kmetov previsoki, predvsem za zemljišča ob Bistrici, ki zaradi neurejene struge poplavlja travnike. Precej travnikov je zamočvirjenih in raste na njih slaba krma.

Volivci so se zavzeli, naj bi občina oprostila davčne obveznosti kmete, ki si izboljšujejo gospodarska poslopja in nabavljajo kmetijsko mehanizacijo. Ponovno so kritizirali osemenjevalno službo živine.

Ker dosedanja vodovodna skupnost Sušje ni mogla posloovati v enaki organizacijski obliki, kot je doslej, so ustanovili »Pogodbena skupnost« za upravljanje z vodovodom za območja vasi Sušje, Zopotok, Vinice in Slatnik. Izvolili so nov članski upravni odbor, ki mu predseduje Jože Ilc iz Slatnika.

ustreznih solah za potrebe vzgojno-izobraževalnih zavodov osnovnih šol in posebne šole.

Delovnim organizacijam in skupnostim, ki nimajo možnosti oziroma potrebe za štipendiranje in kreditiranje, pripravljamo, naj nakažejo svoj prispevek v bodoči sklad za štipendiranje in posojila pri temeljni izobraževalni skupnosti Ribnica.

S tem bo omogočeno združevanje denarja za štipendiranje in kreditiranje. Skladu pa bo zagotovljena nepretrganost dela, seveda če bodo delovne skupnosti denar vsako leto redno prispevale.

Občinska skupščina naj bi sprejela sklep, da bo njen prispevek, ki ga bo določila za sklad, v proračunu stalen in se bo povečeval skladno s povečanjem proračunskih sredstev. V vsej občini bo treba zagotoviti javnost razpisovanja štipendij in kreditiranja. Le tako bomo spravili štipendiranje na pravi tir.

Tudi trinajsti uspešen

Pred kratkim je bil v Ribnici dokončan dvomesečni tečaj za gostinske delavce, ki ga je organizirala delavska univerza. Tečajniki so si pridobili mnogo koristnega znanja, ki ga bodo lahko uporabili pri svojem delu. Tečaj je obiskovalo 13 tečajnikov. Vsi so ga uspešno opravili.

proračuna krajevni skupnosti.

Razumljivo je, da bo Turistično društvo moralo ta denar krajevni skupnosti vrniti, posebno še, ker o plačilu tega dolga niti ne obstaja pismen sklep bivšega sveta krajevne skupnosti Sodražica.

Čimprej sklad za štipendiranje

Zagotoviti pa je treba tudi, da bo razpisovanje štipendij in posojil javno — Denar za štipendije združevati, pa tudi občinska skupščina naj redno prispeva v ta sklad — Posebno skrb nadarjeni mladini

O štipendiranju v ribniški občini je bilo izrečenih že veliko besed. Zadeva bo dokončno rešena, ko bo ustanovljen sklad za štipendiranje in posojila. Sklad bo pri temeljni izobraževalni skupnosti ali pri občinski skupščini.

Sklad bo imel predvsem naslednje naloge: zagotavljal bo enotnost štipendiranja in kreditiranja glede na merila za dodeljevanje štipendij in posojil ter pogojev, ki jih bodo morali izpolniti študenti in dijake na

pendisti in posojilojemalci posebno pozornost bo moral posvečati štipendiranju in kreditiranju nadarjene in socialno ogrožene mladine; z denarjem sklada bi štipendirali študente in dijake na

V statutih skoraj nič o obveščanju

Brez obveščenosti pa ni samoupravljanja — Preveč pristojnosti poslovnim odborom — Marsikje so pozabili, da delajo v podjetju tudi razne organizacije — Kakšen naj bo pravni položaj političnih delavcev?

Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Ribnici so razpravljali o statutih nekaterih večjih delovnih organizacij. Kakor vemo, morajo vse delovne organizacije uskladiti samoupravne akte s 15. ustavnim amandmajem.

V vseh kolektivih so se lotili dela resno. Vendar bi mogli osnutkom statutov očitati več pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti. Vodstvo občinskega sindikalnega sveta meni, da imajo skoraj vsi osnutki statutov pomanjkljivost, ker dajejo preveč pristojnosti v zvezi z odločanjem poslovnim odborom. To pomeni, da jemljejo pristojnosti odločanja delavskim svetom. Prav tako se ne strinjajo z določilom, ki spodbuja direktorja za mandatarja poslovnega odbora, kot

so v nekaterih podjetjih za pisal v statutu.

Zelo malo je v statutih zapisanega o obveščanju. Sindiki bi morali, da so prav zaradi premajhne obveščenosti člani kolektiva premalo poučeni o dogajanjih v svojem podjetju. V statutu sleherne delovne organizacije bi morali dati pomemben poudarek na določila o obveščanju.

Podobna pomanjkljivost velja tudi za vlogo političnih organizacij v kolektivu. V marsikaterem podjetju so se

stavljalci statuta pozabili, da delujejo v njihovem kolektivu sindikalna organizacija, zveza komunistov, mladinska organizacija. Vsekakor morajo te organizacije dobiti svoje mesto v statutu. V zvezi s tem naj še omenimo, da bi morali v statutih določiti tudi položaj političnih delavcev v podjetju.

Predsedstvo sindikata meni, da lež prav sedaj na sindikalnih organizacijah velika odgovornost. Vložiti bodo morale ves svoj vpliv, da bodo odpravljene pomanjkljivosti v samoupravnih aktih. Občinski sindikalni svet jim bo pri tem nudil vso pomoč.

Več za socialo

Letos je določeno za socialno varstvo v ribniški občini znatno več denarja kot lani, in sicer 686.000 din, medtem ko je bilo lani izplačano 491.976 din. Največ denarja, to je 220.000 din, je določeno za priznavalnemu borcem. Za oskrbnine za odrasle v domovih je določenih 170.000 din, za oskrbnine v mladinskih domovih 111.000 din, za stalne socialne podpore 100.000 din itd.

Več, a še premalo

Letošnji proračun dohodkov in izdatkov občinske skupščine Ribnica bo predvidoma za 13 odstotkov večji, kot je bil lanski.

Svet za finance je 19. februarja o predlogu proračuna razpravljal in dal nanj nekaj pripomb, predvsem na obveznosti proračuna. Svet je bil mnenja, da bi nekatere obveznosti iz prejšnjih let prenesli na uporabnike.

Kaže, da bodo krajevne skupnosti s skopo odmerjenimi sredstvi tudi letos le životarile, čeprav bi morale imeti zagotovljene stalne dohodke. O tem bodo povedali marsikaj tudi občani na svojih zborih.

Travniki v najem

Kmetijska zadruga Ribnica bo v kratkem sklepala dolgoročne pogodbe za oddajo zemljišč v najem. Oddala bo travnike na Ugarju, v Ortneku in Sodražici. Prednost bodo imeli kmetje, ki pogodbeno sodelujejo z zadrugo (rede živino ali prodajajo mleko). Kmetijska zadruga bo zbiralala prijave kmetov do konca februarja.

Predavanja za kmete

Kmetijska zadruga Ribnica organizira strokovna predavanja za kmete. Predavanja bodo v vseh večjih krajih na njenem območju. O proizvodnji mleka, krmljenju živine in drugem bodo predavali strokovnjaki KZ, Kmetijskega inštituta v Ljubljani, Kmetijskega zavoda iz Ljubljane in Ljubljanskih mlekarov. Prvo predavanje je bilo v Dolenji vasi, večina pa se jih bo zvrstila v marcu.

Razstava živine

Razstava plemenske živine sivo rjave pasme bo 8. septembra. Tako je sklenil živinorejski odbor kmetijske zadruge Ribnica. Kraj razstave še ni določen, zelo verjetno pa bo to v Sodražici. Razstava bo posvečena 60-letnici rejskega dela in bo ena izmed prireditelj tega jubileja, ki so ga začeli v ribniški občini proslavljati lani.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

■ ■ ■ ZADNJI SNEG KOMUNALE NI PRESENETIL; začela je takoj pluziti, ko je snežna plast narasla. Pluzili so noč in dan, tako da so bile ceste IV. reda sorazmerno hitro očistene in promet ni bil oviran. Upamo, da bo tako tudi v primeru, če nas bo sneg še obiskal.

■ ■ ■ DOM PROPADA — Zadrugi dom v Zopotoku je bil na zadnjem zboru volivcev v Sušjah ponovno na dnevnem redu. Ljudje zamerijo kmetijski zadrugi Ribnica, Stanovanjskemu podjetju in stanovalcem doma, ker se tako malo brigajo za vzdrževanje zgradbe. Na podstrešju so razbite šipe v oknih, tako da imata sneg in dež prosto pot. Ljudi jez in žalosti hkrati, ker so stavbo zgradili v glavnem s prostovoljnimi delom, sedaj pa pred njihovimi očmi propada.

■ ■ ■ NEVARNO ZA PESCE.

še bolj pa za solarje je križišče cest pred osnovno šolo v Ribnici. Solarji prečkajo to križišče, ko gredo v šolo ali domov. Križišče je tudi nepregledno. Prav bi bilo, da bi tu postavili tablo, ki bi opozarjala voznike in pešce, naj bodo pri prehodu previdni. Prav tu je že prišlo do prometne nesreče.

■ ■ ■ MATERIAL 2E KUP-LJEN — Gasilci v Vinicah-Zapotoku se pripravljajo na gradnjo gasilskega doma. V ta namen so nabavili opeko, cement in apno. Kmetje so obljubili okrog 50 kubnih metrov jelovega lesa, nekateri so dali pomoč v denarju, vsi pa bodo pomagali pri gradnji s prostovoljnimi delom. Graditelji računajo tudi na materialno pomoč pri delovnih organizacijah, občinski skupščini ter občinski gasilski zvezi.

Cesto Semič-Gradac bodo gradili spomladi

Na črnomaljskem koncu so se razširile novice, da cesta Semič-Gradac še ne bodo gradili tako kmalu. Ta vest je marsikoga spravila v slabo voljo, saj si tamkajšnji prebivalci silno želijo, da bi bila ta cesta kmalu asfaltirana.

Cestno podjetje Novo mesto je dalo takele pojasnilo:

»Cesta Semič-Gradac bo asfaltirana najkasneje do julija letos. Z deli bomo začeli zgodaj spomladi. Če je za gradnjo ceste zagotovljen denar občinske skupščine Črnomelj, ne bo nikakih ovir.«

Viniški gasilci zbrali 6.000 din

Viniški gasilci vneto zbirajo prispevke za nakup nove motorke. Akcija je v polnem razmahu. Zbranega imajo že več kot 6.000 din. Člani upravnega odbora so močno angažirani v zbiralni akciji. Nova motorka bo stala približno 18.000 din. Denarno pomoč so obljubili tudi domačini, ki so na delu v tujini.

Turistični seminar za mladino

Turistična sekcija na Vinici je organizirala tritedenski seminar za mladino z viniškega konca. Na seminarju bodo poslušali različna predavanja, kako je treba gostu opremiti sobo, kako mu je treba postreči in kaj ponuditi.

Pobuda, ki jo je dala viniška turistična sekcija, je vredna pohvale. Črnomaljska turistična društva in sekcije namreč samo še životarijo, na viniškem koncu, kjer se zadnja leta turizem nekako razvija, pa so sklenili, da bodo poskrbeli za vzgojo mladine, ki se bo ukvarjala s turizmom.

Starine bodo ostale doma

Na črnomaljskem koncu ugotavljajo, da ljubitelji starin iz Ljubljane in nekaterih drugih krajev, tudi inozemci, za majhen denar odkupujejo pri črnomaljskih kmetih najrazličnejše starinske predmete, ki jih imajo spravljene na podstrešjih. Odslej si bodo prizadevali, da bo starinsko narodno blago ostalo doma. Ljudem bodo povedali, kakšno vrednost imajo nekateri stari predmeti, in jih tako opozorili, da jih ljubitelji starin izkoriščajo.

ČRNO MALJSKI DROBIR

■ **MLADINSKI PIHALNI ORKESTER** je imel 13. februarja konferenco, na kateri so ustanovili aktiv ZMS. V njem so združeni mladi godbeniki. Izvolili so svoj odbor. Predsednik odbora je Mirko Papež. Sklenili so, da bodo izdelali pravila mladinske godbe, v katerih bodo poudarili namen in pomen mladinskega pihalnega orkestra. V mladinski godbi je zdaj 28 mladincev, ki bodo po končani osemletki ali poklicni šoli ostali v domačem kraju in sestavljali jedro mladinskega pihalnega orkestra. V glasbeni šoli niso pozabili na potrebo po novih članih. Poslali so razpis za mlade godbenike na osnovno šolo Črnomelj. Odzvalo se 18 mladincev. Pričakujejo, da bo precejšen odziv tudi na poklicni šoli, v BELTU in ostalih delovnih kolektivih.

■ **OBČNI ZBOR** je sklical krajevni odbor v Adlešičih 22. februarja. Povabili so tudi Leopolda Kreseta in predstavnik občinske skupščine Črnomelj. Na zboru so govorili o problemih

„Niso poredni, le učiti se nočejo!“

Porazen učni uspeh na črnomaljski gimnaziji je bil vzrok za pomenek z ravnateljem prof. Janezom Kambičem: »Vsega je kriva neresnost!«

V tretjih in četrth razredih, kjer bi človek pričakoval malo več resnosti, so se najslabše odrezali. Niti 40 odstotkov dijakov ob polletju ni izdelalo. Učni uspeh celotne šole je bil prav tako slab, saj je le polovica učencev ušla brez slabih ocen.

— Tovariš ravnatelj, ali ste razčlenjevali vzroke slabega znanja? Kaj ste ugotovili?

— Zelo smo bili zaskrbljeni. Seveda smo ugotavljali, zakaj tako in če morda del krivde ne leži tudi v nas. A ne! Isti profesorji učijo tudi v prvih dveh razredih, učenci pa so na primer v II. a dosegli 70-odstoten uspeh. V glavnem so dijaki za slabe ocene sami odgovorni. Tudi ne gre za težke živ-

ljenjske razmere, ki bi jih lahko šteli za objektivne težave, marveč je vsega kriva neresnost.

— V čem se kaže neresnost, kot jo imenujete?

— »Spricanja« je zelo veliko. Starši včasih tjavdanj podpisujejo opravičila, mi pa jih vzamemo na znanje. Končno so stariši odgovorni za otroka. Mar ne? Opravičilo je za nas dokument, čeprav vemo, da je bil ta ali oni ob tistem času, ko ga mati opravičuje, v lokalu namesto v postelji.

— Ste morda imeli razgovor s starši?

— Imamo stalne govorilne ure, a so zelo slabo obiskane. Zal!

— Pa staršev nič ne zani-

ma, zakaj ima otrok tako slabe ocene?

— Na to vprašanje ne vem odgovora. Ze od nekdaj je tako, da v večini primerov starši za vse slabe ocene dolžijo profesorje, medtem ko se pri vsaki dobri oceni pokaže »brihtnost« otroka. To imajo učenci seveda po atetu in mami.

— So torej vaši dijaki poredni, kar se da?

— Ne, niso poredni, le učiti se nočejo. Pri izvenšolskih dejavnostih imajo celo lepe uspehe. Pred kratkim so fantje ustanovili foto-kino klub. Sami so uredili prostor in napeljali elektriko. Takih akcij smo veseli. Tudi v kulturni dejavnosti so se imenitno izkazali s prireditvijo Spomenik brez podstavka. Izdajajo dijaško glasilo Plamen, delajo v več krožkih. Se pravi, da so sposobni, le šolska snov jim ne diši. Ne zavedajo se, da bo naenkrat matura. In kaj potem?

R. B.

POPRAVEK

V prejšnji številki sta se na črnomaljski strani vrinili kar dve napaki. V članku »Daleč naokrog brez tekme«, kjer je govor o kanižarski opekarni, je zapisano, da grede v investicijo s 3.900.000 din lastnih sredstev, kar pa ni res. Številka 3 je popolnoma odveč in so jo pritisnili v tiskarno.

V članku »Letos nova brigalna« pa je nastala pomota pri kritiki vodstva viniških gasilcev. Tajnika na gasilskem občnem zboru nihče ni dajal v slabo luč, kakor piše, temveč le predsednika in blagajnika. Bralce prosimo, naj zmešnjavama oprostite.

Kar tri dolžnosti hkrati

Ko so v Beltu ustanovljali mladinski aktiv, so se starejši smejali — Tudi mladinci so bili nezaupljivi — Aktiv vodi prizadevni orodjar Franc Štefanič

aktivni so delavni in marsikaj sami naredijo.

Kaj nameravajo delati mladinci v BELTU?

»Prizadevali si bomo, da izboljšamo kadrovsko strukturo, organizirali bomo mladino, tudi tisto, ki prihaja v Črnomelj od drugod, krepili bomo samoupravljanje. Seveda računamo na pomoč sindikata. Ko smo ustanovili mladinski aktiv, so se nam starejši smejali, tudi mladina tega ni jemala resno.«

Kaj misliš o Dolenjskem listu?

»Zadnja leta je tehnično in vsebinsko mnogo boljši. Zanimiva je tudi mladinska stran, kjer lahko marsikaj preberemo o našem delu in tako spoznamo, kaj delajo mladinci iz drugih dolenjskih krajev. Svoj kotiček smo v Dolenjcu zares pogrešali.«

TONE LATERNER

Črnomaljski so se pomerili v veleslalomu

V nedeljo dopoldne je občinski sindikalni svet iz Črnomlja organiziral v Črnomolj občinu sindikalno prvenstvo v veleslalomu. Tekmovanja se je udeležilo 20 smučarjev, zmagal pa je inž.

Gido Rozman, ki je imel enakovredna nasprotnika samo v inž. Plečku in Svetiču.

Rezultati: 1. inž. Rozman 39,9, 2. inž. Plečko 39,9 (oba rudnik Kanižarica), 3. Knez (GO Črnomolje) 43,9, 4. Lipar (ISKRA Semič) 46,1, 5. Siler (BETI) 47,7, 6. Pišec (BELT) 48,3, 7. Škedelj (Partizan) 50,1, 8. Cesar (ISKRA Semič) 57,2, 9. Pipan 60,3, 10. Plaznik 60,8 (oba OŠ Črnomelj) itd.

Ekipno: 1. Rudnik Kanižarica (inž. Rozman, inž. Zlečko) 78,8, 2. ISKRA Semič (Cesar, Lipar) 103,3, 3. BELT (Gladek, Pišec) 113,0 in 4. OŠ Črnomelj (Plaznik, Pipan) 120,1. Sd

Strogo zaupno vam povem...

Povsod po svetu imajo znanci med seboj zaupne pogovore. Zgodi se kaj takega, kar ni za javnost. Mala anketa na črnomaljskih ulicah

Franc Štajdohar, Zdenka Henigman in Jože Kastelic

Kaj pa v Črnomlju? Kaj si znanci pripovedujejo na uho?

»PRI NAS JE VSE JAVNA SKRIVNOST«

Najprej povprašam Franca Štajdoharja iz Črnomlja, misleč, da ima kot upokojenec dovolj časa za klepet. Na kratko me je odpravil: — Prvič se ne čutim upokojenca, ker sem že od prvega dne uradne upokojitve zasut s funkcijami. Drugič znanca na uho ne bi imel kaj povedati. Kar je v Črnomlju skrivnost, tako vsi naenkrat zvemo. Z ljudmi, ki bi mi lahko res kaj »super zaupnega« povedali, žal nimam zveze. Na uho povem kvečjemu kakšno šalo.

»SAMO O ENI STVARI GOVORIM«

Pred avtobusno postajo sem naletela na Jožeta Kastelca iz Deskove vasi pri Starem trgu: — Nesrečen človek sem. — je rekel. — Nimam prijateljev in nimam navade komu

R. B.

»ČE BI DOBILA SLUŽBO...«

Nisem pričakovala, da mi bosta dekletki, ki sta se hihitali, povedali tisto, kar ju je spravljalo v dobro voljo. Ena pa je vseeno odgovorila: Zdenka Henigman z Dobljčke gore: — Midve s prijateljico Stanko Rožman se polhem pogovarjava o službi. Ne bi radi ostali doma. Na kmetijah za mlade ljudi ni nobenega življenja. Preveč garanja, nič zasluzka in nobene zabave. Dobiti službo pa je težko.

S POSVETOVANJA O TURIZMU:

Nimajo turistične tradicije, pač pa zelo dobre možnosti

Občinska konferenca SZDL bo priporočila občinski skupščini, naj ponovno ustanovi svet za turizem in gostinstvo — Z njegovo pomočjo bodo začeli uspešneje razvijati turizem, ki pomeni za Belo krajino lepo bodočnost

Rekli bi, da je o novi turistični sezoni v Beli krajini zdaj, ko mehke gričke pokriva globok sneg, prezgodaj govoriti. Črnomaljski ne mislijo tako. Na četrtkovni, 7. seji občinske konference SZDL so pogumno in odkrito spregovorili o razvoju turizma v občini. Za razvoj turizma se niso dovolj brigali niti občani ne družbeno-politične organizacije, prav tako tudi ne občinska skupščina, ki je svet za turizem in gostinstvo celo ukinila. Sad neuskladenih prizadevanj za razvoj te panoge je tu: turistom so odprli vrata le na stečaj, zato ni čudno, da je turistični priliv manjši, kot drugje.

Bela krajina nima turistične tradicije, ima pa velike možnosti za razvoj turizma. Pred leti ustanovljena turistična društva in sekcije so le životarila in ostala brez članstva. Tudi drugi so gledali na turizem s strani: gostinci, ki niso znali privabiti in obdržati gostov, trgovci, ribiči, lovci.

Na seji so menili, da od letošnje turistične sezone se ne morejo pričakovati veliko. Lahko bodo le marsikaj izboljšali ter poskrbeli za izdelavo srednjeročnega programa razvoja turizma, ki je še kako potreben.

V marcu mesecu bodo začeli v vseh večjih krajih ustanovljati turistična društva in sekcije, ki bodo skrbele za lepšo podobo kraja, propagando, organizacijo prireditelj ter športna tekmovanja. Sekcije in društva bo povezoval poseben posvetovalni organ, ki bo črnomaljsko ob-

o Beli krajini, ki je pošel, in poskrbeli za dober dodatek, prav tako pa bodo pokušali zainteresirati vse slovenske in hrvaške obkolojske

Javno spodbujanje in razpravljanje o informiranju in delovanju tiska, radia in televizije, agencij in drugih nosilcev informiranja je sestavni del vsakodnevne politične aktivnosti Socialistične zveze.

občine, da bi izdale svoj prospect.

Sekretariat sekcije za turizem pri SZDL bo skupaj z Dolenjsko turistično zvezo sestavil podrobnejši načrt o sestavi srednjeročnega načrta za razvoj turizma.

M. PADOVAN

Zenske jopice, puloverje, kombineže in plašče, belo platno za posteljnino, kamgarne in diolene po znižani ceni nudijo.

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

NOVICE
črnomaljske komune

Priznanje in upoštevanje!

Metliški referendum o krajevem samoprispevku je edinstven primer v Sloveniji

Na tiskovni konferenci v Metliki so 19. februarja predstavniki občinske skupščine in delovnih organizacij v občini postregli novinarjem s skoraj neverjetnimi številkami o dosežkih v gospodarstvu ter o izidu in pomenu zadnjega referenduma o krajevem samoprispevku. Referendum je podprlo kar 3.882 volivcev ali 81,7 odstotka.

Deset let že Metličani s samoprispevki pospešujejo urejanje pločnikov, cest, šol, otroških vrtcev, vodovoda, električne napeljave, gasilskih domov, pokopališč in vrste drugih komunalnih zadev. Vsi kot eden si po svojih močeh prizadevajo da bi bilo njihovo mesto lepše, da bi bolje živeli.

V vseh teh letih jim noben

Metličani bi še danes gazili blago in požirali prah, njihovi otroci bi bili prikrajšani za vse, kar so imeli otroci drugod, po mnogih vaseh bi še danes gorele petrolejke in sveče, če si ne bi bili sami pomagali.

S samoprispevki v desetih letih so zbrali občani 1.680.000 dinarjev, delovne organizacije pa 1.150.000 dinarjev. V naslednjih petih letih pa bodo zbrali še okrog 2 milijona dinarjev ali 8 odst. potrebne skupne investicijske vsote. S tem denarjem bodo pospešili razvoj v tistih krajih, ki doslej še niso bili zajeti. Vendar vseh problemov, s katerimi se občina bori s tem le ne bo mogla rešiti. Vprašanje nizkih podpor in priznavanja borcem, pospeševanje turizma in gostinstva, zadrževanje delovne sile doma in s tem v zvezi gradnja novih proizvodnih obratov, ki jih zdaj še ni, neurejeno otroško varstvo in šole, skrb za stare in onemogle ljudi bi morala upoštevati tudi republika in jim pomagati s krediti.

Metliška občina ne želi dotacij, hoče samo upoštevanje, kadar gre za pomoč nerazvitim in priznanje za vse, kar so ljudje doslej ustvarili sami. Dosegli pa so 11 din brutto produkta na vsak vloženi dinar, kar se ni zgodilo nikjer drugje v Sloveniji verjetno pa tudi ne v Jugoslaviji.

dinar ni padel z neba in nobenega bogatega strica niso imeli, ki bi jim pomagal. Vse so morali ustvariti sami. Republika je bila gluha za njihove prošnje. Tudi od industrije niso mogli pričakovati pomoči, saj je bila še v povojnih letih in je potrebovala denar za lasten razvoj.

Socialistična zveza meni, da so informacije in informiranje deležne njene pozornosti kot njen sestavni del in del njene dejavnosti. Socialistična zveza gradi svoj odnos do sredstev javnega obveščanja in vseh, ki se ukvarjajo z zbiranjem, obdelavo in širjenjem informacij, ne glede na to, kdo je ustanovitelj lista.

Takole v Metliki ne bodo več dolgo trgovali. Trg se razvije samo na semanje dni, na mrazu pa ni prijetno ne kupovati ne prodajati. Z nedavno izglasovanim samoprispevkom si je mesto zagotovilo novo, naj sodobnejšo pokrito tržnico. (Foto: Ria Bačer)

Do kod bodo prišli v dvajsetih letih?

Poglejmo enkrat v kolektive z druge strani - Kaj povedo samoupravljavci? Je njihova beseda kaj vredna ali ne? Se zavedajo velike odgovornosti? So zasedanja delavskega sveta zgolj formalnost?

IVEC ANTON, MARIJA STARC, BETKA CEKUTA in MATIJA ZELEDNJAK

BETI: Nismo zaradi lepšega

Matija Zelednjak, mehanik in član delavskega sveta: — Na naših sejah rešujemo važne stvari. Obravnavamo načrte podjetja, razpravljamo o osebnih dohodkih, o gradnji novih stavb o nakupu novih strojev. Imam občutek, da je vodstvo tovarne zares dobro, in zaupamo v stvari, ki nam jih že pretehtane predložijo v razpravo. Vsak izmed nas odloča po svoji vesti. Odgovornosti se zavedamo. Zgodi se, da se s predlaganim ne strinjamo. Ni pa dosti takih primerov.

Betka Cekuta, predelovalka izdelkov in članica delavskega sveta: — Nekoč smo razpravljali o kvalifikacijah. Predlog je bil, da moramo zahtevati od vseh delavk poklicno šolo in kvalifikacijo. Takrat sem se uprla. Dokler mojstrice nimajo šole, tudi od delavk ne moremo zahtevati izobrazbe. Moj predlog so drugi člani podprli, in tudi tovariš direktor, se zmeraj je veljalo kar smo na naših sejah sklenili. Sploh nimam občutka, da bi sedela na sejah samo zaradi lepšega. Odločamo mi vsi in o velikih stvareh, kot bi sklepali o lastnem premoženju. Saj tudi je. Tovarna je naš kruh.

NOVOTEKS: Vsi zadovoljni

Anton Ivec, član centralnega delavskega sveta, zaposlen v Metliki: — Samoupravljanje lahko v našem kolektivu samo pohvalim. Uspeh podjetja je temu primeren. Navadno je gradivo, ki ga obravnavamo na sejah, že prej pretehtano z vseh strokovnih strani, zato se običajno ne zoperstavljamo. Se ne spominjam, da bi kdaj v dveh letih kolikor sem član, glasovali proti predlaganim večjim odločitvam.

ZADRUGA: Nihče nas ne lovi za besede
Marija Starc, uslužbenka

kmetijske zadruge in predsednica upravnega odbora: — Pri nas se vsi zanimajo za samoupravljanje. Odločamo o zelo pomembnih stvareh: sprejemamo poslovne načrte, obravnavamo finančni položaj, politiko osebnih dohodkov, kooperacijske odnose z zasebniki itd. Na sejah se vsi oglašamo. Jaz nisem tiha, če mi kaj ni všeč. Nikogar se ne bojim. Če me kaj teži, na seji povem in še nikdar me kasneje niso lovil za besedo.

Tri stvari že do 15. junija

Napovedi novega gostinskega podjetja se uresničujejo — Makarjevo gostilno že preurejajo

Kakor so napovedali, so se najprej lotili preurejanja nekdanje Makarjeve gostilne. Načrte za že lani začetno adaptacijo (pod staro upravo hotela) so morali precej spreminjati, ker so predpisi za gostinske obrate vedno zahtevnejši.

V gostilni, kjer so se nekdanj ustajale pošne kočije, gostinska tradicija ne bo prekinjena. Lokal bo imel večji in manjši prostor za goste, kuhinjo, klet in sodobne sanitarije. Gradbena dela je prevzelo komunalno podjetje Metlika po načrtu inž. Zrimca z Bleda, medtem ko bo oprema v belokranjskem stilu dobavljena po načrtu domačina inž. Vrančarja.

Okoli 300.000 din bo veljala preureditev lokala. Denar je zagotovljen, otvoritev pa je napovedana že za 1. maja. To bo v Beli krajini prva gostilna v belokranjskem slogu in prva, ki bo nudila domače jedi.

Tudi za nadzidavo hotela je že precej urejenega. V načrtu je nadzidava terase in podaljšanje južnega dela stavbe, s čimer bodo razen nočitenh zmožljivosti za goste pridobili še garaže, klubski prostor in stanovanja za zaposlene. Načrt dela podjetje »Slovenija projekta« v Ljubljani, z gradnjo pa bodo začeli takoj, ko bo odobreno še posojilo.

Se tretja stvar, ki bo do sezone urejena: kopališče na Kolpi. Avtokamp s parkirnišči bo zgrajen na novem prostoru, kopalcem pa bo na razpolago sedanjí kopališki prostor, le da bo mnogo lepše urejen.

SPREHOD PO METLIKI

GLAVNI DOGODEK, o katerem bo prejšnji teden vespovsod govorili, je bil pač uspešno izveden referendum. To, da je v občini referendum podprlo 3882 volivcev in da se je proti njemu izreklo le 355 volilnih upravičencev, je preseglo vsa pričakovanja. Obenem pa je bilo marsikje slišati negotovanje nad tistimi, ki so glasovali proti napredku občine, proti temu, da bi tudi vasi dobile sodobne ceste, vodovod, industrijski tok in druge ugodnosti. Pač nerazgledanost, zaslepljenost ali egoizem posameznih volilcev!

DRUSTVO UPOKOJENCEV V METLIKI sporoča članom, da je svojo pisarno preselilo iz Obrtnega doma v novi Dom upokojencev v Metliki. Tajnik in blaginik Jože Matekovič sprejema stranke vsak torek in četrtek od 8. do 18. ure.

SKORAJ VSI ČLANI Društva upokojencev so že poravnali članarino za preteklo leto. Tiste redke zamudnike, ki tega doslej še niso storili, prosí upravni odbor, naj svoje obveznosti čimprej poravnajo, ker mora blaginik čru-

Kako bo z gradnjo cest?

Metliška občina je skupaj s črnomaljsko občino vključena v medobčinski cestni sklad prek katerega navezujejo stike z republiškim cestnim skladom. Zdej, ko skuša metliška občina razvijati turizem, je vključila v petletni program za gradnjo cest v Beli krajini tudi cestno križišče v Metliki, cesto Metlika-Radovica proti hrvaški meji in cesto prek Gribej in Adlešičev na Vinico. Cestna povezava je za metliško občino življenjskega pomena. Hrvaške občine so začele graditi ceste proti Gorjancem, zato bi bilo prav, da bi ceste modernizirali tudi na metliški strani.

Letos nadaljevali že začeta dela

Metliški odborniki so se na zadnji seji zanimali, po kakšnem vrstnem redu bodo gradili v občini z denarjem, ki je namenjen za napredek vasi in mesta. Izvedeli so, da bodo letos dokončali že začeta dela (gradaški vodovod), nadaljevali bodo akcijo za elektrifikacijo vasi, skupaj z »Beti« bodo uredili čistilne naprave na Veselici, črnomaljski občini pa bodo pomagali graditi Posebno šolo, ker bodo na ta način omogočili šolanje prizadetih mladini.

Tečaji prve pomoči

V četrtek, 23. februarja, se začne na Božakovem 20-urni tečaj prve pomoči. Predavala bosta dr. Evgen Bienefeld in dr. Jozef Benka. Tak tečaj bo pozneje tudi v Drašičih in Dobravicah. Ze zdaj pripravljajo program za 80-urni tečaj, ki bo v Metliki in bo namenjen članom delovnih kolektivov v okviru narodne obrambe.

Preveliki izdatki, premajhni dohodki

Na zadnji seji občinske skupščine so metliški odborniki obravnavali tudi osnutek proračuna. Med predvidenimi dohodki in izdatki je nastala velika vrzel ki jo bodo morali izravnati. Vsi, ki živijo na račun občinskega proračuna, so letos povečali svoje zahteve, zasebni avtoprevozniki, ki so prinašali v občinsko blagajno lep kupček denarja, pa se zadnje čase preseljujejo drugam. Vse kaže, da letos metliška občina ne bo dosegla lanske realizacije. Na seji so sklenili, da bodo o dohodkih in izdatkih temeljito razpravljali preden bodo sprejeli občinski proračun.

„Mi bomo dali še več...“

Krajevna skupnost Podzemelj hoče urediti pokopališče in vodovod — pravi odbornik Rožman

Niko Rožman je kmet iz Boršta, odbornik občinske skupščine, dela pa tudi v drugih vaških organizacijah in pri krajevni skupnosti.

Najhujši problem naših vasi je pokopališče. Ze več let se ubadamo s to težavo, letos pa smo jo odločeni spraviti s sveta. Pokopališki prostor ob cerkvi je zaseden z grobovi, novi del pokopališča pa ni uporaben. Talna voda poplavlja grobove. Radi bi zgradili tudi mrtvašnico, a čakamo, da bomo dobili za pokopavanje boljši prostor. Nujno je čimprej odkupiti nekaj zasebnega zemljišča. Prosil smo, naj pride v vas strokovnjak z občine, da nam bo svetoval, kje in kako naj kupimo.

Kolikor vem, se v Podzemlju potegujete tudi za vodovod in cesto. Kako kaže?

Cesta do kopališča, prevlečena z asfaltom, je predvidena v občinskem 5-letnem programu javnih del. Upam, da bo samoprispevek izglasovan, potem bo tudi cesta. Za vodovod smo pri nas pripravljeno prispevati še posebej. Sklenili smo, da bomo v primeru uspelega referenduma plačevali še 1 odstotek več

kot vsi občani, da bomo s tem denarjem napeljali dva vodovodna kraka od Kučerja v dolino, medtem ko bo hišni priključek plačal vsak gospodar sam.

Bremena so precejšnja. Popravljate vaška pota, urejate boste pokopališča, hočete še vodovod. Boste zmogli vse poleg tega domačega dela?

Ne pozabite, da je naša krajevna skupnost zelo delavna in da smo ji pripravljeno vsi pomagati. Če v Podzemlju kaj sklenemo, tudi naredimo. R. B.

metliški tednik

Nikarte misliti, da je pred vami podoba velemesta: to je le tretjina Novega mesta, ki jo je mogoče ujeti v objektiv fotoaparata skozi eno izmed lin na stolpu kapiteljske cerkve. Ob tem posnetku, narejenem nalašč za 20-letnico našega lista, vsem bralcem novomeške strani iskrene čestitke z veliko željo za še več uspehov v prihodnje. (Foto: M. Jakopec)

O obveščanju in statutih

V torek, 24. februarja, je bila v Novem mestu 3. seja občinskega sindikalnega sveta. Razpravljali so o obveščanju v delovnih organizacijah in o prilagajanju njihove notranje zakonodaje 15. ustavnemu amandmaju. Ko so govorili o obveščanju, so ugotovili, da je to pomembno področje dela pri nas še zelo zanemarjeno in premalo obdelano v notranjih predpisih delovnih organizacij. Komisija za samoupravljanje je v drugi točki seznanila svet z delom in težavami pri prilagajanju notranje zakonodaje 15. amandmaju.

Vedno večja rast in vpliv tiska, radia in televizije na ustvarjanje in oblikovanje javnega mnenja terja od organizacij in forumov Socialistične zveze, da se pri moderniziranju in posodobitvi svojega dela v večji meri naslanjajo na sredstva množičnega informiranja in da jih v vsakodnevnem delovanju bolj uporabljajo.

Zveza za mlade po letih in idejah

Sekretar komiteja konference ZK Boris Gabrič: »Odločen boj miselnosti, da je ZK brez moči! – ZK pomladiti z novimi člani, ki naj vnesejo vanjo predvsem novega, revolucionarnega duha!«

— Tov. sekretar, povejte, prosim, kaj je bilo v dosedajši reorganizaciji ZK v občini dobrega in kaj slabega?

»Začniva z dobrimi stvarmi: terenske organizacije ZK so postale številnejše in to je komunistom omogočilo uresničevanje obsežnejših nalog, ki stoje pred ZK kot idejno silo. To je bilo opaziti zlasti v tistih organizacijah, ki pokrivajo krajevne skupnosti. Teže je bilo v organizacijah, ki delajo v mestu. Te si žal še niso naše stvarnega dela in so zato manj zaživele. Iz njih prav zato dobivamo predloge, naj bi komite se enkrat razmislil o njihovem delovnem področju, nekateri pa celo predlagajo, naj bi jih ponovno reorganizirali. Po mojem mnenju je za to še prezgodaj. Komite bo o tem razpravljal in prizadetim organizacijam posredoval svoje stališče.

Zelo dobro in uspešno delujejo nekateri aktivni v mestu, medtem ko so komunisti v delovnih organizacijah na svoje aktivne popolnoma pozabili. Še vedno delajo dobro tudi organizacije ZK v podjetjih, tudi zato, ker

se ukvarjajo s povsem stvarnimi vprašanji.

Največja slabost v dosedajši reorganizaciji je bilo morda to, da so komunisti vse preveč pričakovali od organizacijskih sprememb in so se zato premalo zavzemali za vsebinsko preobrazbo ZK, ki so jo dobro nakazovali konferenca, komite in drugi organi s svojimi sklepi in stališči.

— Opredelite, prosim, glavne naloge ZK v novomeški občini v sedanjem obdobju!

»Ni dvoma, da je prav zdaj glavna naloga uresničitve stališč I. seje občinske

konference ZK in resolucije konference ZKS. Uspeli bomo samo, če se bomo dovolj odločno zoperstavili mišljenju nekaterih članov v organizacijah, da je ZK brez moči. Vse naloge bomo lahko izpeljali, če se bomo kar najbolj usposabljali tudi idejno: z razgovori, z izobraževanjem, z debatnimi krožki pri mladini, z marksističnimi krožki itd.

Ne nazadnje bomo velike naloge uresničili, če bomo posvečali kar največjo pozornost članstvu v delovnih organizacijah. Pritegniti moramo čimveč mladih ljudi s svežimi idejami, zlasti neposredne proizvajalce, ki bodo s svojo revolucionarnostjo pomagali ustvarjati resolucijo. Pri tem pa ne mislim samo na mlade po letih, pač pa predvsem na mlade po idejah!

9. skupna seja obeh zborov

V torek, 3. marca, bo ob 9 uri, v Domu ljudske prosvete v Novem mestu 9. skupna seja obč. zbora in zbora delovnih skupnosti Obs, na kateri bodo sprejeli okvirni načrt dela občinske skupščine za leto 1970. Na dnevnem redu je 15. točk.

+ Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Zagar, delavec iz Rodin; Jože Bratkovič, Stane Tekavec in Jože Pust, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojz Tekstori in Franc Pirč, člana Novoteksa, Straža; Ciril Hudolin, član splošne bolnišnice Novo mesto; Anton Klobučar, Alojz Junc, Anton Konček in Jože Kralj, člani IMV Novo mesto; Vilma Manček, Anton Kučera, Ludvik Markovič, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Rudi Fabjan, Jožica Soster, Marija Gazvoda, Ivan Spehar, Marija Štine in Anica Plesnikovič, člani Pionirja, Novo mesto; Albin Kump, član kolektiva Varnost, Novo mesto; Amalija Slejkovec, gospodinja z Malega Slatnika; Slavka Brinjevec in Stelka Viro, članici Beti, Mirna peč; Alojz Blažič, član Novoteksta, Novo mesto; Slavka Juvančič, članica Laboda, Novo mesto; Zdravko Radovanovič, Marija Bon, Marija Vrščaj, Ana Ke. gljevič, Marjan Slak, dijaki Solskega centra za gostinstvo, Novo mesto; Karolina Kos, Angela Erjavec in Marija Zagore, gospodinja iz Cerovega Loga; Marinka Okleščen, Anica Šobar, Alojzija Blatnik, Marija Klobučar in Marija Klo. bučar, gospodinjice iz Uršnih sel; Bogdan Zamida, član Instalaterja, Novo mesto; Janez Zurga, pleskar iz Dobindola; Martin Potočar, kmet iz Gornje Stare vasi; Ivan Kopina, član Gorjanec, Straža; Jelka Novak in Jožefa Konček, gospodinjice iz Dobindola; Elizabeta Tolar, Amalija Zupančič in Marija Struna, gospodinjice iz Gornjih Sušic; Anica Kranje, članica KZ Krke, Novo mesto; Alojz Košir, Marija Aksentijević, Edi Jakše, Olga Povše, Franciška Gregorič, Silvo Pirh, Marija Derganc, Avgust Juršič, Anton Meselec, Viktor Foršček, Alojz Kraševac, Rado Ilčič, in Lojze Zupančič, člani Opekarnice Zaloga; Martina Pieteršnik, gospodinja iz Črmošnjic; Anton Lukše, član Hmeljnika, Novo mesto; Jožefa Dolenjšek, gospodinja iz Zbur; Ana Golob, gospodinja z Griča; Miha Grošelj, član Iskre, Novo mesto.

Za 15.000.000 din strojev podarili vajenski šoli

Nemška tvrdka MAN je na ustno prošnjo že po dveh mesecih dostavila dragocene stroje

Novomeška vajenska šola njene stroje, niso rodile uspehov. Lahko si mislite, kako so bili presenečeni, ko so od nemške tvrdke MAN dobili pred dnevi strojnico za obdelavo kovin, rezkalni stroj in vrtni stroj v skupni vrednosti 15 milijonov starih din. V šoli poučujejo skupino 41 delavcev, ki bo šla na delo v Nemčijo k tej tvrdki. Predstavnike tvrdke, ki so jih pred nedavnim obiskali, so mimogrede poprosili za kak izrabljen stroj in po dveh mesecih so stroji (tvrdka MAN jih je dala generalno popraviti!) že pred šolo. Res velika škoda, da doma ni posnemalcev tega lepega zgleda.

NOVO MESTO V PODOBI

PRED 70 LETI OB LJUBLJANSKI CESTI: TRAVNIKI SEJMIŠČE – DANES: NOVO NASTAJAJOČE UPRAVNO SREDIŠČE OBČINE

Slika je bila posneta okoli leta 1900 ali malo prej. Kaže pogled s »Sance« proti zahodu. Spredaj eno izmed gospodarskih poslopij meščana, ki se je še ukvarjal s kmetijstvom. Poslopje je bilo kasneje predelano v stanovanjsko hišo (lastnik Matko Malovič). Levo od nje vogal pokopališkega zidu z mrtvašnico, levo od nje nekdanje živinsko sejmišče, po prvi vojni preneseno v Kandijo. Nad njim nekdanja Gerdešičeva vila, zgrajena okoli leta 1900. Gerdešič Josip je bil predsednik novomeškega okrožnega sodišča med leti 1888 in 1905. Po rodu je bil Belokranjec iz Čudnega sela pri Črnomlju, rojen 8. 2. 1834. umrl v Novem mestu 10. 6. 1914. Užival je

velik ugled med pravniki in meščani, si veliko prizadeval za uveljavljanje slovenskega jezika na sodišču. Zato so narodni nasprotniki njegovo sodišče zbadljivo imenovali kar »ruski sodni dvor« 1901 leta mu je bilo podeljeno novomeško častno meščanstvo.

Desno od vile travnik, na katerem stoji danes zgradba občinske skupščine. Ob njenem zidanju je bilo tu odkrito pomembno arheološko najdišče rimskih grobov. Nad vrhom zvonika pokopališke kapele takoj imenovani »Klajnbergelec« (maj hribček) po vsaj verjetnosti ostane; enega močnejše utrjenin obrambni položajev nekdanjega ilirskega gradišča.

METROPOL IN KANDIJA, OGLASITA SE!

Hotel grad Otočec že ponuja pomoč

Novomeškemu razdrobljenemu gostinstvu je ponudil pomoč hotel Otočec. Predsednik novomeške občinske skupščine Franci Kuhar sodi, da novomeška občina ne potrebuje več kot dve zares močni hotelski oziroma gostinski organizaciji. Kakšno nasprotje za njegovo mnenje predstavlja prav novomeški primer, kjer je skoraj 10 različnih gostinskih podjetij!

Oba hotela zaenkrat ne moreta priti skupaj in prav gotovo ne bi mogli reči, da sodelujeta med seboj. Tako Metropol kot tudi »Kandija« sta se že zanimala za more-

bitno poslovno sodelovanje, a oba sta se pogovarjala izven občinskih meja.

Na zadnji konferenci turističnih in gostinskih delavcev, ki jo je konec januarja pripravil Dolenjski list, pa je direktor hotela Otočec Jože Lampret predlagal novomeški hoteloma pomoč: pripravljeno je Otočec na združitve z dvema novomeškima hoteloma ker so izračunali, da bi na ta način lahko prihranili precej denarja.

Prav gotovo drži, da se morebitno novo podjetje ne bo moglo imenovati ne Metropol in ne Kandija. A pri

tem kajpak ne gre za ime, ampak za napredek novomeškega gostinstva. Otočec kot najbolj razvit turistični center na Dolenjskem bi lahko več pomagal h graditvi novega hotela v Novem mestu, ki je že nujno potreben. Danes namreč ne Metropol ne Kandija nista sposobna uresničiti takih načrtov. Otočec je torej novomeškemu gostinstvu ponudil pomoč: jo bosta Metropol in Kandija znala in hotela sprejeti? Odgovor na to vprašanje morata dati oba hotela v Novem mestu; veselilo bi nas, ko bi odgovorila pritrdilno in čim prej.

IZREDNO POVPRŠEVANJE PO AUSTINI Preveč kupcev, nič posojil

Bo pomagala Dolenjska banka in hranilnica?

Novomeška Industrija motornih vozil je ukinila kredite kupcem osebnih avtomobilov austin 1300 Super de luxe. Ta izredno uspela reklamna poteza, ki jo je IMV začela ob koncu lanskega leta — kupcem so dali po 8.000 dinarjev posojila — je namreč še povečala zanimanje za nakup novomeških avtomobilov.

Tovarna je bila zdaj prisiljena vsaj začasno prenehati deliti posojila. Vsak dan naredijo namreč v Novem mestu 25 do 30 osebnih avtomobilov, povpraševanje zanje pa je precej večje. Znano je bilo, da so kupci ki so plačali avto z devizami, dobivali avstine v nekaj dneh. Industrija motornih vozil pa bo odslej kupcem izročala vozila v rokih, ki so jih postavili ob začetku avtomobilske proizvodnje.

Tako bodo kupci, ki so plačali avtomobile z dinarji, dobili avto v treh mesecih, tisti, ki ga bodo plačali z devizami, pa v 30 dneh. Industrija motornih vozil pa se še ni odrekla vsem možnostim da bi kreditirala vsaj

Obisk v IMV

V ponedeljek, 23. februarja, so obiskali novomeško IMV člani medobčinskih svetov ZK za Dolenjsko in Spodnje Posavje, sekretarji komitejev konferenc ZK predsedniki konferenc SZDL in predsedniki občin našega območja. Ogleдали so si proizvodne naprave v tovarni in se z vodstvom pogovarjali o razvojnem programu IMV. O srečanju ne moremo poročati kaj več, ker na željo IMV novinarji niso bili navzoči.

domače kupce. Lahko pričakujemo, da se bo v naslednjih dneh začela pogovarjati z dolenjsko banko in hranilnico. Če bodo ti pogovori uspešni, bo lahko novomeška tovarna spet začela dajati posojila domačim kupcem.

Svet za proslave

Na seji občinske konference SZDL v Novem mestu so imenovali svet, ki bo usklajeval in skrbel pa kulturno-politične proslave ob letošnjih praznikih v novomeški občini. Člani sveta so: Boža Podergajs, Jože Skufca, Lojze Kastelic, Mara Glonar, Franc Hočevar, Franc Beg in Ivan Zoran.

O priučevanju in prekvalifikaciji

Na deveti seji skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje v Novem mestu so zadnji tork med drugim govorili tudi o priučevanju in prekvalifikaciji delavcev v lanskem letu, razpravljali o lanskem zaključnem računu ter govorili o predlogu istošnjega predračuna.

Hladilniki po 550 din

V prodajalnah ELEKTROTEHNE v Novem mestu, Krškem in Sevnici lahko dobite do 15. marca HLADILNIK HIMO 80 l za 550 dinarjev. Izkoristite ugodnost, ki vam jo nudi ELEKTROTEHNA!

V prodajalnih ELEKTROTEHNA v Novem mestu si oglejte uvožene kristalne lestenice! Prekrasni so.

(PO-E)

Miro Cerar, Mara in Boris Andrijačič ter Leon Štukelj z ženo (od leve proti desni) so bili gostje na sobotni izredno uspeli telovadni akademiji. Oba olimpijca sta bila po akademiji z nastopom zelo zadovoljna. (Foto: S. Dokl)

LETOS V NOVOMEŠKI KMETIJSKI ZADRUGI KRKA

Ena petina lastne proizvodnje

Mleko, živina, hmelj, sadjarstvo in žito v lastni proizvodnji — Kooperantske pogodbe za živino s klavno industrijo in z izvozniki

Novomeška kmetijska zadruga KRKA bo letos ustvarila 50 milijonov dinarjev dohodka: petino denarja bo uresničila z lastno proizvodnjo, po 40 odstotkov pa ji bosta navrgli kooperacija in trgovina.

Letos računajo v zadrugi, da bodo v lastnih delovnih in Jurki vasi, Orehovi in Klavevžu odkupili približno 900.000 litrov mleka, se pravi približno toliko, kot ga bodo odkupili od kooperantov. Kupili so že tudi

stroje za molžo, ki bodo ustrezali novim predpisom o minimalnih higienskih pogojih, ki so začeli veljati v začetku tega leta. Za stroje so odšteli 300.000 dinarjev, a jih še niso dobili. Zadnja tri leta je zadruga uredila pregonске pašnike, zato so proizvodnjo mleka v obdobju paše znatno povenili.

Proizvodnja pitane živine je lani precej upadla. V Založu in na Draškovecu, kjer pitajo živino, so zato sklenili kooperantske pogodbe s klavno industrijo in z izvoznikom, ker cene niso zanesljive. Tako bodo morebitno izgubo zaradi prenizke cene krili trije namesto enega samega. Računajo, da bodo letos spitali 1.500 do 1.700 glav živine v povprečni teži 380 do 420 kilogramov.

Kmetijska zadruga KRKA bo letos obnovila 5 hektarov hmeljišč v Jurki vasi: podobno kot prejšnja leta imajo tudi letos 45 hektarov zemljišč. Upajo pa, da bodo v naslednjih dveh letih ob-

novil še 10 hektarov starih nasadov.

Na 22 hektarjih plantaž v Brezovici in na Strugi bodo tudi letos gojili jabolka in hruške. Težave pa imajo zato, ker nimajo lastnih skladišč. To je bilo posebno očitno ob lanskem obilni letni, ko trgovina ni zmogla odkupiti vsega pridelka. Prav iz teh ozirov lastnih plantaž novomeška zadruga ne bo povečala. Med petino lastne proizvodnje, kolikor jo za letos računajo v zadrugi, sodi tudi pšenica, s katero bodo letos zasejali 100 hektarov zemlje. Nekaj malega bodo pridelali tudi korenje in krompirja.

Štukelj in Cerar naša gosta

Večmesečni trud prizadevnih telesovzgojnih delavcev v novomeškem Partizanu je bil kronan z uspehom: v prepolni dvorani kina KRKA se je ljubiteljem splošne telesne vzgoje in orodne telovadbe v soboto, 21. februarja, na posebni akademiji predstavilo blizu 150 članov TVD Partizan od najmlajših do mladincev. Med obiskovalci smo z veseljem pozdravili zlata olimpijca Leona Štukelja, in Mira Cerarja, predsednika Partizana Slovenije Toneta Forjančiča, predsednika Ob ZTK Novo mesto mr. ph. Borisa Andrijačiča in druge.

V šestnajstih točkah pestrega programa so nastopajoči pokazali, kaj so jih naučili njihovih vadiateljev Ruža Kovačič, Sonja Požar, Viktor Porenta, Andjelko Vrančič in Branko Mihalovič.

89 naknadnih dovoljenj

Lani so se črne gradnje v novomeški občini pojavljale v glavnem le še po vaseh. Urbanistična inšpekcija je lani pregledala 146 začetih ali na črno zgrajenih stanovanjskih zgradb in izdala v 89 primerih lokalniška in gradbena dovoljenja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Fani Pavkovič iz Kostanjevice — Doroteja, Marica Petan z Broda — Rudija, Ana Paček iz Straže — Stanka, Draga Jurečič iz Velikega Mršavega — Matjaža, Marica Čunel z Vrha — Marijo, Ana Lavrljč iz Gornjega Polja — Romana, Terezija Stariha iz Osojnika — Franca, Angela Maver iz Velikega Cerovca — Zdenko, Silva Štirn iz Mokronoga — Barbaro, Katarina Zibert iz Vinje vasi — Merka, Ana Gornik iz Malih Brusarjev — dečka, Rafaela Grdin s Cuteža — dečka, Marjeta Badovinac iz Velikega Cerovca — dečka, Marija Zoher iz Krškega — dečka, Danica Kraševc iz Praproč — dečka, Jožeta Lenčič iz Smalčice vasi — deklco, Marija Anderlič iz Zbur — deklco, Marija Lovše s Prevol — deklco, Marica Štos iz Velikega Oreha — deklco, Terezija Vodopivec z Velikega Slatnika — deklco. — Čestitamo!

KAKO DELUJE KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZK V STRAŽI

Skrivnost njihovega uspeha

Na naša vprašanja odgovarja sekretar organizacije Franc Šali — Vsi ne moremo biti odgovorni za vse, pač pa mora vsak komunist imeti svojo nalogo, ki jo mora uresničevati in zanjo odgovarja

— Tov. Šali, povejte kar se da na kratko, kako v straški organizaciji ZK uresničujete vsebinsko preobrazbo?

»Z načrtnim delom, ki za nas ni novost, ker smo prvi program dela organizacije sprejeli že 1967. in ga tudi večji del uresničili. Vsebinski program je bila v tem, da morajo komunisti neposred-

no delovati v organih krajevne samouprave, na sestankih družbenih organizacij in v različnih oblikah družbene dejavnosti. S tem naj kot idejnopolitični, delovni in moralni dejavniki sodelujejo pri reševanju želja in potreb občanov na svojem območju.«

— Ta oris dela je bolj splošen, zato povejte raje,

kako in kaj ste delali v Straži!

»Organizacija je zajela v svoj program komunalne potrebe območja (kanalizacija, javna razsvetljava in trgovina) ter poživitev kulturno-prosvetne dejavnosti in športa. To je bil sestavni del načrta, hkrati pa smo določili posamezne komuniste za posamezne naloge. Tu so se začele težave: spoznali smo, da nas je premalo, saj je v organizaciji veliko takih, ki so že opešali. Sprejeli smo 6 novih članov. Uspeli smo v vsem, le delovanja društev nismo oživili, ker nas je komunistov premalo. Na vseh širših posvetih na območju naše KS pa smo bili kljub temu vedno prisotni s svojimi ideološkimi stališči. V letošnjem programu smo dali vso težo na sorejemanje novih, zlasti mladih ljudi v ZK.«

— Kako je bil všeč novi, bolj sveži način dela komunistom v vaši organizaciji?

»Načrtovanje nalog je bilo vsem zelo všeč, ustavljati pa se je začelo pri uresničevanju. Večina je imela takoj pri roki kopicico izgovorov in delo je obležalo na ramenih najzvestjših. Tudi letos se nam obetajo enake težave: sestav organizacije je neprimeren zlasti za stvarno delo, ki zahteva fizičnih moči. Prav zato pa je letos naša prva naloga: sprejemanje novih članov!«

Ključavnice za menialnike

Ključavnice za menjalnike pri osebnih avtomobilih domačega izdelka so končno odobrene in komisija za tehnični pregled vozil pri SGP PIONIR vam bo dala potrdilo o tehničnem pregledu, če je vaše vozilo opremljeno s takšno ključavnico. Izdeluje jih poklicna šola v Novem mestu, dobite pa jih lahko v avtomehanični delavnici na Ljubljanski cesti (ob prostori AMD v Novem mestu) po 50 din skupaj s stroški montaže. Ključavnica je prirejena za fička, z nekaj več dela pri montaži pa jo je mogoče uporabiti tudi za druga vozila.

JUGOAGENT

Izredna priložnost za obisk sorodnikov v KANADI in ZDA od junija do septembra 1970.

Vozovnica plačljiva z dinarji. Informacije: JUGOSLOVANSKA POMORSKA AGENCIJA (JUGOAGENT) Gregorčičeva 13, Ljubljana, telefon 21-701.

Novomeška kronika

■ ENODNEVNI SEMINAR o sodobni prehrani novorojenčkov, dojenčkov in malih otrok je bil prejšnji teden na srednji šoli za zdravstvene delavce. Predavali so dr. Alojz Boh, dr. Milena Janžekovič in dr. Janez Janžekovič. Na programu je bila tudi prehrana v nosečnosti in klinične izkušnje z novim preparatom domače proizvodnje bebimiksom. Seminarja so se udeležile babice zdravstvenega doma, medicinske sestre ter zdravstveni delavci.

■ V PRVIH DVEH MESECIH letos so v prodajalnih čevljev PEKO na Cesti komandanta Staneta imeli malo prometa. Najbolj gredo v promet gumijasti škorenjčki in nizki moški čevlji.

■ NOVOMEŠKI STUDENTJE so imeli na Otočcu prejšnjo soboto elitni ples z brucovanjem. Kljub visoki vstopnini je bila dvorana otoškega metala nabito polna. Za zabavo je skrbel odlični ljubljanski ansambel Mladi lev. Posebna zanimivost je bilo sprejetje brucov med stare bajte.

■ LIKOVNO RAZSTAVO gimnazijev si je po uspešni otvoritvi ogledalo malo ljudi. Mladi razstavljalci se sprašujejo, če Novomeščani za podobne prireditve nimajo časa.

■ NEKATERI VOZNIKI so do pešcev zelo nečloveški. To je občutila v nedeljo na glavnem mestu tudi mlajša mati, ko je z Glavnega trga pripeljal voznik belega fiata 125 in njo in njenega otroka poskrpil od nog do glave, nato pa je brezobzirno odpeljal naprej.

■ V NEKATERIH AVTOBUSIH novomeškega prevoznega podjetja GORJANCI so vsi napisali v srbohrvaščini. Potniki menijo, da je skrajni čas, da jih zamenjajo s slovenskimi.

■ NOVOMEŠKA TRZNICA je bila mešanom pred leti v ponos. Danes je precej zanemarjena, in da je slika še bolj popolna, se včasih ob lepem in mirmem vremenu po njej spreha podganja družina, ki jo otroci kmalu prepodijo.

■ PRESENECENA in prestrašena je bila prejšnji teden starejša tovarišica, ko jo je v Straži iz delavskega avtobusa porinil sofer Gorjanec, da je padla na cesto v sneg. Na srečo se ni poškodovala.

■ ZADNJE CASE razgraja po Novem mestu skupina mladolentnikov, ki so ji verjetno na poti predvsem prometni znaki. Mnogi znaki so že zvitji, poškodovani in popolnoma neuporabni.

■ NA TRGU so bile cene take: hruške 4 in 6 din, pomaranče 5, jabolka 2 in 1,5, ohrovt 3 in 4, zelje 3,5, banane 6, limone 6, čebula 3,5 in 4, korenje 3 in 4, krompir 80 par in 1 din, fižor 5, česen 14, slive 5,5 din za kilogram. Jajca so bila po 80 par.

■ RODILE SO: Ana Murn z Mestnih njiv 11 — Damjana, Erika Febar, Nad Dlini 2 — Dornana, Hermina Kastelic iz Ulice Majde Silc — Mitja, Pavla Lužar iz Trdinove 5c — Uroša, Magda Jaki iz Ragovske — Jožeta in Marija Kranjc s Kidričevega trga 2 — dečka.

— Ena gospa je rekla, da na desnem bregu Krke ljudje odslej ne bodo smeli več umirati, ker je šmihelsko pokopališče že premajhno, o razširitvi ali novem vokopališču pa ni še nič znanega.

O LISTU SO REKLI

Janez Gartner, predsednik občinskega sodišča v Trebnjem: »Dolenjski list nam je izredno veliko pomagalo pri različnih akcijah. Tega se v celoti večkrat niti zavedali nismo. Uredništvu lahko samo čestitamo, da imamo na Dolenjskem največji pokrajinski časnik v Jugoslaviji.«

Marija Černič, 73-letna upokojenka iz Ljubljane: »Doma sem iz Metlike. Dolenjski list mi pomeni del mojega domačega kraja. Ze leta in leta ga komaj čakam. Preberem ga od prve do zadnje strani, nekatere stvari celo po večkrat.«

Tone Hren, poštar iz Trebnjega: »Opazujem ljudi, ki so se zaradi delno zvišane naročnine ujezili in časnik odpovedali. Nekateri vztrajajo pri odpovedi, toda vem da hodijo ponj k trafikantu. V kiosku v Trebnjem so že morali povečati število izvodov.«

Jože Bregar, prosvetni delavec s Kala pri Sentjanžu: »Živim med preprostimi, kmečkimi ljudmi daleč proč od mesta. Moram priznati, da je list dober, zanimiv in neposreden. Naročen sem nanj, toda ob današnjem obisku v Sevnici nisem mogel počakati, da bi prišel domov; že prej sem ga moral kupiti pri prodajalcu časopisov.«

Ivan Smuk, prodajalec časopisov iz Trebnjega: »Ne belite si glave zaradi poplave revij z golimi ženskami! Tako kot so se pojavile, se je število prodanih revij naglo zviševalo, zdaj pa se je ustavilo. Vsaka stvar človeka spametuje. Dolenjski list naj ostane tak, kakršen je!«

Miha Tomšič, vodja delavske univerze v Sevnici: »List se je tako vrasel našim ljudem, da si kar ne morem predstavljati, kako bi brez njega. Se celo v sevnški občini, ki je ob meji Dolenjske, je nanj naročena skoraj vsaka hiša.«

Tone Zagar iz Česnjice pri Trebelnem: »Priznanje moramo dati uredništvu lista, ki je znalo naše težave in življenje opisati tako, da smo občutili, kot bi se gledali v ogledalu.«

IVANKA MIHIĆ, gospodinja iz Podturna: »Naročnica sem od leta 1951, ne vem, kdo me je naročil. Ker sem že 2 leti priklenjena na bolniško posteljo, je »Dolenjski« moj tolažnik. V branju najdem prijetno razvedrilo. Zal mi zadnje čase očitek nekolkto pešajo, zato berem samo tisto, kar je bolj z velikim napisano. Ko bom dobila nova očala, bom spet prebrala vse. Zanimajo me zlasti razgiban domači dogodki, ki jih je v listu na pretek.«

Dolenjskemu listu ob dvajsetletnici zahvala in pozdrav!

Dvajset let ni ravno dolga doba tudi v življenju človeka ali časopisa in še bolj ni res, da bi dolgost takega življenja že sama po sebi bila potrebna posebne hvale. Če pa je list ali časopis zrasel s svojim okoljem in pokrajino, katere glasnik in zrcalo hoče biti, ter se poslošno trudi, da v polni zavesti svoje odgovorne naloge iz leta v leto izboljšuje in pogloblja vrednost svojega dela, je ob svoji dvajsetletnici toliko bolj vreden pozdrava in zahvale.

Ob vseh, ki se na straneh današnje slavnostne številke oglašajo, naj bi ne izostal tudi glas Dolenjskega muzeja, ki je začel živeti v istem letu kot Dolenjski list.

Tenak poslušaj, ki ga je list ves čas svojega izhajanja imel za vsa vprašanja prosvete in kulture vedno pripravljeno, do je ravno za vprašanja in probleme muzeja ter njegovo delo, pa za razvoj muzejstva na Dolenjskem sploh, imel vedno odprte stolpce svojih strani, nas vse, ki se ubadamo na tem področju, zavezuje k iskreni zahvali. Enako je njegovo zvesto spremljanje vseh utripov umetnostnega življenja, ki polje ne samo v naši galeriji, ampak v vseh vrstah lepote in umetnosti, ki so in ki rasto po naši Dolenjski, vredno velikega priznanja.

S tem, da je Dolenjski list zasnoval še Dolenjske razglede in jih namenil predvsem kulturnim in prosvetnim problemom Dolenjske ter njenemu zgodovinskemu, je na stečaj odprl vrata vsem raziskovalcem davne in bližnje preteklosti Dolenjske ter sodobnim težnjam in načrtom na tem področju. S tem je obenem ustvaril možnost za razvoj posebne revije, ki naj na svojih straneh ohranja vse, kar je trajnejše vrednosti v dognanjih in spoznanjih ter načrtih kulturnega življenja in bitja, na našem lepem Dolenjskem.

Zato Dolenjskemu listu ob dvajsetletnici velika hvala in prisrčen pozdrav!

JANKO JARC

Najljubši izmed vseh listov

NIKO ZUPANEC, šef oddelka za gospodarsko občinske skupščine Metlike: »Berem več časopisov, a mi je od vseh najljubši Dolenjski list. V njem dobim verodostojne podatke o gospodarstvu tudi iz sosednjih občin. Všeč mi je, ker so članki kratki in jedrnat, napisani pa tako, da jih lahko vsak razume. Zdi se mi le, da je zunanja politika malce skopo obdelana za tiste, ki berejo samo Dolenjski list.«

Straški pismonoša Alojz Turk in naš bralec Lojze Senica iz Podgore pri Straži sta z nami poklepetala o »Dolenjscu« (Foto: S. Dokl)

Kdor rad bere, ga ne bo odpovedal

Na Dolenjski list sem naročen že dolgo vrsto let. Letošnja podražitev me je presenetila, toda kdor rad bere, ga zaradi tega ne bo odpovedal. V listu me najbolj zanima to, kar pišete o gospodarstvu. Cenim ga predvsem zaradi tega, ker sproti zve, kaj se dogaja v sosednjih občinah, zlasti v Brežicah in Sevnici, in seveda tudi doma o Krškem. Všeč mi je, da govori iz lista vedno več obrazov, saj tako boljše spoznavamo želje krajev in ljudi.

Franc Božič: »Bil sem kratek, ker ste me presenetili z vašim obiskom. Če bi se pripravil, bi lahko več povedal.«

Za dobro b'ago cena ni važna

MARIJA HORVAT, referentka v pripravi dela tovarne BETI: »Vsak četrtek ob pol devetih sem že pri vratih, da bi čimprej dobila Dolenjski list v roke. Preberem metliško in črnomaljsko stran, drugje samo to, kar me posebno zanima. Verjamem, kar piše, saj me glede resničnosti poročanja list še ni razočaral. Podražitev name ni vplivala. Če je blago dobro, cena ni važna!«

Bo pa več papirja pri hiši

— Ne spominjam se več, kdaj je Dolenjski list začel prihajati v našo hišo, vem le to, da smo naročeni nanj že od vsega začetka — je pripovedoval Ivan Bogovič iz Sentlenarta pri Brežicah.

— Ko se je podražil, smo malo godrnjali, brez godrnjanja pa tako nič ne mine. Če bo bolj debel, bo pa več papirja pri hiši. Veste, v naši družini zelo radi beremo: jaz novice, žena romane, sin dogodke iz podjetij, vnuk pa šport. Zasludujemo tudi vse novice z Dolenjske, ker imam drugega sina v Novem mestu, najbolj natančno pa preberemo to, kar piše o Brežicah.

— Ali še kaj pogrešate v Dolenjscu?

— Zena bi rada več romancev, jaz pa nič, saj več že skoraj ne morete napisati.

Ivan Bogovič bo letos dopolnil 70. leto. Za branje časopisov si vzame čas ob nedeljah, ko drugo delo počiva.

Premalo o kmetijstvu

JANEZ PIRC, kmet iz Gornjih Križev pri Zuzemberku: »Naročeni smo nekaj manj kot 10 let. Casa za branje ob obilici dela nimamo veliko, vendar včasih pokukam zlasti na tiste strani, kjer piše kaj o nas kmetih. Občutek imam, da piše »Kmečki glas« več za kmete.«

Zdravniški kotichek — odlično

ANA JANEŽIĆ, uslužbenka iz Gradišča pri Dol. Toplicah: »Najprej preberem zdravniške nasvete. S to rubriko ga je dr. Oblak pogruntal. Ljudje članke izrezujejo in jih shranjujejo. Razen tega berem po službeni dolžnosti še Skupščinski Dolenjski list. Branja je veliko, ljudje list obrajtajo.«

Rad ga berem ...

PETER JAKOFČIĆ z Vojske ceste v Črnomlju: »Meni list zelo ugaja. Najprej pogledam ženski del, ker sem vdovec. Všeč mi je tudi to, ker dosti pišete o borcih. Vsaj vemo, da nismo pozabljeni. Rad imam vse domače novice, medtem ko me Afrika ne zanima.«

Najprej metliško stran

ANTON PECARIĆ iz Drašič: »Dolenjski list spremljam že vrsto let. Berem ga z zanimanjem. Najprej odprem list na metliški strani, potem ga obrnem do sredine, zanima me je kriminal in nesreče ter zunanja politika. Včasih je list zelo bogat, včasih pa reven. Po mojem bi morali več prostora nameniti dogodkom po svetu.«

Tudi če bi stal 100 din

ALOJZ TURK, upokojenec iz Podgore pri Straži: »Zena se težje čaka na »Dolenjscu« kot jaz. Najprej sežemo po nesrečah in vesteh iz naše okolice, vendar je zadnjih na žalost premalo. Tako smo navajeni na list, da ga ne bi odpovedali, če bi bila naročnina tudi 100 din.«

Zaradi televizijskega in radijskega programa

ANGELCA ROM, gospodinja iz Obrha pri Dol. Toplicah: »Naročniki smo že 18 let; najbolj nam pride prav zaradi televizijskega in radijskega programa. Med prvimi ga prebere hčerka Irena, ki bi ga najbolj pogrešala, če ga odpovemo. Pišete dobro, vendar vse preveč pozabljate na naše kraje in ljudi.«

To je oslarija

JOZE STOLIĆ, uslužbenec iz Dobljic: »Ze vrsto let z veseljem prebiram domači tednik. Začnem pri zadnji strani, kjer so oglasi, nato preberem komunisto stran in sredino ter bralne podlistke. Zadnji čas ste me prav razjezili s fantastično romantično zgodbo Oscarja Wilda. Kaj nas Dolenjce brigajo smrti in kosti od drugod, saj imamo domačih zgodb dovolj! Od kmetovalcev pa slišim, da bi radi imeli več strokovnih kmetijskih nasvetov.«

Ljubi moj Dolenjski list!

Predragi moji uredjevalci našega tednika, glasila Socijalistične zveze delovnega ljudstva, torej naše tribune! Ko boš te dni obhajal svoj jubilej, 20 let rednega prihajanja med naše Dolenjce in druge Slovence širom po socialistični domovini, pa tudi med nas, ki živimo drugje po svetu, ti vsi čestitamo! Ko pogledamo nazaj, odkar si začel svojo pot, lahko danes vidimo, da si med najbolj brani tednik v naši republiki. Zakaj je tako? Najbrž zato, ker si v teh 20 letih desetkrat povečal svojo izdajo in skočil od 3 na 30 tisoč izvodov.

Tu bomo spet vprašali: zakaj? Odgovor je enostaven: zato, ker je naš preljudi Dolenjski list tako urejen, da najdeš v njem vse. Komu naj se zahvalimo, da je list tak, pa ni treba posebej vpraševati; vsi vemo, da gre tukaj zahvala uredniškemu odboru in uredniku. Da, tovariši in tovarišice, hvala gre vam vsem in se vam za tako urejevanje list res tovariško zahvaljujemo. Ko sem lani decembra bral pripombo urednika, da se bo moral naš »Dolenjec« letos podražiti zaradi večjih stroškov in podražitve papir-

ja, mi je bilo kar težko pri srcu. Toda zakaj le se zagovarjate, tovariši urednik, saj je list naš in vsi, ki ga imamo radi, bomo prav gotovo dali na teden zanj potrební dinar. Kaj pa je to, če zamenjamo eno kurje jajce ali kozarec vina na teden za svoj časopis? Bodite prepričani, da boste tudi letos dobili veliko novih stalnih naročnikov. Vas, tovariše predsednike devetih občinskih skupščin pa prosim, da boste vaš letni prispevek za stalne strani in drugo pomoč za obveščanje, ki je namenjeno vašim občanom, redno in v času poravnali. Saj to je denar, ki gre iz žepa vseh vaših občanov. In vi, trgovci, tovarne in podjetja, objavljajte vaše oglase, obvestila in reklamo v domačem Dolenjskem listu, to je Vaša dolžnost! Naš tednik pa naj kakor dozdaj pohvali tiste, ki so pohvale vredni, a tudi pograja tiste in tisto, kar ni nič vredno.

Pred desetimi leti nam je ob takratnem jubileju lista poslal naš dolgoletni zvesti naročnik, rojak Jože Martinčič iz severne Francije gornjo fotografijo. Ko nas je je lani poleti obiskal, smo znova videli: skoraj nič se ni spremenil, vedno enako dober in human je, skrben za vse in pošten do vseh. Tudi ob dvajsetletnici lista nam je napisal prijazno pozdravno besedo, ki pa je namenjena vsem našim bralcem in sodelavcem!

Torej še enkrat: preljudi moj in naš Dolenjski list, dragi njegovi uredjevalci, čestitam vam za obletnico našega in vašega »dolenjskega obveščevalca« ter za njegov tokratni jubilej! Vam in vsem naročnikom pošiljam bratske in tovariške pozdrave — Vaš

JOŽE MARTINČIČ z ženo ANO ter vsemi najmlajšimi potomci iz Francije

Zadovoljstvo tudi v Avstraliji

Melbourne, 16. 12. 1969
Upravi Dolenjskega lista, NOVO MESTO — Spoštovani, vaš list redno prejemamo in se vam zanj najlepše zahvaljujemo. — Vsebinska lista je zelo zanimiva. Veliko število rojakov ga bo z veseljem prečitalo. — Pozdravljam vas: tajnik društva (podpis). — Pismo nam je poslal v lanskem decembru tajnik slovenskega društva »Slovene Association« iz Melbourne v Avstraliji. Slovenski dom ima v Melbourne svoje prostore na 371 a Park Street, Carlton North, 3054. — Tudi v daljnji Av-

Vsak teden topla domača beseda...

Kot vaš dolgoletni naročnik v tujini bi vam rad ob jubileju lista podal nekaj svojih misli. Najprej želim za 20-letnico obstoja Dolenjskega lista vašemu delovnemu kolektivu še nadalje

STANKO ADAMIČ

veliko sreče in polno uspehov pri vašem delu! Seveda vam voščim tudi to, da bi se vam prigrisalo čimveč novih naročnikov, pa ne samo iz domovine, temveč tudi iz tujine. Redno dobivam vaš tedenski list, ki mi prinaša veliko novic iz vseh krajev domovine. Prav gotovo pa je res, da v domovini človek ne najde v njem tistih toplih besed in člankov, ki jih najde bralec v tujini. Zato me domači list vsak teden tako zelo razveseli, saj ponovno srečujem v njem članke in vesti prav iz mojih domačih krajev — iz slemskih vasic. Rad se tudi ustavim pri ortneškem drobižu, za katerega vedno prav dobro poskrbi dopisnik Prezelj. Ko mi pa ostaja kaj več prostega časa, se pa rad pomudim še z ostalimi novicami. V listu je res težko najti kakšne pomanjkljivosti, tako da ga s tem vsakomur priporočam. Posebno ga privoščim vsem tistim, ki živijo v tujini! Nam na tujem je domači tednik res veliko razvedrilo. V tem je tudi moja želja, da bi nam še naprej prinašal čim več domačih novic. Na kraju vse naročnike Dolenjskega lista v domovini in tujini prav lepo pozdravljam in jim želim veliko sreče in novih uspehov pri njihovem delu!

STANKO ADAMIČ
Winnenden pri Stuttgartu, Nemčija

TAMER AYTEN

Pozdrav iz Turčije

.... Ko dobim vaš list, ga takoj preberem kar od kraja pa do konca. Včasih mi tudi domače delo ostane, vendar pa sem le sama sebi gospodinja, pa me ne more nihče kregati... Presrečna sem, ker ima domači Dolenjski list tako veliko novic. Res ni ničesar, kar bi v njem pogrešala. Želim samo, da bo vaš kolektiv tudi v bodoče še tako priden. Srčne pozdrave pošiljam domovini in svoji rodbini, ki se nahaja na Dolenjskem. Prav tako pozdravljam vse znance in prijatelje ter vsem iskreno voščim vse dobro! Doma sem iz Stare vasi na Bizelskem pri Brežicah, zdaj pa se nahajam v Istanbulu.

TAMER AYTEN
Istanbul — Turčija

„Na Švedsko šele v ponedeljek...“

IZIDOR VIDMAR

O razvoju lista mislim, da se je močno povečal. Bogato nas seznanja z vsemi vsakdanjimi dogodki doma in po svetu, zaradi česar tudi imate toliko naročnikov. Z vsebino sem zelo zadovoljen, saj vse zveš, kaj se dogaja po Dolenjski in v domačem kraju. Ob kolcu pozdravljam mamo, ki živi v Krškem, kakor tudi vse prijateljice in znance ter svoje domače v Škofljici in Ljubljani. Vsem sodelavcem lista želim še mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

IZIDOR VIDMAR
Z DRUŽINO — Malmö — Švedska

S sestro sva ga brali v Italiji

S sestro sva bili na počitnicah v Italiji, bili pa sva zelo presenečeni, ko sva pri naših znaneih tudi tam lahko brali slovenske časopise. Pri vašem naročniku Frančišku Rataju v Vidmu (Udine) sva dobili Dolenjski list; dejal je, da Dolenjski list tudi v tujino točno prihaja. Tudi midve sva bile veseli domače besede onkraj meje. Gospoda Rataja lepo pozdravljata naša družina!

SELMA IN ESTERA BRECELJ

„Pogrešam samo križanko...“

Dolenjski list mi je v tujini največji prijatelj, saj mi prinese vse novice, ki se dogajajo v domačem kraju in po vsej Dolenjski. Moram vam povedati, da mi na

JANEZ BRINC

splošno ugaja ves tednik. Najprej pa preberem »Metliški tednik« in »Črnomaljske novice«, ker je tam moj domači kraj. V domačem listu pogrešam samo križanko. Za reševanje imam namreč veliko časa in me tudi to veseli. Sedanja vsebina lista mi je zelo všeč in želim, da bi še naprej izhajal s tako vsebino. Povedati vam moram še, da dobivam list redno vsak petek. V soboto in nedeljo, ko ne grem v službo, pa ga preberem od prve do zadnje strani. Zdal bi rad pozdravil še vse znance in domače v naši domovini. Lepo vas pozdravljam in vam voščim srečno.

JANEZ BRINC
iz Winterthura v Švici

Vsak teden: obisk iz lepe Slovenije sem na Madžarsko

Cenjeno uredništvo Dolenjskega lista! Kaj pomeni človeku, ki živi že več let v tujini, naš in vaš Dolenjski list? Vsak teden, ko ga dobim, se mi zdi, da sem dobila obisk iz lepe Slovenije. Citam ga zelo rada in mi je vsebina zelo všeč. Rada čitam novice iz Topliške doline, ker sem doma iz Podhoste. Prav všeč mi je tista stran z naslovom »To stran ste napisali sami«. Dolenjski list mi tudi pomaga, da lahko gojim slovenski jezik, ker tu nimam Slovencev, zato je domači tednik moj dober prijatelj. Želim vam še naprej mnogo uspeha in hvala dragi sestri, ki mi je list naročila. Hvala vam, ki mi ga pošiljate. Srčno pozdravljam vse Slovence doma in tudi tiste, ki kot jaz živijo v tujini. Pozdravljam uredništvo in za jubilej še enkrat lepo čestitam. Gervald Gyrgyné roj. Marica Gorše iz Uzse na Madžarskem

MARA BERNARD

Teško čakam petka

Cprav nisem daleč od domovine in se tudi večkrat na leto pripeljem na lepo Dolenjsko, do mojega rojstnega kraja — Novega mesta, vseeno težko čakam petka, da po pošti pride Dolenjski list, ki mi prinese novice iz stare domovine v tujino. — Najprej preberem novomeške novice in seveda tudi točno pogledam slike iz našega prelepega mesta. Dostikrat si želim, da bi jih objavili še več; nato pride na vrsto vse drugo. Zanima me vse, kar pišete, posebno pa prosim, da bi vedno tiskali kak lep slovenski roman. Ob 20-letnici izhajanja želim Dolenjskemu listu veliko uspeha še za mnoga leta vnaprej in vas prav lepo pozdravljam! MARA BERNARD
Klagenfurt-Celovec Avstrija

Kot prijatelj potrka vsak teden...

Spoštovano uredništvo, vsak teden znova mi je tako, kot da bi prijatelj potrkal na vrata, ko pride Dolenjski list. Ne morem dočakati, da ne bi hitro pogledala, kaj vse je novega v starih domačih krajih. Najprej preletim list, če vidim kakšno znano sliko ali ime, potem pa vse po vrsti prečitam. Rada imam romane, ker jih pogrešam v tujem kraju, seveda pa tudi vse novice iz moje drage Bele krajine. Včasih bi rada videla v listu tudi kak dober kuhinjski recept za

kakšno domačo belokranjsko jed. Zelo me tudi veseli, ko vidim, da dajete kmetom in drugim razne nasvete. Za zdaj vam vsem na uredništvu čestitam za 20-letni jubilej in vam obenem želim za bodočnost veliko uspehov in vso srečo! Ob tej priložnosti pošiljam tudi mamji na Rožancu veliko srčnih pozdravov, vsem sorodnikom ter prijateljem in znancem pa voščim vse dobro! Srečno, LJUDMILA BUDARKIEWICZ
London, 5. februarja 1970

Onj dan me je v pisarni poiskal mlad človek živahnih kretenj in vedenja, ki se je prijetno razlikovalo od vedenja mladeničev njegove starosti. Ljubeznivo me je pozdravil.

»Zdravo, tovariš direktor!«

»Tovariš mi pravi, to bo nekaj uradnega,« sem sklepal.

Komaj sem mu utegnul odzdraviti in mu ponuditi sedež, je začel:

»Z veliko prošnjo prihajam, tovariš direktor. Naš klub, katerega odlični delaven član ste, se ukvarja že dlje časa z nekim važnim vprašanjem, ki je velikega pomena za obstoj kluba in za razcvit njegovega dejanja in nehanja...«

Mladj mož se mi je zdel nekoliko znan. Naporno sem premišljeval, kje in kdaj sem ga že videl, v katerem klubu sem odlični in delaven član, vendar sem s ponarejenim razumevanjem rekel »aha«, kakor da mi je problem znan do najmanjših podrobnosti.

»... kot tajniku kluba mi je upravni odbor naročil, naj se obrnem na vas. Urejeno je že vse, potrebna nam je le še vaša pomoč in vse bo steklo kakor po maslu.«

Hotel sem nekaj ziniti, pa mi ni dal do besede. Kar naprej me je o nečem prepričeval.

»Samo vi nam lahko pomagate, ker ste ugledna osebnost in imate veliko besedo pri podjetju «Novolina».

»Torej mladi mož že nekaj ve o sitni zadevi, ki mi je že nekaj noči kratila spanec; odkod neki to ve?« me je spreletelo. Začel sem se otapati:

»Tovariš, vi vsekakor pretiravate glede moje veljave in besede pri imenovanem podjetju.«

»Prav nasprotno. Upravni odbor je prepričan, da nam boste lahko ustregli. Saj veste, da imamo precej nadobudnega naraščaja, ki pridno trenira, in odbor je mnenja, da morajo mladi nastopiti in se izkazati, da ne otope v samem treningu.«

Se bolj sem napej svoj spomin: nogomet, košarka, namizni tenis? V kateri šibki pozni ponočni uri sem se neki zapisal v eno izmed teh dejavnosti? Ničesar se nisem mogel spomniti, pa sem besedičil kar na slepo:

»Seveda, sam trening je dolgočasen; utruja in kvari zagon prizadevnega navdušenja. Toda kaj naj imam jaz pri tem? Menda vendar ne mislite, da bi tudi jaz kje nastopil!«

»To ne, saj gre samo za nastop naraščaja. Priredili bomo mladim medicinski turnir na petnajstih deskah, da jih bomo lahko ocenili in razporedili po kategorijah in sposobnostih.«

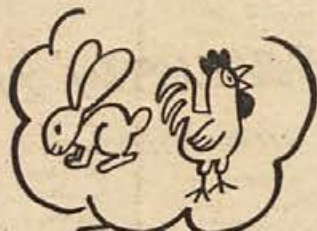
Posvetilo se mi je. Turnir na petnajstih deskah! To bo šah! Zdaj sem se spomnil tudi fanta: bil je tajnik šahovskega kluba!

Dolgo sem slepomišljal in se vil kakor v precepu, zdaj pa mi je odleglo. Takoj sva se sporazumela, da me odbor prosi, naj pri tajniku »Novolina«, ki je desna in leva roka tamošnjega direktorja, izposlujem, da da na razpolago malo dvorano za turnir mladih šahistov. Pogovorila sva se o pogojih in se prijateljsko poslovila. (To je bil tajnik št. 1. Moram jih oštevilčiti, da jih ne zmešam, ker kasneje nastopijo še trije tajniki.)

Popoldne sem imel posel pri »Novolini« in sem kajpada najprej načel zdevo turnirja. Ljubeznivi tajnik (to je bil tajnik št. 2) je takoj poklical nekoga svojega podrejenega tovariša, ki je bil tudi član šahovskega kluba, in mu naročil, naj stopi v zvezo s klubom in ukrene vse potrebno. Šahisti so bili kar dobro poučeni: pri »Novolini« sem menda res imel ugled in moja beseda je tam vsekakor precej zalegla. Stvar sem uredil in jo takoj pozabil. Do tu je zadeva potekla kar v redu. V naslednjem pa se je čudno in čudovito zamotala, da je prišla na dan moja pozabljivost in popolno pomanjkanje spomina za obzire, kar se je v ostalem pokazalo že pri pogovoru s tajnikom št. 1.

Kmalu nato sem prejel od šahovskega kluba toplo zahvalno pismo s poročilom, da je turnir dobro uspel, pripisana pa je bila opazka in prošnja, naj se tajniku »Novolina« (t. j. tajniku št. 2) lepo zahvalim in se priporočim še za nadaljnjo naklonjenost, kajti — je stalo v pismu — morda bomo nje-

ŠTIRJE TAJNIKI

govo ustrežljivost še kdaj potrebovali.

Hm, kakor kaže, sem si nekaj nakopal, kar je podobno stalni funkciji,« sem godrnjal, nisem pa

imel niti pojma, da se je šele začela nekaka verižna reakcija tajnikov, iz katere sem se komaj izmotal.

Nekaj dni sem odlašal z zahvalo, ker mi je »Novolina« nekoliko

od rok. Prav mi je prišlo, da sem tajnika št. 2 tretji dan srečal na ulici. Vesel sem stopil k njemu:

»Zdravo, tovariš tajnik. Oprostite mi, da vas kar na cesti ustavljam,

O kom je beseda

Pred kratkim sem v prostem času napisal basen o Rdeči kapi, ki je šla na obisk k bolni babici. V gozdu je srečala volka in mu to povedala. Volk je pohitel k babici, jo požrl, legel v njeno posteljo in prevaral Rdečo kapico. Z eno besedo: nič posebnega. Basen je bila objavljena brez ilustracije v nekem časopisu. Gotovo ste jo tudi vi prebrali, saj skoraj ni človeka, ki je ne bi poznal.

Drugi dan, ko je bila basen objavljena, so me obsuli prijatelji: Mučik, Trčko, Vitamvas in Nejezhleb.

»Bravo! Veličastno! To je najboljše, kar si kdaj napisal.«

Potem so mi šepetali na uho:

»Povej mi zaupno, na koga si mislil, ko si to pisal!«

Nisem jih razumel.

»Da, povej, na koga si meril.« Spet jih nisem razumel. Kolege so mi zapretili v šali:

»Tako je torej, hudiček, he, he! Mi že vse jutro ugibamo, koga si mislil. Toda saj ni važno, kljub temu se razumemo!«

In so odšli vsi razen Mučika.

»Jaz vem, koga si mislil!«

Navdušeno sem ga pogledal.

»Ne boj se, saj ne bom nikomur povedal. Imaš popolnoma prav, vidiš, Trčko opravlja dolžnost, ki bi jo moral jaz!«

Preden sem lahko karkoli rekel, se je vrnil Trčko.

»Dobro si ga zadel. Naj si tovariš Nejezhleb, čeprav je moj načelnik, ne misli, da mora vedno on dobiti največje premije!«

Molče sem odšel na hodnik. Tam me je čakal Nejezhleb.

»Oh, ti si junak! Ze davno bi moral pisati o tem trdoglavcu. Ti dobro veš, da mi ni hotel izplačati stroškov službenega potovanja v Tatre. Brihtna glava, pripravljen je vse sam požreti...«

Pobegnili sem v bife. Vitamvas me je celo tam našel.

»Ali misliš, da direktor ne sluti?«

»Kaj?«

»To, da si prav njega osebno opisal. Prav mu je. Sopiri se kot petelin, ima pa »razno glavo. Če mu jaz ne bi bil podrejen...«

Potem me je potegnil k sebi in mi zaupno šepnil:

»Poslušaj, jaz sem tvoj prijatelj in ti želim samo dobro. Naprej, udari! Bolj oprezno, toda pogumno!«

Po kosilu me je poklical direktor. Kot ponavadi je sedel za veliko pisalno mizo, obkrožen s telefoni in z napravo za zvonce in signale. Ko me je zagledal, je veselo vstal s stola, obšel svojo veliko mizo in dolgo stresal mojo roko. Zdelo se mi je, da mi jo bo izpahnil v ramenu.

»Cestitam, želim... Ze dolgo nisem dral tako odlične stvari. Vi ste junak...«

»Zelo me veseli, da vam je všeč, tovariš direktor,« sem odgovoril.

»Seveda mi je všeč. Kako ste ga samo zadel, kaj? Se sam hudič ne bi mogel bolje...«

»Koga?« sem se tokrat resno ustrašil.

Direktor se je prebrisano nasmehnil.

»Dobro, dobro, ne bom mu tekel povedat. Saj je vsem že na prvi pogled jasno.«

»Tovariš direktor, najlepše vas prosim...«

»Ne boj se, tovariš! Slišal sem, da se na tem položaju ne bo dolgo obdržal.«

Ne spominjam se dobro, kako sem odšel iz direktorjeve sobe, toda dobro sem si zapomnil zadnje besede:

»Pišite, pišite bolj pogumno. Vedite, da ste že zaslužili premijo za ta mesec.«

Zmeden in utrujen sem stopil v hišo. Na stopnicah sem naletel na soseda, ki je stanoval v

drugem nadstropju.

»Zelo sem vesela, da vas vi dim,« je zacvrčala z milim glasom.

»Rada bi se vam zahvalila v imenu vseh stanovalcev...«

»Meni?«

»Da, našemu hišniku nikakor ne pridemo do konca. Vi ste ga pa tako zadel...!«

Zena me je čakala na vratih.

»Mislim, da so danes zamenjali upravnico mlekarne...«

»Res?«

»Jaz sem to celo pričakovala po tvojem članku...«

»Katerem članku?«

»Po tistem, dragi, ki si ga napisal o...«

Prijel sem se za glavo.

»Celo ti, moja žena, si moj Brut?«

Naslednjega dne se je v nekem mestu pojavilo kratko obvestilo:

»H. U. je objavil v nekem časopisu pogumno satiro. Znano je, proti čemu je naperjena, toda glavno ni znano: katera stališča in koga kritizira avtor.«

Tega nisem mogel več prenašati. Odšel sem v redakcijo in zahteval, da natisnejo naslednjo izjavo:

»Kot avtor basni o Rdeči kapi pod prisego trdim, da je basen napisana za otroke in da gre izključno za Rdečo kapico, babico in volka.«

Direktor me je ponovno poklical.

»Z vašimi kolegi sem se pogovarjal o vas,« je ledeno spustil skozi zobe. »Mislili smo, da ste časten in pošten človek. Toda... ljudem je prirojeno, da se motijo.«

Tokrat o premiji ni vladla niti beseda.

STEFAN SABO

toda te dni nikakor ne bom utegnul priti k vam. Za to vas prosim, da sprejmete mojo zahvalo v imenu šahovskega kluba. Turnir se je prav dobro obnesel in za ta uspeh gre hvala dvoranici, predvsem pa seveda vam, ki ste nam tako ljubeznivo ustregli...«

Mladj mož je bil sprva nekoliko presenečen, potem pa me je poslušal s porogljivim nasmeškom. Ko sem svojo zahvalo malo prekinil, da bi zajel sapo, pa je brž porabil priložnost:

»Tovariš, vaša zahvala je zelo lepa in olikana, vendar pa ne gre na pravi naslov. Jaz namreč prav ničesar ne vem o kakem turnirju, o njegovem uspehu in o tistih lepih dvoranici. Zmota, tovariš!«

»Ha, kaj niste tajnik...?«

»Ha,« me je oponašal, »sem tajnik, seveda sem. Pokažite mi pisemnega človeka, ki ni kje tajnik. Jaz, na primer, sem tajnik pri rejcih malih živali. Mi ne prirejamo turnirjev.«

Rdečica me je oblila, izječljal sem nekaj opravičbe in v silni zadregi odstopil (nj bil tajnik št. 2, ampak tajnik št. 3). Močno so se zaredili tajniki v naši lepi domovini.

Točno dva dni nato sem le srečal tajnika št. 2. Tudi ta je bil kaj prijeten mlad mož. Po vsem videzu se je še pred kratkim mudil po kakem važnem poslu v sosodnjem zamejstvu, kjer si je menda nakupil to in ono za zunanjo reprezentanco svoje osebne in tajniške veljave. Takoj sem prešel k stvari in ponovil svojo zahvalo. Še nekoliko bolj sem jo načičkal, kar je zelo zabavalo domnevnega tajnika št. 2. Pravim »domnevnega tajnika št. 2«, kajti takoj se je izkazalo, da sem spet zagazil. Nagovorjeni mladenič mi je namreč odgovoril s svečano resnostjo:

»Zdaj sem že poučen o zadevi in moram reči, da ste danes še vse lepše povedali kakor predvčerajšnjim. Zelo mi je žal, še vedno nisem tisti, ki bi ga vi radi. Skoda, da si ne morem lastiti tako krasne zahvale.«

Tako sem tedaj že drugič napadel nepravega! Kaj so si tajniki podobni kakor jajce jajcu? Ni bilo druge rešitve: Od rok alj ne od rok, popoldne sem stopil k »Novolini« in pobaral po tajniku. Pokazali so mi nekoga, ki naj bi bil tajnik št. 2, pa ni bil številka dve je bila odšla nekam daleč na nekakšno specializacijo in na njeno mesto je stopila neka nova oseba, ki jo moram označiti kot tajnika št. 4. S to številko sem hitro odpravil, ker ni bila prav nič prizadeta pri stvari. Srečen sem bil, da sem se rešil te pošastne tajniške verižne reakcije. Kamen se mi je odvalil od srca, kakor tako lep pravimo. Vendar pa me je čakal še zaključek in zadnje dejanje.

Tajnik št. 3 (to je tisti od rejcev malih živali) je stanoval v naši soseščini, zato mi čudno, da sva se kmalu spet srečala. S čisto vestjo in mirne duše sem stopil proti njemu, saj zdaj sem ga že kar dobro razločil od drugih tajnikov. On pa je prestrašen skočil za vogal, dvignil obe roki, jih z dlanimi obrnil proti meni in zajechal:

»Ne, ne, nisem tisti! Se vedno ne!«

Jaz pa nisem popustil. Stopil sem k njemu in mu pojasnil, da je stvar z zahvalo zdaj že dokončno urejena in da ni on več v nikakršni nevarnosti. Nasmejala sva se, beseda je dala besedo in zavila sva na čašo vina. Bil je prav prijeten družabnik, ta tajnik št. 3. Obredila sva tri točilnice, pila bratovščino in se spoprijateljila. Mladj mož je kaj prizadeven za svoje društvo, malo je manjkalo, pa bi mi bil obesil dve leghornki — izvrstni mesnici, kar je velikega pomena v sedanji jajčni stiski, je dejal — in dva zajčka — klapoušca neke veleodlične pasme.

Komaj sem se ga rešil. Porabil sem za štiri svojo zakonsko ženo, kakor vedno v takih primerih, češ: Jaz bi že, toda žena bi tega ne dovolila. To je pomagalo.

No, včlanil me je pa le in sedaj sem že mesec dni reden član njegovega društva. Pa mi ni žal. Tajnik št. 3 je, kakor sem že dejal, prav simpatičen mladenič.

BOZO BORSTNIK

Pogovor z otrokom

Družbeno-ekonomski in politični razvoj nove Jugoslavije, utrjevanje vloge združenih delovnih ljudi in občanov ter njihov vedno večji vpliv na oblikovanje politike ter odločanje o pogojih dela in življenja zahteva tudi živahnejše kroženje dejstev in informacij v vseh smereh.

Poslušaj me, sin moj. To ti govorim, ko ležiš in spiš z rokico potisnjeno pod lice in s svetlimi kodri, vlažno prilepljenimi ob razgredo čelo. Potihoma sem se prikradel v tvojo sobo. Le nekaj minut prej — ko sem sedel v knjižnici in bral časopis — me je spreletel kes. Z občutkom krivde sem prišel k tvoji postelji.

Spoznanje me je obšlo, sin moj: grd sem bil s teboj. Oštel sem te, ko si se pripravil za šolo, ker si si le z mokrim robcem potegnili prek obraza. Zago-varjati si se moral, ker si nisi očistil čevljev. Z jezo sem te podučeval, ko si vrgel svojo igračo na tla.

Pri zajtrku sem ti spet očital. Razlil si mleko, prehitro pogoltnil žemljo, se oprl z lakti na mizo. Ko pa si stekel od mize k igri in sem se odpravil na postajo, si se obrnil, mi pomahal z roko in zaklical: »Na svidenje, očka!« Namršil sem obrvi in odvrnil: »Drži se pokonci! Potisni rame nazaj!«

Nato, pozno popoldne, se je poduk pričel znova. Ko sem prišel domov, sem te zalotil, kako si se plazil po kolenih. Luknje so bile v tvojih nogavicah. Ponižal sem te pred vrstniki, ko si moral pred mano korakati domov. Nogavice so danes drage, sem ti razlagal, in če bi jih moral sam kupovati, bi bil pazljivejši.

Ko sem nato spet sedel za mizo s časopisom v roki in si ti boječe, s ponižnim pogledom vstopil, sem se ježno zazrl vate, ker si me prekinil. Obotavljal si se pri vratih — se spomniš? »Kaj vendar hočeš?« sem prhnil. Nič nisi rekel. Naglo si šinil proti meni, vrgel roke okoli mojega vratu in me poljubil. Tvoje tanke ročice so se me oklenile z ljubeznijo, ki jo je sam bog zasejal v tvoje srce in je tudi to, da sem te zanemarjal, ni moglo zveniti. In potem si odšel. Navzgor po stopnicah.

Bilo je kmalu za tem, sin moj, ko mi je časopis zadržal iz rok, in prevzela me je tesnoba. Kaj je storila navada iz mene? Navadil sem se odkrivati tvoje napake, te grajati. To je bilo moje plačilo, da si tako ljub otrok. Ne da te ne bi imel rad; le preveč sem zahteval od mladosti. Meril sem te z merilom svojih lastnih let.

In vendar je toliko dobrega, plemenitega in pristnega v tvojem značaju. Tvoje drobno srce je tako veliko in široko. To si pokazal s tem, da si planil k meni in mi dal poljub za lahko noč. To je danes zvečer bilo dovolj, sin moj. V temi sem osramočen prišel k tvoji postelji.

To je pičlo vračilo; vem, da te stvari ne bi razumel, če bi ti jih pravil, ko si buden. Toda jutri ti bom pravi očka. S tabo se

bom podil naokoli, trpel, če boš trpel ti, ter se smejal, če se boš ti smejal. Ugriznil se bom v jezik, če bodo nanj prišle nepotrpežljive besede. Vedno si bom ponavljal kot pripev: »Končno je le deček — mali deček.«

Bojim se, da sem ravnal s teboj kot z odraslim. Toda ko te sedaj opazujem, sin moj, skrčenega v tvoji posteljici, vidim, da si še otrok. Včeraj še si ležal v rokah svoje matere, z glavo na njeni rami. Preveč sem zahteval, preveč.

W. LIVINGSTONE LARNED
(Prevedel Matjaž Potrč objavljeno v novi, 2. številki revije OTROK IN DRUZINA)

Naš otrok in mi

Pravkar je izšla 2. letošnja številka revije OTROK IN DRUZINA, ki prinaša med drugim zanimivo »Spodbudno abecedo mari-borskih pionirjeva. Dr. Jan-ko Kos se v reviji spominja Franceta Prešerna, Vida Blažka pa svari, da se pustni čas veselja ne sme spremeniti v modne revije in nezvojnja tekmovanja za »najlepšo maškaro«. Zelo poučen je sestavek Katje Boh o »Našem otroku in televiziji«. Dr. Meta Skerget razglablja o vplivih domačega okolja na šolarjevo zdravje, medtem ko nam prof. Anica Uranjek daje koristna navodila, kako naj se otrok pripravi na učenje v šoli. Franc Pediček nadaljuje razmišljanja o »Nezaupanju v npravnostni položaj« današnjih mladih fantov in deklet. Prvi pregled dojenčka, dnevnik mlade mamice, govorna razvitost predšolskih otrok in njeno izpopolnjevanje, mladoletni prestopniki, živimo v stoletju tehnike in še marsikaj drugega so naslovi in vsebina sila zanimive in dragocene, koristne revije, ki nam nudi tako veliko dobrega.

Uprava revije: Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova c. 3/1. Letna naročnina: samo 15 dinarjev.

Pogovor z zdravnikom

Beseda o debelosti

Od nekdanje delala debelost preglavice posameznikom, posebno ženskam. Res je, da postane človek lahko debel, ker se je njegova debelost razvila kot posledica določene bolezni. Tudi dednost igra precejšno vlogo. Večinoma pa je debelost posledica preobilne hrane, posebno tiste, ki ima preveč kalorij in je telo ne more vse kot energijo izrabiti. V takem primeru se začne nabirati maščoba v različnih delih telesa, najraje v trebuhu, na prsih, na obrazu in vratu, pa tudi okrog ramen, medtem ko noge največkrat ostanejo sorazmerno suhe. Navadno se ljudje, ki preveč in pre-dobro jedo, tudi premalo gibljejo, niti se duševno ne naprezajo, kar pomeni, da je poraba kalorij še manjša in da se debelost razvija naprej.

Normalno ocenimo človekovo težo približno tako, da pravimo, naj bo težak toliko kilogramov, kolikor ima centimetrov nad 1 meter svoje višine. Pri tem upoštevamo popravek za 5 kilogramov več ali manj. Za primer vzemimo nekoga, ki je visok 175 centimetrov. Njegova teža naj bi bila 75 kg ter 5 kg več ali manj, torej lahko tehta od 70 do 80 kg. Še bolj točno izračunamo pravilno težo, če pomnožimo človekovo višino s prsnim obodom in dobijemo zmnožek delimo z 240.

Če je nekdo pretežak in predebel zato, ker se premalo giblje, premalo duševno dela in pre-dobro je, potem je najbolje, da se vzdrži vseh sladkarij, da poje čim manj kruha in drugih močnatih jedi ter mastnega mesa. Lahko pa je kolikor hoče zelenjave, pustega mesa in sadja. Torej mu ni treba stradati, pač pa samo spremeniti način prehrane! Jutranja telovadba, ki naj traja 10 minut, napravi čudeže, posebno še, če jo ponovimo tudi zvečer. Samo, prosim, vsako jutro in vsak večer! Za tiste sladkosnedneže, ki brez sladkarij ne morejo shajati, priporočam zamenjavo sladkorja s saharinom v sladkarijah. Ta kalorij ne daje, sam po sebi pa ne povzroča hujšanja. Poznamo tudi zdravila zoper debelost, ki pa so dvoreznen meč in jih lahko predpiše le zdravnik na recept, če je mnenja, da je to potrebno, vendar njihovo delovanje je stalno kontrolira.

Ze prej smo omenili, da je debelost lahko tudi znak določenih bolezni. Odebili lahko človek enako-merno, ali pa se mu nabira mast samo v posameznih organih. Tako so včasih zamaščena jetra, ledvici, trebušna slinavka, srce in drugi organi. Vzrok za tako zamaščenje so različne bolezni. Vse telo pa se zadebeli zaradi okvar žlez z notrajnim izločanjem, predvsem spolnih žlez, hipofize in ščitnice. Debelost se razvije tudi po hudih duševnih pretresih zaradi motenj v delovanju samodejnih možganskih središč.

Splošna debelost močno obremeni srce. Več maščobe pomeni večjo težo, večjo telesno površino, več ožilja in seveda več krvi, ki mora po vsem tem krožiti. Debeli ljudje nagibljejo k poapnenju žil in zaradi tega k možganski in srčni kapi.

Če je torej nekdo debel zaradi bolezni, je seveda potrebno, da se posvetuje s svojim zdravnikom, ki bo poiskal vzrok in takega bolnika zdravil. Če pa je nekdo debel zaradi premajhne vneme za telesno in duševno delo, pa naj poskusi z navodilom, ki je navedeno zgoraj in ne bo mu žal. Nekaj več izdatkov za krojača ali šiviljo, da mu zoži obleke, bo poplačano z zadovoljstvom zaradi ugodnega počutja, lahkotnejšega gibanja in lepše postave, poleg tega pa bo tudi zdravje trdnjše.

Dr. BOŽO OBLAK

Dr. Dušan Reja: KAJENJE IN ZDRAVJE

■ V državni administraciji je potrebno zavzeti določeno in jasno stališče do opazovanja škodljivosti kajenja za zdravje in poskrbeti, da se o tem stališču poučijo vse odgovorne službe in prav tako tudi najširša javnost.

■ Potrebna je čim doslednejša prepoved kajenja v javnih prostorih kot vzgojni ukrep za varstvo nekadilcov. Ta prepoved naj velja za javna prometna sredstva, za javne urade, bolnišnice, hotele, plesišča, športna igrišča, dvorane za velike javne prireditve ipd.

■ Kadilci, ki sami niso pripravljeno sodelovati v boju proti kajenju, naj v svojem poklicnem življenju kakor tudi na družbenem položaju ne zavirajo ukrepov in drugih odločitev glede preprečevanja in odvade kajenja.

■ Z zakonom je treba prepovedati reklamo tobačnih izdelkov v besedi, tisku in slikah.

■ Glede na zdravstveno varstvo mladine je treba razmisliti, kako z uspehom prepovedati prodajo tobačnih izdelkov mladini v starosti iz-pod 16 let.

delkov mladini v starosti iz-pod 16 let.

■ Pri vseh tobačnih izdelkih je treba predpisati, da imajo že na ovitku navedeno, koliko miligramov nikotina je v njih, prav tako pa tudi kancerogenih snovi, zlasti še katrana v tobakovem dimu. Zakon o živilih zahteva to na primer celo za vse dodatne snovi, ki niso niti strupene in tudi sicer ne škodujejo zdravju.

■ Pri filter cigaretah je potrebno označiti učinkovitost filtriranega delovanja, da kadilcem omogočimo izbiro med temi cigaretami.

■ Izdatna spodbuda utegne biti za nekadilce znižanje življenjske zavarovalnine; prehod od kajenja cigaret na manj škodljivo pipo in cigare pa naj bi kadilce opravičeval do manjšega obdobja nja tobačnih izdelkov.

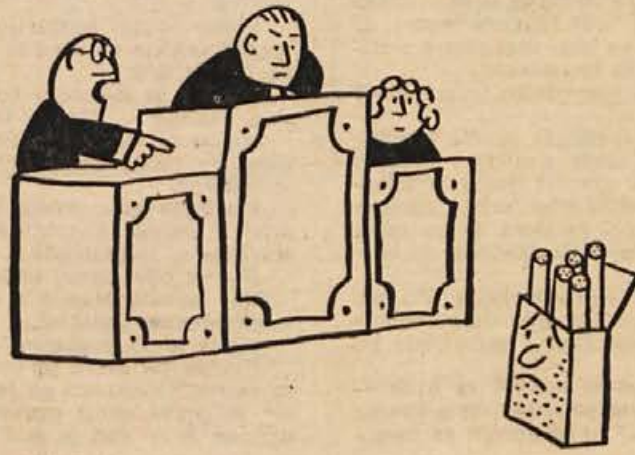
■ Ne nazadnje pa bi načrtno in trajno izobraževanje odraslih ter dosledna zdravstvena vzgoja mladih prav gotovo bila temeljna osnova za sleherni program boja proti kajenju.

(Nadaljevanje sledi)

Znamenito in po vsem svetu znano je poročilo »Kajenje in zdravje«, ki ga je pod tem naslovom po nalogu ministrstva za zdravstvo ZDA pripravila posebna komisija desetih ameriških znanstvenikov. Poročilo povzema in navaja uspehe večletnih raziskav z vsemi dotedanjimi izsledki in stališči. Zato je zbudilo veliko zanimanje med strokovnimi krogi in tudi med svetovno javnostjo. Se pred tem poročilom, ki je po svetu znano pod imenom »Terry Report« iz 1963, je izšla vrsta raziskav in proučevanj v obliki resolucij, ki so jih objavili: Ameriško društvo za boj proti raku (1958); Holandski zdravstveni svet (1957); Nacionalni inštitut za pobjanje raka (1958); Internacionalna unija proti raku (1958); Ameriško društvo proti raku (1959) in drugi.

Leta 1964 je posebna komisija Svetovne zdravstvene organizacije v samostojnem poročilu ponovno in resno opozorila na nevarnost, ki v zvezi z nastankom pljučnega raka preti zaradi kajenja cigaret, obenem pa je priporočila vsem vladam članicam, da takoj in brez odloga ukrenejo vse potrebno, da se omeji in zmanjša poraba cigaret.

Med splošnimi ukrepi, ki jih mora in tudi mora predpisati ter izvajati vsaka družba oziroma za zdravstvo prebivalstva odgovorna oblast, so najpomembnejši tile:

Tinčkov tednik

PONEDELJEK — Danes smo imeli pri nas slab dan. Atek je prišel iz službe zelo jezen. Bolela ga je glava. Z menoj se ni maral igrati »cirkusa«. Mama mu je rekla, da je vseeno velik klovn. Zvečer je šel spet na sestanek. Jaz bi sestanke kar prepovedal.

TOREK — V šoli sem imel srečo. Računsko nalogo sem pisal odlično. Doma sem pričakoval pohvalo, ki pa je ni bilo. Atek mi je rekel »mulca, ker sem mu preveč dolgo nosil cigarete, zato sem bil zelo žalosten. Mamica mi še »lahko noč« ni voščila.

SREDA — Spet sta se prepirala. Ker mi je bilo dolgčas, sem se začel igrati vojake. Prevrčal sem stole, razbijal z vrati, streljal s pištolo in vpil. Zmagala je mamica, ki me je postavila v »ječo«. Tako pravim temnemu kotu v shrambi. V ječi sem velikokrat.

CETRTEK — Bil je lep sončen dan. Sosedov Jožek je odšel s svojim očetom v gozd. Držala sta se za roko, cče je lepo žvižgal. Tudi jaz bi šel rad tako. Zakaj moj atek nima nikoli časa.

PETEK — V šoli smo opisovali naše očete. Nisem vedel veliko napisati. »Moj atek je ves dan v službi. Ob večerih ima sestanke. Rad sedi v gostilni, kadar je doma, se najraje prepira.« Dobil sem nezadostno. Dobro, da moj atek nikoli ne gleda zvezkov.

Ančka Gošnik-Godec: TINCEK

SOBOTA — Mamica je bila prosta. Upal sem, da bo imela več časa zame. Narisal sem raketo. O raketah veliko vem, toda ni imela časa, da bi me poslušala. Morala je k friizerju. Atek je ves dan poležaval, toda zvečer je vseeno šel na zabavo. Moral sem k stari mami.

NEDELJA — S starim očetom sva imela veliko dela. Pomagal sem mu krmiliti živino, on pa mi je pripovedoval o raketah, o katerih ve več kot jaz. S staro mamo sva tudi pela. Kako lepo je bilo. Zdaj sem spet doma. Kakšen dolgčas.

Zakaj imajo moji starši vedno toliko dela? Škoda, da so me kupili.

ANICA ZIDAR

V naši družini je vladala popolna harmonija. Mož je dobro zaslužil, živeli smo solidno in najino največje bogastvo sta bili hčerki, 19-letna Metka in 15-letna Betka. Vzgajala sem ju, kakor sem mislila, da je najbolj prav. Skratka: bilo je vse v najlepšem redu, dokler ni nekega dne pri kosilu moj mož slovesno izjavil:

»Draga ženka, ... kaj sem že hotel reči...?«

Vedela sem, da bo nekaj pomembnega, o čemer ne bomo dosti razpravljali, ker se je on tako že odločil, zato sem le privzdignila levo obrv in napela ušesa.

»Hm... da, odločil sem se da bomo kupili telefon!«

Idejo smo vsi člani naše ožje skupnosti z navdušenjem sprejeli.

»Jaz sem posloven človek in že zaradi ugleda moram imeti doma telefon, razen tega pa je to postala tudi že nužnost. S tem si bom prihranil marsikateri korak, ti pa boš lahko kar po telefonu rezervirala meso pri mesarju, vprašala v pekarijo, če imajo že svež kruh, in sploh bolj sproščeno kontaktirala s svojimi prijateljicami tudi dopoldne, ko boš kuhala kosilo ali pa se boš najavila pri frizerju.«

»To bi bilo nekaj!« sem si mislila, in usta so se mi raztegnila v blažen nasmeh.

»Pa tudi najinima otrokoma bo prišel prav. Metkine-mu Albertu ne bo treba več vsak dan hoditi sem gor, temveč se bosta lahko kar po telefonu zmenila za kino ali sestanek, Metka bo lahko po telefonu sporočila, da pride iz službe pozneje domov, Betka pa se bo o domačih nalogah lahko po telefonu posvetovala s sošolkami in ji ne bo treba hoditi ven.« je utemeljil svoj sklep. Rečeno — storjeno.

Ker je bil moj mož vpliven človek, smo že čez 14 dni dobili telefon. Skrivnostno črni se je svetil na polici v predsobi in ves popoldan smo ga občudovali in preizkušali. Kupili smo tudi telefonski imenik, da nam ne bi bilo treba nositi števil v glavi.

Čez teden dni so že vsi naš znanci, prijatelji in sorodniki ve... da imamo telefon, ker smo vsi s pridom uporabljali novo pridobitev. Vsi smo si prihranili marsikateri nepotreben korak, pa tudi račun ob koncu meseca ni bil pretiran. Vsi smo bili zadovoljni, dokler ni prišel tisti dan, ki

POMEMBNA PRIDOBITEV

je bil podoben vsem naslednjim.

Neko soboto ob petih zjutraj, ko smo še vsi spali, je pozvonil telefon. Moj mož je menil, da je zanj, in je hitro vstal, jaz pa sem stekla k telefonu.

»Si ti, Francelj?« je zavrčalo v slušalki. »Ne, pomota, tukaj stanovanje Volkodlakovih,« sem vlijudno odgovorila.

Ko sem se vrnila v sobo, je bil mož že na pol oblečen in je nejevoljno sprejel obvestilo. Imel je proste sobote, zato se je spet sleklet in legel nazaj. Tudi jaz sem hotela še malo zadremati, ko je spet zacingljalo. Spet sem pohitela k telefonu in oglašil se je nizek bas.

»Interno 284, prosim!« »Oprostite, tukaj Volkodlakovi. Najbrž pomota,« sem bila kolikor mogoče prijazna.

»Kako, hudiča, saj sem klical »Krkov...!« Tk — tk je zaškrtalo v slušalki, in ni ga bilo več.

Bila sem že popolnoma budna, in čeprav je bilo šele pol šestih, sem vstala. Vesela, ker bo danes vsa družina doma, sem začela pospravljati po kuhinji. Pristavila sem mleko za zajtrk, ko je spet zazvonilo.

»Mara, si ti?« Bila je moja prijateljica Tončka, s katero sva se vsako jutro posvetovali, kaj bova kuhali.

»O, Tončka, kaj si si zamislila za danes? Veš, jaz moram pripraviti kaj boljšega, ker je vsa družina doma.«

»Dobro, dobro,« je bila Tončka nestrpna. »Hotela sem ti povedati nekaj drugega. Ti še nič ne veš! Veš, včeraj sem bila pri Pepci, tisti, ki dela v Ločni...«

Zdelo se mi je, da je nekaj zasumelo.

»... povedala mi je, da je srečala Kristino, ki ji je povedala, da tisto, kar sem jaz slišala o Katri, sploh ni res. Veš, njena nečakinja...«

Zdelo se mi je, da se nekaj žge.

»Kdo bi si mislil! Dobro, da tega nisem nikomur povedala, saj bi lahko...«

»Mleko!« me je prešinilo. »Tončka, počakaj malo, mleko sem pristavila, samo pogledam...« sem šepnila v slušalko.

Toda bilo je že prepozno. Kuhinja je bila vsa v dimu. Plošča in lonec vsa žareča, mleko pa je curjalo s štedilnika na tla.

Ob devetih, ko je družina vstala, so bili sledovi moje neprevidnosti že odstranjeni, samo smrad v kuhinji in slaba volja mojega moža sta še spominjala na to nesrečo.

Med zajtrkom so moža po telefonu poklicali v podjetje, kjer je bilo treba nujno nekaj urediti, čeprav je imel prost dan; nekdo je vprašal, koliko je ura, ker je poklical napačno številko, Metka se je znenila s svojim Albertom, da gresta v mesto nakupovat, Betko

pa je povabila njena bolna sošolka na obisk.

Ostala sem spet sama. Poklicala sem Tončko, da bi mi povedala do konca tisto zgodbo, pa mi je bilo potem žal, ker sva klepetali tako dolgo, dokler se ni vrnil moj mož.

»Hudiča, ali sediš na telefonu? Ze pol ure je telefon zaseden! Mislim sem že, da se je kaj pokvarilo. Prišel sem ti povedat, da me ne bo na kosilo, ker moram nujno v Zagreb.«

Potem je zaloputnil vrata in izginil.

Spet je pozvonilo.

»Dajte mi Igorja!«

»Kakšnega Igorja? Tukaj stanovanje Volkodlakovih!« sem zatulila.

»Se nič ne čudim, saj že ime pove!« sem še slišala, preden sem odložila slušalko.

Čez pet minut pa vreščec ženski glas:

»IMV tam?«

S stisnjenimi zobmi sem zabrisala slušalko na vilice.

»Mami,« me je potem takoj poklicala moja ljuba Metka, »z Albertom greva v Ljubljano, ker tistih avtomobilskih delov tu nimajo. Pridem zvečer.«

Sporočilo sem z upoštevanjem sprejela.

Betke ni bilo od nikoder. Telefonirala sem njeni bolni prijateljici, pa mi je gospa mati povedala, da sta obe že pred dvema urama odšli — k nam.

Mož se je vrnil prej, kot sem mislila, zato sem dežurstvo na telefonu prepustila njemu. Tisto popoldne ni utegnil prebrati časopisov. Najprej ga je povabil Ivan na ribolov, potem je nekdo poklical nekega inženirja, šivilja je povedala, da Metkina obleka še ni narejena, Francelj je hotel vedeti, kdaj po tista seja, ki so jo prejšnji dan odpovedali, neki znanec iz partizanov je v imeniku našel številko našega telefona in je obljubil, da pride na obisk, proti večeru je Metka sporočila, da sta se z Albertom vrnila iz Ljubljane in gresta zvečer v kino, nek šaljivec pa je spraševal, če imamo telefon. Ko je končno še nekdo vprašal za bolnišnico, je bil mož popolnoma uničen. S kamiličnimi oblogami na čelu se je spravil v posteljo, vendar zaspati ni mogel, ker je okrog enajstih zvečer nekdo vprašal, če imamo še kakšno prosto prenočišče, ob enih ponoči pa je nekdo klical reševalno postajo.

Naslednje mesece smo na

podoban način po telefonu spremljali žiljenje v našem mestu, dokler niso končno upokojili zaradi slabih živcev. S tem pa v naši hiši tudi ni bilo več potrebe po telefonu in složno smo se odpovedali tej pomembni pridobitvi. MICA KRAJSEK

OKROGLE O PARTIZANIH

Skojevce Živko in teorija

Mladinca Živka Miliča so sprejeli v SKOJ, saj je bil med najboljšimi borci Tretje sandžaške brigade. Bil je seveda vesel, le sestanki teorije mu niso dšali. Ko je zvedel, da bo tak sestanek, se je brž prostovoljno prijavil v patroljo ali za dežurstvo in podobno.

»Ti, Živko, zdi se mi, da se izogibaš teoretičnih sestankov,« mu je rekel sekretar aktiva. »Ali ne veš, kako važen je marksizem za našo borbo?«

»Bogme, res ne vem. Vem pa, da je zame težji ta mrtvi Marx kot sto živih rojakov,« mu je odgovoril Živko.

Šesta puška

Blizu Jajca se je ob koncu leta 1942 vdalo brez boja partizanom okrog sto dombranec. Se zmeraj oboroženi so prihajali na jaso in odlagali puške na kup. Preden so izročili orožje, je komisar vsakega vprašal, ali se hoče pridružiti partizanom. Nekateri so bili voljni, drugi bi bili raje šli domov. Eden izmed njih pa je kar naprej stal nekoliko proč in prekladal puško iz roke v roko. Ko so že vsi drugi izročili orožje, ga je vprašal komisar:

»No, prijatelj, kaj pa ti?« Domobranec se je zdržnil, nato pa kot bi ustrelil:

»Pet pušk sem že moral oddati, toda s šesto ostanim pri vas!«

Po navadi

Partizanski bataljon je ujel peldeset italijanskih vojakov. Zaslišal jih je komandir I. čete, nato pa šel h komandantu bataljona in mu raportiral:

»Tovariš komandant, kot ponavadi: vsi so komunisti!«

56

prla in — že je čul, kako se je obrnil ključ v vratih njene spalnice.

Ko so na božični večer vabili zvonovi k polnočnici, je oblekel stari Cotar kožuh, ki mu ga je bila poslala gospa Koprivovka, iz peharja je stresel v žep nekaj pesti pšeničnega zrna, vzel trinožni stolec, ki ga je bil napravil iz deveterga lesa, snel molek s stele in odšel v cerkev k očetom kapucinom.

Tam je postavil stolec za spovednico in pokleknil nanj.

Ljudje so se zgrinjali v cerkev, ki je bila razsvetljena kakor nikdar. V prve klopi, z rdečim suknom pregrnjene, je sedla gospoda: grajski ljudje, sodnikova družina, lepi pristav z mlado ženo, nekaj premožnih trgovcev in za njimi drugi meščani, ki so imeli plačane prostore v cerkvi. Revnejše ljudstvo in okoliški tlačani so stali naokrog.

Stari Cotar se je tresel od razburjenja. Pri povzdigovanju mu je padel molek iz rok, da so debele lesene jagode v največji tišini glasno zaropotale po kamnitih tleh.

Cotar molka ni pobral, ni se sklonil za njim — samo gledal je s srepimi očmi po cerkvi in prebadal z ostrim pogledom obraze, ki so se obrnili za njego-

Pogledal ji je v velike oči in jo privil k sebi, da je zastokala. Moiče je pritisnil svoje ustne na njene. Čula sta le drug drugega globoko sopenje.

Potem jo je izpustil in šepetal:

»Videli so naju; zjutraj me je nekdo zatožil gvardijanu. Predstojnik je bil divji. Izrekel mi je admonitio tertia. Zapretil mi je, da dobim ob prihodnjem prestopku »consilium abundia.«

»Zatožil te je pater Jurij. Srečala sem ga takoj za oglom, kjer sva se ločila.«

»Kača! Moram takoj nazaj. Nadzorujejo vsak moj korak. Utrgal sem se le, ker sem nesel iz rastlinjaka rožo v cerkev. Kdaj se vidiva — ne vem. Paziti moram pred vsem, da tebe ne osumijo, saj veš, da te čaka potem —«

»— sramotilni kamen in bič, vem.«

Solze so ji stopile v oči. A brž jih je obrisala in mu še enkrat ponudila ustne.

X.

Dan pred božičem.

Ko je Marija stopila zjutraj v jedilnico in postavila zajtrk pred moža, je pristav — kakor vsako jutro — vstal in ji poljubil roko. A nenadoma jo je potegnil k sebi in šepetal:

»Marija! Nečloveško me mučiš. Bodi moja, Marija!«

Z vso silo se mu je izvila in ga pahnila od sebe.

»Ne, tega ne! Prisegel si!«

»Tista prisega je bila nesmiselna. Moja žena si in pravico imam do tebe. Vprašaj duhovnika: greh je, če se mi odrečeš!«

»Greh je, kar ti zahtevaš!« Lica so ji žarela, oči gorele.

»Greh zato, ker te ne ljubim, ker — se mi gnusiš!«

Skočila je k vratom gibčno kakor mačka, jih od-

vim ropotanjem... Izmed vseh, ki so se ozrli, si je najbolj zapomnil blede obraz mlade gospe Koprivovke, gospe Koprivovke, ki je vso zimo skrbela zanj — je že vedela zakaj: ki mu je podarila topel kožuh — podkupiti ga je hotela; ki ga je prišla izpraševati, ko je delal stolec — rada bi ga bila zapeljala, da bi izpregovoril med delom — aj, aj! Zdaj jo je pa spoznal, čarovnico, ki se je med povzdigovanjem ozrla in obrnila od Boga proč proti cerkvenim vratom!

No, no, že dolgo jo je imel na sumu — saj je imela oči velike in črne kakor sova.

Sklonil se je, pobral molek in ga verno prebiral do konca maše.

Komaj pa se je duhovnik obrnil izpred oltarja, je že stari Cotar zgrabil svoj stolec in se, suvaje na desno in levo, preril do vrat, vrzel stolec pod kap in bežal, bežal. Spotoma je jemal iz žepa pšenico in jo trosil vso pot, da bi coprnice zamotil s pobiranjem zrnja. Če bi ga dohitele, bi ga strle v najdrobnejši solnčni prah...

Pozno ponoči je Marija še bdela pri oknu, gledala v golo vejevje na vrtu in solza za solzo ji je polzela po blelih licih.

Kaj, če se njenemu možu kdaj posreči, da izvrši svoj naklep?... Stresla se je.

Matije ni videla od tistega dne, ko je dobil tretji ukor. Se vedno mu je bil prepovedan vsak izhod iz samostana.

Ko bi že vsaj vedela, kaj je z njim. Ali so ga zaprli? V celico? V ječo? Morda ga mučijo? — Predstavljala si je najhujše.

Noč je bila precej temna, ker luna ni svetila.

Kar ugleda Marija v ozki ulici za vrtno ograjo visoko temno postavo.

»On!« jo je pretreslo.

Neizmerna sreča je vstala v njej. Umaknila se je za zastor. Opazovala ga je, kako se je vzpel čez nizki zid in preril skozi grmovje. Še nekaj divjih srčnih utripov in — stal je pod njenim oknom.

LOV ZA LEPAKOM

Kot večina mojih prijateljev je tudi Alain Bernheim precej bolj pozoren do moje žene kakor pa do mene.

Pred nedavnim, na primer, je rekla, da je čisto zatrapana v očarljiv lepak za nekakšno umetniško razstavo. Veliko bi dala zanj, če bi lahko dobila kakšen primerek.

Alain Bernheim, ki mu nikoli ne zmanjka izgovorov, če ga prosim, naj mi prižge cigaro, je odgovoril kot iz topa: »Draga moja, preskrbel vam bom takšen lepak.«

»Preveč bi se trudili,« je s sramežljivim smehljajem odgovorila moja žena.

In nato je Brenheim brž zašepetal: »Za lepo žensko storim vse!«

Popolnoma razumljivo je, da spričo tolikšne udvorljivosti nimam kaj govoriti. Bernheim je med drugim tudi poročen in njegova žena mi je povedala, kaj se je potlej zgodilo.

Nenadoma je Brenheim odkril, da je v izložbo nasproti njegovega urada takšen lepak obesil posrednik z nepremičninami. Brž je tekel k posredniku in poizvedel, če bi ob koncu razstave lahko dobil lepak. Posrednik je jezno odgovoril, da ne prodaja lepakov, marveč posreduje stanovanja in hiše.

Bernheim je po krajšem premišljevanju ugotovil, da mora moža najprej spraviti v dobro voljo. Nemara se mu bo potem posrečilo dobiti lepak. In zato je rekel, da v resnici išče stanovanje. In ker ve, kako kočljivo je v Parizu stanovanjsko vprašanje, ni maral kar precej na dan z besedo.

»Bi stanovanje radi kupili ali samo najeli?« je zagodrnjal posrednik.

Bernheim je pripomnil, da si o tem še ni povsem na jasnem.

Posrednik je vzel list s ponudbami. »Tule je stanovanje na Place de la République,« je začel. »Štiri sobe, centralna kurjava,

kopalnica, 5000 frankov gradbenega prispevka...«

Tri ure pozneje je Bernheim dobrodu proučil vse ponudbe in jih pol ducata tudi obkrožil. To so bila stanovanja, ki si jih je želel ogledati, je oznanil.

Ves teden je prihajal v posrednikovo pisarno po naslove. Včasih je poskušal obrniti pogovor na lepak v izložbi, toda posrednik se ni niti zmenil. Govoril je le o svojih stanovanjih.

Bernheimovo delo v pisarni je počivalo in njegovi poslovni prijatelji so bili zmeraj bolj razdraženi, ker ga nikoli niso našli, kadar so ga iskali. Ko je posrednika devetice peljal v lokal za sladokusce, je mimogrede vprašal: »Kaj je pravzaprav z lepakom, ki visi v vaši pisarni? Bi ga lahko dobil?«

»Oh, zares mi je žal!« je odgovoril posrednik. »Včeraj je prišla neka gospa in me prosila zanj. Nisem vedel, da se tudi vi zanimate zanj! Z užitkom bi vam napravil to veselje. Takšne prijetne stranke, kot ste vi, že dolgo nisem imel!«

Bernheim je planil v jok. Lov za lepakom pa se je vendarle izplačal. Prihodnji četrtek se bo vselil v novo stanovanje.

Ljudska modrost

Človek ne živi, da bi jedel — je, da more živeti.

Človek po svetu, kakor čebele po cvetu.

Človek s človekom se spravi, gora z goro nikdar.

Človek se mora po ljudih ravnati, ne ljudje po človeku.

Človek se ne izučil, dokler živi.

Človeku se rado blešči od zlata.

Darovanemu konju ne glej na zobe.

Dan je bolje loviti pri glavi kakor pri repu.

svojemu londonskemu apotekarju. Toda v zadnjem trenutku je duha premagal strah pred dvojkoma in se ni upal stopiti iz svoje čumnate. Tako je mladi vojvoda mirno spal pod velikim, s perjem okrašenim baldahinom v kraljevski spalnici in sanjal o Virginiji.

Peto poglavje

Nekaj dni kasneje sta Virginija in njen kodrolasi kavalir pojezdila na Brockleyske travnike. Virginija si je pri preskoku žive meje razrgala jezdno obleko, in ko se je vrnila domov, je šla v grad po stranskih stopnicah, da je ne bi videli. Ko je stekla mimo sobe z gobelini ki je imela vrata po naključju odprta, se ji je zazdelo, da je nekoga opazila notri. Misleč da je to sobarica njene matere, ki se je včasih umaknila semkaj s svojim ročnim delom, je stopila v sobo, da bi ji sobarica zakrpala obleko. Neznansko pa je bila presenečena ko je spoznala, da je v sobi sam cantervillski duh! Sedel je ob oknu in opazoval, kako plava po zraku razpršeno zlato orumeneloga drevja, rdeče listje pa se vrtniči v dolgih drevoredih. Glavo si je naslanjal na roke in ves je bil videti do kraja obupan, tako izgubljen in takc slab, da je malo Virginijo premagalo sočutje. Čeprav je v

prvem hipu hotela zbežati in se zakleniti v svojo sobo, je sedaj sklenila, da ga bo poskušala potolažiti.

»Oh, smilite se mi,« mu je rekla, »toda moji bratje odpočujejo jutri spet nazaj v Eton in potem, če se boste olikano vedli, vas nihče ne bo vznemirjal.«

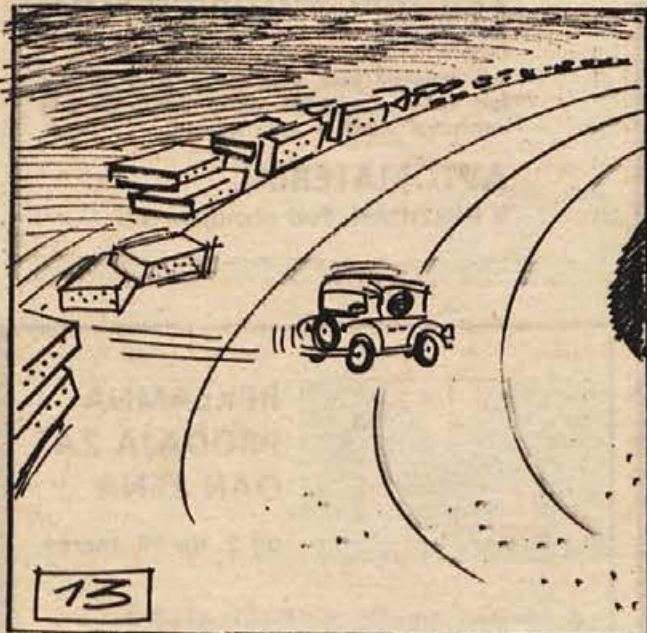
»Neumno je terjati od mene, da bi se vedel olikano« je odgovoril duh in začudeno pogledal lepo dekle, ki se ga je upalo ogovoriti. »Popolnoma neumno! Jaz moram rožljati s svojimi verigami, moram stokati skozi ključavnice in tavati ponoči, če je to, kar mislite. Saj v tem je vendar edini smisel mojega življenja.«

Poslanik Otis se je zato spet lotil pisanja svoje velike knjige o *demokratski stranki*, ki jo je pisaril že nekaj let, gospa Otisova je prirejela čajanke, ki jih je občudovala vsa grofija, dvojkoma sta se vrgla na hokej, na karte in kocke in druge ameriške nacionalne igre, Virginija pa je jezdila svojega ponijskega in seveda jo je spremljal mladi vojvoda cheshirski, ki je prišel preživljati zadnji teden počitnic v cantervillskem gradu. Vsi brez izjeme so bili prepričani, da je duh odšel, in poslanik Otis je o tem pisal tudi lordu Cantervillu. Lord je odgovoril, da je vesel te novice in da pošilja spoštovani gospo poslanikovi izraze svojega posebnega spoštovanja.

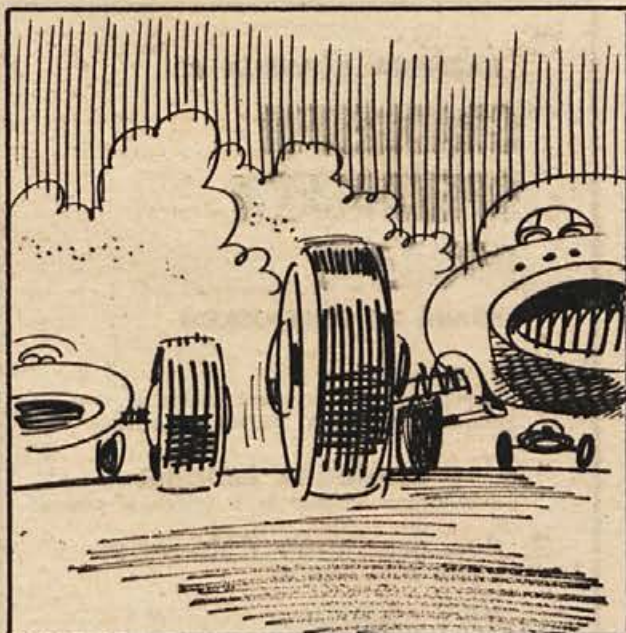
Vendar so se Otisovi zmotili, kajti duh je še zmeraj bil v gradu. In čeprav je bil skoraj invalid, nikakor ni maral opustiti svoje strašilne službe, posebno ne, ko je slišal, da je med gosti tudi mladi cheshirski vojvoda, čigar praujec lord Francis Stilton je nekoč stavil za sto gvinej s pollovnikom Carburyjem, da se bo kockal s cantervillskim duhom. Toda zjutraj so našli lorda v sobi za kockanje, ko je ležal na tleh tako omrtvčen, da mu je to ostalo za vse življenje; čeprav je doživel visoko starost, ni mogel spregovoriti drugega kot »dvojna šestica«. Torej je razumljivo, kako je sedaj duha mikalo pokazati, da še ni izgubil svojega vpliva na Stiltonove. Zato je pripravil vse potrebno, da se ljubimcu male Virginije pokaže v svojem slavnem liku »Menih vampir ali brezkrvni benediktinec«. Bila je to tako strahotna prikazen, da je stara lady Startup, ko jo je leta 1764 zagledala, zavreščala kot nora, nato jo je zadela kap in je v treh dneh umrla. Pred smrtjo je še izključila iz testamenta najbližje sorodnike Cantervillove in zapustila ves denar

skok v zameystvo

13. Paradižnik je prevrnil nekaj bal in se končno znašel sredi velikega stadiona.

Pozabili smo povedati, da je bila prav ta dan v mestu velika avtomobilska dirka! Dogodek in pol! Vse je bilo pripravljeno in javenec je brez dvoma ravno za to priložnost popravljaval dirkalni avtomobil. No, našima dvema turistoma se je jelo svitati o vsem tem šele čez čas! Ko sta si pomirila živce in tam na mo-

gočnem stadionu tudi pomalicala, je Paradižnik povprašal: — In kaj zdaj!

Odgovor je bil koj tu! Izza ovinka je natančno takrat prihremela vrsta dirkalnih pošasti. Ravno toliko je bilo še časa, da je Paradižnik obrnil ključ in zavil po dirkalni stezi. Če bi tega ne storil, ne bi prav nič ostalo ne od njega, ne od Klare in tudi od naše zgodbe ne!

Kabriolet jo je uspešno cvrl pred vrsto. Ne samo to! Razdalja med dirkači in našim junakom se je celo povečevala. Ni minilo pet krogov in Paradižnik je bil krepko spredaj. Zdaj se je v njem prebudila že tudi tekmovalna žilica. Klara je zavriskala od vznemirjenosti, množica ob stezi je vzvalovila in — zgodilo se je...

Paradižnik s svojo soprogo je zavozil v cilj, Prvi in nepreklicno prvi!

20% popusta
REKLAMNA PRODAJA
 hladilniki
 pralni stroji
 pri nama.
 Ljubljana
 trgovska hiša
 Tromostovje
 Škofja Loka
 Kočevje
 HIMO 80L in 130L
 SIEMENS 160L
 REX-G35-5KG

KAJ BOSTE NAŠLI V PAVLIHOVI STOLETNI PRATIKI 1970-2070?

- VPLIV SEDMERIH ZVEZD NA ČLOVESKI ZNAČAJ IN ŽIVLJENJSKO USODO
- ZAKAJ SMO ROJENI V NEBESNIH ZNAMENJIH?
- VESOLJSKI STOLETNI HOROSKOP
- POMEMBOST NASE ROJSTNE URE
- STOLETNI KOLEDAR
- ZNAČAJ IN USODA ROJSTNEGA DNE
- ZAKONSKA SREČA PO HOROSKOPSKO
- ALI LAHKO SAMI UGANEMO VREME?
- KAJ Povedo ženske oči
- KAJ Povedo moske oči
- KAJ PRAVI NUMEROLOGIJA, NAJSTAREJŠA MAGIČNA VEDA NA SVETU
- HIROMANTIJA ALI PREROKOVANJE Z DLANI
- TABELA SREČE
- SANJE VEDNO NEKAJ Pomenijo
- KUHINJA PRIHODNOSTI
- KAKO SE BOMO ZDRAVILI NASLEDNJIH STO LET
- KRIZANKE, REBUSI
- PRED STO LETI — ČEZ STO LET
- RISANE IN PISANE SALE
- HUMORESKE

ŠTIRJE DINARJI SO DROBIŽ, NE DENAR, A ZANJE DOBITE DROGOCEN DAR!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

»PIONIR« NOVO MESTO

vabi kandidate, ki nimajo uspešno dokončane osemletke in so stari najmanj 16 let, da se vključijo v tečaje za pridobitev poklica za:

- ZIDARJE
- TESARJE
- ŽELEZOKRIVCE

Kandidati bodo delali po posebnem programu izobraževalnega središča. Priučevanje traja 2 leti. Izredno ugodni pogoji priučevanja:

- kandidati so v rednem delovnem razmerju,
- vse oskrbne stroške v času priučevanja krije podjetje,
- tečajniki prejema v času tečaja tudi denarno nagrado.

Kandidati naj pošljejo vloge kadrovske službi SGP »Pionir«, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

IMPERIAL — Krško

obvešča da bo v kratkem dala v prodajo

prazno stanovanjsko hišo

z gospodarskim poslopjem, vrtom in dvoriščem v Jurčičevi ulici 2.

Celotno poslopje je zelo primerno za obrtniško dejavnost, ker je v središču Vidma.

Interesenti prejmejo vse informacije na upravi podjetja.

Svet delovne skupnosti uprave OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

razpisuje

2 ŠTIPENDIJI ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI FAKULTETI

Prošnje s prepisom zadnjega spričevala oziroma potrdilom o opravljenih izpitih, kratkim življenjepisom ter potrdilom o premoženjskem stanju oziroma osebnih dohodkih staršev, naj pošljejo kandidati svetu delovne skupnosti uprave občinske skupščine Novo mesto v 15 dneh od dneva objave razpisa.

Prednost imajo študentje višjih letnikov in z boljšimi učnimi uspehi.

RAZPISNA KOMISIJA PRI

GRADBENEM OPEKARSKEM PODJETJU

MIRNA NA DOLENJSKEM

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za dela na območju NOVEGA MESTA in MIRNE

1. dva gradbena tehnika z gradbeno srednjo šolo (zaželena praksa)
2. dva gradbena delovodja z delovodsko šolo ali VKV zidarja z dveletno prakso
3. več KV zidarjev
4. več PK zidarjev in tesarjev
5. več NK delavcev

Nastop službe po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Razpisna komisija podjetja

»KNJIGOTISK«

tiskarna — knjigovézna — kartonaža
NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto

TISKARJA

za knjižni tisk VK ali KV.

Osební dohodek po pravilniku o OD.
Prijava z dokazili o kvalifikaciji pošljite na naslov podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

DOLENJKA

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

objavlja
delovno mesto

ANALITIKA

POGOJI: visoka ali višja strokovna izobrazba z nekaj leti prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi.

SKLAD ZA FINANCIRANJE GRADNJE NOVIH OSNOVNIH ŠOL NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

naslednjih objektov:

1. weekend — lopa na parc. št. 459, k. o. Kandija, z izključno ceno 12.300 din
2. weekend — lopa parc. št. 458, k. o. Kandija, z izključno ceno 7.540 din
3. lesena šupa na parc. št. 403, k. o. Kandija, z izključno ceno 2.040 din

Vrednost objektov pomenijo izključno ceno. Izdajatelj mora kupljeni objekt najkasneje do 17. 3. 1970 na svoje stroške podreti in odpeljati. Takoj po dražbi je plačati najmanj polovico kupnine. Ostali pogoji so razvidni iz dražbenih pogojev.

Zbirališče za izvedbo dražbe bo v Novem mestu, Valantičovo 4 (pri Francu Mikcu), dne 2. 3. 1970 ob 10. uri.

Udeleženci dražbe si morajo 2. 3. 1970 od 8. do 10. ure ogledati objekte, ki so predmet prodaje in so jim takrat na vpogled dražbeni pogoji.

BREŽICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimске, za vaša motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL

V BREŽICAH, Pod obzidjem 32!

Najlepše darilo za 8. marec

revija

naša žena

NAROČNINA za vse leto samo 30 din, za tujino 48 din. Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: NAŠA ŽENA, Ljubljana, Hrvatski trg 3

Naročam revijo

»NAŠA ŽENA«

s številko ..... letnika 1970

na naslov:

ime .....

alica .....

kraj ..... država .....

podpis .....

REKLAMNA PRODAJA ZA DAN ŽENA

od 2. do 10. marca

- čokoladni bonboni »QUALITY STREET« 224 g 6,00 din
- napolitanke »NOUGAT«, Podravka 500 g 4,80 din
- bonbonjere »JULIJA«, Kandit 500 g 19,50 din
- bonbonjera »RADOST«, Kandit 250 g 9,85 din
- šampanjec »RADGONA CUVEE«
- vinjak »SLOVIN«

TUDI TOKRAT PO IZREDNIH CENAH!

RADIO LJUBLJANA

■ PETEREK 27. FEBRUARJA: 8.04 Opera matineja. 9.05 Pionirski teatnik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Ivan Kret: Objavljena dela v slovenski in področja kmetijstva. 12.40 Poje vokalni kvartet in Mariborski ženski kvartet. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Henčka Burkata. 20.00 Poje zbor Roger Wagner. 20.30 »Tops — pops 13«. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

■ SOBOTA, 28. FEBRUARJA: 8.04 Glasbena matineja. 9.05 Z ansamblom Jožeta Kampiča. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jurica Zadravec: Značilnosti vinogradništva in vinarstva v Avstriji. 12.40 S pevec in pihalnim ansamblom Francija Puharja. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravilica. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Greje v kino. 17.45 Jeskovi pogovori. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ NEDELJA, 1. MARCA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Leopold Suhadolčan: Medved na obisku. 9.05 Srečanje v studiu 14. 10.05 Še pomnite, tovariši!... 10.45—13.00 Naši

poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.05 »Po domače«. 14.50 Z novimi ansambli domačih napevov. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Nedeljski operni stereo. 17.30 Radijska igra — Peter Karvaš: Sedem prič. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.15 Plesna glasba z orkestrom Ted Heath.

■ PONEDELJEK, 2. MARCA: 8.45 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v marcu. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signalle«. 18.35 Mladinska oddaja »Interna 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Rudijske Bardorferje. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ TOREK, 3. MARCA: 8.04 operna matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Od palice do televizije. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Maček: Varstvo vrtnih in sadnih rastlin v marcu. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana. 14.40 Mladinska oddaja: Na poti s

kitaro. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Beethovnova dela v izvedbah domačih umetnikov. 18.15 V tork na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom bratov Avsenik. 20.00 Prodajalna melodij. 21.17 Lahka orkestralna glasba. 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ SREDA, 4. MARCA: 8.04 Glasbena matineja. 9.25 Iz glasbenih šol. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Minca Sojar: Pogled v nove semenarske kataloge. 12.40 Slovenske narodne za solo, zbor in orkester. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »TI in operas«. 22.15 S festivalov jazza.

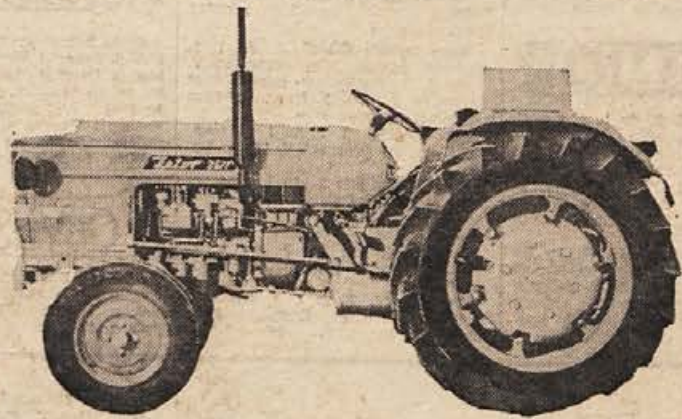
■ ČETRTEK, 5. MARCA: 8.04 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Olga Stefula: Organizacija proizvodnje in prodaje jabolk v Franciji. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Pesem iz mladih grla«. 14.40 Lirika za otroke: »Mehurčki«. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Četrtekovo glasbeno popoldne. 18.15 »Morda vam bo všeč«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ljubljanskim jazz ansamblom. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 22.15 »Protj morju...«

Tudi letos bo »AGROTEHNIKA«, Ljubljana priredila od 14. marca do 6. aprila 1970 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

ZE TRADICIONALNI

PRODAJNI SEJEM

KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA

Sejem bo odprt vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. do 18. ure. Na sejmu bodo prikazovali strokovne filme. S strokovnjaki pa se boste lahko pomenili o najboljši izbiri stroja za vaše potrebe.

IZREDNA UGODNOST:

CENE STROJEM IN ORODJE BODO ZNIZANE ZA 0,5 DO 3 %.

IZBIRA STROJEV IN ORODIJ BO PREČEJSNJA, ZATO VAM PRIPOROČAMO, DA SI SEJEM OGLEDATE.

TELEFON: 315-555.

agrotehnika

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 1. MARCA

9.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) (Beograd)
9.30 PET MINUT PO DOMAČE (Ljubljana)
9.35 KMETIJSKI RAZGLEDI: Nematode in uši (Ljubljana) (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Beograd)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.50 OTROŠKA MATINEJA: David Copperfield — Filmska burleska (Ljubljana)
11.30 TV KAZIPOT (do 11.50) (Ljubljana)
15.35 BOKS ZA »ZLATI RING« — reportaža (Zagreb)
17.25 PRVE ZIMSKE IGRE PIONIRJEV JUGOSLAVIJE — reportaža (do 17.45) JRT — (Ljubljana)
18.05 ČAKAJ, DA POSIJE SONCE, NELLY — ameriški film — (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 NASE-MALO MESTO — humoristična oddaja (Zagreb)
21.20 VIDEOFON (Zagreb)
21.35 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.05 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
22.10 TV DNEVNIK (Beograd)

Drugi spored:
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALJANSKE TV

15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) — (Beograd)
17.45 VESELI TOBOGAN — (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 ZGODBE S POPOTOVANJ — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 HUMORISTIČNA ODDAJA (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — prenos tekmovalja moških (Ljubljana)

SREDA, 4. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.25 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) (Beograd)
17.30 OBZORNIK (Ljubljana)
17.35 OBREZJE — oddaja za italijansko narodn. skupino — (Ljubljana)
18.00 NOGOMET DINAMO : SCHALKE 04 — prenos — (Zagreb)
18.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
18.55 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOSA (Zagreb)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — prenos tekmovalja parov (Ljubljana)
pribl.
20.30 TEDDY WILSON TRIO NA MEDNARODNEM JAZZ FESTIVALU V LJUBLJANI — (Ljubljana)
22.55 POROČILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 5. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.50 SNEŽNA KRALJICA — III (JRT) (Ljubljana)
18.05 H. Skofič: ZLEPLJENA BAZEN (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 VAS SLAGER SEZONE — (Sarajevo)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 Črt skodlar: STROJ — TV drama (Ljubljana)
CLOVEK S KAMERO — (Ljubljana)
POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 3. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.35 RUSCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 TV VRTEC (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
17.15 VESELJE V GLASBI: Humor v glasbi (Ljubljana)
18.10 OBZORNIK (Ljubljana)
18.25 TOP-POPS (Ljubljana)
18.55 MOZAIK (Ljubljana)
19.00 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — prenos otvoritve (Ljubljana)

15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) — (Beograd)
17.45 VESELI TOBOGAN — (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 ZGODBE S POPOTOVANJ — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 HUMORISTIČNA ODDAJA (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — prenos tekmovalja moških (Ljubljana)

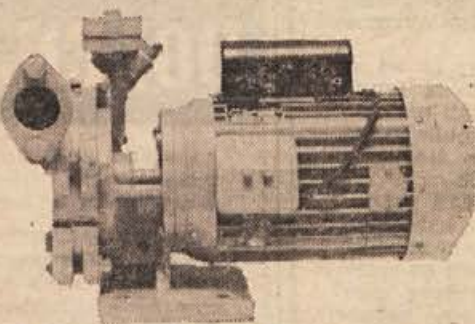
PETEREK, 6. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) — (Beograd)
17.45 DAVID COPPERFIELD — nadaljevalne (Ljubljana)
18.15 JAZZ PORTRET (Beograd)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 V SREDISCU POZORNOSTI (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — prenos tekmovalja plesnih parov (Ljubljana)
pribl.
22.30 MALO JAZ, MALO TI — posnetek quiza TV Zagreb — (Ljubljana)
23.45 POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA, 7. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)

Izdelujemo električne črpalke, ki vam omogočajo avtomatično oskrbo z vodo z vašega vodnjaka

Vodna črpalka tip EVC 31

Gospodinjice, olajšajte si vsakodnevno delo s prenašanjem vode! Tudi sodobne gospodinjske naprave (bojler, pralni stroj) in stroj za pranje posode) zahtevajo stalno vodo in pritisk. Enkratni nabavni stroški so neznatni v primerjavi z velikimi koristmi, ki vam jih nudijo priprave za avtomatično oskrbo z vodo. Vse potrebne informacije in prospekte dobite v našem predstavništvu v Ljubljani. Titova 38, telefon (061) 320-780 ali v naši tovarni.

ELEKTROKOVINA MARIBOR

MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA 109, TELEFON (062) 32-250

Popis aktivistov OF

Republiška konferenca SZDL Slovenije je natisnila in razposlala posebne popisnice, s katerimi se bodo prijavljali nekdanji aktivisti OF organizacijam SZDL v občinah, kjer sedaj stanujejo, obenem pa tudi tistim občinam, kjer so bivali in aktivistično delovali v času NOB. Občinske organizacije SZDL naj popisnice razdelijo krajevnim organizacijam SZDL. Popisovanje naj uskladijo s sezname, ki jih že imajo organizacije ZB pošljejo in po potrebi popišejo pa naj tiste nekdanje aktiviste, ki morda ne bi bili obveščeni ali pa ne bi pokazali zanimanja za popis. Pri sestavi seznamov aktivistov je seveda treba biti dovolj kritičen, poskrbeti je treba za verodostojnost podatkov v skladu s kriteriji, ki jih je objavil IO SZDL Slovenije.

Ker dobivamo mnoga vprašanja glede kriterijev, dajemo nekaj potrebnih pojasnil:

Med aktiviste OF je treba šteti tudi vse člane Zveze komunistov v času 1941—45, ki so na terenu aktivno delali za cilje osvobodilnega boja, bodisi da so bili vključeni v organizacijo OF ali ne. Po določilu tzv. »Dolomitske izjave« osnovnih skupin OF, ko je bila dokončno utrjena enotnost OF, so bili vzeti člani KPS avtomatično kot aktivisti OF. V duhu te izjave se samo po sebi razume, da moramo takratne člane KP smatrati za aktiviste OF, ki jih danes želimo popisati. Tisti pa, ki so delovali zgolj v vojski, ne pridejo v poštev za popis aktivistov OF.

Na vprašanje iz Primorske, ali je treba šteti med aktiviste OF tudi učitelje iz partizanskih legalnih in ilegalnih šol, odgovarjamo pritrdilno. Najbrže bo še več primerov, ki niso bili pri naštevajuju kriterijev posebej omenjeni. V dvomljivih primerih se obrnite na ODBOR ZA PROSLAVE pri RK SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega ul. 11.

V pripravah za zbor aktivistov v Dolenjskih Toplicah 26. aprila 1970 je bilo sklenjeno, da bo do takrat muzejsko urejena baza 20 na Kočevskem Rogu. Ob priliki topliškega srečanja vseh slovenskih aktivistov bo baza tudi slovensko odprta za obisk ODBOR ZA PROSLAVE PRI REPUBLIKSI KONFERENCI SZDL SLOVENIJE

*Za 20-letnico rednega izhajanja
pokrajinskega politično-informativnega tednika
čestitajo kolektivu uredništva in uprave Dolenjskega lista:*

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

**OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI KOMITE ZMS**

*Tisk, radio in televizija opravljajo dejavnost, ki je posebnega družbenega pomena.
Njihovo delovanje je del zavestne politične in samoupravljaljske akcije
ter vpliva združenih delovnih ljudi na vse tokove družbenega življenja in odločanja.
Zaradi tega je nujno njihovo nadaljnje podružbljanje in izgrajevanje
demokratskih javnih oblik vplivanja in povezovanja organiziranih družbenih sil
ter sredstev obveščanja.*

Ob 20-letnici izhajanja Dolenjskega lista, našega pokrajinskega glasila, pošiljamo kolektivu časnika iskrene čestitke. Obenem se zahvaljujemo za dosedanje obveščanje prebivalstva na našem območju in želimo domačemu listu v prihodnje še veliko uspehov!

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

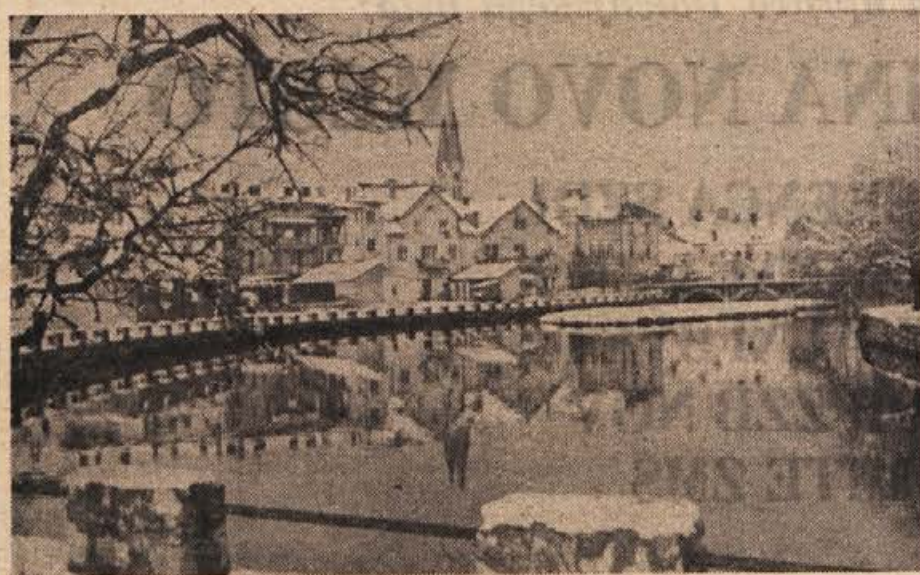
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Informiranje je bistveno za samoupravljalno družbo, hkrati pa je glavna prвина za uresničevanje samoupravljalnih pravic delovnih ljudi in občanov.

Za 20-letnico izhajanja našega pokrajinskega glasila iskreno čestitamo kolektivu Dolenjskega lista!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

Občinska konferenca SZDL – Občinska konferenca ZKS – Občinski sindikalni svet – Občinski odbor ZZB NOV – Občinski komite ZMS

Sistem informiranja je sestavni del in pomembna funkcija našega družbeno-političnega sistema. Reforma na področju informiranja in sredstev javnega obveščanja je sestavni del družbene reforme.

Za 20-letnico izhajanja Dolenjskega lista čestitamo njegovemu kolektivu!

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Ob jubileju našega glasila

Trebanjska občina ima po zadnjih podatkih že 2.683 stalnih naročnikov Dolenjskega lista, kar pomeni, da pride 1 izvod lista na 6,4 prebivalce ali 1,8 gospodinjstva. To dejstvo silno poveča vpliv lista, za katerega se morda včasih niti ne zavedamo, kako močno orožje ima z njim naša občinska konferenca SZDL in prek nje vsi člani naše organizacije.

Razširjenost in vpliv lista se je tako povečal, da moramo z njim računati prav v vseh družbenih akcijah, v katerih nam lahko v naših prizadevanjih veliko pripomore.

Samoupravljalvske družbe, v katero zanesljivo gre naš razvoj, si ni mogoče predstavljati brez javnosti dela. Nihče se ne sme zapirati vase, družbene odločitve ne morejo biti več odvisne samo od posameznikov ali skupin, temveč zahtevajo širši družbeni vpliv, ki edini lahko zagotovi resničen družbeni interes.

Neobveščeni ljudje ne morejo kvalificirano sodelovati v družbenem življenju, zato jim pravico do obveščeniosti zagotavlja že naša ustava. Pokrajinski tisk ima pri tem pomembno mesto. Dolenjski list je s svojim dosedanjim obstojem in delom dokazal, da je sposoben postati resnična javna tribuna, odprta za svobodno izmenjavo mišljenj in stališč. S svojim družbeno-političnim konceptom in neposrednim pisanjem se je že tako usidral med naše ljudi, da si pokrajinskega javnega življenja, ki ga po svoje združuje list, tako rekoč ni več mogoče predstavljati brez njega.

Trebanjska občina je bila med prvimi, ki so pomagale ustvarjati medobčinsko glasilo v tistih težavnih časih pred 20 leti. Iz drobnega lističa se je v tem času razvil tednik z veliko naklado, s Tomšičevo novinarsko nagrado in z drugimi javnimi priznanji. Ta priznanja še povečujejo odgovornost uredništva, da bo tudi v prihodnje znalo slediti resničnim interesom razvoja naše družbe, da bo znalo samostojno, pogumno in odgovorno pokazati tudi na napake in pomanjkljivosti, ki spremljajo naše delo.

Ko v teh nekaj stavkih ocenjujemo vlogo in delo našega tednika, moramo razen na politično poslanstvo spomniti tudi na njegovo izobraževalno vlogo ter na doprinos h kulturni rasti dolenjskega človeka.

Za 20-letnico izhajanja lista izrekamo čestitke uredništvu in njegovim sodelavcem, ki so s svojimi prispevki pripomogli do tako lepega jubileja.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL TREBNJE

Za 20-letnico izhajanja Dolenjskega lista čestitajo:

OBČINSKA KONFERENCA SZDL TREBNJE
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Obveščenosť delovnih ljudi je eden izmed bistvenih pogojev za njihovo kvalificirano udeležbo v družbenih razmerah. Vloga vseh udeležencev javnega informiranja je zato vedno bolj pomembna in odgovorna, posebno še vloga tiska, radija in televizije, zlasti ko uresničujemo družbeno in gospodarsko reformo.

Kolektivu Dolenjskega lista iskreno čestitamo za 20-letnico izhajanja našega pokrajinskega glasila!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

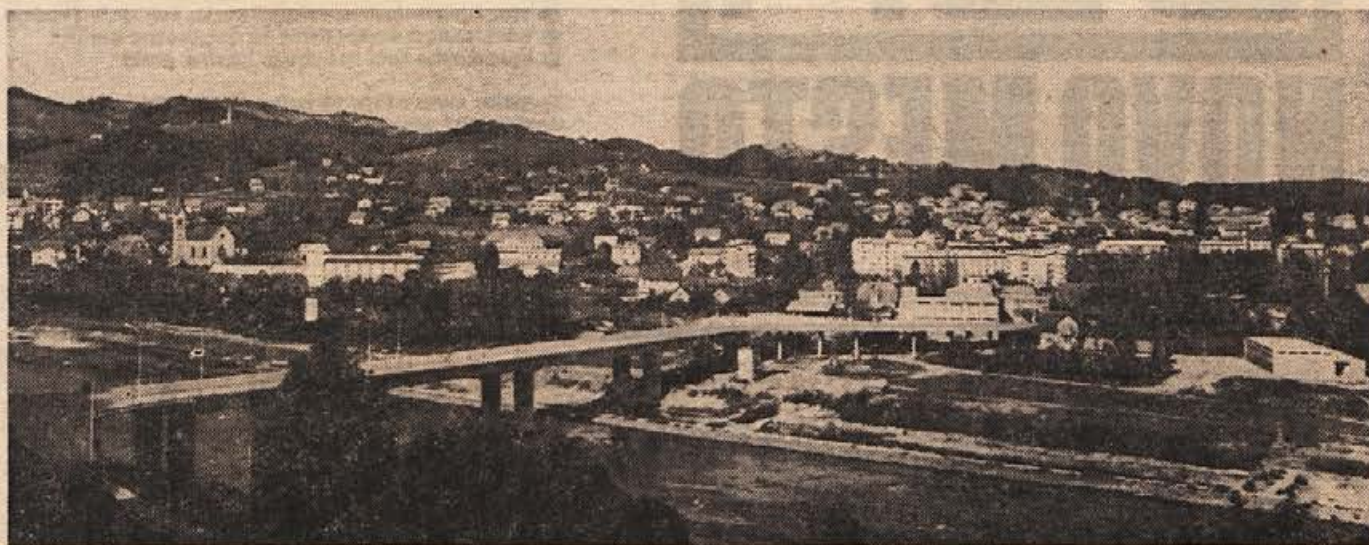
OBLETNICO
ČESTITAJO

DOLENJSKEMU LISTU

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Ob 20-letnici nadvse uspešnega obveščanja prebivalcev tega dela Slovenije želimo v bodočem delu upravi, uredništvu in Dolenjskemu listu še veliko novih uspehov in sodelovanja!

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

Naš delovni človek in občan ima pravico do obveščenosťi, saj je hkrati tudi sam aktivni udeleženec v informiranju, slednje pa je eden izmed pogojev za njegovo neposredno udeležbo pri oblikovanju in uresničevanju družbene politike.

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Vsi, ki se poklicno ukvarjajo z obveščanjem, so odgovorni za učinke svoje pisane in izgovorjene besede, prav tako kot vsi tisti, ki se ukvarjajo s politično in javno dejavnostjo.

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

Občinska konferenca ZKS – Občinska konferenca SZDL – Občinski sindikalni svet – Občinska konferenca ZMS – Občinski odbor ZZB NOV

MIZARSKA DELAVNICA TREBNJE

Priporočamo se za naročila!

ONPZ „METAL“ JESENICE NA DOLENJSKEM

Priporočamo našo dejavnost!

KMETLSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

Agraria
BREŽICE

Priporočamo naše proizvode:

- PERUTNINO
- JAJCA
- NAGELJNE
- SADJE

in druge pridelke.

Obiščite naše prodajalne!

DBH
NOVO MESTO

VAŠA BANKA JE
DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM
in eskpoziturama v METLIKI in TREBNJEM

Z A V A S :

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužujte se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: Kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

KRKA TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

Proizvajamo:

- FARMACEVTSKE PREPARATE ● VETERINARSKÉ PREPARATE
- FARMACEVTSKE IN KEMIČNE SUROVINE
- INSEKTICIDE ● TEHNIČNE PREPARATE
- KOZMETIČNE IZDELKE

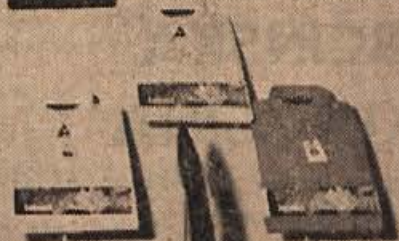

OBLETNICO
ČESTITAJO

DOLENJSKEMU LISTU

labod
novo mesto

- KVALITETA
- MODA
- ELEGANCA
- ZADOVOLJSTVO

VSE
NA
POTROŠNIŠKI
KREDIT —
V DOLENJKINI
BLAGOVNICI
V ČRNOMLJU!

TEKSTIL ● KONFEKCIJA ● POHIŠTVO ● OPREMA ● GRADBENI MATERIAL ● PRALNI STROJI ● HLADILNIKI ● GOSPODINJSKI STROJI ● STAVBNO POHIŠTVO ● ZAVESE ● PREPROGE ● GALANTERIJA ● MUZIKALIJE

Koliko človeških neumnosti, strasti, zlobe, pokvarjenosti, umazane škodoželjnosti, nizkotne nevoščljivosti, podtikanja in dolge vrste drugih slabosti se skriva v nepodpisanih pismih, to vse ve in hrani zase: še vedno neusmiljeni »urednikov koš«, kamor dosledno pošiljamo vso sumljivo, nepodpisano ali »izmišljeno podpisano« pošto — Priznamo pa, da je take pošte vedno manj...

Uredništvo
Dolenjskega lista
Novo mesto p. p. 33

Po stari, dobri navadi Dolenjskega lista romajo pisma, ki niso podpisana, v koš. Hej, še ne veste ne, kako zaprasketa ogenj, ko njegovi plameni polizejo anonimne dopise! Prav škoda je, da imamo zdaj centralno kurjavo: peči pa so nam še ostale in taka pisma torej še vedno zgorijo, poleti pa jih vozimo na Odpad. Kljub temu pa najlepše »cvetke« včasih še spravimo — in nekaj jih ob našem jubileju tudi objavljamo.

»Manite se takih oglasov...«

»Kako se usodite tiskati članke nespodobne laži in ljubosumnosti? Kedo vam te podlosti predlaga. Če ima ničvredna oseba kaj proti nekemu bo to izjavila le sodišču. Vi odgovorni urednik z njo vred. Dokazana resnica se bo prej dognala ko neke namišljene laži. V prihodnje se manite takih oglasov da ne boste imeli vi neprijetnih odgovorov. Osebe ko tole sporočajo bolje se brigajo za sebe naj ne napadajo ljudi z vilami noži flašam i. t. d. V opombo take laži ne spadajo v Dolenca.«

Takole, neznan avtor je udaril na desno in na levo, ošvrknil odgovornega urednika, da bo odgovarjal na sodišču in — zdravo. Kdo je kaj objavil, kdaj, na kateri strani? Na dopisnici, ki je priromala v naše uredništvo, tega zares nismo mogli ugotoviti. Nepodpisani junak tega ni povedal. Velja pa njemu in vsem drugim: vse, kar je pri nas objavljeno, je podpisano s polnim naslovom, čeprav včasih pod člankom avtorjevo ime ni zabeleženo!

»Jaz šofer iz Slopnega in moj prijatelj iz Ljubljane, kakor se je nekdo podpisal v pismu, v katerem je razlil svoj žolč nad »ženskami iz socialistične zveze«, ki da so pijane ustavile njegov avto, je na koncu zapisal, naj njegovega naslova ne objavimo, ker ima v D. s. sorodnike. In kljub najboljši volji njegovega naslova niti ne bi mogli objaviti — ker se ni podpisal. Usoda takih pism pa je znana: v nobenem primeru ne zagledajo luči sveta, pa če so še tako dobronamerna ali resnična.

Kako uničiti kmeta?

»Po mnogih mnogih razpravah o kmetu le nemorejo naši organi prit do pravega zaključka kako čimprej uničiti kmeta... Res lepo napredujete z kmetom hvale vredno napredovanje, da ga čimprej zatarate kot nevaren plevel mešanom.«

Tako se je neznan Jaka korajžno razpisal na dolgih dveh straneh o tem, kako zatiramo kmete in pismo je priromalo celo iz inozemstva, iz svetovnoznanege mesta piva.

Dragi neznanec, ali bi ne bilo bolj pametno, ko bi svojo razpravo napisal določeno: »Stari kmet Ta in Ta, ki je med vojno pomagal XV. brigadi, je ostareel. Otrok nima in potrebuje pomoč. Dajmo ljudje, pomagajmo mu. Kaj ne bi mogoel priskočiti na pomoč tudi naš Dolenjski list? Vaš bralec Pepe Frniklja iz

Dolge mlake, zdaj na delu v Nemčiji.«

Urednik bi pismo prebral in pokimal: kajpak, Pepe nam večkrat kaj napiše, dajmo, napišimo to in objavimo, da bodo bralci videli tudi težave, s katerimi se ubadajo ostareli kmetje. Zadeva bi bila tako urejena. Ne pa: »kako uničiti kmeta, zatirate ga kot nevaren plevel mešanom.« Kdo ga zatira? Katerega kmeta?

Nekateri tudi zapišejo: »Pišem anonimno, ker o teh stvarih zaenkrat še ni vredno polemizirati javno. Hotel bi doseči le to tov. urednik, da bi vaš list najprej pisal objektivno (za vse enaka merila), kakor do sedaj.«

Tako torej: anonimno že kaže polemizirati, javno pa ne?! Stvar se da obrniti tudi drugače: naj časopis objavi in če bo kaj narobe, bodo držali za besedo njegovega odgovornega urednika, ne pa mene, ker ne bodo vedeli mojega imena. Tudi to je eden izmed vzrokov, da gredo vsa taka in podobna nepodpisana pisma v koš.

Skrivnostni dopisniki kajpak ne izbirajo načina, kadar hočejo koga obrekovati in očrniti. Vsi imajo eno skupno lastnost: premalo poglobljeno, da bi se pod svoje »umotvore« podpisali.

Tule je samo eden izmed primerčkov, ki smo jih dobili v zadnjih letih:

živšo gospodinjstvo žolo. Nato me se upraša ta nadzornik kaj je bila ta žola potrebna? Odgovoril sem, da je potrebna saj se še takrat tisto cer teden kuhali na enotih, pa je tudi stanka zato koristno. Je mogoče da tam v naših vinogradih niso tako rodi grozdje da sipljejo kar v neizdelano stanje. Upam, da boste dovolili, da v našim vrsticah namesto njih objavim v dol. list zato, ker se resnica se nekom tudi potpisal, da za ostane še bolj prikrita resnica, ker bi mogoče se po resnici hodit. radi nje.

Jeha

Tudi učitelji so barabe

O, tudi učitelji so med »osumljenici«. Ne verjamete? Tu je dokaz: »Ta denar, ki ga učitelj dobiva za plačo bi raje porabili za avtobus, ki bi vozil šolarje v K. v šolo.« Kajti, učitelj uči otroke kartanja za denar, kupil je dve zračni puški kateri je pozimi sam uporabil za pobijanje ptic. Na vasi gre vsak dan od hiše do hiše kot berač, da dobi jesti...«

In tako naprej: naj se vidi, da je naš učitelj baraba, ki mu je ni para — to je treba dati v časopis!

In sploh: vsaki barabi ni verjeti

Vsi smo brali članek v zadnji številki Dolenjskega lista o župniku v B. Brali smo vsi verjeti pa ni nihče... Vsaki barabi se pa res ne more verjeti... Ravno prav, da še nismo plačali za letos DL, ker takih kozlarjev pri nas ne bomo brali, je zapisal »eden od naročnikov«, ki je spodaj zapisal Smrt fašizmu — svoboda narodu.

In drugi anonimnež je zardil, da imamo samo še pet naročnikov in da jih bomo izgubili, ker pobiramo naročnino vnaprej — za celo leto. To kajpak ni res, kot tudi ni res, da imamo samo pet

zavarovanje je tudi upokojil nekoliko ljudi in kdo bo tam naredil revizijo? Pričakujemo javni odgovor.« Tokrat ga je anonimnež, ki se je skrtil za podpis »bralca« pričakoval zaman — njegovo pismo je končalo v mapi. Za javni odgovor bi moral postaviti tudi javno vprašanje. Mar ga je bilo strah?

»... Teško odgovornost pred Bogom...«

Doslej sem bil prepričan, da lahko odgovornega urednika zagrabi za ovrtnik samo sodišče. Pismo neznanega avtorja pa me je prepričalo, da odgovarja tudi pred Bogom in prav rad bi se za novo spoznanje materi tega pisma zahvalil, pa ni pustila v njem nobene sledi o svojem naslovu. Naša naročnica, ki se ji je Dolenjski list sicer priljubil, piše:

»Par ševilk nazaj se je pa meni in tudi moji sestri tako pristudil, povedala sem svojemu možu kaj sem brala, ukazal mi je zrezat ven iz časopisa in vreči v ogenj, ampak doraščajoča hčerka ga je že preprala, ni brala novice ne nesreč ker ni imela časa samo podlistek.

Zato Vas prosim ker ste urednik in Vas opomnim da z tem poklicem ste prevzeli nase teško odgovornost pred Bogom, sama se večkrat spomnim besed moje ranjke

zovati nadaljevanja, da ni branje prišlo v roke nedolžnih hčera — kot v času inkvizicije! — mi pa smo bili krivi, ker smo skušali bralcu predstaviti samo en kamenček iz slovenske literature!

Se hrje pa je bilo, ko smo objavili serijo vzgojnih člankov »Matjaž in Alenka«. Zapisali so nas anonimneži: »Kako si drznete pisati o tem?« Mnogi so nas hvalili, z mnogimi, ki so nas grajali, smo se kar prek časopisa pogovorili, če so le napisali svoj naslov.

Ne Dolenjski list — Dolenjska sramota

»Prosim pošljite mi takoj Vaš (Svin) popravljen Dolenjski list na naslov: Matjaž in Alenka.« je bilo zapisano na eni dopisnici. Na drugi je pisalo:

»Prvo nagrado morate dobiti za pohujšanje, ki ga raztresate po Vašem časopisu. Kot n. pr. Barake punč in Matjaž in Alenka. Da se ne sramujete kaj takega nuditi svojim naročnikom v dušno hrano. Kje so dela starih pisateljev? Ste jih popolnoma zavrgli? Vsak dan bolj pust in oduren postaja ta pohvaljeni časopis.«

Nekdo pa nas je popolnoma dotokel v svojem prispisu:

»Šišal sem že iz ust izobra-

zih. Dolenjski list sicer tudi še danes dobi kdaj pa kdaj kaj takega:

»Prva in najstarejša je V. O., stara 18 let in jih vse to uči,« piše bralec o »razvratu« v vasi K., »Druga je M. Z., ki hodi v tretji razred, tretja pa N. U., ki hodi v peti razred. Kupujejo si alkoholne pijače kot je Grenki pelinkovec in cigarete filter 57. Zvečer se dobio skupaj in to popijejo in pokadijo. Seveda pa tega starši ne vedo, ker se mladoletnice skrivajo.« Na koncu pa »Miran« prosi, naj bi ta članek objavili na čim bolj preglednem mestu v našem tedniku!

Tudi duševni bolniki pišejo na naš naslov. Z velikimi črkami na spodnjem robu kuverte je bilo napisano NAGRADNA KRIZANKA. V pismu pa smo našli odtrgan list iz beležke in v njej majhen drobec iz bogate zakladnice »straniščne« literature. Takim bolnikom pa Dolenjski list zares ne more pomagati, še posebej, če so anonimni.

In za konec vprašanje našim bralcem. Kaj mislite, koliko izvodov našega tednika bi prodali, če bi na straneh Dolenjskega lista cvetele take zgodbe, kakršnih delček smo vam predstavili v tem pregledu? Prav gotovo ne dosti — zato bo koš še naprej z neusmiljeno požrešnostjo goltal vse nepodpisane prispevke, pa naj gre za to, da omenjeni Jaka onegavega Toneta ni udaril s steklenico po glavi ampak samo po desnem očesu, ali pa naj bo poročilo o tem, kako so vaščani prizadevni pri gradnji novega vodovoda. Naj bo vest še tako kratka — podpisana mora biti, čeprav avtorjevo ime po njegovi želji v časopisu ne bo objavljeno.

Nepodpisano pismo smrdi...

Pisci umazanih, spolzkih, hudobnih, zlaganih in podtikajočih sumljivih pism vse preradi pozabljajo, da z dolgoletnimi skušnjami še skoraj po kuvertah lahko ločimo »pravico« od »zlaganega« pisma. Zalostna resnica je, da tako sumljivo pismo naravnost zasmerdi, ko ga tajnica odpre in ga dobi v roke odgovorni urednik: iz vsake vrstice diha iz njega zloba neznanega pisca, ki nima toliko poguma, da bi o tej ali oni stvari pošteno spregovoril. Podpise, če smo kdaj v dvomu, tako še preverimo: obrnemo se na človeka, ki je podpisan — in ko nam pošta vrne pismo z oznako »NASLOVNIK NEPOZNAN«, se nam kar samo nasmeji: spet eden več za urednikov koš...»

O tem, da najbolj neumna in smešna pisma v taistem košu končajo še prej brez vsakega iskanja in stikanja za »uglednim piscem«, pa ni treba izgubljati besed. Na vsakih deset let enkrat pa lahko odstopimo tudi takle prostor za podobo človeške zlobe in neumnosti. Marsikdo se ji bo pomilovalno nasmejal — mi pa smo vam želeli odkriti samo kočček našega razgibanega dela in srečavanj z ljudmi in z ljudmi-skrivači brez imen...» N. P.

naročnikov, se pravi štiri, po odgovoru tega, ki nam je pisal brez podpisa...

»Pisma ne vračajte«

Nekateri so tudi pesniško usmerjeni:

»Vre vre vre minul je strah za Ribničane. Strah voda nas zalila je ponoči nas zbudila je...« in tako naprej. Na koncu pa, nad podpisom A. V.: »Prosim objavite jo (pesem) v Dolenjskem listu. Nazaj jo ni treba pošiljati.« Le komu pa bi jo poslali, ko je njen oče neznan?

»Bralca« so se razburili: »V Dolenjskem listu smo čitali, da sodno preganjate vsa tista podjetja in direktorje, ki so dajali napačne podatke, kar je bilo osnova za odmero pokojnin, Zavod za socialno

mame ki so rekli od vsake nepotrebne besede bo treba odgovor dat. Taki podlistek kod je Fajmošter z Kopslnika ne dvigajo duha k Idealom ampak ga morijo.«

Potem naredi uboga mati, ki skrbi, češ da pohujšujemo njeno hčer s svojim pisanjem, še pridigo o težavah solzne doline, o naših grehah in zabiča, kako lep podlistek o dveh mladih je nekoč izhajal v Kmečkem glasu: drug drugemu sta bila v oporo na dolgi poti v Sibirijo. Pri nas pa pišemo toliko podlega in kar v naši domovini »ne spravijo skupaj, prepisejo še iz inozemstva.«

Nasploh je Potrčev podlistek Fajmošter s Kopslnika dvignil val prahu in bogoboječje matere so morale izre-

žencev, da Dolenjski list ni Dolenjski list impak Dolenjska sramota.« Radi bi mu kaj odgovorili, toda kot vsi hinavci in ljudje brez hrbtenice, tudi ta »junak« ni priložil pravega naslova. S človekom, ki ima v hrbtu namesto kosti le kuhan makaron, pa se res ne kaže ubadati...

Tudi bolniki nam pišejo

Dolenjski list je postal mnogokje pravi bav — bav. Ni hujšega prekletstva kot če vam sosed zagrozi, da »svas bo dal v Dolenjska!« To pa je tudi za nas priznanje, ker dokazuje, da ljudje časopis veliko berejo.

Pred leti so med anonimnimi pismi prevladovala ljubzenska, po možnosti v ver-

Kaj je novega po širokem svetu?

■ IZ AFRIKE — Naš ljubljenski državni predsednik Josip Broz-Tito se nekaj dni potuje po deželah široke Afrike, ob čemer imamo brati v vseh časnikih. Z njim je tudi njegova prijazna ter prisrčna soproga in oba sta v vseh prestolnicah bila do sedaj prekrasno ter z najvišjimi častmi sprejeta. Kako tudi nebi, saj je naš državni predsednik obšepoštovan in vsakomur dobro znan po svoji blagi duši in umnem vodenju naše dežele. Težko ga že pričakujemo doma in na želimo vso srečo na poti po daljnih zam-rskih deželah!

■ KAIRO — V zgornjeafriški deželi Egyptu pogledali so najprej te dni prav debelo častiti vladni gospodje, ko so zvedeli, da so Amerikanci katerih že itak za svoje prijatelje niso imeli, začeli zopet nove zrakoplove delati. Ko pa so se izvedeli, da bodo le-te njihovim smrtnim sovragom v deželo Judovsko prodajali, nastal je v Egyptu grozen vik in krisk. — Sprašujemo se le, kako bo pametnejši in boče s to mrzno prvi prejenjal?

■ ALŽIR — Nekdanjega prvoga gospodarja Alžirske države Ahmeda Ben Belo, imajo sedaj spravljene v neki hiši blizu Alžira in je deležen rednih posevov staršev svojih in vse zlahte. Poročajo tudi, da je njegovo zdravstveno početje v oddelčenem stanju, saj je dobro zavarovan od vojske in vsak dan na zraku telovadil, čita lepe knjige in redno opravlja božje dolžnosti islamske vere. Zna se pa vseeno dogoditi, da ga kmalu izpustijo bledu.

■ KALKUTA — Ondotna žandarmerija aretovala je nekoga gospoda, češ da je z dvema padjama soprogo francoskega konzula umoril ter grozno ranil konzulovega sina. Kakor je zgoraj omenjenega sin povedal, bili so trije napadaci, ki so se v noči v krasno spalnico konzulovo vthotapili ter z morilskimi bodali diplomata in njegovo soprogo obdelovali začeli. Ko sin kričanje in pokanje zasliši, pograbil je in odhitil njima na pomoč. Zagleda gospoda očeta in ljubo mater v mlaki krvi na tleh, ko za tem pa na življenje in smrt z enim od morilcev spopade. Ranjena bila sta oba, vendar močno okrvavljen napadalec popihal jo je ven — naravnost v roke žandarmerije. Kaj pa da napadaci niso povedali razlogov za to zverinsko početje.

■ PAZITE NA BEDAKE! — Grozen slučaj izvršil se je te dni na Bavarskem. Neka že dolgo na duhu bolna gospa tamošnjega gozdarja je svojo tri četrletno dete v ponvi pekla, ter ga potem domačin opoludne za južno na mizo prinesla.

■ MRTVAŠKI SPOMENIK IZ SIRA — Nek Amerikane je naročil, da mu dajo napraviti po smrti spomenik iz sira. Da-sil dovolj nava, vendar ta misel ni ravno napačna. Ko se ljudje spomenika dovolj ogledajo, morejo si potem tudi postreči z njim, kakor se je to zgodilo z slavolokom, ki ga je dala napraviti tovarna v Kolnu (Köln) iz same čokolade.

Ptujci več postelj terjajo

Iz Novega mesta, 26. svečana. Imam čast, častite radoljubkeje in častiti rodoljubi, da vam naznamim novice, ki bodo tudi ptujce zanimala. V Novem mestu jeli bodo graditi hotel, ali kedaj se bodo gradnja začela, se še ne ve.

Zrno do zrna pogača, veli ljudski rek. Le kdor se po njem ravna, si boče premoženje naredil. Tisti pa, ki čaka, da mu pečen gos v usta prileti, ostal boče nemanik do svoje smrti. All drugače dandanes biti ne more: na loteriji jih zadene manj kot jih strela polje, bogatih streljav v Ameriki in drugod po sveti je vsak dan manj, se manj tacin, ki bi po svoji smrti velice denarje zapustili.

Vsakdo si mora pomoči sam. Tako so besedovali blagorodni gospodje na seji v veliki sobani gostilnice na Otoču. Beseda je tekla o našem ptujskem prometu, gostilnicah in kerčmarstvu. Se je so vdeležili blagorodni gospod glavar za gospodarske reči novomeške občine Marjan Simič, cenjeni gospodje oštriji J. Lampret, M. Ivanetič, L. Deržič in drugi blagi gospodje kerčmarji, razun spoštovanih gospodov Pintarja in Tomljeta, Blagi gospod Pintar, ravnatelj hotela Metropol je vabilo za soto pravočasno dobil, opravilnega lista pa ni poslal. Cenjeni gospod Tomlje, ravnatelj kand'janarskega hotela, pa se še ni opomogel od nesreče. Bravcem je znano, da se je s svojo samohodno kočijo zvrnil.

Visokorodni gospod graščak Lampret, ki sobe v svojem gradu prav lepo v prometu spravlja, je zbranim gospodom predložil, naj bi ne delal vsakdo le zase, ampak naj bi glave vkup staknili in skupaj delovali za blagor mesta in dežele. Le na ta način bi se marsikateri spri prihranil. Cenjena gosposda ravnateljica obeh hotelov v Novem mestu pa se dobro v svojih pisarnicah počutita in nobeden ni voljan svolega mesta komu družemno prepustiti. Malo je upanja, da bi hotele in kerčme en sam ravnatelj ravnal.

Tudi blagorodni gospod glavar za gospodarske reči je svojo veljavno besedo zastavil, da bi se lepa misel čimprej uresničila. Ako se ne boče kmalu, je dejal, ptujci bodejo iz našega mesta bežali drugam. Soidi se bodejo družih prišli. Razun tega je vsaki dan hujša potreba po enem novem hotelu. Gradnja pa se boče pričela le, če bodo vsi cenjeni gospodje ravnatelji hotelov, kerčmarji in gostilničarji vkup stopili. Deset mož več velja kakor en sam. Da bi lepa misel visokorodnega gospoda graščaka in trdna odtičev glavarja za gospodarske reči novomeške občine čimprej resnica postala! Cenjenemu gospodu Tomljeta pa želimo čimprejše ozdravljenje.

NAJOSTRNEJŠA JE PAC PLJANOST! — V Kočevju stegli so se v nedeljo, dne 21. svečana fantje in imeli opraviti z nožem, ter jednega nevarno ranili. Najostudnejša je pač pljanost v zvezi s tepežem in kak sad roči: to je, da se nekdo za drugo, drugemu prezgodnji grob, našemu narodu pa tuji surovost pripisuje.

RAZPOSAJENA MLADINA — V Sentenarju igrala se je kopica otrok, izmed katerih si ni bil nobeden čez 10 let star. Med igro pa se začne prepri, pri čemur je nek deček osemletnega Martina Dragarja tako suval z nogami, da bi radi notranje poškodbe čez malo ur umrl. Da bi vendar stariši bolj pazili na deco!

Krava na samohodni kočiji

Nedolgo tega se je na deželni cesti blizu Novega mesta pripetila čudna nesreča. Sam Bog vedi, ali se je že kdaj v naši deželi kaj podobnega pripetilo. Bil je mil sončen dan. Popolni je dolenski grič in vinograde z očmi postiral. Cesta je bila mirna in tihla. Ob deželni cesti pasle so se krave in prevažajoč mežalnik v bisgodejno sonce.

Znenada se je izza ovinka začuje ropot in hrum in pred očmi popotnega pridrvi samohodna kočija visokorodnega gospoda Završnika, ki je kočijo na komistjo vodil. Nizanski ropot je čno od krav v hud strah pripravil. B travnika je zdržljala na čisto in s čisto naravnost na samohodno kočijo. Na kočiji je mile glasove spuščala. Popotnemu in prostemu ljudstvu, ki se je okoli zbirala začelo, je navkljub vsej resnobni smeh na usta silil. Z veliko težkočo so kravo raz samohodne kočije sneli in jo na trdno cesto postavili.

Nesreča se je srečno končala, a šele tedaj se je začel prepri. Besedovala sta visokorodni gospod Završnik, chauffier samohodne kočije in kmetovavec, v čigar posesti je krava bila. Gosposda sta drug drugaz krivoga delala. Prosto ljudstvo pa je imelo na deželni cesti gledišče. Ne ču bi plačalo zanj en sam sold.

Gledišča se ni konec, nadaljevalo se boče na sodnji. Kmetovavec toži visokorodnega gospoda Završnika, ker je kravo v tak strah pripravil, da je mileto zgubila. Visokorodni gospod Završnik pa toži ubogega kmetovavca za škodo, ki jo je nesepametna krava povzročila na lepi in dragoceni samohodni kočiji. VLADIMIR BAJC

Kako bi danes pisale Dolenjske Novice.

Slovo dvajsetim tečajem domačega časnika, pozdrav enaindvajsetemu tečaju

Odgovorni vrednik, izdajatelj in založnik DOLENSKIH NOVIC, blagorodni gospod Janez Kračec v Novem mestu je konec leta 1892 svojim cenjenim naročnikom naznanil, da je vrednikovanje Dolenjskih NOVIC odložil. Častitim gospodom sotrudnikom in dopisnikom zahvalil se je za sodelovanje.

Jaz, nižeje podpisani Anton Gošnik, odgovorni vrednik DOLENSKEGA LISTA, pa ob zaključku dvajsetega tečaja našega časnika prav tako izrekam zahvalo vsem spoštovanim gospodom sotrudnikom, pa tudi gospodiničam in gospem sotrudnicam, ki so s svojimi milimi spisi krasile strani našega časnika. Dvajset debelih vezanih bukev našega časnika leži v omari. Če se naše oko ozre nanje, nas navda spoznanje, da je bil časniki Dolenjski list mišemu narodu dolenskemu, belokranjskemu, kočevskemu in prebivav-

Solastniki in založniki našega časnika so se dogovorili,

Nova brizgalnica požarne brambe

Iz Vavte vasi, 26. svečana. Prav po krivici se o našem kraju malo sliši, čeprav se pri nas marsikaj dogodi. Ustanovljenje požarne brambe v Vavti vasi bilo je že 6. vinotoka v letu Gospodovem 1907. Ni ga Dolenja, ki ga ne bi kedaj napadle huđe težave in stiske, taisto dogodilo se je tudi naši požarni brambi. Od samih stisk bi bila pred petimi leti kmalu umrla. Novi udje voditeljstva naše požarne brambe pa so skoz; dve leti skupen posvet držali in društvo spet na nogo postavili.

Deset mladih gospodov se je tako dobro ravnarja z gaisvskim orodjem naučilo, da so se lahko na tekmovalno podali in tamka; z najvišjimi ocenami odlikovani bili. Mladim gospodom pridružili so se še šolarji in šolarice. Prigovarjalo se je tudi gospodiničam, naj bi v društvo stopile, ali posebnega veselja niso pokazale.

Novo voditeljstvo je tako sklenilo, da naredi kupčijo za novo brizgalnico. Možeje iz Straže so pomoč obljubili, pa tudi solde. Na pomoč so pristokčili še tovarnica Novoles, državno podjetje z veličimi samohodnimi kočijami za prevažanje blaga Gorjanci in mestno društvo požarnih brambovec. Nekaj soldov pa

stvu ob dolenjem toku Save vsevidilj koristim. Korist in uporabnost pa sta tudi bila namen in cilj našega vredništva.

Solastniki in založniki, velenjeni gospodje, udje devetih odborov našega slavnega socialističnega društva (ki si prizadeva izboljšati razmere človeške družbe po določenih načelih) žive v prepričanju, da boče naš časniki tudi poslej koristim in uporaben in da boče segel v deveto vas. Politikovavcem ni več močogo popotaviti od nise do hiše in politikovati. V drugačnih časih živimo. Tehnika vsak dan silno napreduje. Hlaponi in samohodne kočije drve iz kraja v kraj. Tudi naš časniki vsak teden natise bolj sveže novice in vsem svojim bravcem sporoči, kaj je noviga po republikah, cesarstvih in krajevih.

Solastniki in založniki našega časnika so se dogovorili,

Solastniki in založniki našega časnika so se dogovorili,

so tudi veselice navrgle. Ko pa so možeje v Vavti vasi solde vkup zložili, jih je že zmeraj dosti manjkalo. Zatorej se je prosilo za pomoč tudi veljavne kmete in posestnike, ki jim soldov preveč ne manjka in le-ti so vsak po svojih močeh svoj denar pri- dejali.

Kupčija prelepe brizgalnice se je letos izvršila. Ognja se tedaj v Vavti vasi in okolini ne boče več. Društvo, ki se daj osemintrideset brambovec, deset častnih mož, pa še deset šolarjev in šolarice, se prav prisrčno za hvaljeje darovavcem in obeta, da boče službo tako na tanko, zvesto in marljivo opravljajo, da se boče vrednega izkazalo velikega zapupanja.

Po zadnji vojni so se našli ljudje, ki so se iz požarne brambe norca delali. Taisti ljudje že dolgo nobene več zineje, veljavnost požarne brambe pa se iz dneva v dan več. Gašenje požarov je naša prva skrb, druga pa mladino učiti sposobna ponašanja. Današnji šolarji nekod bodejo, ko le-ti na zaslužne počitke odidejo. Drugače pri nas ni nič novega, nadjamo se le, da čudna zima kmalu mine.

JOSIP DULAR

da bočejo domači časniki še vnaprej zalagati, le da boče cena malo višja. Tudi blagorodni gospodje od pošte, tobi varnice papirja in slavne tiskarnice v glavnem mestu naše dežele so cene povišali. Njih delavci in uradniki so namreč tudi zahtevali zase boljše kos kruha. Vredniki domačega lista in delavci v upravnstvu njegovem pa pomnižno upamo, da dobovmo več milodarov in z njo zadelamo vso izgubo. Slavni rodoljubi dolenski, postane podpiravci DOLENSKEGA LISTA, naročniki njegovi, hvalite naš časniki vpricho tistih, ki ne poznajo vsebine njegove in pošiljajte nam svoje spise, ki jih bočemo radi natisili.

Ta ali oni nespametnež na glas govori, da domači časniki potrebni ni. To govore cenjeni gospodje iz krajev, obrtni delavnici ali tovarnic, ki so bili v našem časniki pravniko kritikovani. Naše socialistično društvo pa nam govori: spoštovani gospodje, ljudstvo se je domačega časnika vže zdavnaj navdilo, brez njega počulilo se bo kakor brez glave. In kaj bi bilo, če bi za mile Dolenjce izhajal časniki, ki se ne bi ravnal po našem rektu: Vse za boljše in lepše življenje Prekucskih in anarhičnih misli v našem časniki brali ne bočete. Ako pa boče kdo napadel našega delavca in pravice nlezove, naš časniki tudi ne boče molčati! Raz barve ni bli naš časniki nikoli, hoo daj, da bi tudi poeet le bil!

Časniki pa bočemo iz tiskarnice pošiljali le tistim naročnikom, ki bodejo tudi dobri plačniki. Bridke izkušnje nam pravijo, da samo obljubam verjeti ni. V zadnjem leti nam mnogoteri naročniki denarjev za naročnico poslali niso. Vsem novim naročnikom, ki do sedemajnega februarja še niso bili zapisani za naročnike, pa privoščamo veliko sreče. Veliki dobitki jih čakajo. Za naročnike, bravce in za se povzdigimo polno kupo

večino vinca, kakoršnega so pili naši očete in dedje — da bi bili zdravi, da bi veliko let dočakali in da bi tudi naš časniki DOLENSKI LIST še veliko tečajev učakal.

Odgovorni vrednik ANTON GOŠNIK

Učarilo se kot strela z jasnega. Ljudstvo je drug drugemu pripovedovalo novico o tajni seji. Tajne seje so vdeležili ravnatelj tovarne medicamentov KRKA, mnogospoštovani gospod magister farmacije Boris Andrijančič in novomeški velmože, ki dobro zapopadajo gospodarske reči: častiti gospodje Jur. Levnik, inženir Avgust Falcar, Ivan Kočever, Jože Knez, Zdravko Petan in drugi gosposde. Ravnapravno so sklenili sgradi novo športno dvorano (hišo, gledališče za telovadstvo) zraven nove pošte. Častiti gospod Franc Kuhar, župan občine novomeške in častiti gospod Marjan Simič, glavar za gospodarske reči sta svojo pomoč obljubila. Pred omenjenim gospodom sta razložila, da bo občina kupčijo za telovadne naprave razpisala.

Častitljivi gospodje glavarji za gospodarske reči in politikovavci sočene tisti, ki bodejo želji novomeških telovadnikov.

Novo mesto bo tako dobilo prepotrebne pripomočke za zdravje mladence in starca ljudstva. Glede na to, da telovadno društvo ni bilo, ni bilo mogoče, kar počele in se tudi veličih denarjev krube. Najbolj imenitne novomeške gospe pa se s svojimi lepimi hčerami celo na Lanko podajajo. Ni je žensko želje, ki se ji ne bi popolnoma vstreglo v laških stasčinah. Laško obkoko na sebi imeti, pražnjo ali vsednjo, počeni hudo nevoščljivi, vose mlj ženskim svotom delati. Želimo tedaj žensstvu novomeškemu, naj se po stari ali novi obliki nosi, dobro srečo in obilen život.

Gotovega vendar ni ne vemo, ali tako mislino, da si bo telovadstvo v Novem mestu novo veliko hudo nezmoško pomnilo. Naši telovadniki in igralci telovadnih iger se bodo merili s telo-

gle v staro šaro, vsaka hoče le hlačkara biti. Stacunarji v našem mestu nove mode ne podpirajo in še vedno po starem kicelec prodajajo. Ali prave kupčije z njimi ne naredo. Gospodinič in gospe iz imenitnejših družin sklepejajo kupčije zatorej le v deželnem mestu Ljubljani, koder v posebnih majhnih stacunarh za visoko modo vse dobe, kar počele in se tudi veličih denarjev krube. Najbolj imenitne novomeške gospe pa se s svojimi lepimi hčerami celo na Lanko podajajo. Ni je žensko želje, ki se ji ne bi popolnoma vstreglo v laških stasčinah. Laško obkoko na sebi imeti, pražnjo ali vsednjo, počeni hudo nevoščljivi, vose mlj ženskim svotom delati. Želimo tedaj žensstvu novomeškemu, naj se po stari ali novi obliki nosi, dobro srečo in obilen život.

Kikeloce so gospodiničnice v-

Huda seja v Trebnjem

Debele pol ure je trajal prepri. Vsakdo je le sam sebe hvalil in svoje zadržanje. Na koncu so sklenili, naj se nove volitve delavskega zbora naredo. Ta zbor pa naj potem pravilno novega ravnatelja izvoli.

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Učarilo se kot strela z jasnega. Ljudstvo je drug drugemu pripovedovalo novico o tajni seji. Tajne seje so vdeležili ravnatelj tovarne medicamentov KRKA, mnogospoštovani gospod magister farmacije Boris Andrijančič in novomeški velmože, ki dobro zapopadajo gospodarske reči: častiti gospodje Jur. Levnik, inženir Avgust Falcar, Ivan Kočever, Jože Knez, Zdravko Petan in drugi gosposde. Ravnapravno so sklenili sgradi novo športno dvorano (hišo, gledališče za telovadstvo) zraven nove pošte. Častiti gospod Franc Kuhar, župan občine novomeške in častiti gospod Marjan Simič, glavar za gospodarske reči sta svojo pomoč obljubila. Pred omenjenim gospodom sta razložila, da bo občina kupčijo za telovadne naprave razpisala.

Častitljivi gospodje glavarji za gospodarske reči in politikovavci sočene tisti, ki bodejo želji novomeških telovadnikov.

Novo mesto bo tako dobilo prepotrebne pripomočke za zdravje mladence in starca ljudstva. Glede na to, da telovadno društvo ni bilo, ni bilo mogoče, kar počele in se tudi veličih denarjev krube. Najbolj imenitne novomeške gospe pa se s svojimi lepimi hčerami celo na Lanko podajajo. Ni je žensko želje, ki se ji ne bi popolnoma vstreglo v laških stasčinah. Laško obkoko na sebi imeti, pražnjo ali vsednjo, počeni hudo nevoščljivi, vose mlj ženskim svotom delati. Želimo tedaj žensstvu novomeškemu, naj se po stari ali novi obliki nosi, dobro srečo in obilen život.

Častitljivi gospodje glavarji za gospodarske reči in politikovavci sočene tisti, ki bodejo želji novomeških telovadnikov.

Novo mesto bo tako dobilo prepotrebne pripomočke za zdravje mladence in starca ljudstva. Glede na to, da telovadno društvo ni bilo, ni bilo mogoče, kar počele in se tudi veličih denarjev krube. Najbolj imenitne novomeške gospe pa se s svojimi lepimi hčerami celo na Lanko podajajo. Ni je žensko želje, ki se ji ne bi popolnoma vstreglo v laških stasčinah. Laško obkoko na sebi imeti, pražnjo ali vsednjo, počeni hudo nevoščljivi, vose mlj ženskim svotom delati. Želimo tedaj žensstvu novomeškemu, naj se po stari ali novi obliki nosi, dobro srečo in obilen život.

Častitljivi gospodje glavarji za gospodarske reči in politikovavci sočene tisti, ki bodejo želji novomeških telovadnikov.

Novo mesto bo tako dobilo prepotrebne pripomočke za zdravje mladence in starca ljudstva. Glede na to, da telovadno društvo ni bilo, ni bilo mogoče, kar počele in se tudi veličih denarjev krube. Najbolj imenitne novomeške gospe pa se s svojimi lepimi hčerami celo na Lanko podajajo. Ni je žensko želje, ki se ji ne bi popolnoma vstreglo v laških stasčinah. Laško obkoko na sebi imeti, pražnjo ali vsednjo, počeni hudo nevoščljivi, vose mlj ženskim svotom delati. Želimo tedaj žensstvu novomeškemu, naj se po stari ali novi obliki nosi, dobro srečo in obilen život.

Kikeloce so gospodiničnice v-

Kmetovavcu želimo dobro srečo

V začetku meseca februarja so društva komunistične stranke sejo imela. Predsedoval je blagi gospod prvosodnik te stranke Ludvik Golob, občino Črna-dvok so zastopali cenjeni gospodje Jože Weiss, inženir Martin Janžekovič in Lojze Sterk, iz občine Metlika sta se seje vdeležila blaga gospoda Andrej Smuk in Martin Stefančič. Novo mesto je na sejo poslalo častite gospode Ceda Černeliča, Borisa Gabriča, Franca Gričarja in Slavka Vuteja. Iz občine Trebnje pa so se pripeljali spoštovani gospodje Ciril Pevec (soor župan trebnjski in najmlajši župan slovenski, ki kakor že ime njegovo, tudi lepo poje in se s svojimi pejem raz postavljaj), Milan Turk in Anton Logar. Gospodiniče ali gospe ni bilo nobene. Tako se zdi, da je komunistična stranka le za gospe, ne pa za ml-

le obrazke naših gospodiničnic.

Prvosodnik Ludvik Golob je vdeležnik seje najprej pozdravil. Nato pa je kratko dejal, da je besedovanja zdostila, z delom je treba pričeti. Govoritelj je rekel, da morajo vsi enih misli biti. O kmetovavstvu našem bilo je veliko besed izrečenih, ali kdo je kaj naredil za kmetovavca našega. Najostreje besede govori je blagohotni gospod Slavko Vute, ki je do nedavnega še na oblasti bil, sedaj pa je v opoziciji (uporni stranki). Prislunimo še mi, kaj je na seji pametneje črnil:

»Med vojno smo kmetovavcu našemu jemali, kar se je vzelo dalo. Po vojni je po naših ukazih delati začel. Dobrega veliko ni užil. Davke plačevavši je klel malo prebrisane ljubljanske glave, ki so v deželnem zboru veliko nespametnega o kmetovavstvu besedovale. Naš kmetovavec je na kant prišel. To vidoče so se otroci njegovi s hlaponi na ptuje odpejali, gruntu pa so slovo dali. Zdjaj pa, častiti gospodje, si z rokami očij zakrivamo, revšćine kmetiške videti nočemo. Na gruntih veliko starih kmetovavcev živi, ki imajo soldov le za kruh in drugega zbora naredo. Ta zbor pa naj potem pravilno novega ravnatelja izvoli.

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

le obrazke naših gospodiničnic.

Prvosodnik Ludvik Golob je vdeležnik seje najprej pozdravil. Nato pa je kratko dejal, da je besedovanja zdostila, z delom je treba pričeti. Govoritelj je rekel, da morajo vsi enih misli biti. O kmetovavstvu našem bilo je veliko besed izrečenih, ali kdo je kaj naredil za kmetovavca našega. Najostreje besede govori je blagohotni gospod Slavko Vute, ki je do nedavnega še na oblasti bil, sedaj pa je v opoziciji (uporni stranki). Prislunimo še mi, kaj je na seji pametneje črnil:

»Med vojno smo kmetovavcu našemu jemali, kar se je vzelo dalo. Po vojni je po naših ukazih delati začel. Dobrega veliko ni užil. Davke plačevavši je klel malo prebrisane ljubljanske glave, ki so v deželnem zboru veliko nespametnega o kmetovavstvu besedovale. Naš kmetovavec je na kant prišel. To vidoče so se otroci njegovi s hlaponi na ptuje odpejali, gruntu pa so slovo dali. Zdjaj pa, častiti gospodje, si z rokami očij zakrivamo, revšćine kmetiške videti nočemo. Na gruntih veliko starih kmetovavcev živi, ki imajo soldov le za kruh in drugega zbora naredo. Ta zbor pa naj potem pravilno novega ravnatelja izvoli.

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na svoj dom podali in obrazli so jim bili še dokaj prijazni. O, ko bi bila prijazna tudi njih srač!

Vdeleženi so se po končani seji vsak na

**OBLETNICO
ČESTITAJO**

DOLENJSKEMU LISTU

ZDRAVILIŠČE

**Gataške
Toplice**

Obiščite naše gostinske obrate
in kopališča!

STILLES

tovarna stilnega pohištva
in notranje opreme

SEVNICA

prej Mizarska
produktivna zadruga
Sevnica

**KOMUNALNO PODJETJE
METLIKA**

Gradimo vse vrste objektov visoke in nizke gradnje. Priporočamo tudi usluge naših obratov: MI-ZARSTVO, VODOVODNE INSTALACIJE, KLEPARSTVO, KOVAŠTVO, KAMNOSESTVO in drugo.

PRIPOROČAMO NAS

MELAPAN

KI JE ZNAN PO

- KVALITETI
- TRPEŽNOSTI
- HIGIENIČNOSTI
- UPORABNOSTI

Uporabljamo ga za obloge sten in stropov, sobno, kuhinjsko in pisarniško pohištvo, za oblogo vrat, prodajnih pultov, opremo vseh prostorov in drugo.

**SGP
PIONIR
NOVO MESTO**

S svojimi poslovnimi enotami gradimo vse vrste objektov visoke in nizke gradnje.

Investitorji, poslužujte se naših
uslug, ki jih priporočamo!

**KMETIJSKA ZADRUGA
ŽUŽEMBERK**

Priporočamo obisk naših prodajal
in gostišč.

**AVTOPROMET IN TUZEMSKA
ŠPEDICIJA**

Gojanci

NOVO MESTO - STRAŽA

Priporočamo naše tovarne in avtobusne
prevoze.

POTROŠNIKI!

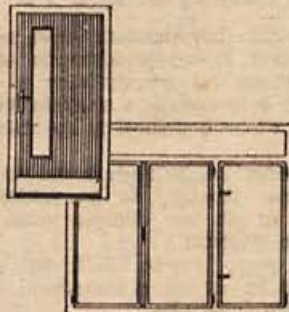
v naših prodajalnah
v Krškem vam nudimo
bogato izbiro
vsakovrstnega blaga,
ki ga potrebujete
doma in v službi.
Posebno priporočamo
obisk prodajal:
ZELEZNINA, TEKSTIL,
MANUFAKTURA,
POHIŠTVO, CEVLJI,
KOZMETIKA.

PRESKRBA KRŠKO

**PUTNIK BEOGRAD
MOTEL TREBNJE**

Obiščite naš lokal!

inles
ribnica

- OKNA
- POLKNA
- VRATA

**PRODAJAMO
NA KREDIT!**

**HOTEL GRAD
OTOČEC**

Obiščite naše lokale:

**HOTEL, MOTEL, RESTAVRACIJO,
BIFE-DELIKATESO in RIBJO
RESTAVRACIJO**

ELEKTRO LJUBLJANA ENOTA NOVO MESTO

Napeljava električnega omrežja, vzdrževanje in distribucija električnega toka

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

Kupujte v naših trgovinah, ki so dobro založene z živili, z orodjem in s kmetijskimi stroji!

OBLETNICO
ČESTITAJO

DOLENJSKEMU LISTU

RIKO ribniška kovinska industrija RIBNICA

Izdelujemo: snežne pluge, posipalce proti poledici, male čistilce snega in pletilne stroje REGINA.

letnik 1968

Bizeljean

RDEČE VINO

SLOVENIJA VINO
OBRAT BREŽICE

STANOVANJSKO PODJETJE TREBNJE

KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE

Vsa krojaška dela — obleke po meri.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

KRKA BREŽICE

V naših prodajalnah v Brežicah in okolišnih krajih nudimo veliko izbiro vsega trговskega blaga.

TRGOVSKO GOSTINSKO PODJETJE

JELKA RIBNICA

Obiščite naše prodajalne, ki so vedno bogato založene.

V naši RESTAVRACIJI

v Ribnici boste solidno postreženi!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED KOČEVJE

Obiščite naše obrate in prireditve!

VODNA SKUPNOST

za vodno preskrbo Kočevja in Ribnice

KOČEVJE

Projektiramo, napeljujemo in vzdržujemo vodovode.

GOSTINSKO PODJETJE

GRAD MOKRICE

- solidna postrežba
- glasba in ples
- ježa konjev

ZDRUŽENO KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE KOČEVJE

Nudimo gozdne in kmetijske proizvode

esni kombinat
novo mesto
straža
jugoslavia

s svojimi obrati:

- tovarna drobnega pohištva
- tovarna vezanih plošč
- tovarna stilnega pohištva
- tovarna ploskovnega pohištva
- žaga v Soteski in Straži

nudimo svoje izdelke po najnižjih dnevnih cenah.

Za vsa naročila se obračajte na komercialni oddelek podjetja: tel. 84-530, teleks: 33-726.

OBLETNICO
ČESTITAJO

DOLENJSKEMU LISTU

**PETROL LJUBLJANA
PE BREŽICE**

Vsi, ki potrebujete proizvode naftnih derivatov, se obračajte na naše podjetje. Postreženi boste hitro, solidno in pravočasno!

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO**

PRIPOROČAMO NASE GOZDNE PROIZVODE!

ŽIVILSKI KOMBINAT

**ŽITO
LJUBLJANA**

DE pekarna in skladišče
NOVO MESTO

Kupujte naše kvalitetne izdelke!

EDINA JUGOSLOVANSKA SPECIALIZIRANA
TOVARNA ZA PROIZVODNJO
VISOKOKVALITETNIH ČESANIH TKANIN

**MESNO PODJETJE
METLIKA**

Cenjenim strankam priporočamo naše sveže meso

KOVINARSKA

TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME
IN KONSTRUKCIJ

KRŠKO

Izdelujemo: industrijsko
opremo, podnice, rezervoarje,
konstrukcije, stiskane profile,
lamele in drugo.

**RUDNIK RJAVEGA
PREMOGA
KOČEVJE**

Priporočamo naš kvaliteten premog!

**AGROSERVIS
BREŽICE**

Edini servis za volkswagne na našem območju.
Servis TAM, TOMOS in popravila kmetijske mehanizacije.

Speciali-
zirano
podjetje
za indu-
strijsko
opremo
KRŠKO

Projektiramo, izdelujemo in montiramo razno
industrijsko opremo.

**CESTNO
PODJETJE
NOVO
MESTO**

GRADIMO, MODERNIZIRAMO IN VZDRUŽEMO
CESTE.

ZŽTP LJUBLJANA

**PODJETJE ZA
POPRAVLJANJE VOZ
DOBOVA**

TRANSPORTNO PODJETJE

**METLIKATRANS
METLIKA**

Opravljamo prevoze vseh razsutih gradbenih ma-
terialov solidno in po konkurenčnih cenah.

**BELOKRANJSKO GRADBENO
PODJETJE ČRNOMELJ**

Gradimo vse vrste visokih in nizkih gradenj

**Obrtno kovinsko podjetje
DOBOVA**

Kvalitetno in poceni izdelujemo jeklene konstruk-
cije. Priporočamo se za naročila!

BETI METLIKA

s svojimi obrati v Crnomlju, Mirni peči, Dobovi in Ljubljani

AGROKOMBINAT KRŠKO

Obiščite
naše prodajalne!

ZA
OBLETNICO
ČESTITAJO

DOLENJSKEMU LISTU

TRGOVSKO PODJETJE

TRGOPROMET KOČEVJE

V naših prodajalnah nudimo veliko izbiro razno-
vrstnega blaga!

KREMEN NOVO MESTO

Proizvajamo steklarske, livarske in proti ognju
odporne peske

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA — ČRNOMELJ

Nudimo kvaliteten premog za industrijo in gospodinjstva

Združeno podjetje ISKRA, Kranj

TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV NOVO MESTO

Izdelujemo usmernike vseh vrst

AVTOPREVOZNIŠKO
PODJETJE

TRANSPORT KRŠKO

Zanesljiv prevoz raznega tovora

OBRTNO PODJETJE

Ela

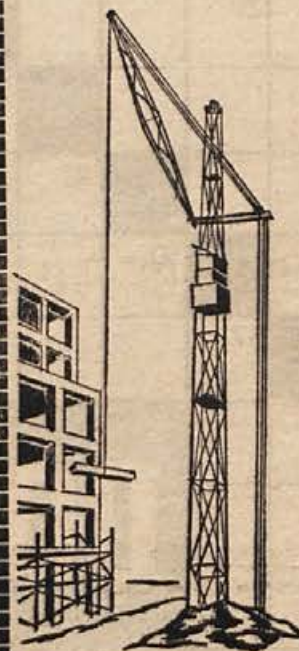
NOVO MESTO
RAGOVSKA 7 a

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

Obiščite našo blagovnico v združnem domu v
Trebnjem in druge naše prodajalne!

OPEKARNA KANIŽARICA — ČRNOMELJ

Opečni izdelki in betonski votlaki

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE MIRNA na Dolenjskem

Gradimo stanovanjske
in manjše industrijske
objekte

DOMINVEST NOVO MESTO

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

Izdelujemo delavske čevlje in razno drugo obutev

JUBILEJNA NAGRADNA KRIŽANKA

Tokrat: 50 nagrad za jubilej lista

Po dveh mesecih dajemo danes ljubiteljem ugank v roke novo nagradno križanko. Ker jo objavljamo v jubilejni številki ob dvajsetletnici ustanovitve našega pokrajinskega tednika, smo dvignili tudi število nagrad. 13. marca 1970 bomo izžrebali 50 pravih rešitev, zanje pa smo tokrat pripravili takele nagrade:

1. nagrada — 250 din
2. nagrada — 200 din
3. nagrada — 150 din
4. nagrada — 100 din
5. nagrada — 90 din
6. nagrada — 80 din
7. nagrada — 70 din

in 43 lepih knjižnih daril naših znanih založb

Reševalce prosimo, da upoštevajo že znana navodila: izrezana križanka bo hkrati kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve nam pošljite najkasneje do petka, 13. marca 1970 na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33. — V levi spodnji kot kuverte prapišite: KRIŽANKA. — Ne pozabite, prosimo: vaš točen naslov mora biti obvezno napisan na bellem robu križanke!

Lep pozdrav!

VAŠ DOLENJSKI LIST

VODORAVNO: 1. prodajalec stare krame, 7. glavno mesto Afganistana, 12. depo, 17. letni pridelek, 18. pismeno potrdilo, 19. mesna jed, 20. glina, 21. naš tednik, 22. ime češkega reformatorja Husa, 23. slavni kartaginski vojskovodja, 25. središče občine ob slovensko-hrvaški meji ob magistrali Ljubljana — Zagreb, 30. palica z železno ostjo, 33. orodje, s katerim tarejo lan, 34. neobdelan svet, 35. del obleke, 36. velika roleta za izložbo; 38. avtomobilska oznaka Valjeva, 39. žensko ime, 40. sladkovodna riba, 41. najvišja igralna karta, 43. prečni drog v kozolcu, 45. paragraf, 49. zahodnoafriška država, 50. kinematograf, 51. ozemlje s kraškimi pojavi, 53. ime ameriškega pevcu in igralca Martina, 55. ime pevke Stefok, 56. moško ime, 57. računstvo, 58. kontrola, 60. otka, 62. grajanje, 63. nekdanja Elektroindustrija Niš, 64. okrajšava za numero (številka), 65. tesno se prilagajoča pletena obleka;

68. oblika vodne pare, iz katere pada dež, 72. prebivalec ravnine, 75. kraj pod Gorjanci, vzhodno od Novega mesta, kjer ima »IS-KRA« svoj obrat, 83. novozelandski noj, 84. del voza, 85. kočevska tovarna kovinske stroke, 87. lesen opornik, 88. sestavina čaja, 89. najmanjši del snovi, 90. del noge, 92. poziv, 94. kemijski simbol za aluminij, 95. del knjige, 96. veliko finsko jezero, 97. oranje, 99. bivši prvi podpredsednik ZAR; 101. prikuha, 103. delavec v tekstilni industriji, 104. program, 108. moč, krepkost, 109. sramovanje, 110. mesto ob Rinzi, 112. žuželka, katere pik je precej boleč, 113. kemijski simbol žlahtnega plina radona, 114. oče, 115. stari narod na Balkanu, 116. novomeška tovarna perila, 118. znamka italijanskih pralnih strojev, 120. klanje, 121. tropska papiga, 122. zdravilna rastlina.

NAVPIČNO: 1. kal, 2. posrednik, 3. etiopski plemenski poglavar, 4. avtomobilska oznaka Milana

(Italija), 5. grškorski stari vek, 6. otka pri plugu, 7. Abelov brat, 8. najsvetlejša zvezda v Orlu, 9. aromatični ogljikovodik, benzen, 10. okrajšava za združene države (United States), 11. škofjeloška tovarna gospodinjstevskih aparatov, 12. vrsta posode, 13. kdor obira, 14. zahodnoevropski veletok, 15. ratar, 16. dvorna, praznična obleka, 24. arabski žrebec; 25. blaginja, 26. tekma na vodi, 27. vrsta fotografskega razvijalca, 28. material, iz katerega izdelujejo žičnike, 29. naša največja rafinerija nafte, 30. bankrot, 31. Obri, 32. etiopski novec, 35. francosko moško ime, 37. povezana slama, 40. bitnost, 42. ribiška mreža, 44. orel iz germanske mitologije, 46. naziv za prebivalca Banata, 47. trojanski junak, 48. up, 50. kiloamper, 51. avtomobilska oznaka Kutine, 52. avtomobilska oznaka Sarajeva, 54. vrsta drevesa; 57. laški kostanj, 59. zadnje človekovo bivališče, 61. novomeška tovarna zdravil, 65. prestol, 66. kr-

ščanski turški podložnik, 67. trska, 69. avion, 70. okrasni kipec (lik rimskega boga ljubezni Amorja), 71. botrica, 73. grška črka, 74. cunjca, 75. avtomobilska oznaka Stipa, 76. obdobje, 77. naloga, 78. okrajšava za »tega meseca«, 79. pravoslovje, 80. del klasa, 81. sukanec, konec, 82. glavni števnik, 86. plod ali pridelek, ki ga porabimo za razmnoževanje, 89. del Vietnama, 91. borilec z bikom, 93. lenost; 95. poulični glasbenik, 96. letoviški kraj med Opatijo in Lovranom, 98. okrožje, okoliš, 100. področje, 102. kraj na Dolenjskem, kjer je tovarna alkoholnih pijač, 103. zaznamovana smer ali lega, 104. rudniška priprava ali posoda za vzdigovanje premoga, 105. igra na konjih z leseno žogo, 106. nepravilni oči, 107. avtomobilska oznaka Djakovice, 108.a — žensko ime, 109. kontakt, 111. tovarna elektro stroke v Novem mestu, 114. portugalska poročevalska agencija, 117. površinska mera, 119. osebni zaimek. JOŽE UDIR

1950						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
						17						18					19							
						20					21	22				23	24							
25	26	27	28	29				30			31				32		33							
34								35							36		37	38						
39								40			41	42		43		44		45	46	47	48			
49								50			51		52		53		54		55					
56								57							58				59					
60								61							62									
								63							64									
65	66	67													68				69	70	71			
72								73	74			75	76	77	78		79	80	81	82		83		
84								85			86		87			88						89		
90								91			92			93		94		95				96		
								97	98		99			100	101	102					103			
104	105	106						107		108				108 a		109								
110								111		112				113		114								
115								116	117					118		119								
120								121						122										
1970																								